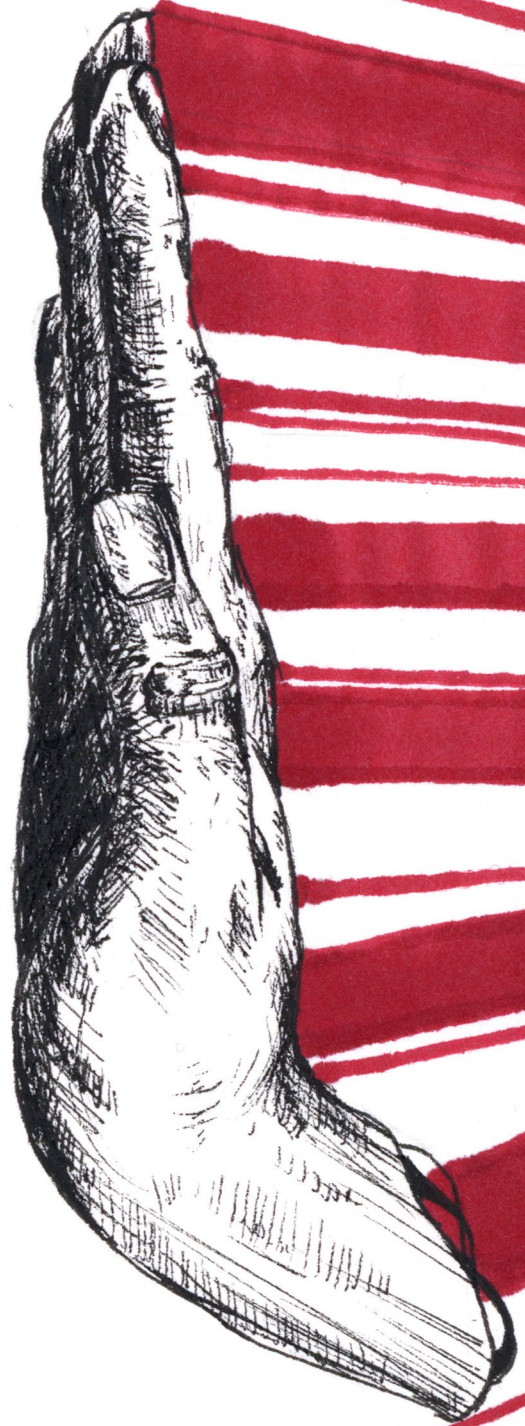

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

OPLEVET ETNISK DISKRIMINATION
I DANMARK

OPLEVET ETNISK DISKRIMINATION I DANMARK

Forfattere: Sigrid Alexandra Koob, Marie Skibsted, Rasmus Brygger, Sofia Manili og Mads Andreasen

Redaktion: Rasmus Brygger

Ansvarlig: Maria Ventegodt

ISBN: 978-87-7570-217-6

e-ISBN: 978-87-7570-216-9

Illustrationer: Meraj Sharifi

Layout: Michael Länger

© 2023 Institut for Menneskerettigheder

Wilders Plads 8K

1403 København K

Telefon 3269 8888

menneskeret.dk

Denne publikation eller dele af den må reproduceres til ikke-kommercielle formål med tydelig angivelse af kilde.

Vi tilstræber, at vores udgivelser bliver så tilgængelige som muligt. Vi bruger fx store typer, korte linjer, få orddelinger, løs bagkant og stærke kontraster.

Læs mere om tilgængelighed på www.menneskeret.dk/tilgaengelighed

INDHOLD

RESUMÉ	6
ANBEFALING	7
LÆSEVEJLEDNING	8
1 SÅDAN HAR VI GJORT	10
1.1 DATAGRUNDLAG	10
1.1.1 Stikprøve	10
1.1.2 Repræsentativitet	11
1.1.3 Frafaldsbias	12
1.2 STATISTISK ANALYSE	13
1.3 ANALYSENS MÅLGRUPPE	14
1.3.1 Hvorfor denne målgruppe?	14
1.3.2 Hvad karakteriserer målgruppen?	15
1.4 SÅDAN MÅLER VI DISKRIMINATION	15
1.4.1 Oplevet diskrimination og fordomme	15
2 RETLIG RAMME	18
2.1 MENNESKERETTEN	18
2.2 EU-RETTEN	18
2.3 DANSK RET	19
2.4 HVAD ER DISKRIMINATION?	19
2.4.1 Diskrimination på baggrund af etnicitet	20
2.5 RACISME	20
3 OPLEVET DISKRIMINATION BLANDT MINORITETSETNISKE PERSONER	21
3.1 MERE END 8 UD AF 10 HAR OPLEVET DISKRIMINATION ELLER FORDOMME PÅ GRUND AF DERES ETNISKE BAGGRUND	22
3.1.1 Stor variation i omfanget af diskrimination og fordomme alt efter kontekst	24
3.2 HVEM OPLEVER DISKRIMINATION ELLER FORDOMME?	25
3.2.1 Mænd angiver i højere grad oplevelser med diskrimination	26
3.2.2 Oplevet diskrimination og fordomme mere udbredt blandt de yngre	27
3.2.3 Geografi og uddannelse har mindre betydning	27
3.2.4 Oprindelsesland har betydning	27
3.3 SYNLIGE KARAKTERISTIKA FOR RELIGION ELLER KULTUREL BAGGRUND ER FORBUNDET MED ØGET SANDSYNLIGHED FOR AT OPLEVE DISKRIMINATION ELLER FORDOMME	28
3.4 SAMMENHÆNGEN MELLEM SYNLIGE KARAKTERISTIKA OG OPLEVET DISKRIMINATION AFHÆNGER AF KONTEKSTEN	30
4 AFSLAG PÅ ANSØGNINGER	33
4.1 NÆSTEN HVER ANDEN OPLEVER AT FÅ AFSLAG PÅ EN ANSØGNING	34
4.2 HVOR OPLEVER MINORITETSETNISKE PERSONER AT FÅ AFSLAG PÅ DERES ANSØGNINGER?	35

4.2.1	Oplæring	37
4.2.2	Arbejde	37
4.2.3	Bolig	40
4.2.4	Lån	40
5	DÅRLIGERE SERVICE OG ADGANG TIL SUNDHED OG UDDANNELSE	42
5.1	HVER ANDEN OPLEVER DÅRLIGERE SERVICE ELLER BETJENING	42
5.2	HVOR OPLEVER MINORITETSETNISKE PERSONER AT FÅ DÅRLIGERE SERVICE ELLER BETJENING?	44
5.2.1	Butikker	45
5.2.2	Spisesteder	48
5.2.3	Sundhedsvæsenet	48
5.2.4	Uddannelsesinstitutioner	48
5.2.5	Transportmidler	49
5.2.6	Offentlige myndigheder	49
6	NÆGTET ADGANG TIL NATTELIVET	50
6.1	OMKRING HVER FJERDE OPLEVER AT BLIVE NÆGTET ADGANG	50
6.2	HVOR OPLEVER MINORITETSETNISKE PERSONER AT BLIVE NÆGTET ADGANG?	52
6.2.1	De fleste tilfælde er i nattelivet	53
7	ETNISK PROFILERING AF POLITIET	56
7.1	OMKRING HVER TREJDE ANGIVER AT HAVE OPLEVET ETNISK PROFILERING	57
7.2	UNGE MÆND ANGIVER OFTEST AT HAVE OPLEVET ETNISK PROFILERING	59
8	VOLDELIGE HADFORBRYDELSER	64
8.1	HVER OTTENDE ANGIVER, AT DE ER BLEVET UDSAT FOR TRUSLER OG VOLDELIGE HADFORBRYDELSER	64
8.2	8 PROCENT HAR OPLEVET VOLDELIGE HADFORBRYDELSER	66
8.2.1	Eksempler på hadforbrydelser	67
8.3	VOLDSUDØVEREN ER I DE FLESTE TILFÆLDE EN FREMMED	67
8.4	FÅ ANMELDER OPLEVELSER MED VOLDELIGE HADFORBRYDELSER	68
8.5	FÅ FORBIPASSERENDE GRIBER IND	69
9	FORDOMME	73
9.1	6 UD AF 10 HAR OPLEVET FORNÆRMENDE ORD ELLER NEDVÆRDIGENDE VITTIGHEDER	74
9.1.1	Eksempler på sager om fornærmende ord eller nedsættende vittigheder	76
9.2	FORNÆRMENDE ORD, KOMMENTARER ELLER NEDVÆRDIGENDE VITTIGHEDER ER MEST UDBREDT	77
9.3	OMKRING HVER TREDJE OPLEVER AT BLIVE HOLDT UDENFOR	79
9.3.1	Mest udbredt på uddannelsen	79
9.4	KNAP 40 PROCENT OPLEVER, AT ANDRE OPFØRER SIG, SOM OM DE ER BANGE FOR DEM	82
10	KLAGER OG ANMELDELSER AF DISKRIMINATION OG HADFORBRYDELSER	84
10.1	KUN HVER TIENDE KLAGER	84
10.2	FLEST KLAGER IKKE, FORDI DE TROR, AT DER IKKE KOMMER NOGET UD AF DET	85
10.3	FLEST ANMELDER TIL POLITIET	87
10.4	MANGE GØR INTET	89

11	KONSEKVENSER AF DISKRIMINATION OG FORDOMME	93
11.1	OVER HALVDELEN ANGIVER AT HAVE ÆNDRET ADFÆRD	93
11.1.1	De fleste ændrer deres synlige fremtoning	94
11.2	KNAP 40 PROCENT HAR OVERVEJET AT FLYTTE FRA DANMARK PÅ GRUND AF DERES OPLEVELSER MED DISKRIMINATION ELLER FORDOMME	95
11.2.1	Hvem overvejer at flytte fra danmark?	96
12	SUMMARY	98
12.1	RECOMMENDATION	99
12.2	READING GUIDE	100
13	BILAG	101
	BILAG 1 – SVARFORDELINGER	101
1.1	SVARFORDELINGER – ØVRIGE SPØRGSMÅL	101
1.2	SVARFORDELINGER – DISKRIMINATION OG FORDOMME	102
1.3	SVARFORDELING PÅ HOVEDSPØRGSMÅL FORDELT PÅ KØN, ALDER OG OPRINDELSESREGION	116
	BILAG 2 – SÅDAN HAR VI GJORT	120
2.1	DATAGRUNDLAG	120
2.1.1	Vægtning	120
2.1.2	Frafaldsbias	120
2.2	STATISTISK ANALYSE	121
2.2.1	Logistisk regressionsanalyse	122
2.3	BESKRIVENDE STATISTIK FOR MÅLGRUPPEN	123
	BILAG 3 – OPLEVET DISKRIMINATION BLANDT ETNISKE MINORITETER	126
	BILAG 4 – AFSLAG PÅ ANSØGNINGER	135
	BILAG 5 – DÅRLIGERE SERVICE OG ADGANG TIL SUNDHED OG UDDANNELSE	136
	BILAG 6 – NÆGTET ADGANG TIL NATTELIVET	137
	BILAG 7 – ETNISK PROFILERING AF POLITIET	138
	BILAG 8 – VOLDELIGE HADFORBRYDELSER	139
	BILAG 9 – FORDOMME	140
	BILAG 10 – KLAGER OG ANMELDELSER AF DISKRIMINATION OG HADFORBRYDELSER	142
	BILAG 11 – KONSEKVENSER AF DISKRIMINATION OG FORDOMME	144

RESUMÉ

Institut for Menneskerettigheder er Danmarks nationale ligebehandlingsorgan. Gennem undersøgelser og anbefalinger arbejder vi for at beskytte og fremme ligebehandling i Danmark på tværs af etnicitet, køn, seksualitet og handicap.

Hvad angår ligebehandling af etniske minoriteter, har instituttet gennem talrige undersøgelser dokumenteret, at der på flere specifikke samfundsområder er udfordringer med diskrimination på baggrund af etnicitet.

Der er dog få undersøgelser i dansk kontekst, der forsøger at måle omfanget af etnisk diskrimination på tværs af samfundsområder. Diskrimination er sjældent en enkeltstående og isoleret hændelse, men forekommer ofte gentagne gange og ofte på tværs af arbejdsliv, fritidsliv, uddannelse, sundhed med videre. Det er derfor nødvendigt at forstå den samfundsmæssige kontekst, diskriminationen opstår i, og hvordan normer og fordomme, der går på tværs af samfundet, kan medføre diskrimination på tværs.

#MeToo-bevægelsen rejste en vigtig diskussion om sexismen på det samfundsmæssige plan. #MeToo viste, hvor udbredt problemerne med sexismen er i samfundet, og hvorfor der er behov for handling. På samme måde er forhåbningen, at denne rapport kan være med til at tydeliggøre, at racisme er et problem i det danske samfund, som ligeledes kræver handling.

Racisme forstås i denne rapport bredt som diskrimination eller fordomme på grund af etnicitet. Racisme indebærer således ikke nødvendigvis et ønske om at stille etniske minoriteter ringere end andre. Diskrimination og fordomme kan også opstå på grund af misforståelser, manglende kendskab og unødige generaliseringer. Uagtet årsag kan racisme få alvorlige konsekvenser for dem, der bliver berørt.

Denne rapport udgør den hidtil mest omfattende undersøgelse af racisme i Danmark med udgangspunkt i **oplevet** diskrimination og fordomme. Mens enkeltpersoners egne oplevelser ikke kan give et præcist billede af det **faktiske** omfang af diskrimination og fordomme, så kan oplevelser i kombination med den omfangsrige forskning, der henvises til i rapporten, tydeliggøre, at der er problemer, der skal løses.

Undersøgelsen tager udgangspunkt i voksne minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark – dvs. personer der enten er født i Danmark eller kommet hertil som børn (herefter betegnet som minoritetsetniske personer). Overordnet viser besvarelserne i undersøgelsen, at over 8 ud af 10 minoritetsetniske personer angiver, at de har oplevet diskrimination eller fordomme inden for det seneste år. Over 6 ud af 10 minoritetsetniske personer angiver, at de har oplevelser, man som udgangspunkt kan karakterisere som ulovlig diskrimination. For mange er der ikke tale om en enkelt hændelse, men gentagne negative oplevelser på tværs af bl.a. arbejdsmarkedet, i det offentlige rum og i kontakten med myndigheder.

Det kan have omfattende konsekvenser for dem, der bliver udsat for diskrimination eller fordomme. Undersøgelsen viser, at hver anden minoritetsetnisk person har ændret adfærd, når de færdes i offentligheden. Samtidig føles behandlingen så voldsom, at det har fået omkring hver tredje til at overveje at forlade Danmark. Dette svarer til ca. 51.000-55.000 personer, der i 8 ud af 10 tilfælde enten er under uddannelse eller i beskæftigelse i Danmark, men som føler sig fremmedgjorte i det land, de er opvokset i.

Undersøgelsen finder bl.a.:

- 84 procent af minoritetsetniske personer angiver, at de har oplevet diskrimination og fordomme på grund af deres etniske baggrund
- 65 procent angiver, at de har oplevet (ulovlig) diskrimination på grund af deres etniske baggrund
- Minoritetsetniske personer med synlige udtryk, der kan adskille dem fra resten af befolkningen (såsom fuldskæg og tørklæde) angiver i højere grad, at de oplever diskrimination og fordomme.
- Omkring hver anden (48 procent) af dem, der har sendt en ansøgning, angiver, at de har oplevet at få afslag på grund af deres etniske baggrund. Dette gør sig særligt gældende ift. job, oplæring, bolig og bank.
- Hver anden (49 procent) angiver, at de har fået dårligere service eller betjening på grund af deres etniske baggrund. Dette er bl.a. i butikker og spisesteder samt i sundhedsvæsenet og på uddannelsessteder.
- Omkring hver fjerde (28 procent) angiver, at de er blevet nægtet adgang til steder, hvor andre gerne må komme ind på grund af deres etniske baggrund. Dette er særligt tilfældet i nattelivet.
- Omkring hver tredje (29 procent) angiver, at de på grund af deres etniske baggrund er blevet stoppet af politiet uden anden umiddelbar årsag.
- Hver ottende (12 procent) angiver, at de er blevet udsat for vold eller trusler på grund af deres etniske baggrund (hadforbrydelser). Voldsofre angiver, at forbipasserende sjældent griber ind.
- 80 procent angiver, at de enten er blevet udsat for fornærmende ord, udelukket fra fællesskaber eller mødt med fordomme. Særligt unge mænd angiver derudover, at folk opfører sig, som om de er bange for dem.
- Kun 11 procent af ofre for diskrimination angiver, at de har klaget efterfølgende. Dette skyldes særligt, at mange ikke har tiltro til, at det nytter noget.
- 55 procent af minoritetsetniske personer angiver, at de på grund af deres etniske baggrund har ændret adfærd i det offentlige rum. Mange tilpasser hvordan de går, taler eller fremstår eller undgår at tale deres families modersmål i det offentlige rum. Flere angiver, at de har skiftet navn eller undgår at bære religiøse symboler.
- 38 procent angiver, at de overvejer at forlade Danmark som følge af deres oplevelser med diskrimination og fordomme.

ANBEFALING

Den daværende socialdemokratiske regering indgik en aftale med SF, Radikale Venstre, Enhedslisten, Alternativet og Kristendemokraterne om, at der med midler fra Finansloven 2022 skulle udarbejdes en handlingsplan mod racisme. Formålet med en handlingsplan er at bekæmpe racisme bredt i samfundet

og omhandle arbejdsmarkedet, kulturlivet og indsatsen mod hadforbrydelser mv. Samtidig skal racismens omfang og karakter kortlægges. Handlingsplanen er endnu ikke udarbejdet.

På baggrund af de omfangsrige oplevelser med diskrimination og fordomme på baggrund af etnicitet vist i denne rapport vurderer instituttet, at der fortsat er behov for en ambitiøs handlingsplan. Den skal sikre en koordineret indsats på tværs af samfundsområder og kunne håndtere de beskrevne problemer med racisme mod minoritetsetniske personer i Danmark.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Udlændinge- og Integrationsministeriet udarbejder en handlingsplan mod racisme.

LÆSEVEJLEDNING

Rapportens første kapitel beskriver undersøgelsens metode og centrale begreber, mens andet kapitel gennemgår den retlige ramme, bl.a. menneskeretten og centrale juridiske begreber. Kapitel 3 præsenterer undersøgelsens hovedresultater. Her kortlægges omfanget af diskrimination og fordomme bredt set på tværs af de forskellige samfundsområder. Derudover gennemgår kapitlet de generelle tendenser, hvad angår, hvem der oftest oplever diskrimination eller fordomme. Kapitel 4-9 fokuserer hver især på de enkelte områder (afslag på ansøgninger, dårligere service, nægtet adgang, etnisk profilering, voldelige hadforbrydelser samt fordomme). Hvert kapitel præsenterer hovedtendenserne samt opsummerer den relevante viden og lovgivning på området og indeholder hertil en udvalgt personlig fortælling, der berører kapitlets tematik. Endelig præsenterer kapitel 10 reaktioner på diskrimination og fordomme, mens kapitel 11 præsenterer konsekvenser i form af ændret adfærd.

OM ILLUSTRATIONERNE

Oplevelsen af at blive diskrimineret og mødt med fordomme på grund af sin etniske oprindelse kan ofte være stærkt indgribende for det menneske, der bliver ramt.

I denne rapport kan 8 ud af 10 minoritetsetniske personer med dansk opvækst fortælle, at de har oplevet diskrimination eller fordomme inden for det seneste år. Bag hver statistik og analyse findes en personlig beretning præget af individuelle og subjektive oplevelser og nuancer. Hver oplevelse tæller i sin egen ret men kan i sagens natur ikke rummes i en enkelt rapport.

Til gengæld har Institut for Menneskerettigheder valgt at lade den iranske kunstner Meraj Sharifi komme

til orde. Med inspiration fra både eget liv og fra de mange personlige beretninger i rapporten skildrer han gennem sin kunst på de følgende sider, hvordan det kan opleves at blive mødt med diskrimination eller fordomme i sin hverdag. Tegningerne har ikke til formål at udtrykke faktiske omstændigheder, men skal betragtes som visuelle og kunstneriske fortolkninger.

Meraj Sharifi (Teheran, 1990) er kunstner og researcher med baggrund i grafisk design, kulturarv og mediekunst. I sin kunst undersøger han spørgsmål om spatialitet og queer-identitet. Hans værker har været bragt i Iran, Østrig, Polen, Tyskland, Vietnam, Rumænien og Danmark, hvor han i dag er bosat.

1 SÅDAN HAR VI GJORT

1.1 DATAGRUNDLAG

For at undersøge omfanget af oplevet diskrimination og fordomme på grund af etnisk baggrund på tværs af forskellige dele af det danske samfund har Institut for Menneskerettigheder gennemført en omfattende spørgeskemaundersøgelse i foråret 2023.¹

Undersøgelsens målgruppe er minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark (herefter minoritetsetniske personer), svarende til personer på 18 år eller derover, som jf. Danmark Statistik enten kan identificeres som ikke-vestlige efterkommere eller som ikke-vestlige indvandrere, der er indvandret til Danmark første gang, inden de fyldte 13 år.

1.1.1 Stikprøve

Vi ved fra forskning med lignende målgrupper, at der kan være forholdsvis lave svarprocenter.² Dette fremgår fx af Udlændinge- og Integrationsministeriets årlige Medborgerskabsundersøgelse (herefter Medborgerskabsundersøgelsen).³ For at imødekomme de forventede lave svarprocenter er spørgeskemaet udsendt til flere personer i målgruppen, og stikprøven er derudover udtrukket ved hjælp af stratificering.⁴

Spørgeskemaet blev udsendt til knap 29.000 personer (i perioden fra 11. maj til 8. juni 2023), der udgjorde den samlede bruttostikprøve og svarer til omkring 20 procent af den fulde population. Heraf svarede i alt 4.263 personer på hele spørgeskemaet, hvilket herefter refereres til som analysens stikprøve.⁵

Undersøgelsen har en svarprocent på omkring 15 procent, hvilket er betydeligt lavere end i fx Medborgerskabsundersøgelsen. Medborgerskabsundersøgelsens højere svarprocenter skyldes formentlig til dels, at der udover rykkerbreve er foretaget både telefonisk og digital opfølgning⁶, hvilket ikke er benyttet i denne undersøgelse. Forskelle i undersøgelsernes målgrupper kan også have betydning for svarprocenter, se mere nedenfor. Alligevel opnår denne undersøgelse en lidt større stikprøve, da spørgeskemaet er udsendt til knap tre gange så mange som i Medborgerskabsundersøgelsen fra 2022.⁷

En lav svarprocent er dog i sig selv ikke nødvendigvis et problem. Men kan være det, hvis der er systematiske forskelle mellem de personer, der har svaret på spørgeskemaet, og de personer, der ikke har svaret (også kaldet frafaldsbias). Det er i forskningslitteraturen påvist, at der ikke nødvendigvis er en sammenhæng mellem en lav svarprocent og frafaldsbias.^{8 9} Og det er uanset svarprocentens størrelse vigtigt at forholde sig til stikprøvens repræsentativitet og eventuel frafaldsbias, hvilket vi adresserer i de næste underafsnit.

1.1.2 Repræsentativitet

Det er i denne undersøgelse muligt at undersøge, om der er systematiske forskelle mellem stikprøve og population på en række sociodemografiske faktorer, da vi har adgang til disse informationer via Danmarks Statistiks registre. På den måde kan vi undersøge stikprøvens repræsentativitet på en række baggrundskarakteristika såsom køn, alder, herkomst, oprindelsesregion (inddelt efter Verdensbankens klassifikation af lande¹⁰), region, uddannelsesniveau, beskæftigelse og familiesammensætning¹¹, se tabel 1.1.

I sammenligningen fremgår det, at der især er afvigelser på køn, uddannelsesniveau og oprindelsesregion (se sammenligningen mellem populationen og den uvægtede stikprøve i tabel 1.1), hvilket også er en generel tendens - særligt i webbaserede spørgeskemaundersøgelser.¹² For at korrigere for disse afvigelser mellem population og stikprøve, anvender vi vægtning på køn, uddannelse og en gruppering af oprindelseslande (baseret på strata), for på den måde at sikre, at analysens resultater er repræsentative for populationen (se sammenligningen mellem populationen og den vægtede stikprøve i tabel 1.1).

Stikprøvens størrelse og repræsentativitet suppleret med vægtningen gør derfor, at vi kan betragte besvarelserne i denne undersøgelse som repræsentative for populationen på de pågældende parametre (tabel 1.1).

Tabel 1.1: Population sammenlignet med stikprøve før og efter vægtning

		Population (kilde: DST)	Stikprøve		Forskel (pp.)	
			Uvægtet	Vægtet	Uvægtet	Vægtet
Køn	Mand	52%	45%	-7	52%	0
	Kvinde	48%	55%	7	48%	0
Alder	18-34 år	72%	73%	1	69%	-3
	35-44 år	20%	19%	-1	21%	1
	45+ år	8%	8%	0	10%	2
Herkomst	Indvandrere	36%	38%	2	38%	2
	Efterkommer	64%	62%	-2	62%	-2
Oprindelses- region	Østeuropa og Centralasien	36%	31%	-5	35%	-1
	Mellemøsten og Nordafrika	31%	29%	-2	31%	0
	Afrika syd for Sahara	9%	9%	0	8%	-1
	Østasien	8%	14%	6	8%	0
	Sydasien	15%	15%	0	16%	1
	Latinamerika	1%	2%	1	2%	1

		Population (kilde: DST)	Stikprøve	Forskel (pp.)	Stikprøve	Forskel (pp.)
			Uvægtet		Vægtet	
Region	Nordjylland	4%	6%	2	5%	1
	Midtjylland	18%	19%	1	19%	1
	Syddanmark	15%	16%	1	16%	1
	Hovedstaden	53%	50%	-3	50%	-3
	Sjælland	10%	9%	-1	10%	0
Familiesammensætning	Enlige u. børn	40%	39%	-1	37%	-3
	Enlige m. børn	11%	10%	-1	11%	0
	Par u. børn	10%	13%	3	11%	1
	Par m. børn	39%	38%	-1	41%	2
Uddannelse	Grundskole eller uoplyst	34%	22%	-12	35%	1
	Gymnasial uddannelse	21%	25%	4	22%	1
	Erhvervsfaglig uddannelse	15%	12%	-3	14%	-1
	KVU	4%	5%	1	4%	0
	MVU (inkl. Bachelor)	16%	20%	4	16%	0
	LVU	10%	16%	6	9%	-1

Note: Populationsstatistik i første kolonne er baseret på et udtræk fra Danmarks Statistiks registre (BEF, AKM og UDD). Populationen er på i alt 138.946 personer. Stikprøven på i alt 4.263 respondenter er tilsvarende koblet med Danmarks Statistiks registre (BEF, AKM og UDD), og baggrundskarakteristika for respondenterne er baseret på disse registre og følger således generelt Danmarks Statistiks definitioner. Oprindelsesregion opgjort på baggrund af oprindelsesland, som er inddelt i verdensregioner efter Verdensbankens klassifikation. Region refererer til respondenternes bopæl. Uddannelse refererer til respondenternes højst fuldførte uddannelse, hvor KVU er kortere videregående uddannelse, MVU er mellemlange videregående uddannelser, og LVU er længere videregående uddannelser. Anden kolonne i tabellen viser beskrivende statistik for den uvægtede stikprøve, og tredje kolonne viser forskellen mellem denne og populationen opgjort i procentpoint (pp.). Fjerde kolonne viser beskrivende statistik for den vægtede stikprøve, og femte kolonne viser forskellen mellem denne og populationen (opgjort i pp.).

1.1.3 Frafaldsbias

Udover frafald på målbare karakteristika kan der forekomme frafald på karakteristika, der ikke kan måles. Konkret betyder det, at der kan være faktorer, der ikke kan måles, men som er afgørende for, hvem der vælger at deltage i undersøgelsen.

På den ene side kan personer, der har oplevet diskrimination eller fordomme, i højere grad ønske at deltage i undersøgelsen, da det kan være en mulighed for blive hørt og fortælle om egne oplevelser med diskrimination eller fordomme, hvilket også kan være forstærket af, at Institut for Menneskerettigheder er afsenderen på spørgeskemaet.

Omvendt ved vi også, at der kan være store menneskelige omkostninger forbundet med at være udsat for diskrimination eller fordomme,¹³ hvilket kan betyde mindre overskud til at deltage i spørgeskemaundersøgelser. Derudover kan personer, der har oplevet diskrimination eller fordomme på grund af deres etnicitet, i mindre grad ønske at deltage i undersøgelsen, da denne i sig selv kan opleves som fremmedgørende. Vi kan fx se ud fra de delvise besvarelser (som ikke er en del af analysen), at omfanget af oplevet diskrimination og fordomme generelt er højere, end for de hele besvarelser (jf. bilag 2).

I denne undersøgelse kan der altså argumenteres for, at frafaldsbias går i begge retninger, hvad angår sammenhængen med oplevet diskrimination og fordomme. Men det er i sagens natur svært at måle og dermed korrigere for, hvilket ofte kan være en begrænsning i spørgeskemaundersøgelser.

1.2 STATISTISK ANALYSE

Vi anvender statistisk metode (med vægtning) til at estimere andelen af minoritetsetniske personer (målgruppen), der har oplevet diskrimination eller fordomme. Vi undersøger også, om der er forskelle på tværs af køn, alder, oprindelsesregion og en række øvrige faktorer.

Vi estimerer 95-procent-konfidensintervaller for alle andele, som giver et interval for den pågældende andel. Med andre ord siger konfidensintervallerne noget om den statistiske usikkerhed, der er forbundet med de estimerede andele. I rapporten angiver vi konfidensintervaller, når der er stor statistisk usikkerhed forbundet med estimererne (jf. bilag).

Vi tester derudover, om andelene er statistisk signifikant forskellige fra hinanden på tværs af forskellige undergrupper (ud fra et 5 procents signifikansniveau). Vi fortolker kun på forskelle, hvis de er statistisk signifikante (og angiver det i rapporten, hvis de ikke er).

Vi anvender også logistisk regressionsanalyse (med vægtning) til at estimere og teste sammenhængen mellem oplevet diskrimination og fordomme samt en række personlige karakteristika. På baggrund af den logistiske regressionsanalyse er det muligt at afgøre, hvilke baggrundskarakteristika der er statistisk signifikante og forbundet med en øget eller mindsket sandsynlighed, for at man angiver oplevelser med diskrimination eller fordomme. For bedre at kunne fortolke resultaterne fra regressionsanalysen udregner vi de justerede sandsynligheder, der svarer til de gennemsnitlige forventede sandsynligheder for at opleve diskrimination eller fordomme, når der tages højde for en række baggrundskarakteristika. Se uddybende beskrivelse i bilag 2.

Det er vigtigt at understrege, at denne analyse ikke kan påvise kausalsammenhænge, men udelukkende sammenhænge (korrelationer). Med andre ord kan vi ikke sige, at oplevelser med diskrimination eller fordomme er forårsaget af pågældende karakteristika, men udelukkende, at der er en sammenhæng.

1.3 ANALYSENS MÅLGRUPPE

Undersøgelsen fokuserer på minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark. Det vil sige personer med bopæl i Danmark på 18 år eller derover (pr. 1. maj 2023), som enten er ikke-vestlige efterkommere eller ikke-vestlige indvandrere, der er indvandret til Danmark første gang, inden de fyldte 13 år (opgjort efter Danmarks Statistiks definitioner¹⁴). Denne population bestod ved udtrækningstidspunktet (4. maj 2023) af 138.946 personer.

Analysen fokuserer dermed på **ikke-vestlige** efterkommere eller indvandrere, da de kan være mere udsatte over for at blive minoriseret og dermed udsat for diskrimination eller fordomme af majoriteten.¹⁵ Tidligere undersøgelser har vist, at oplevelser af etnisk diskrimination er særligt udbredt blandt indvandrere og efterkommere med netop ikke-vestlig oprindelse.¹⁶

Dette viser Medborgerskabsundersøgelsen også, der tilsvarende fokuserer på **ikke-vestlige** efterkommere og indvandrere, når de opgør oplevet diskrimination. Målgruppen afviger dog fra Medborgerskabsundersøgelsen på et andet parameter, da deres målgruppe omfatter minoritetsetniske personer **med** og **uden** opvækst i Danmark, mens denne undersøgelse udelukkende fokuserer på minoritetsetniske personer **med** opvækst i Danmark.¹⁷

Der var ved starten af andet kvartal 2023 i alt 459.861 ikke-vestlige indvandrere og efterkommere over 18 år med bopæl i Danmark, som vores målgruppe er en delmængde af.¹⁸

1.3.1 Hvorfor denne målgruppe?

Den valgte målgruppe udgør kun en delmængde af de personer, man statistisk kan definere som minoritetsetniske personer, da der fokuseres på minoritetsetniske personer **med opvækst i Danmark**. Målgruppen er valgt efter en række hensyn, herunder:

- Når målgruppen har opvækst i Danmark, kan vi formode, at langt de fleste taler flydende dansk.¹⁹ Dermed er der mindre risiko for, at betydning går tabt ved en eventuel oversættelse af spørgeskemaet, og at man i tolkningen af besvarelser i højere grad kan udelukke, at oplevelser med forskelsbehandling skyldes sproglige barrierer.
- Minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark forventer i højere grad at blive behandlet på lige fod med etnisk danske personer (det såkaldte integrationsparadoks²⁰ er beskrevet i kapitel 3), og der er derfor mindre risiko for, at disse personer normaliserer ringere behandling og derfor ikke rapporterer at blive udsat for diskrimination eller fordomme.

Da analysens målgruppe er defineret statistisk, betyder det dog også, at det ikke nødvendigvis er alle deltagere, der identificerer sig som etnisk minoritet. Ligeså kan der også være personer uden for målgruppen, som identificerer sig som etniske minoriteter uden at være medtaget. Det kan bl.a. gælde indvandrere og efterkommere fra vestlige lande, personer, der er indvandret til Danmark som voksne, børn, hvor den ene forælder er "dansk oprindelse", og den anden er indvandrer, eller adoptivbørn.

1.3.2 Hvad karakteriserer målgruppen?

Der er tale om en relativt ung målgruppe, idet 71 procent er 34 år eller derunder, jf. tabel 1.1. Derudover er størstedelen født i Danmark (64 procent), mens den gennemsnitlige opholdstid for dem, der ikke er født i Danmark, er 27 år. I alt har 78 procent dansk statsborgerskab. Halvdelen har oprindelse i enten Tyrkiet (21 procent), Libanon (10 procent), Irak (8 procent), Pakistan (7 procent) eller Somalia (6 procent). Derudover er langt de fleste (85 procent) enten i beskæftigelse (55 procent) eller under uddannelse (30 procent). 44 procent har en kompetencegivende uddannelse (erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse). Se beskrivende statistik for målgruppen i bilag 2.

1.4 SÅDAN MÅLER VI DISKRIMINATION

I analysen måler vi generelt **oplevet** diskrimination, der i modsætning til **faktisk** diskrimination er baseret på respondenternes egne subjektive oplevelser. Oplevet diskrimination refererer altså til, at en person mener sig diskrimineret. Der er således ikke nødvendigvis overensstemmelse mellem **oplevet** og **faktisk** diskrimination. Der kan være situationer, hvor der reelt sker en diskriminerende handling, uden at det opleves som sådan. Dette kan enten være, fordi den person, der udsættes for diskriminationen, ikke er klar over, at der er tale om diskrimination, eller fordi personen selv oplever handlingen som legitim. Der kan omvendt være situationer, der opleves som diskrimination, uden at det er tilfældet i lovens forstand.²¹

Det vil altså ikke være alle oplevelser i denne undersøgelse, som i henhold til dansk lovgivning vil være ulovlige. Nogle former for ringere behandling vil falde uden for lovgivningens anvendelsesområde og ikke være beskyttet. Andre former for behandling vil ikke have en sådan karakter og grovhed, som er nødvendig for at være omfattet af lovgivningen. Det falder uden for rapportens formål at vurdere oplevelsernes bevislighed og faktiske lovlighed.

For at eksemplificere undersøgelsens tematikker inddrages afgørelser fra Ligebehandlingsnævnet, hvor nævnet har givet klager medhold, løbende i rapporten. Hvor relevant, nævnes der også eksempler på afgørelser fra domstolene. Afgørelserne er valgt ud fra, hvad der er relevant for beskrivelsen af området i de forskellige kapitler og giver ikke et fuldstændigt dækkende billede af retspraksis på de forskellige områder.

1.4.1 Oplevet diskrimination og fordomme

Diskrimination kan have forskellige former. Det kan derfor være nødvendigt at spørge specifikt ind til oplevelser i forskellige situationer for at undersøge omfanget af diskrimination bredt set. I denne undersøgelse er der blevet stillet

ni overordnede spørgsmål. Spørgerammen bygger videre på en metodik, der er udviklet af VIVE, til at måle oplevet diskrimination på grund af etnisk oprindelse.^{22 23} Medborgerskabsundersøgelsen bygger også på denne metodik.

Fem af de stillede spørgsmål knytter sig til diskrimination på grund af etnisk baggrund i bestemte situationer, hvor dette er ulovligt (se boks 1.1 for spørgsmål): **Nægtet adgang til steder** (fx nattelivet), **Afslag på ansøgninger** (fx jobansøgninger), **Dårligere service** (fx i butikker), **Stoppet af politiet uden grund** samt **voldelige hadforbrydelser**. Der er altså lovgivning, der regulerer disse områder, og hvis det kan bevises, at en person har været udsat for forskelsbehandling på baggrund af etnicitet i den situation, som spørgsmålet vedrører, vil oplevelserne være ulovlige, og så vil der være tale om faktisk diskrimination (se kapitel 4-8 for nærmere behandling af de enkelte situationer). Eftersom det ikke er muligt at vurdere de konkrete situationers lovlighed, benytter vi i analysen derfor **Oplevet diskrimination** som samlet betegnelse for disse oplevelser, dvs. hvor respondenterne har svaret ja til minimum et af disse fem nævnte spørgsmål.

De øvrige fire spørgsmål knytter sig til nedværdigende oplevelser, der ikke lige så entydigt er omfattet af lovbestemmelser i dansk ret (se boks 1.1 for spørgsmål): **Mødt med fornærmende ord**, **Blevet holdt udenfor**, **Mødt med fordomme** eller **Folk opfører sig, som om de er bange for dig**. Det kan dog ikke udelukkes, at disse oplevelser afhængigt af de faktiske omstændigheder, karakter og omfang af handlingerne også ville kunne være ulovlige. Fx **Fornærmende ord** kan være chikane og i visse tilfælde betegnes som diskrimination (hvis bevisligt).²⁴ Vi benytter **Oplevede fordomme** som betegnelse for disse oplevelser, dvs. hvor respondenterne har svaret ja til minimum et af de fire nævnte spørgsmål.

Samlet betegner vi derfor besvarelsenerne af de ni spørgsmål som **Oplevet diskrimination eller fordomme**, dvs. hvor respondenterne har svaret ja til minimum ét af de ni spørgsmål.

BOKS 1.1: SÅDAN MÅLER VI OPLEVET DISKRIMINATION OG FORDOMME

Oplevet diskrimination

I analysen betragter vi det som **oplevet diskrimination** på grund af etnisk baggrund, hvis respondenterne har svaret ja på minimum ét af de følgende spørgsmål:

- Spm. 1 - Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din etniske baggrund er blevet **nægtet adgang til steder**, hvor andre gerne måtte komme ind? (fx til bus, taxa, diskotek eller svømmehal)
- Spm. 2 - Har du inden for det seneste år en opfattelse af, at du på grund af din etniske baggrund har fået **afslag på en ansøgning**? (fx om job, banklån eller bolig)
- Spm. 3 - Har du inden for det seneste år på grund af din etniske baggrund oplevet at få **dårlig service** eller betjening? (fx i butikker, caféer, på hospitaler, hos lægen, ved kommunen eller ved politiet)
- Spm. 4 - Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din etniske baggrund er blevet **stoppet af politiet uden umiddelbar grund**?
- Spm. 5 - Har du inden for det seneste år oplevet at blive **udsat for vold eller trusler om vold**, som relaterede sig til din etniske baggrund? (fx at blive spyttet på, skubbet, slået eller udsat for et seksuelt overgreb)

Oplevede fordomme

I analysen betragter vi det som **oplevede fordomme** på grund af etnisk baggrund, hvis respondenterne har svaret ja på minimum ét af de følgende spørgsmål:

- Spm. 6 - Har du inden for det seneste år oplevet at blive **mødt med fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder** (fysisk og online), som relaterede sig til din etniske baggrund (chikane)?
- Spm. 7 - Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din etniske baggrund er **blevet holdt udenfor**? (fx på arbejdspladsen eller i skolen)
- Spm. 8 - Har du inden for det seneste år oplevet at blive **mødt med fordomme** fra dine omgivelser (fx venner, bekendte, familie eller kolleger), som følge af din etniske baggrund?
- Spm. 9 - Har du inden for det seneste år oplevet, at **andre mennesker opfører sig, som om de er bange for dig** på grund af din etniske baggrund?

2 RETLIG RAMME

2.1 MENNESKERETTEN

Det står helt centralt i menneskeretten, at mennesker skal behandles lige, og at menneskerettigheder gælder uanset hudfarve eller etnisk oprindelse. I flere menneskerettighedskonventioner – både om borgerlige og politiske rettigheder samt økonomiske rettigheder – fremgår der diskriminationsforbud (se slutnote²⁵).²⁶

I 1965 blev der vedtaget en særskilt konvention om Afskaffelse af Alle Former for Racediskrimination (CERD),²⁷ som bl.a. forpligter stater til at forbyde alle former for racediskrimination. Menneskeretten forpligter også staterne til at forbyde enhver tilskyndelse til nationalt had, racehad eller religiøst had, som ophidser til forskelsbehandling, fjendtlighed eller vold.²⁸ Derudover er der en særskilt konvention, som forbyder diskrimination i arbejdslivet under henvisning til bl.a. hudfarve og national oprindelse.²⁹ Danmark ratificerede CERD-konventionen i 1971, og en række ikke-arbejdsretlige aspekter fra konventionen blev inkorporeret i dansk ret i 1972.³⁰ Efterfølgende i 1996 blev en række aspekter på arbejdsmarkedet reguleret i forskelsbehandlingsloven.³¹

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) indeholder et diskriminationsforbud i artikel 14. Det indebærer, at konventionens rettigheder skal sikres uden forskel på grund af en lang række grunde herunder race, farve, sprog, religion, national eller social oprindelse.³² Der er ikke i europæisk menneskeret en specifik konvention om hudfarve eller etnisk oprindelse.

2.2 EU-RETTE

Forbuddet mod forskelsbehandling på baggrund af bl.a. etnicitet er grundlæggende inden for EU-retten og fremgår bl.a. af bestemmelser om EU's værdier i de grundlæggende traktater.³³

Det etniske ligebehandlingsdirektiv blev vedtaget i 2000 og gennemfører princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse.³⁴ Direktivet henviser bl.a. til EMRK og CERD, og formålet med direktivet er at fastlægge rammerne for bekæmpelse af diskrimination på baggrund af race eller etnisk oprindelse med henblik på at sikre ligebehandlingsprincippet i medlemsstaterne. Det gælder for alle personer både inden for og uden for arbejdsmarkedet og for alle sektorer vedrørende bl.a. adgang til social beskyttelse og sundhedspleje, uddannelse og adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, herunder bolig.³⁵ Direktivet forbyder direkte og indirekte diskrimination, chikane, repressalier (beskyttelse mod at blive udsat for ufordelagtig behandling eller følger som reaktion på en klage over diskrimination) og instruktion om diskrimination. Medlemsstaterne kan vedtage lovgivning med det formål at forebygge eller opveje ulemper knyttet til race eller etnisk oprindelse (positiv særbehandling).³⁶

2.3 DANSK RET

Det etniske ligebehandlingsdirektiv er primært implementeret i dansk ret via bestemmelser i forskelsbehandlingsloven, som regulerer diskrimination på arbejdsmarkedet, og den etniske ligebehandlingslov, som gælder for bestemte områder uden for arbejdsmarkedet.³⁷ De danske bestemmelser skal som anden lovgivning med baggrund i EU-retten fortolkes i overensstemmelse med EU-retten i det omfang, det er nødvendigt for at opfylde direktivets minimumskrav.³⁸

For at leve op til forpligtelserne i CERD-konventionen er der i dansk ret bestemmelser i straffeloven om hadefulde ytringer (straffelovens § 266 b – den såkaldte racismeparagraf), hadforbrydelser (straffelovens § 81, nr. 6), samt lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race fra 1971, som beskytter mod diskrimination ved adgang til steder og betjening på samme vilkår som andre.

2.4 HVAD ER DISKRIMINATION?

I denne rapport har vi valgt at definere diskrimination i overensstemmelse med den juridiske definition af begrebet. Diskrimination defineres her som ulovlig forskelsbehandling, der medfører, at en person får en ringere behandling end andre i tilsvarende situationer på grund af fx personens etniske oprindelse. Ringere behandling kan fx være at blive nægtet adgang til et sted, hvor andre får adgang, at få en dårligere betjening end andre eller at få et afslag på en ansøgning uden saglig grund.

Diskrimination kan også være indirekte, hvis en tilsyneladende neutral bestemmelse eller praksis stiller personer med fx en bestemt etnisk oprindelse ringere end andre personer. Der er dog ikke tale om indirekte diskrimination, hvis behandlingen er objektivt begrundet i et sagligt formål, og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige.

Chikane kan også være diskrimination. Chikane skal betragtes som diskrimination, når en uønsket adfærd i relation til fx en persons etniske oprindelse finder sted med det formål eller den virkning at krænke en persons værdighed og skabe et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt klima for den pågældende. Chikane kan fx komme til udtryk ved, at man bliver kaldt fornærmende ord eller ved nedværdigende vittigheder.

Hadforbrydelser, herunder hadefuld tale, er de alvorligste former for diskrimination. Forbrydelser, som er helt eller delvist motiveret af fordomme og had over for en bestemt gruppe, som offeret tilhører eller formodes at tilhøre, betegnes som hadforbrydelser. Hadefuld tale dækker over ytringer, som offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds er truende eller nedværdigende over for en gruppe af personer på grund af bl.a. hudfarve, tro eller etnisk oprindelse (den såkaldte racismeparagraf).

2.4.1 Diskrimination på baggrund af etnicitet

Denne rapport undersøger diskrimination blandt minoritetsetniske personer. Deltagerne i undersøgelsen er blevet spurgt ind til oplevelser på grund af etnisk baggrund. Etnisk baggrund skal i rapporten forstås i overensstemmelse med begreberne race (hudfarve) og etnisk oprindelse i lov om etnisk ligebehandling.³⁹ Ved etnisk oprindelse forstås generelt tilhørsforhold til en gruppe personer, som er defineret på grundlag af fælles historie, traditioner, kultur eller kulturel baggrund, sprog, geografisk oprindelse mv. Ved race forstås generelt tilhørsforhold til en gruppe af personer, som er defineret på grundlag af fysiske kriterier, herunder hudfarve. Begreberne er ikke defineret i loven, men skal forstås i overensstemmelse med sædvanlig terminologi i national og international ret.⁴⁰

2.5 RACISME

Man kan ud fra rapportens fund tale om, at etniske minoriteter bliver udsat for racisme i Danmark. Racisme forstås i denne rapport bredt som diskrimination og fordomme på grund af etnicitet. Dette bygger på CERD-konventionens definition af racediskrimination, som vedrører enhver forskel, udelukkelse, begrænsning eller fortrinsstilling på grundlag af race, hudfarve, afstamning eller national eller etnisk oprindelse, hvis formål eller virkning er at ophæve eller svække den ligelige anerkendelse, nydelse eller udøvelse af menneskerettigheder eller et hvilket som helst andet område af samfundslivet.⁴¹ Denne forståelse genfindes også i handlingsplaner mod racisme i udlandet⁴² og i forskning.^{43 44}

Racisme kan både være baseret på et generelt nedsættende syn på bestemte etniske minoriteter og være relateret til ubevidst forskelsbehandling af etniske minoriteter, der medfører at denne gruppe er ringere stillet i samfundet. Racisme er dermed ikke nødvendigvis intentionel og kan opstå, uagtet om der er et racistisk motiv.

3 OPLEVET DISKRIMINATION BLANDT MINORITETSETNISKE PERSONER

I Danmark er det ulovligt at diskriminere på baggrund af bl.a. etnicitet. En række studier viser, at det alligevel forekommer i vid udstrækning i forskellige dele af det danske samfund. På arbejdsmarkedet har jobansøgere med mellemøstlige navne eller religiøs hovedbeklædning markant lavere sandsynlighed for at blive kaldt til samtale sammenlignet med etnisk danske personer.^{45 46 47} På boligmarkedet har personer med mellemøstlige navne tilsvarende ringere muligheder for at få adgang til en lejebolig sammenlignet med personer med danske navne.⁴⁸ I adgangen til grundskolen er der påvist større barrierer for personer med muslimskklingende navne relativt til dansklingende navne.⁴⁹ I nattelivet oplever minoritetsetniske personer ofte at blive nægtet adgang som følge af deres etniske baggrund.^{50 51} I mødet med politiet ender sigtelser af etniske minoriteter i højere grad uden fældende afgørelse sammenlignet med personer med dansk oprindelse.⁵² I det offentlige rum er minoritetsetniske personer desuden udsatte over for hadefulde ytringer som følge af deres etniske baggrund.^{53 54 55}

Det kan have vidtrækkende menneskelige konsekvenser at blive udsat for diskrimination. Personer, der har erfaret det på egen krop, beretter om øget agtpågivenhed og stress, når de færdes i det offentlige rum.⁵⁶ Studier bekræfter også, at oplevelser med diskrimination kan være forbundet med ringere mental sundhed og vedvarende stress (også kaldet minoritetsstress).⁵⁷ Dertil kan der opstå barrierer for deltagelse i samfundet på lige vilkår, fx på arbejdsmarkedet og boligmarkedet.

Hvor tidligere undersøgelser belyser diskrimination på baggrund af etnicitet i en specifik kontekst, adskiller denne rapport sig ved at kortlægge omfanget af oplevet diskrimination på baggrund af etnicitet bredt set, dvs. på tværs af forskellige dele af det danske samfund. Rapporten fokuserer på **oplevet** diskrimination blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere med opvækst i Danmark (herefter minoritetsetniske personer, se boks 3.1). Fokus er på denne målgruppe, da de kan være i øget risiko for at blive minoriseret (dvs. når en gruppe bliver sårbar i mødet med majoriteten) og dermed udsat for diskrimination eller fordomme grundet afsenderens formodning om deres etnicitet, religion mv.⁵⁸ Tidligere undersøgelser har vist, at oplevelser af etnisk diskrimination er særligt udbredt blandt indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse.⁵⁹

BOKS 3.1: ANALYSENS MÅLGRUPPE

Undersøgelsen fokuserer på minoritetsetniske personer på 18 år eller derover med opvækst og bopæl i Danmark, der ifølge Danmarks Statistiks definitioner⁶⁰ enten

- kan identificeres som ikke-vestlige efterkommere eller
- kan identificeres som ikke-vestlige indvandrere, der er indvandret til Danmark første gang, inden de fyldte 13 år.

Denne population bestod ved udtrækningstidspunktet af knap 139.000 personer. Se uddybende beskrivelse af analysens målgruppe i kapitel 1.

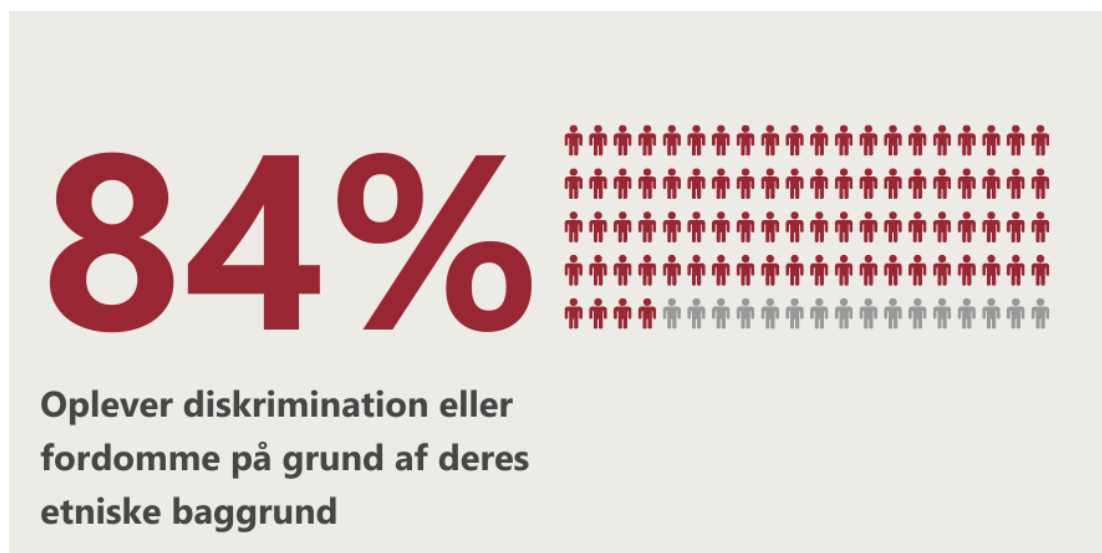
3.1 MERE END 8 UD AF 10 HAR OPLEVET DISKRIMINATION ELLER FORDOMME PÅ GRUND AF DERES ETNISKE BAGGRUND

Vi har i denne undersøgelse spurgt ind til oplevelser med diskrimination eller fordomme på grund af etnicitet på tværs af forskellige dele af det danske samfund (jf. boks 1.1 i kapitel 1).

84 procent af alle minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark (herefter minoritetsetniske personer), angiver, at de enten én eller flere gange i løbet af det seneste år har oplevet at blive udsat for **diskrimination eller fordomme** på grund af deres etniske baggrund, jf. figur 3.1. Samtidig angiver 65 procent af minoritetsetniske personer, at de i løbet af det seneste år har oplevet **diskrimination** på grund af deres etniske baggrund. Der er et stort overlap mellem disse to tal, idet langt de fleste, der har oplevet diskrimination, også har oplevet fordomme (forskellen på de to tal kan tilskrives personer, der har oplevet at blive udsat for fordomme, men ikke har oplevet diskrimination).⁶¹

Langt størstedelen af de minoritetsetniske personer angiver at have oplevet diskrimination eller fordomme samt diskrimination særskilt flere gange (hvv. 76 procent og 55 procent i alt, jf. bilag 3).

Figur 3.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at have oplevet hhv. diskrimination eller fordomme samt diskrimination på grund af deres etniske baggrund

65%

Oplever diskrimination på grund af deres etniske baggrund

Note: N= 4.263. Kategorierne “mange gange, nogle gange og en enkelt gang” er slået sammen. Se kapitel 1 (boks 1.1) for en beskrivelse af, hvordan vi måler hhv. oplevet diskrimination eller fordomme samt oplevet diskrimination. Begge dele relaterer sig til oplevelser i løbet af det seneste år.

Omfanget af det, der i denne analyse betegnes som oplevet diskrimination, er højere, end hvad Udlændinge- og Integrationsministeriet fremlægger i deres Integrationsbarometer, der er opgjort på baggrund af Medborgerskabsundersøgelsen. Integrationsbarometerets tal fra 2022 viser, at 45 procent af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse har oplevet diskrimination på grund af deres etniske baggrund.⁶²

Den primære forklaring på forskellen er, at undersøgelsernes målgrupper er forskellige. Medborgerskabsundersøgelsens målgruppe omfatter minoritetsetniske personer **med og uden** opvækst i Danmark, mens denne undersøgelse udelukkende fokuserer på minoritetsetniske personer **med** opvækst i Danmark.⁶³ Tidligere opgørelser fra Medborgerskabsundersøgelsen bekræfter også, at omfanget af oplevet diskrimination blandt efterkommere (som er født i Danmark) generelt ligger højere end for indvandrere (som er født i udlandet).^{64 65}

Dette er også i tråd med en lang række studier, der har påvist det såkaldte “integrationsparadoks”. Studierne viser, at bedre integration (fx i form af mere uddannelse, opvækst i Danmark, længere opholdstid eller øget deltagelse på arbejdsmarkedet) typisk er forbundet med øget rapportering af oplevet diskrimination.⁶⁶

Studierne peger på tre overordnede forklaringer på integrationsparadokset. For det første medfører en høj grad af integration typisk flere kontaktflader og dermed øget eksponering for at opleve diskrimination, fx i skolen, på arbejdspladsen eller i det offentlige rum mere generelt.^{67 68 69} For det andet kan en høj grad af integration, gennem forbedrede sprogfærdigheder, også hænge sammen med et bedre kendskab til den offentlige debat, der kan øge bevidstheden om potentielle negative diskurser, fx rettet mod minoritetsetniske personer.^{70 71 72} For det tredje kan det at være en integreret del af samfundet også hænge sammen med en stærkere forventning om at blive behandlet på lige fod med den øvrige del af befolkningen.^{73 74 75} Samlet set

forklarer det, hvorfor oplevet diskrimination er mere udbredt blandt minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark sammenlignet med minoritetsetniske personer uden opvækst i Danmark.

Samlet vidner tallene på tværs af undersøgelserne dog stadig om, at en stor andel af de minoritetsetniske personer angiver at have oplevet diskrimination eller fordomme. Dette bakkes også op af en undersøgelse blandt unge københavnere foretaget for Københavns Kommune, der i 2021 viste, at 72 procent af personer med ikke-vestlig oprindelse har oplevet diskrimination mod 19 procent blandt personer med dansk eller vestlig oprindelse.⁷⁶ Tilsvarende tendenser fremgik også af en særopgørelse af Eurobarometeret fra 2019, hvor 67 procent af den danske befolkning opfattede diskrimination på baggrund af etnicitet som meget udbredt i det danske samfund.⁷⁷

3.1.1 Stor variation i omfanget af diskrimination og fordomme alt efter kontekst

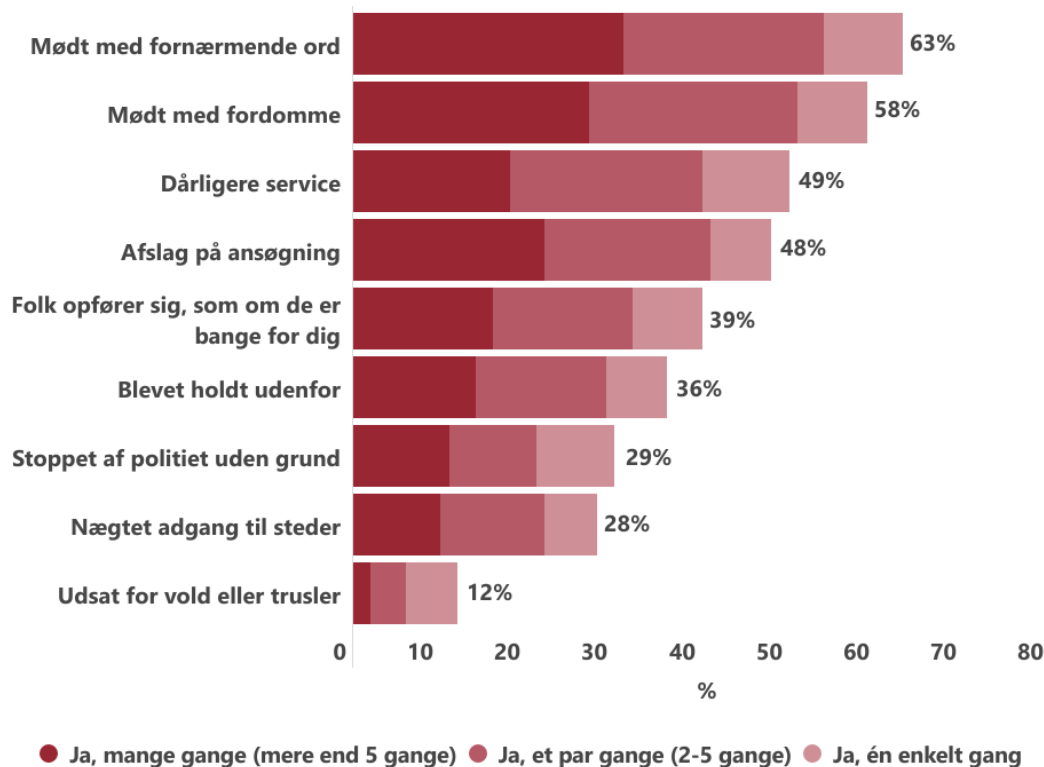
Der er stor variation i det angivne omfang, alt efter hvilken type af diskrimination eller fordomme der spørges ind til, jf. figur 3.2.

Oplevelser med fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder er mest udbredt blandt minoritetsetniske personer, idet omkring 6 ud af 10 angiver, at de har oplevet det. Samlet angiver 8 ud af 10, at de har oplevet minimum én type af fordomme (fornærmende ord, fordomme, holdt udenfor, eller at andre opfører sig, som om de bange for dig, jf. boks 1.1).

De mest udbredte former for oplevet diskrimination relaterer sig til at få afslag på ansøgninger, modtage dårligere service eller betjening (fx i butikker, på spisesteder eller hos offentlige myndigheder), blive stoppet af politiet uden grund eller blive nægtet adgang til steder (fx i nattelivet). Godt halvdelen af de minoritetsetniske personer, der inden for det seneste år har ansøgt om noget (fx job, bolig eller lån), angiver, at de har fået afslag på en ansøgning på grund af deres etniske baggrund (48 procent). Nogenlunde samme andel angiver at have fået dårligere service eller betjening på grund af deres etniske baggrund (49 procent). Omkring hver tredje angiver, at de er blevet stoppet af politiet uden grund (29 procent), og tilsvarende andel angiver at være blevet nægtet adgang til steder som følge af deres etniske baggrund (28 procent). Hver ottende angiver, at de har været udsat for vold eller trusler om vold (12 procent).

Langt størstedelen angiver, at de har oplevet diskrimination eller fordomme flere gange. Derudover er der også en stor andel, der angiver oplevelser med mere end én type af diskrimination eller fordomme (ca. 70 procent, jf. bilag 3). De enkelte typer af oplevet diskrimination og fordomme uddybes i særskilte kapitler.

Figur 3.2: Andel minoritetsetniske personer, der angiver, at de i løbet af det seneste år har oplevet diskrimination eller fordomme på grund af deres etniske baggrund, opdelt på typer

Note: N = 4.263. Afslag på ansøgninger er kun opgjort for personer, der i løbet af det seneste år har ansøgt om noget (fx job, bolig eller lån), hvilket gør sig gældende for i alt 3.296 personer. Se boks 1.1 i kapitel 1 for spørgsmålsformuleringer.

3.2 HVEM OPLEVER DISKRIMINATION ELLER FORDOMME?

Nogle grupper oplever diskrimination eller fordomme mere end andre. Det afhænger bl.a. af deres køn, alder, oprindelsesland, mv. Tabel 3.1 synliggør sammenhængen mellem oplevet diskrimination og fordomme samt udvalgte personlige karakteristika.⁷⁸ Sammenhængen er estimeret på baggrund af en regressionsanalyse (metode og forbehold er nærmere beskrevet i kapitel 1).

Et plustegn i tabel 3.1 skal aflæses, som at den pågældende karakteristik (fx mand) er forbundet med en (statistisk signifikant) øget sandsynlighed for at angive at have oplevet diskrimination eller fordomme (eller kun diskrimination) set i forhold til en anden karakteristik (fx kvinde). Derimod betyder ingen sammenhæng, at der ikke er en statistisk signifikant sammenhæng for de pågældende karakteristika.

Tabel 3.1: Sammenhængen mellem oplevet diskrimination og fordomme samt udvalgte personlige karakteristika (på baggrund af regressionsanalyse)

PERSONLIGE KARRIERISTIKA	OPLEVET DISKRIMINATION ELLER FORDOMME	OPLEVET DISKRIMINATION
Mand (relativt til kvinde)	+	+
Unge (18-34 år relativt til 35-44 og 45+ år)	+	+
Region (geografi)	ingen sammenhæng	ingen sammenhæng
Uddannelse (grundskole relativt til MVU og LVU)	ingen sammenhæng	+
Oprindelsesregion (Mellemøsten og Afrika relativt til øvrige ikke-vestlige lande)	+	+
Synlige karakteristika, der kan udtrykke religiøs eller kulturel baggrund (relativt til ingen)	+	+

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse med alle 4.263 respondenter, hvor der er kontrolleret for en række faktorer (se uddybende beskrivelse af metode i bilag 2). Et plustegn i tabellen angiver en statistisk signifikant positiv sammenhæng mellem de pågældende variable (på et 5 procents signifikansniveau), mens "ingen sammenhæng" angiver, at der ikke er en statistisk signifikant sammenhæng mellem de pågældende variable. Regressionsoutput kan findes i bilag 3. MVU er en forkortelse for mellemlang videregående uddannelse, og LVU er en forkortelse for lang videregående uddannelse. Hvad angår oprindelsesregion, er respondenterne opdelt i to grupperinger, alt efter om de har oprindelse i et mellemøstligt eller afrikansk land eller et øvrigt ikke-vestlige land. Synlige karakteristika refererer til, om der er noget synligt ved respondenterne, der kan udtrykke deres religion eller kulturelle baggrund.

3.2.1 Mænd angiver i højere grad oplevelser med diskrimination

Omfanget af oplevet diskrimination eller fordomme er udbredt for både mænd og kvinder. Men sandsynligheden for at angive oplevelser med **diskrimination** er i særdeleshed højere for mænd end for kvinder, mens der er en lille forskel for oplevelser med diskrimination eller fordomme samlet set (jf. bilag 3).

Det dækker dog over stor variation på tværs af de enkelte typer af oplevelser, hvor der er store kønsforskelle alt efter oplevelsens karakter og kontekst (jf. bilag 1). Minoritetsetniske mænd angiver fx i langt højere grad end kvinderne, at de er blevet nægtet adgang til steder som følge af deres etniske baggrund og stoppet af politiet uden grund (omkring 40 procent af mændene mod omkring 15 procent af kvinderne for begge typer). Mændene angiver også i højere grad end kvinderne at have fået afslag på deres ansøgninger, om end det er udbredt for begge køn (53 procent af mændene mod 43 procent af kvinderne). Omvendt angiver kvinderne i lidt højere grad end mændene, at de bliver mødt med fordomme fra deres omgivelser (61 procent mod 56

procent). Mænd og kvinder angiver i nogenlunde samme grad, at de bliver udsat for dårligere service og at blive holdt udenfor på grund af deres etniske baggrund (hhv. omkring 50 procent og 35 procent).

3.2.2 Oplevet diskrimination og fordomme mere udbredt blandt de yngre

Minoritetsetniske personer i aldersgruppen 18-34 år har øget sandsynlighed for at angive, at de oplever både diskrimination og fordomme relativt til de ældre aldersgrupper (35-44 år samt 45+ år), jf. tabel 3.1.⁷⁹ Tilsvarende tendens findes også i andre studier, herunder Medborgerskabsundersøgelsen.⁸⁰ Dette kan skyldes, at de yngre aldersgrupper er mere eksponeret for diskrimination og fordomme, eftersom de generelt færdes mere i det offentlige rum. En anden mulig forklaring er, at denne gruppe i højere grad er eksponeret for diskussioner om rettigheder fx i uddannelsessystemet og kan derfor være mere opmærksomme på retten til ligebehandling.

3.2.3 Geografi og uddannelse har mindre betydning

Der er ingen geografiske forskelle på tværs af regioner i Danmark, jf. tabel 3.1. Med andre ord er sandsynligheden for, at man angiver at opleve diskrimination eller fordomme som følge af etnicitet den samme, uanset hvilken region man bor i.⁸¹

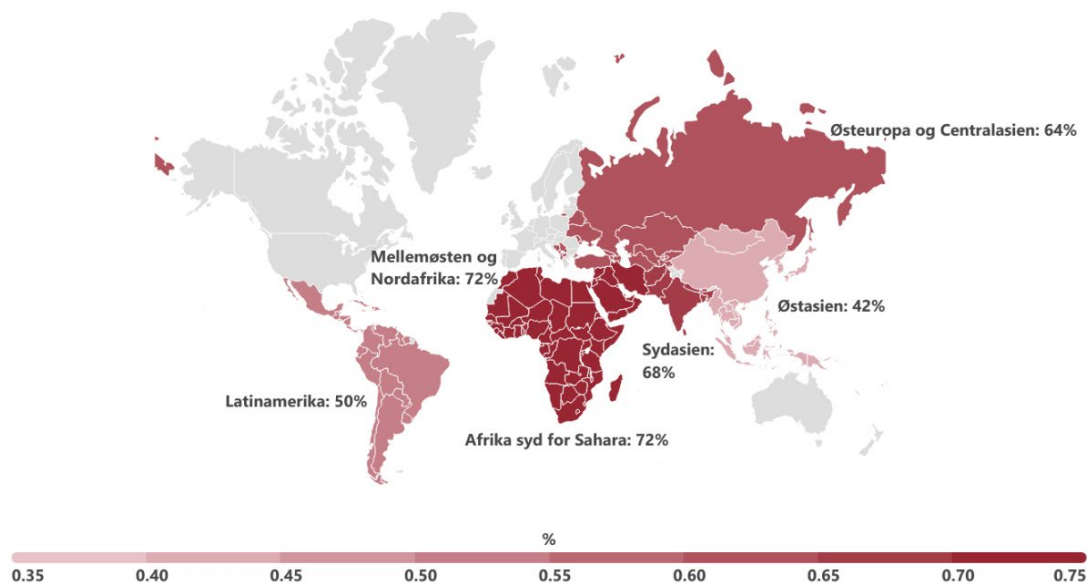
Der er derudover ingen sammenhæng mellem uddannelse og diskrimination eller fordomme samlet set, men en negativ sammenhæng, hvad angår oplevet diskrimination. Lavere uddannelsesniveau (grundskolen) er således forbundet med højere sandsynlighed for at angive, at man oplever diskrimination sammenlignet med højere uddannelsesniveau (mellem- og lange videregående uddannelser), jf. tabel 3.1. Dette kan hænge sammen med, at man på grund af uddannelsesniveaut grundlæggende færdes i forskellige sociale sfærer, hvor man er mere eller mindre eksponeret for diskrimination. Der ses således ikke en generel positiv sammenhæng, jf. det tidligere beskrevne integrationsparadoks.⁸² Dette hænger formentlig sammen med, at analysens målgruppe i forvejen er velintegreret i samfundet.⁸³

3.2.4 Oprindelsesland har betydning

Oprindelsesland har også betydning – i særdeleshed for minoritetsetniske personer med oprindelse i mellemøstlige eller afrikanske lande (relativt til de øvrige ikke-vestlige lande), jf. tabel 3.1. Figur 3.3 viser de justerede sandsynligheder for at angive at man oplever diskrimination på tværs af verdensregioner opgjort efter Verdensbankens klassifikation⁸⁴ (estimeret på baggrund af regressionsanalysen, se uddybende beskrivelse af metode og forbehold i bilag 2).

Sandsynligheden er størst for personer med oprindelse i Afrika syd for Sahara (72 procent), Mellemøsten og Nordafrika (72 procent), efterfulgt af Sydasiens (68 procent) samt Østeuropa og Centralasien (64 procent). Sandsynligheden er lavest for minoritetsetniske personer med oprindelse i Latinamerika (50 procent) og Østasien (42 procent), om end omfanget også er stort for disse grupper. Se bilag 3 for en opgørelse over udvalgte oprindelseslande.

Figur 3.3: Justeret sandsynlighed for at angive oplevelser med diskrimination, opdelt på verdensregioner

Note: Baseret på en logistisk regressionsanalyse med alle 4.263 respondenter. Se regressionsoutput i bilag 3 og uddybende beskrivelse af metode og forbehold i bilag 2. Respondenternes oprindelseslande er inddelt i verdensregioner efter Verdensbankens klassifikation.

3.3 SYNLIGE KARAKTERISTIKA FOR RELIGION ELLER KULTUREL BAGGRUND ER FORBUNDET MED ØGET SANDSYNLIGHED FOR AT OPLEVE DISKRIMINATION ELLER FORDOMME

Vi ved fra tidligere studier i både dansk og europæisk kontekst, at synlige religiøse og kulturelle markører øger sandsynligheden for at blive udsat for diskrimination.⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ Religiøse markører, såsom hovedbeklædning, kan fremkalde forestillinger og fordomme hos personer i omgivelserne, som medfører en adfærd, der i sidste ende kan være (bevidst eller ubevidst) diskriminerende. Studier har bl.a. vist, at det muslimske hovedtørklæde af nogle (ikke-muslimere) bliver set som udtryk for muslimsk fundamentalisme⁸⁸ eller manglende villighed til at integrere sig⁸⁹, hvilket derfor kan medføre risiko for diskrimination eller fordomme.

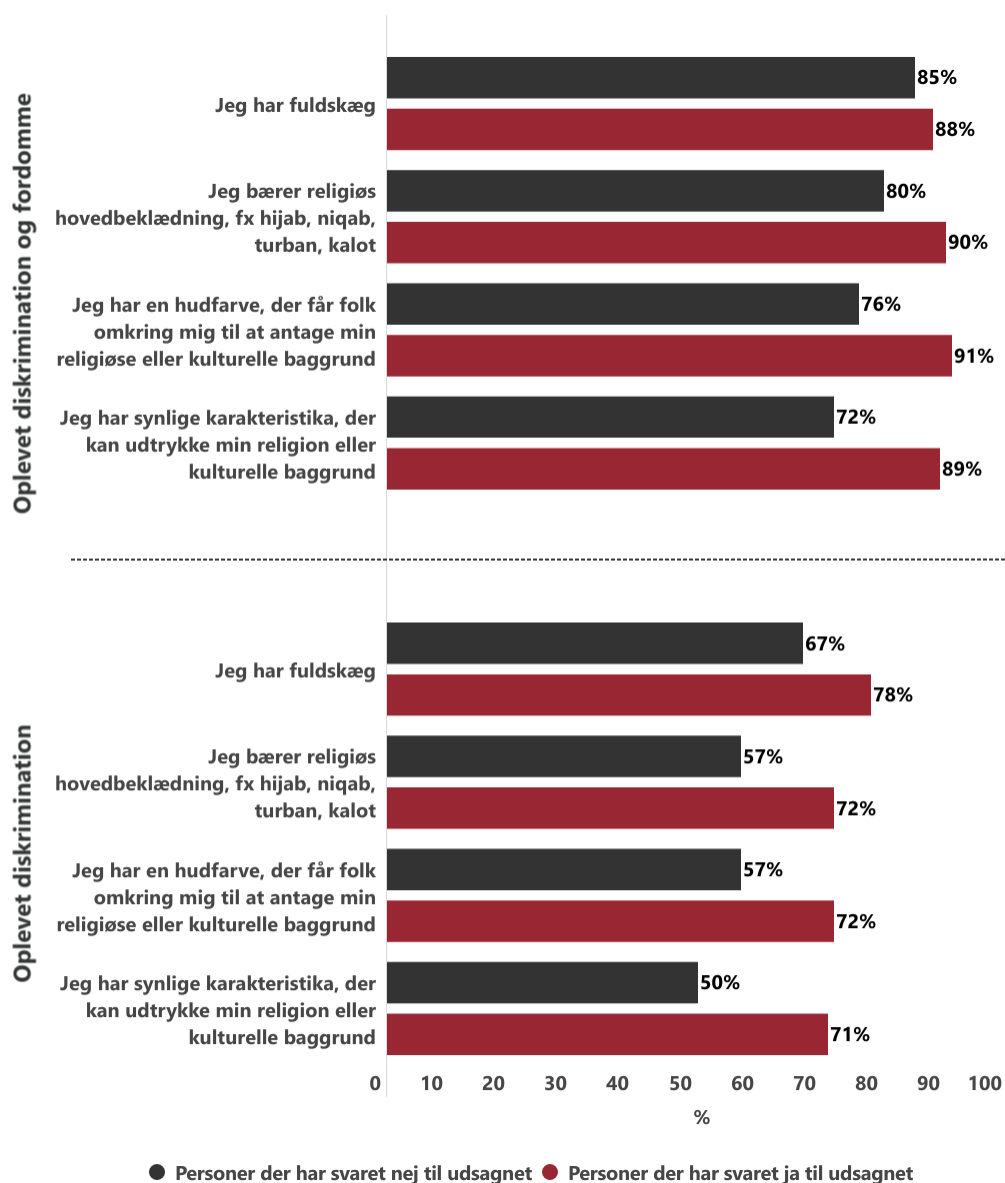
Deltagerne i undersøgelsen er derfor blevet spurgt, om der er noget synligt ved dem, der kan udtrykke deres religion eller kulturelle baggrund. Her kan deltagerne fx angive, om de har fuldskæg, om de bærer religiøs hovedbeklædning, eller om de har en hudfarve, der får folk omkring dem til at antage deres religiøse eller kulturelle baggrund.⁹⁰ Nogle af disse karakteristika kan bl.a. ses som en praktisering af et muslimsk (fx fuldskæg⁹¹ eller tørklæde⁹²) eller jødisk (fx kippa⁹³) tilhørsforhold.

Tre ud af fire (75 procent) angiver at have en eller flere synlige karakteristika, der kan udtrykke deres religiøse eller kulturelle baggrund (enten hudfarve, fuldskæg, hovedbeklædning, tøj, smykker eller tatovering), jf. bilag 1. Omkring 60 procent svarer,

at de har en hudfarve, der får det omgivende samfund til at antage deres religiøse eller kulturelle baggrund, mens 32 procent af mændene angiver, at de har fuldskæg, og 22 procent af kvinderne angiver, at de bærer religiøs hovedbeklædning.⁹⁴ Få angiver, at de bærer tøj, synlige smykker eller har tatoveringer, der afspejler deres religion eller kultur (se bilag 1).

Af figur 3.4 fremgår den justerede sandsynlighed for, at en minoritetsetnisk person angiver at have oplevet diskrimination og fordomme fordelt på hhv. personer med og uden synlige karakteristika (estimeret på baggrund af logistisk regressionsanalyse). Se uddybende beskrivelse af metode og forbehold i bilag 2.

Figur 3.4: Justeret sandsynlighed for at angive oplevelser med diskrimination eller fordomme, opdelt på minoritetsetniske personer med og uden synlige karakteristika, der kan udtrykke deres religiøse eller kulturelle baggrund

Note: Spm.: “Er der noget synligt ved dig, der kan udtrykke din religion eller kulturelle baggrund?” Figuren er baseret på en logistisk regressionsanalyse med alle 4.263 respondenter, hvor vi tager højde for en række øvrige baggrundskarakteristika såsom køn, alder, oprindelse opgjort i overordnede grupperinger på verdensregioner og uddannelse (se output i bilag 3). Se uddybende beskrivelse af metode og forbehold i bilag 2. Personer med fuldskæg er kun opgjort for mænd, da ingen kvinder svarer, at de har fuldskæg, mens opgørelsen for personer, der bærer hovedbeklædning, kun er opgjort for kvinder, da meget få mandlige respondenter har angivet, at de bærer religiøs hovedbeklædning.

Minoritetsetniske personer med (selvrapporterede) synlige karakteristika har generelt øget sandsynlighed for at angive, at de har oplevet diskrimination eller fordomme, end for personer uden synlige karakteristika (89 procent mod 72 procent). For oplevet diskrimination særskilt stiger sandsynligheden fra 50 procent for personer uden synlige karakteristika til 71 procent for personer med (en forskel på 21 procentpoint).

Det gør sig i særdeleshed gældende for minoritetsetniske personer, der angiver at have en hudfarve, religiøs hovedbeklædning eller fuldskæg, der kan udtrykke deres religiøse eller kulturelle baggrund. Der er ingen signifikant sammenhæng for tøj, smykker og tatoveringer (jf. bilag 3), hvorfor de ikke fremgår af figuren og heller ikke behandles yderligere i rapporten.

Omfanget af den oplevede diskrimination er dog generelt højt – også for personer, der ikke angiver synlige karakteristika. Dette er også i tråd med øvrige studier, der har påvist, at selv et udenlandsk klingende navn kan være udslagsgivende i forhold til diskrimination.⁹⁵

3.4 SAMMENHÆNGEN MELLEM SYNLIGE KARAKTERISTIKA OG OPLEVET DISKRIMINATION AFHÆNGER AF KONTEKSTEN

Sammenhængen mellem synlige karakteristika og oplevet diskrimination eller fordomme afhænger af konteksten, jf. figur 3.5(a) og 3.5(b). Figurerne viser de justerede sandsynligheder for at angive oplevelser med specifikke type af diskrimination eller fordomme for hhv. minoritetsetniske kvinder med og uden religiøs hovedbeklædning og tilsvarende for minoritetsetniske mænd med og uden fuldskæg.

Der er en klar sammenhæng mellem religiøs hovedbeklædning og sandsynligheden for at opleve diskrimination eller fordomme på en række områder (figur 3.5(a)).

Sandsynligheden for at angive at få afslag på en ansøgning på grund af sin etniske baggrund stiger fra 39 procent (for kvinder uden religiøs hovedbeklædning) til 60 procent (for kvinder med religiøs hovedbeklædning), en forskel på 21 procentpoint. Det svarer til en forøgelse i sandsynligheden på omkring 54 procent. Tilsvarende forøges sandsynligheden for at angive, at opleve dårligere service eller behandling med omkring 36 procent for kvinder med religiøs hovedbeklædning relativt til kvinder uden (en stigning fra 45 til 61 procent).

Kvinder med religiøs hovedbeklædning er også i øget risiko for at angive at opleve at blive holdt udenfor eller opleve, at mennesker omkring dem opfører sig, som om de er bange for dem – her stiger sandsynligheden med hhv. 41 procent (fra 32 procent til 45 procent) og 86 procent (22 procent til 41 procent).

Derudover stiger sandsynligheden for at angive at opleve vold eller trusler om vold med 56 procent for kvinder med hovedbeklædning relativt til kvinder uden, om end fra et lavt niveau (fra 9 procent til 14 procent). Omvendt er der ikke nogen statistisk signifikant sammenhæng mellem at bære religiøs hovedbeklædning og at blive stoppet af politiet uden grund.

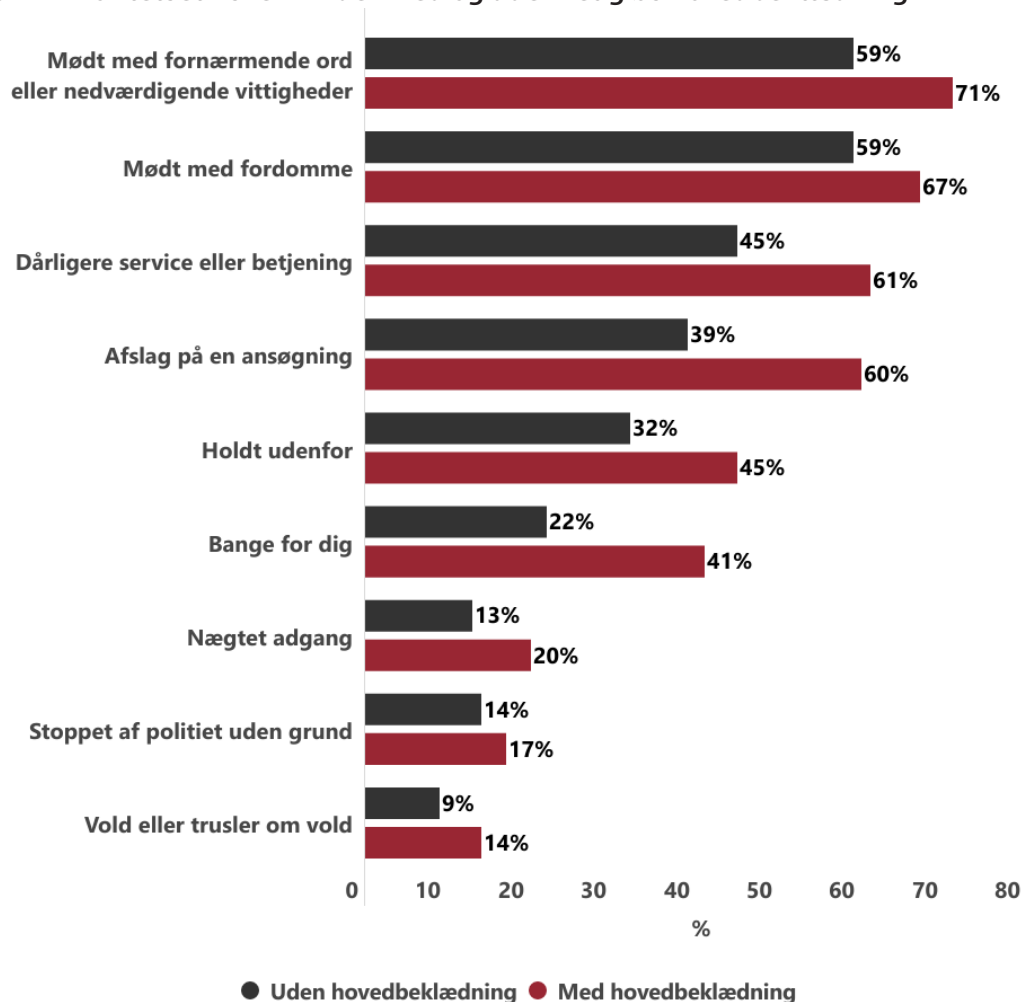
Resultaterne viser også en sammenhæng mellem fuldskæg og sandsynligheden for at opleve diskrimination eller fordomme på nogle områder (figur 3.5(b)).

For minoritetsetniske mænd med fuldskæg stiger sandsynligheden for at angive blive nægtet adgang til steder fra 36 procent for mænd uden fuldskæg til 46 procent for mænd med fuldskæg, som svarer til en 28 procent større sandsynlighed for at angive at man bliver nægtet adgang til steder relativt til mænd uden fuldskæg. Tilsvarende er der omkring 31 procent større sandsynlighed for at angive, at blive stoppet af politiet uden grund for mænd med fuldskæg relativt til mænd uden (en stigning fra 39 procent til 51 procent).

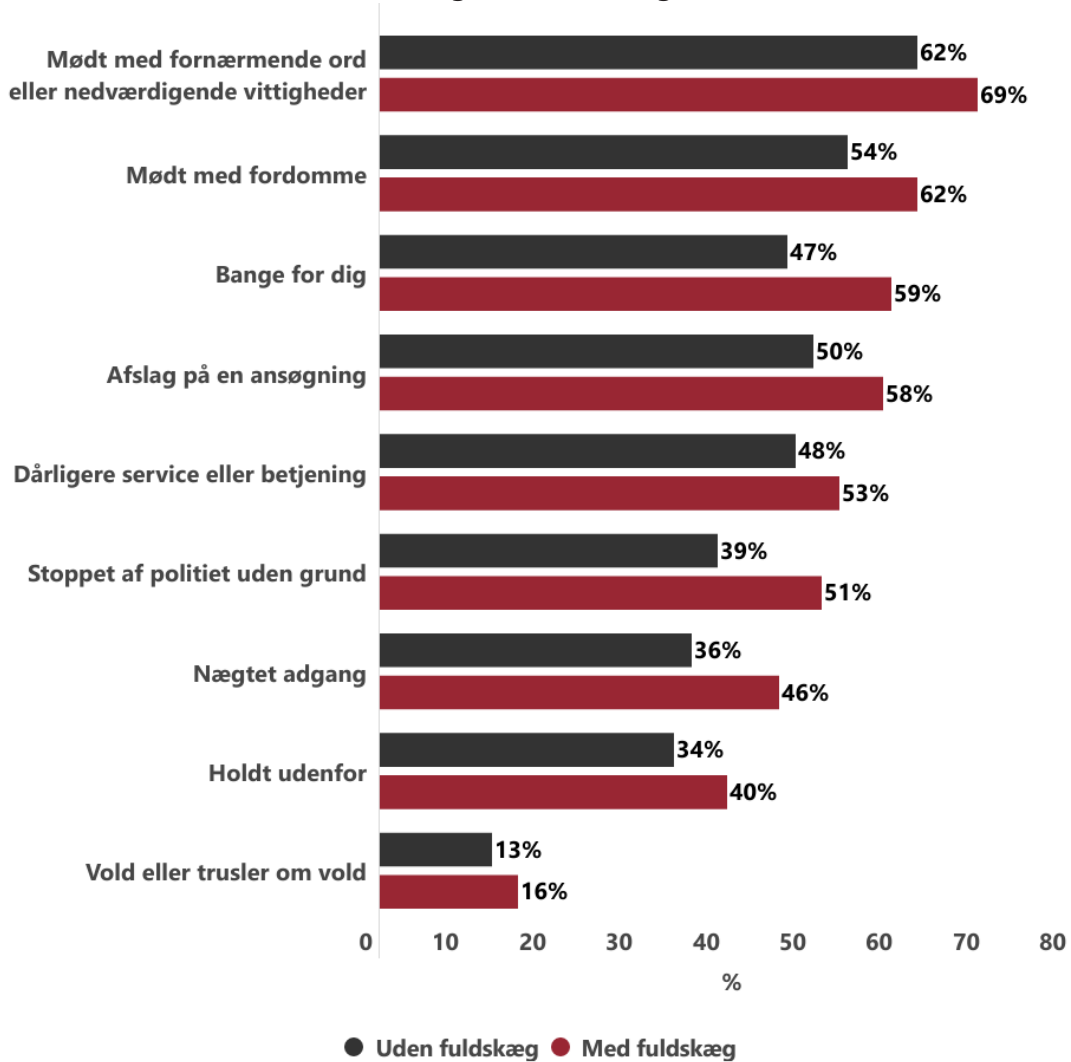
Samtidig viser resultaterne også, at der ikke er nogen statistisk signifikant sammenhæng mellem at have fuldskæg og angive at modtage dårligere service eller opleve at blive udsat for vold eller trusler om vold.

Figur 3.5: Justeret sandsynlighed for at angive oplevelser med diskrimination eller fordomme, opdelt på typer og udvalgte synlige karakteristika

a. Minoritetsetniske kvinder med og uden religiøs hovedbeklædning

b. Minoritetsetniske mænd med og uden fuldkæg

Note: Figurene er baseret på en logistisk regressionsanalyse hhv. kvinder (2.353 i alt) og mænd (1.910 i alt) med henblik på at undersøge, hvordan synlige karakteristika er forbundet med sandsynligheden for at angive oplevelser med en specifik type af diskrimination eller fordomme, når vi tager højde for en række øvrige baggrundskarakteristika såsom køn, alder, oprindelse opgjort i overordnede grupperinger på verdensregioner og uddannelse (se output i bilag 3). Se uddybende beskrivelse af metode og forbehold i bilag 2. Der er ikke signifikant forskel på mænd med og uden fuldkæg på områderne **dårligere service eller betjening og vold og trusler**, og der er ikke signifikant forskel på kvinder med og uden religiøs hovedbeklædning på området **Stoppet af politiet uden grund**.

4 AFSLAG PÅ ANSØGNINGER

Det er ulovligt at fravælge en ansøger, fx på bolig- og lånemarkedet, på grund af vedkommendes race eller etniske oprindelse. På arbejdsmarkedet er det også ulovligt at lægge vægt på etnicitet eller race i forbindelse med ansættelse eller under ansættelse i forhold til løn- og arbejdsvilkår.

Diskrimination i jobansøgningsprocesser kan hindre minoritetsetniske personer i at blive en aktiv del af arbejdsmarkedet. Mange minoritetsetniske unge tager i dag en videregående uddannelse, og særligt blandt de 20-24-årige kvinder er andelen, der er i gang med en videregående uddannelse, højere end for kvinder med dansk oprindelse i samme aldersgruppe.⁹⁶ Alligevel er andelen, der ikke kommer i arbejde, større blandt minoritetsetniske kvinder, end den er for kvinder med dansk oprindelse.⁹⁷ Én blandt flere forklaringer kan være, at kvinderne oplever diskrimination i forbindelse med jobsøgning.⁹⁸ Derudover kan diskrimination i ansøgningsprocesser generelt bl.a. gøre det vanskeligere for minoritetsetniske personer at finde bolig, stifte forening eller starte egen virksomhed.

På det personlige plan kan oplevelser med at få afslag på jobansøgninger have så stor påvirkning, at det medfører traumer, manglende selvtillid, depression, stress og angst for at søge job.⁹⁹ Derudover kan det have samfundsøkonomiske konsekvenser,¹⁰⁰ da det gør det vanskeligere for virksomheder at besætte stillinger, ligesom det begrænser adgangen til den samlede talentpulje.¹⁰¹ Afslag på fx banklån kan også blive en hindring for at starte egen virksomhed, idet adgang til kapital er den største barriere for, at iværksættervirksomheder kan vokse sig store og skabe arbejdspladser i Danmark.¹⁰²

BOKS 4.1: LOV OM ETNISK LIGEBEHANDLING

Uden for arbejdsmarkedet forbyder lov om etnisk ligebehandling forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Forbuddet beskytter mod, at en person på grund af race eller etnisk oprindelse behandles ringere end en anden person i en tilsvarende situation, for så vidt angår social beskyttelse, sundhedspleje, sociale goder, uddannelse samt adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, herunder bolig, der er tilgængelige for offentligheden. Det omfatter bl.a. situationer, hvor man får afslag på en ansøgning om lån eller bolig eller oplever chikane i forbindelse med en ansøgningsproces.

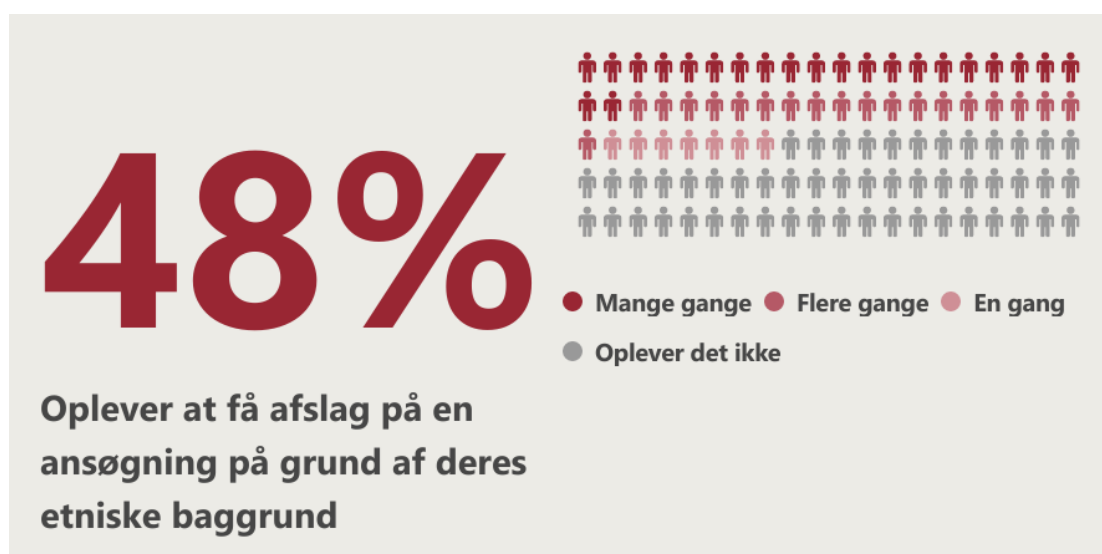
Sager om overtrædelse af lov om etnisk ligebehandling kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet, der kan fastslå, at en person er blevet udsat for ulovlig forskelsbehandling, og tilkende en økonomisk godtgørelse.

4.1 NÆSTEN HVER ANDEN OPLEVER AT FÅ AFSLAG PÅ EN ANSØGNING

Blandt de minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark (herefter minoritetsetniske personer), der har sendt en ansøgning til fx et job, en bolig eller et banklån inden for det seneste år, angiver 48 procent, at de har fået afslag på grund af etnisk baggrund, jf. figur 4.1. 41 procent angiver at have oplevet det mere end én gang.

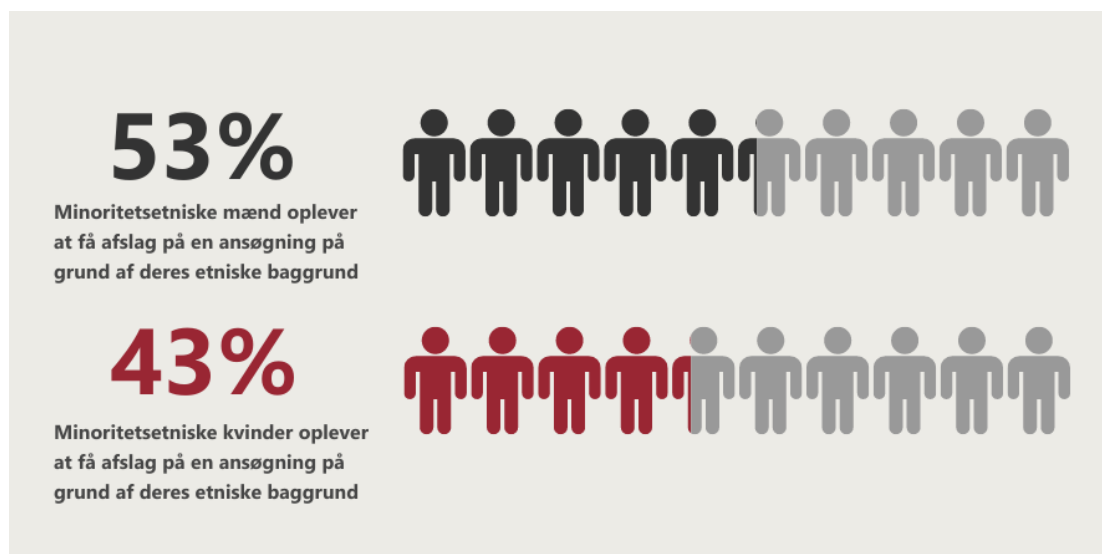
Blandt minoritetsetniske mænd, der har sendt en ansøgning inden for det seneste år, angiver 53 procent, at de har fået afslag på grund af etnisk baggrund, mens det samme gør sig gældende for 43 procent af minoritetsetniske kvinder, jf. figur 4.2.

Figur 4.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at få afslag på en ansøgning på grund af deres etniske baggrund

Note: N=3.296. Spm.: “Har du inden for det seneste år en opfattelse af, at du på grund af din etniske baggrund har fået afslag på en ansøgning? (fx om job, banklån eller bolig)”. Personer, der har svaret, at de ikke har ansøgt om noget i løbet af det seneste år, er frasorteret. Det er ikke udspecificeret i spørgsmålet hvor i ansøgningsprocessen, man har oplevet at få afslag.

Figur 4.2: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at få afslag på en ansøgning på grund af deres etniske baggrund, opdelt på køn

Note: $N_{\text{mænd}} = 1.721$ og $N_{\text{kvinder}} = 1.575$. Personer, der har svaret, at de ikke har ansøgt om noget i løbet af det seneste år, er frasorteret.

Det er særligt de unge, der angiver at få afslag på de ansøgninger, de har sendt. 53 procent i aldersgruppen 18-34 år angiver, at de har fået afslag på grund af deres etniske baggrund, mens det gør sig gældende for 41 procent i aldersgruppen 35-44 år og 31 procent i aldersgruppen 45+ år, jf. bilag 1.¹⁰³

Derudover angiver minoritetsetniske personer med oprindelse i Mellemøsten og Afrika i højere grad at få afslag på ansøgninger på grund af deres etniske baggrund relativt til minoritetsetniske personer med oprindelse i de øvrige ikke-vestlige lande, jf. bilag 1.^{104 105}

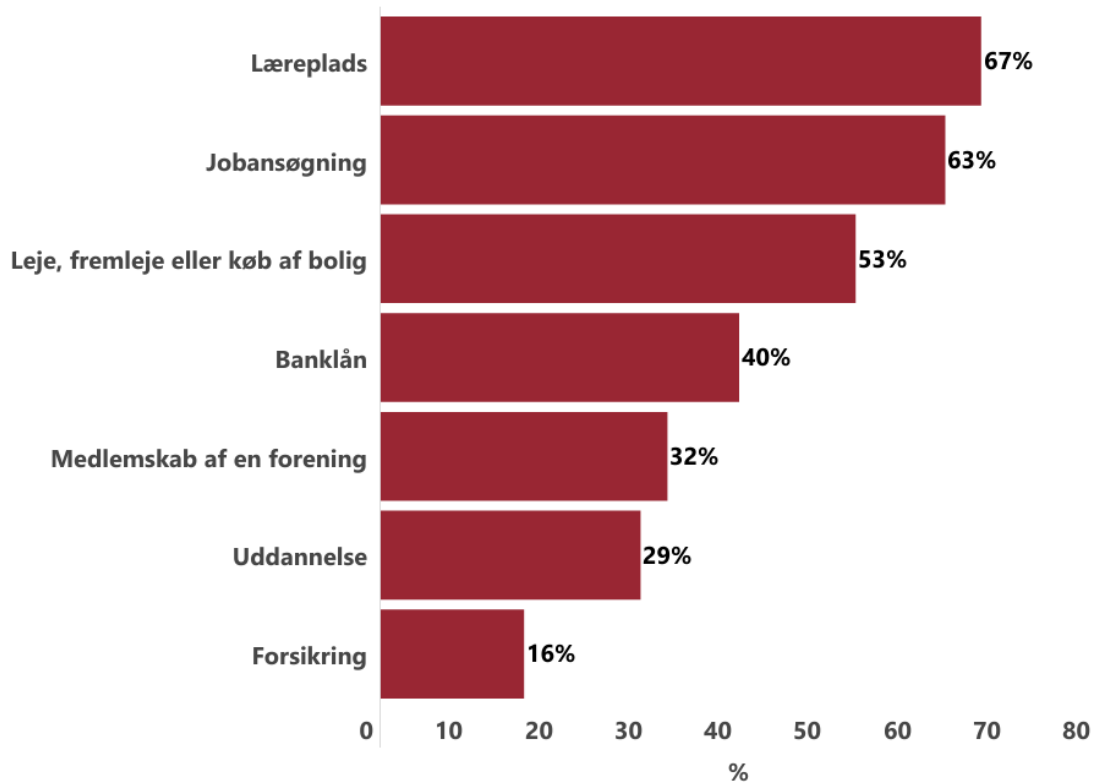
For kvinder med religiøs hovedbeklædning er risikoen for at opleve at få afslag på en ansøgning højere end for kvinder uden religiøs hovedbeklædning, jf. kapitel 3. Denne sammenhæng gør sig særligt gældende i forbindelse med ansøgninger om job og læreplads.¹⁰⁶ På samme måde er mænd med fuldskæg mere udsat for at opleve at få afslag på ansøgning, når de sammenlignes med mænd uden fuldskæg, jf. kapitel 3.

4.2 HVOR OPLEVER MINORITETSETNISKE PERSONER AT FÅ AFSLAG PÅ DERES ANSØGNINGER?

I undersøgelsen er deltagerne blevet spurgt til, hvor de har oplevet at få afslag på en ansøgning på grund af deres etniske baggrund, ligesom de også er blevet spurgt til, hvad de har ansøgt om i løbet af det seneste år.

Det er særligt i forbindelse med oplæring og job, at minoritetsetniske personer angiver at have fået afslag på en ansøgning på grund af deres etniske baggrund, jf. figur 4.3. Her oplever hhv. 67 procent og 63 procent af dem, der inden for det seneste år har sendt en ansøgning, at de har fået et afslag på grund af deres etniske baggrund. Også i forbindelse med ansøgninger til bolig- eller banklån angiver mange, at de har fået afslag på en ansøgning (hhv. 53 procent og 40 procent). På flere af områderne er der forskel på, hvor ofte mænd og kvinder angiver oplevelser med at få afslag på en ansøgning, jf. bilag 4.

Figur 4.3: Andel blandt de minoritetsetniske personer, der inden for det seneste år har ansøgt om det pågældende, der angiver at få afslag på grund af deres etniske baggrund, opdelt på steder for afslaget

Note: Spm.: "Hvad har du ansøgt om inden for det seneste år? (sæt gerne flere krydser)" sammenholdt med spørgsmålet "Hvor har du oplevet at få afslag på grund af din etniske baggrund i løbet af det seneste år? (sæt gerne flere krydser)".¹⁰⁷ Respondenterne har haft mulighed for at vælge kategorien "praktikplads", som vi i figuren og kapitlet refererer til som læreplads, da man på erhvervsuddannelserne nu omtaler det som oplæring og ikke længere som praktik. Opgjort for personer, der har angivet, at de har oplevet at få afslag på en ansøgning. $N_{\text{Lærepladser}}=541$, $N_{\text{Jobansøgning}}=1.996$, $N_{\text{Bolig}}=541$, $N_{\text{Banklån}}=573$, $N_{\text{Forening}}=202$, $N_{\text{Uddannelse}}=471$ og $N_{\text{Forsikring}}=373$. Svarkategorierne "Andet" og "Ved ikke" er udeladt af figuren.

BOKS 4.2: LOV OM FORBUD MOD FORSKELSBEHANDLING PÅ ARBEJDSMARKEDET MV.

En arbejdsgiver må ikke lægge vægt på bl.a. race, hudfarve, religion, tro eller etnisk oprindelse, når han eller hun ansætter, afskediger, forflytter, forfremmer eller fastsætter løn- og arbejdsvilkår. Beskyttelsen gælder også personer, som ønsker at etablere sig som selvstændige, personer i oplæring og under uddannelse, der tager sigte på lønnet beskæftigelse, fx erhvervsskoleelever eller universitetsstuderende. Både adgangen til uddannelsen, og når man er på uddannelsen, er beskyttet.

Sager om overtrædelse af forskelsbehandlingsloven kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet, der kan fastslå, at en person er blevet udsat for ulovlig forskelsbehandling, og tilkende en økonomisk godtgørelse.

4.2.1 Oplæring

Blandt dem, der inden for det seneste år har søgt om læreplads, angiver over to tredjedele af minoritetsetniske personer (67 procent), at de har oplevet at få afslag på grund af deres etniske baggrund. 74 procent af mændene og 56 procent af kvinderne, der har søgt om læreplads inden for det seneste år, angiver at have fået afslag på grund af deres etniske baggrund. Kønsforskellen kan skyldes flere ting. En blandt flere forklaringer kan være uddannelsesvalg, idet flere kvinder uddanner sig inden for det offentlige velfærdsområde, hvor diskriminationen er lavere, og hvor der fx på SOSU-området er praktikpladsgaranti.¹⁰⁸

Institut for Menneskerettigheder har tidligere vist, at der er problemer med diskrimination i forbindelse med lærepladser. I en analyse fra 2023 konkluderes det, at virksomheder stiller ulovlige krav til lærlinges etnicitet, når de indgår oplæringsaftaler med lærlinge på erhvervsskoler.¹⁰⁹

4.2.2 Arbejde

Blandt de minoritetsetniske personer, der inden for det seneste år har søgt om job, angiver 63 procent, at de har fået afslag på grund af etnisk baggrund. Mænd (69 procent) angiver det i højere grad end kvinder (57 procent), selvom omfanget er stort for både mænd og kvinder.

En lang række studier af diskrimination i ansøgningsprocesser finder overordnet samme tendenser. En omfattende metaanalyse i international kontekst fra 2016 har undersøgt diskrimination af etniske minoriteter i forbindelse med jobansøgninger.¹¹⁰ Studiet viser, at personer med etnisk minoritetsbaggrund har 49 procent lavere sandsynlighed for at blive kaldt til samtale sammenlignet med personer med etnisk majoritetsbaggrund.

Også i Danmark er der foretaget undersøgelser af etnisk diskrimination ved jobansøgninger. Et studie fra 2018 undersøgte, i hvilket omfang etniske minoriteter diskrimineres på det danske arbejdsmarked.¹¹¹ Studiet finder, at ansøgere med etnisk minoritetsbaggrund skal sende 52 procent flere ansøgninger for at blive indkaldt til det samme antal samtaler som ansøgere med etnisk dansk oprindelse. Et andet studie finder, at minoritetsetniske kvinder med tørklæde skal sende 60 procent flere ansøgninger for at blive indkaldt til det samme antal samtaler som kvinder med traditionelt danske navne, mens minoritetsetniske kvinder uden tørklæde skal sende 18 procent flere ansøgninger end kvinder med traditionelt danske navne.¹¹²

Ligebehandlingsnævnet har behandlet flere sager om afslag på jobansøgninger. I en sag fik klager fx medhold i, at arbejdsgiveren havde lagt vægt på etnisk oprindelse ved afslag på ansøgning. Klager, der var født og opvokset i Danmark, havde et arabisk klingende navn og søgte en stilling som marketing manager. Ansøgning og CV var affattet på engelsk, og virksomheden gav afslag med den begrundelse, at virksomheden søgte en dansk medarbejder. Nævnet lagde til grund, at virksomheden på baggrund af ansøgerens arabisk klingende navn og det forhold, at ansøgningen var skrevet på engelsk, havde fået den opfattelse, at han ikke var dansk, hvilket havde været udslagsgivende for afslaget.¹¹³

“KAN DU SIDDE I ET RUM MED EN MAND ALENE MED LUKKET DØR?”

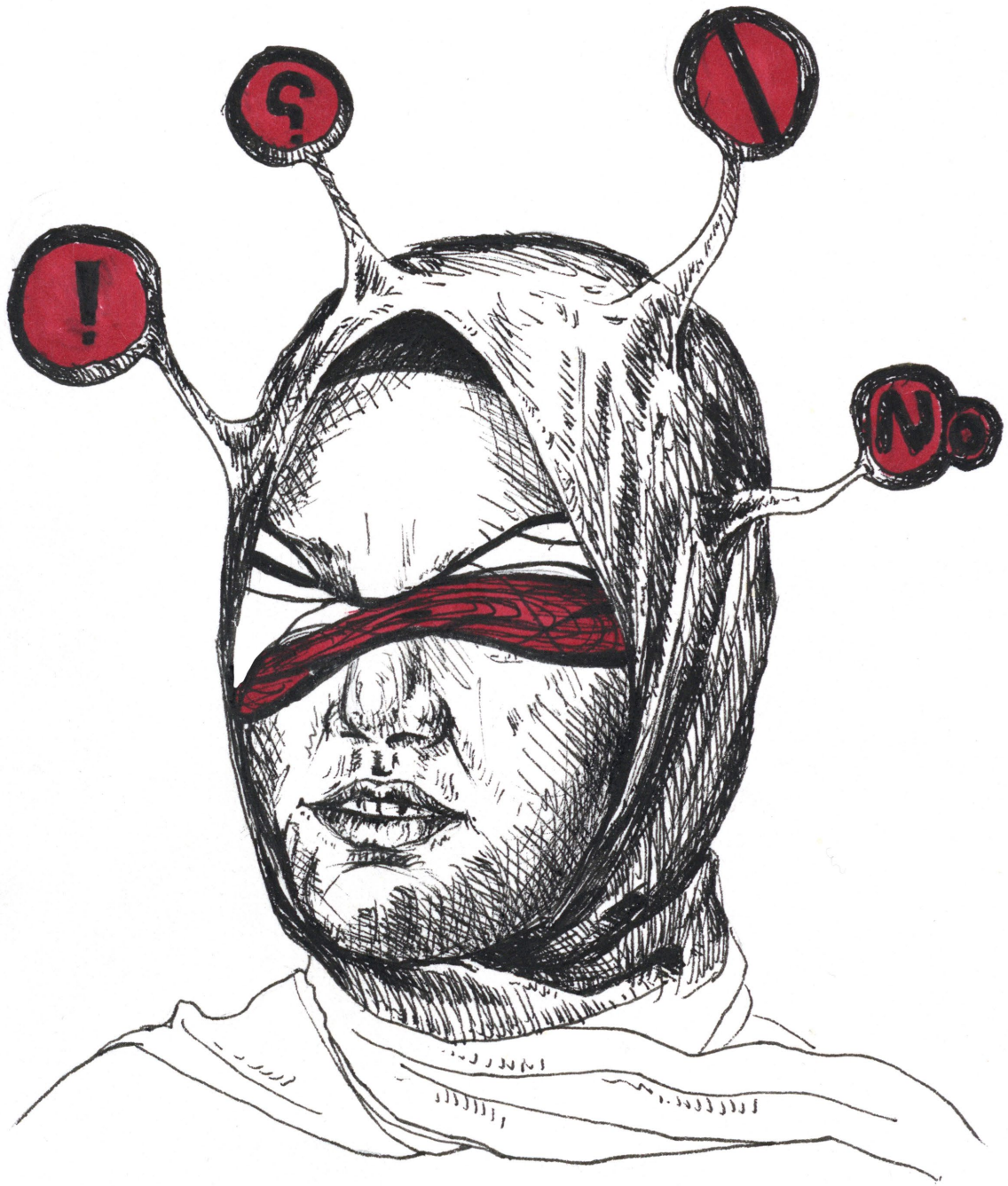
En kvinde beskriver en jobsamtale, hvor det på grund af hendes tørklæde blev antaget, at hun ikke passede ind i arbejdskulturen:

“Jeg er blevet mødt med spørgsmål (til jobsamtalen, red.) som: 'Giver du hånd, hvis bestyrelsesformanden kommer hen og hilser på dig?', 'Kan du sidde i et rum med en mand alene med lukket dør?', 'Vil du deltage i julefrokoster?'. Sådan nogle spørgsmål, som man aldrig ville stille til én, der ikke bar tørklæde. I dag kan jeg grine af det, men i situationen opfører man sig ordentligt og svarer, at man selvfølgelig giver hånd og 'ja, jeg vil gerne deltage i julefrokoster'.”

En anden kvinde fortæller om en lignende oplevelse:

“Jeg søgte nogle jobs i starten, som jeg fik afslag på på baggrund af mit tørklæde. Der var nogle mærkelige spørgsmål om min blufærdighed og min baggrund. Om mine forældre var okay med, at jeg gjorde sådan og sådan (...). Efter en jobsamtale skrev jeg til dem og spurgte, hvad der foregik, og at jeg ikke havde hørt fra dem i nogen tid. Så ringede han (arbejdsgiver, red.) mig op og sagde: 'Du er nødt til at slække lidt på din blufærdighed', og så sagde jeg: 'Jeg ved ikke, hvad du taler om, det er du nødt til at forklare'. Det ville han ikke, men han sagde: 'Tænk over det', og så fik jeg et afslag efterfølgende.”

Kilde: Kvinder med tørklæde - ti kvinders erfaringer fra arbejdsmarkedet, Institut for Menneskerettigheder 2020

I en anden sag blev en jobansøgers etnicitet kommenteret under jobsamtalen. Arbejdsgiveren skulle angiveligt have sagt: "Nå, jeg kan læse på dit navn, at du ikke kommer fra Danmark", hvilket ifølge klager skabte dårlig stemning under samtalen og var medvirkende til, at han ikke fik jobbet. Nævnet fandt, at uanset at parterne ikke var fuldstændig enige om indklagedes ordvalg under samtalen, havde indklagede handlet i strid med forskelsbehandlingslovens forbud mod at indhente eller modtage oplysninger om klagers nationale eller etniske oprindelse.¹¹⁴

4.2.3 Bolig

Blandt de minoritetsetniske personer, der har søgt om leje, fremleje eller køb af bolig inden for det seneste år, angiver over halvdelen (53 procent), at de har fået afslag på grund af deres etniske baggrund. Også her angiver mænd det i højere grad end kvinder (hhv. 58 procent af mændene og 45 procent af kvinderne).

Nordiske studier har ligeledes vist diskrimination på boligmarkedet.^{115 116} I en dansk kontekst udgav Ankestyrelsen i 2015 et studie, der undersøgte omfanget af diskrimination på det private lejeboligmarked.¹¹⁷ Resultaterne viste, at ansøgere med mellemøstligt klingende navne i gennemsnit skal sende 27 procent flere ansøgninger end ansøgere med dansk klingende navne for at have lige så gode chancer for at få et positivt svar. En nyere undersøgelse fra lejeboligportalen Findboliger konkluderer, at den fiktive person Mohammad skal søge 2,5 gange flere boliger end den fiktive person Emil for at blive inviteret til fremvisning.¹¹⁸

Der er flere eksempler på sager ved Ligebehandlingsnævnet, hvor klager får medhold i at have fået afslag på leje eller køb af en bolig på grund af etnisk oprindelse. En studerende i Aarhus, som var dansk statsborger med mellemøstlig oprindelse, fik fx afslag på en lejlighed med den begrundelse, at udlejer kun ville udleje til danskere, eftersom hun ikke ville risikere ubehageligheder. Et andet eksempel er et boligselskab, som ved henvendelser fra personer med dansk klingende navne hver gang tilbød at reservere eller få fremvist boliger, mens personer med udenlandsk klingende navne hver gang hverken blev tilbudt mulighed for at reservere eller få fremvist boliger. I begge sager fandt Ligebehandlingsnævnet, at det var i strid med forbuddet mod forskelsbehandling i lov om etnisk ligebehandling.^{119 120}

4.2.4 Lån

40 procent af de minoritetsetniske personer, der har ansøgt om banklån inden for det seneste år, angiver at have oplevet at få afslag på grund af deres etniske baggrund. Omfanget er nogenlunde det samme for mænd og kvinder.¹²¹

Internationale studier har også vist diskrimination på lånemarkedet.¹²² Et svensk studie fra 2016 har bl.a. fundet, at selvstændige med indvandrerbaggrund har sværere vilkår, når de skal optage banklån, sammenlignet med selvstændige med svensk oprindelse.¹²³ Studiet finder, at det er sandsynligt, at de sværere vilkår kan skyldes etnisk diskrimination i forbindelse med banklån. Viden om diskrimination på det danske lånemarked er begrænset, men i 2021 beskrev Kristeligt Dagblad, hvordan en stormoské i København ikke kunne finde en dansk bank, der ville have dem som kunde

på trods af en sund økonomi.¹²⁴ Det kan dog ikke fastslås, om der i den sammenhæng var tale om diskrimination.

Ligebehandlingsnævnet har tidligere fastslået, at det var chikane, og dermed forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, at en bankrådgiver i forbindelse med en ansøgning om et banklån nægtede at tale engelsk med klager, som havde svært ved at forstå dansk. Bankrådgiveren talte nemlig fint engelsk, og derudover havde bankrådgiveren sagt under en samtale, at klager måtte lære dansk eller tage tilbage til sit hjemland.¹²⁵

Diskriminationslinjen ved Institut for Menneskerettigheder bistår i en verserende sag ved Ligebehandlingsnævnet en klager, som fik afslag fra en bank på at oprette en konto. Bankrådgiveren meddelte ham i forbindelse med ansøgningsprocessen, at han havde **“et lidt tidskrævende navn”**, og at der var **“en hel stribe personer, der hedder det samme som dig på verdensplan. De har en skidt historik, og jeg skal bevise, at du ikke er en af dem”**. Institut for Menneskerettigheder har i sagen gjort gældende, at klager er blevet udsat for forskelsbehandling, da der blev henvist direkte til klagers navn som begrundelse for afslaget på at oprette en konto.

5 DÅRLIGERE SERVICE OG ADGANG TIL SUNDHED OG UDDANNELSE

Det er ulovligt for virksomheder eller myndigheder at yde dårligere service, betjening eller lignende behandling af en kunde, borger eller patient på grund af personens etnicitet. Dårligere service eller betjening kan tage mange former, afhængigt af hvor det foregår.

Tidligere undersøgelser viser bl.a., at minoritetsetniske personer kan opleve mistænkeliggørelse i butikker eller have ringere adgang til at købe eller returnere varer.¹²⁶ Også i sundhedsvæsenet eller i den offentlige administration har undersøgelser vist, at der er risiko for, at minoritetsetniske patienter og borgere stilles ringere og ikke har lige adgang til velfærdsydelser.^{127 128}

Når minoritetsetniske personer oplever at få dårligere service og betjening, kan det føre til stigmatisering og følelse af andethed.¹²⁹ Hertil kan ringere adgang til offentlig service medføre et velfærdstab for minoritetsetniske personer.¹³⁰

BOKS 5.1: LOV OM ETNISK LIGEBEHANDLING

Forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse uden for arbejdsmarkedet er forbudt i lov om etnisk ligebehandling. Forbuddet beskytter mod, at en person på grund af race eller etnisk oprindelse behandles ringere end en anden person i en tilsvarende situation, for så vidt angår social beskyttelse, sundhedspleje, sociale goder, uddannelse samt adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, herunder bolig, der er tilgængelige for offentligheden. Det omfatter bl.a. situationer, hvor nogen får en dårligere service eller oplever chikane.

Sager om overtrædelse af lov om etnisk ligebehandling kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet, der kan fastslå, at en person er blevet udsat for ulovlig forskelsbehandling, og tilkende en økonomisk godtgørelse.

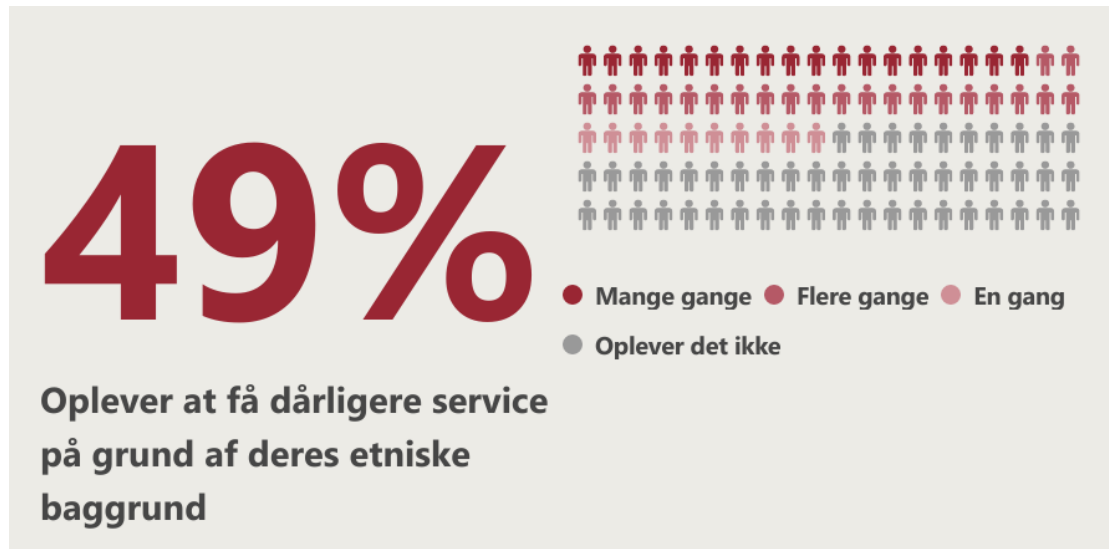
Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv. (racediskriminationsloven)
Man er også beskyttet mod at blive nægtet betjening på samme vilkår som andre efter racediskriminationsloven. Racediskriminationsloven er en strafferetlig særlov, og overtrædelser af loven behandles af politiet. Overtrædelser straffes typisk med bøde.

5.1 HVER ANDEN OPLEVER DÅRLIGERE SERVICE ELLER BETJENING

Hver anden (49 procent) minoritetsetnisk person med opvækst i Danmark (herefter minoritetsetniske personer) angiver, at de inden for det seneste år har oplevet at få dårligere service eller betjening på grund af deres etniske baggrund, jf. figur 5.1. Stort set lige mange mænd og kvinder angiver, at de har fået dårligere service, jf. figur 5.2, mens mænd dog i lidt større omfang (20 procent) end kvinder (15 procent), angiver,

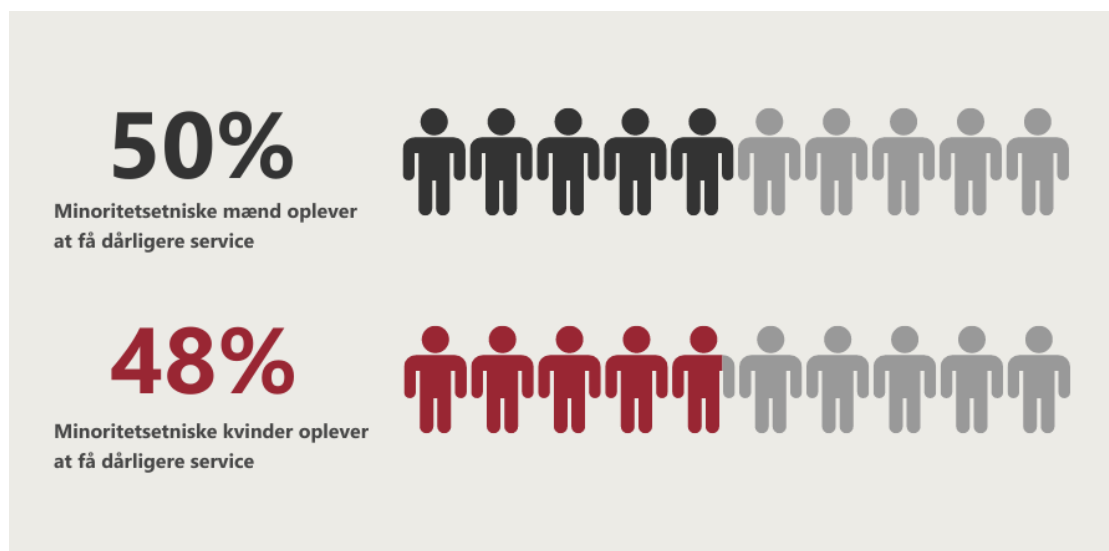
at det er sket mange gange inden for det seneste år. Som for de generelle resultater angiver unge oftere end ældre, at de har haft oplevelser med dårligere service eller betjening, jf. bilag 1.

Figur 5.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at få dårligere service eller betjening på grund af deres etniske baggrund

Note: N = 4.263. Spm.: “Har du inden for det seneste år på grund af din etniske baggrund oplevet at få dårlig service eller betjening? (fx i butikker, caféer, på hospitaler, hos lægen, ved kommunen eller ved politiet)”.

Figur 5.2: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at få dårligere service eller betjening på grund af deres etniske baggrund, opdelt på køn

Note: N_{mænd} = 2.216 og N_{kvinder} = 2.047.

Personer med oprindelse i Mellemøsten og Afrika angiver i højere grad oplevelser med dårligere service eller betjening end personer med oprindelse i de øvrige ikke-vestlige oprindelsesregioner, jf. bilag 1.¹³¹

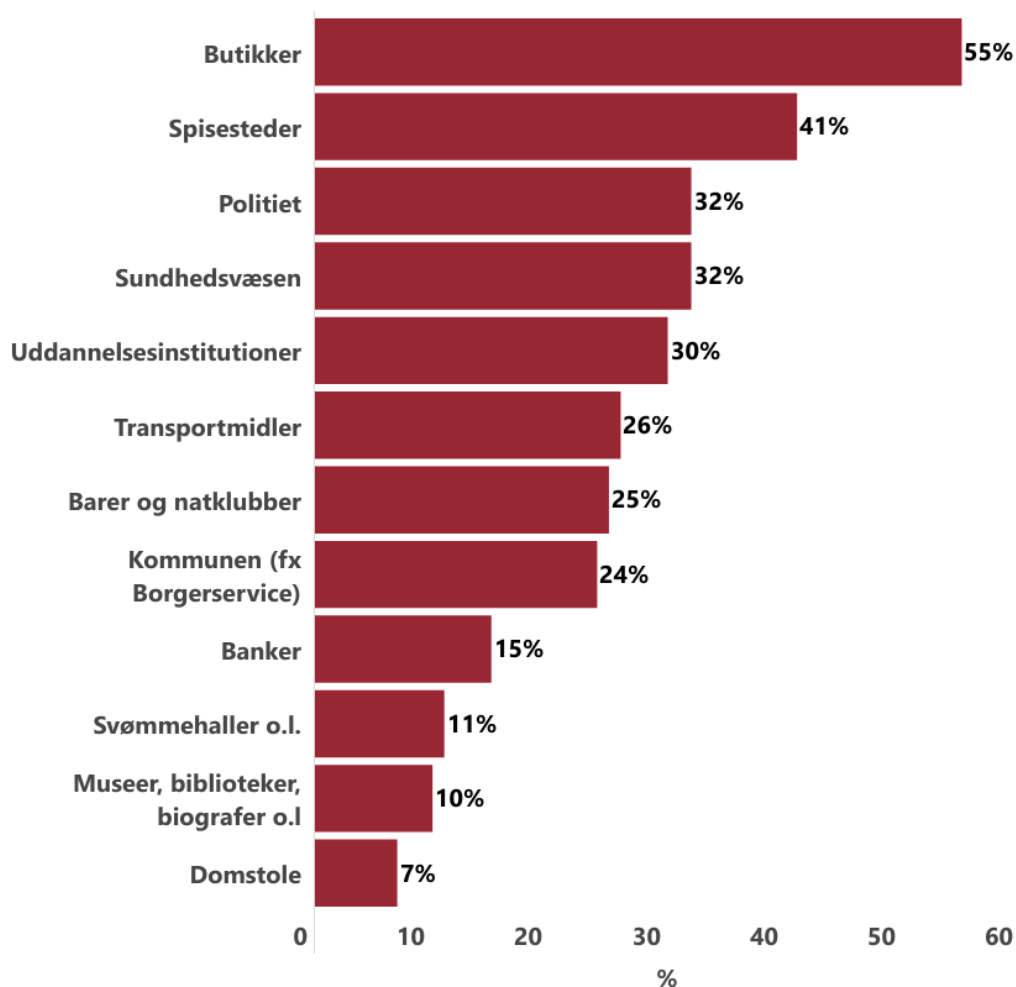
Kvinder, der bærer religiøs hovedbeklædning, er også mere udsat for at opleve dårligere service eller betjening, når de sammenlignes med kvinder, der ikke bærer religiøs hovedbeklædning, jf. kapitel 3. Denne sammenhæng gør sig særligt gældende i butikker, på spisesteder, på uddannelsesinstitutioner og i transportmidler, mens der ikke er en sammenhæng i mødet med sundhedsvæsenet eller offentlige myndigheder.¹³²

5.2 HVOR OPLEVER MINORITETSETNISKE PERSONER AT FÅ DÅRLIGERE SERVICE ELLER BETJENING?

Blandt de minoritetsetniske personer, der angiver at have fået dårligere service eller betjening på grund af deres etnicitet, angiver en stor andel, at det er sket i butikker (55 procent) og på spisesteder (41 procent), mens der også er en relativt stor andel, som angiver, at de oplever det i sundhedsvæsenet (32 procent), på uddannelsesinstitutioner (30 procent), i transportmidler (26 procent) samt i mødet med kommunen (24 procent), jf. figur 5.3. Tendenserne er de samme for både mænd og kvinder på en del af områderne, jf. bilag 5.¹³³

Oplevet diskrimination på barer og diskoteker er behandlet i kapitlet 6 om at blive nægtet adgang til nattelivet, mens oplevet diskrimination i forbindelse med politiets arbejde er behandlet i kapitel 7 om etnisk profilering.

Figur 5.3: Andel blandt de minoritetsetniske personer der angiver, at få dårligere service eller betjening på grund af deres etniske baggrund, opdelt på steder

Note: N = 2.088. Opgjort for personer, der har angivet, at de har oplevet at få dårligere service eller betjening. Spm.: "Hvor har du oplevet at få dårligere service eller betjening på grund af din etniske baggrund i løbet af det seneste år? (sæt gerne flere krydser)". Svarkategorierne "Andet" og "Ved ikke" er udeladt af figuren.

5.2.1 Butikker

55 procent af alle, der har angivet, at de har oplevet dårligere service på grund af deres etnicitet, angiver, at det er sket i butikker (svarende til omkring hver fjerde af alle minoritetsetniske personer). Omfanget er ca. det samme for mænd og kvinder.

Den internationale litteratur vidner om, at etniske minoriteter uretmæssigt mistænkes for butikstyveri, hvilket har ansporet enkelte multinationale selskaber til at diversitetstræne deres salgsmedarbejdere.^{134 135 136 137 138}

“JEG ER EN ELEV, LIGESOM ALLE ANDRE”

Minna er en kvinde i midten af tyverne. I ungdomsårene havde hun udfordringer med mistrivsel, og hun henvendte sig derfor til skolepsykologen. Her havde hun en oplevelse af at blive behandlet anderledes på grund af sin baggrund:

“I gymnasiet får jeg det dårligt og går derfor hos en skolepsykolog, som er overbevist om, at mistrivslens skyldes social kontrol i mit hjem. I virkeligheden føler jeg mig bare stresset, er bekymret for fremtiden og tænker på, om jeg har valgt den rigtige linje og passer ind fagligt – ligesom andre unge. Men det lytter psykologen ikke til, for hun er sikker på, at det er min mor, der er problemet. Jeg snakker med skolepsykologen i et halvt år, før jeg bliver henvist til børnepsykiatrien, som konstaterer, at jeg går rundt med en depression.

Det går rigtig dårligt i gymnasiet, og derfor er jeg til en samtale på skolen. Her er min mor og min socialrådgiver fra hospitalet til stede. På det tidspunkt er jeg stadig indlagt, og jeg har nogle måneder forinden haft en samtale med rektoren om, at jeg har

det dårligt. Men der bliver ikke lyttet eller gjort nogle tiltag for at hjælpe mig. Efter samtalen får min mor at vide, at det er hendes skyld, at jeg har det dårligt. At hun har presset mig så hårdt, at jeg ender med at blive skubbet ud af gymnasiet. Min mor er den første, der giver slip på sine forventninger og fokuserer på, at jeg får det bedre.

Det savner jeg fra ledelsen på mit gymnasium: at de ser bort fra, at jeg er en brun pige, og at min mor er tørklædebærende muslim, at de bare ser, at jeg er en ung person, der ikke trives, en elev ligesom alle andre. I stedet lægger de skylden over på min mors opdragelse.

Efter mødet med gymnasiets ledelse græder jeg af vrede. Jeg ved, at andre på gymnasiet får hjælp, men der er slet ikke den hjælp eller omsorg for mig. Jeg føler mig uretfærdigt behandlet. Jeg føler mig ikke set.”

Minna ender med at droppe ud af gymnasiet, da hun havde det svært psykisk.

Kilde: Interview med Minna, oktober 2023

5.2.2 Spisesteder

41 procent af de minoritetsetniske personer, der har angivet, at de har oplevet dårligere service, angiver, at det er sket på caféer, restauranter eller tilsvarende (svarende til hver femte af alle minoritetsetniske personer).

Der er begrænset europæisk forskning i dårligere service på spisesteder, men en række amerikanske studier viser, at både gæsterne og tjenerne vurderer, at minoritetsetniske kunder får dårligere betjening.^{139 140}

5.2.3 Sundhedsvæsenet

32 procent af dem, der har angivet, at de får dårligere service, svarer, at de oplever det i forbindelse med konsultation hos læger, sundhedsplejersker på hospital eller tilsvarende (svarende til hver syvende af alle minoritetsetniske personer).¹⁴¹

Der er udbredt sundhedsvidenskabelig forskning om bias inden for sundhedsvæsenet. Et dansk studie viser, at minoritetsetniske patienter giver udtryk for, at de føler sig – eller er bange for at blive – diskrimineret.¹⁴² Men også studier i faktisk forskelsbehandling viser risiko for diskrimination.¹⁴³

Det er generelt udbredt i sundhedsvæsenet at bruge begrebet “etniske smerter” som en diagnose, når minoritetsetniske patienter præsenterer udefinerede smerter. Undersøgelser peger på, at denne bias fra sundhedspersonalet kan medføre en risiko for, at smerter bliver undervurderet, og at patienten bliver underbehandlet.^{144 145 146}

5.2.4 Uddannelsesinstitutioner

30 procent af alle, der har angivet, at de har oplevet dårligere service, angiver, at det er på uddannelsesinstitutioner (svarende til hver syvende af alle minoritetsetniske personer). Omfanget er lidt højere for kvinder end mænd. Måles der kun blandt minoritetsetniske personer, der er aktive studerende, angiver i alt 21 procent, at de har oplevet dårligere service på skoler mv. på grund af deres etniske baggrund.

Nyere dansk forskning bekræfter diskrimination i form af dårligere service eller betjening i mødet med uddannelsesinstitutioner. Her viste forsøg, hvor skoler fik (fiktive) henvendelser om muligheden for at flytte barn til skolen, at etnisk danske elever fik lov til at flytte i 25 procent af tilfældene, mens det kun gjaldt i 15 procent af tilfældene for muslimske elever.¹⁴⁷ Hertil har flere undersøgelser og nyhedsartikler vist, at minoritetsetniske elever og studerende angiver, at de oplever etnisk diskrimination.^{148 149 150}

Ligebehandlingsnævnet fandt det i strid med lov om etnisk ligebehandling, at en elev blev udskrevet af sin privatskole, efter at hans far havde klaget over, at en vikar efter hans mening havde ytret sig racistisk. Vikaren skulle angiveligt have kaldt eleven for “perker” og “den sorte gruppe”. Skolen havde udskrevet eleven efter klagen, da de mente, at farens adfærd i forbindelse med klagen umuliggjorde et fortsat samarbejde. Nævnet fandt, at klagen var den udløsende faktor for, at klagers søn blev udskrevet, og at der således var tale om repressalier (ufordelagtig behandling eller reaktion på en klage om forskelsbehandling) i strid med lov om etnisk ligebehandling.¹⁵¹

2.2.5 Transportmidler

Hver fjerde minoritetsetnisk person (26 procent), der har angivet, at de får dårligere service, svarer, at de har oplevet at få dårligere service i transportmidler (svarende til hver ottende af alle minoritetsetniske personer). Omfanget er nogenlunde det samme for mænd og kvinder.

Københavns Kommunes medborgerskabsundersøgelse¹⁵² viser, at unge minoritetsetniske københavnere i højeste omfang angiver, at det er i offentlige transportmidler, at de oplever diskrimination. Et amerikansk studie viser tilsvarende, at taxichauffører i højere grad aflyser ture for afroamerikanere sammenlignet med hvide passagerer.¹⁵³

2.2.6 Offentlige myndigheder

Blandt dem, der angiver at have fået dårligere service, svarer 24 procent, at det er sket i forbindelse med mødet med kommunen, fx hos Borgerservice (svarende til hver tiende af alle minoritetsetniske personer). Omfanget er lidt højere for mænd end for kvinder.¹⁵⁴

Både danske og internationale undersøgelser har tidligere vist, at borgernes etnicitet kan påvirke deres adgang til offentlige ydelser og service. Undersøgelserne viser bl.a., at sagsbehandlere er mere tilbøjelige til at sanktionere minoritetsetniske ledige¹⁵⁵, og at ansøgere med udenlandskklingende navne får dårligere sagsbehandling.¹⁵⁶

Ligebehandlingsnævnet gav en klager medhold i at have været udsat for chikane under en samtale med kommunen til brug for vurderingen af hendes arbejdsdygtighed i forbindelse med sygedagpenge. Klager blev bl.a. spurgt om de tyrkiske pensionsregler og sygeregler, hvorvidt klager fejrede jul og ramadan samt klagers medlemskab af Den Tyrkiske Kulturforening. Nævnet lagde særlig lagt vægt på spørgsmålenes fokus på klagers etniske tilhørsforhold, og at kommunen ikke havde godtgjort spørgsmålenes relevans for uarbejdsdygtighedsvurderingen.¹⁵⁷ I en anden sag fik klager medhold i, at det var chikane, da kommunen havde krævet deltagelse af en tolk til et skolemøde, selvom klager flere gange påpegede over for skolelederen, at der ikke var behov for tolkning. Derudover fremgik det af en lydoptagelse fra mødet, at klager og skolens afdelingsleder førte en dialog på dansk uden problemer.¹⁵⁸

6 NÆGTET ADGANG TIL NATTELIVET

Det er en væsentlig del af de fleste menneskers sociale liv at kunne færdes uhindret i det offentlige rum. Alligevel har der i de seneste årtier været mange historier om personer tilhørende forskellige minoritetsgrupper, som bliver udelukket fra at komme ind på natklubber.^{159 160 161} Dette er på trods af, at det er ulovligt at afvise nogen til fx en natklub, restaurant eller taxi ud fra personens etnicitet.

Konsekvenserne kan blive, at en del minoritetsetniske personer – særligt unge – risikerer at blive udelukket fra fællesskabet. For minoritetsetniske mænd kan det have følelses- og identitetsmæssige konsekvenser at blive afvist i nattelivet. Afvisningerne beskrives som ydmygende og som et billede på, at man ikke er "rigtig dansk".^{162 163} For nogle kan den slags hverdagsoplevelser med diskrimination og fordomme gøre, at de føler sig i en form for forhøjet alarmberedskab, når de færdes i det offentlige rum.¹⁶⁴

BOKS 6.1: LOV OM ETNISK LIGEBEHANDLING

Forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse uden for arbejdsmarkedet er forbudt i lov om etnisk ligebehandling. Forbuddet beskytter mod, at en person på grund af race eller etnisk baggrund behandles ringere end en anden person i en tilsvarende situation, for så vidt angår social beskyttelse, sundhedspleje, sociale goder, uddannelse samt adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, herunder bolig, der er tilgængelige for offentligheden. Det omfatter bl.a. situationer, hvor nogen bliver nægtet adgang til steder, hvor andre gerne må komme ind, eller oplever chikane. Sager om overtrædelse af lov om etnisk ligebehandling kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet, der kan fastslå, at en person er blevet udsat for ulovlig forskelsbehandling, og tilkende økonomisk godtgørelse.

Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv. (racediskriminationsloven)

Man er også beskyttet mod forskelsbehandling ved adgang til steder tilgængelige for offentligheden ved racediskriminationsloven. Racediskriminationsloven er en strafferetlig særlov, og overtrædelser af loven behandles af politiet. Overtrædelser straffes typisk med bøde.

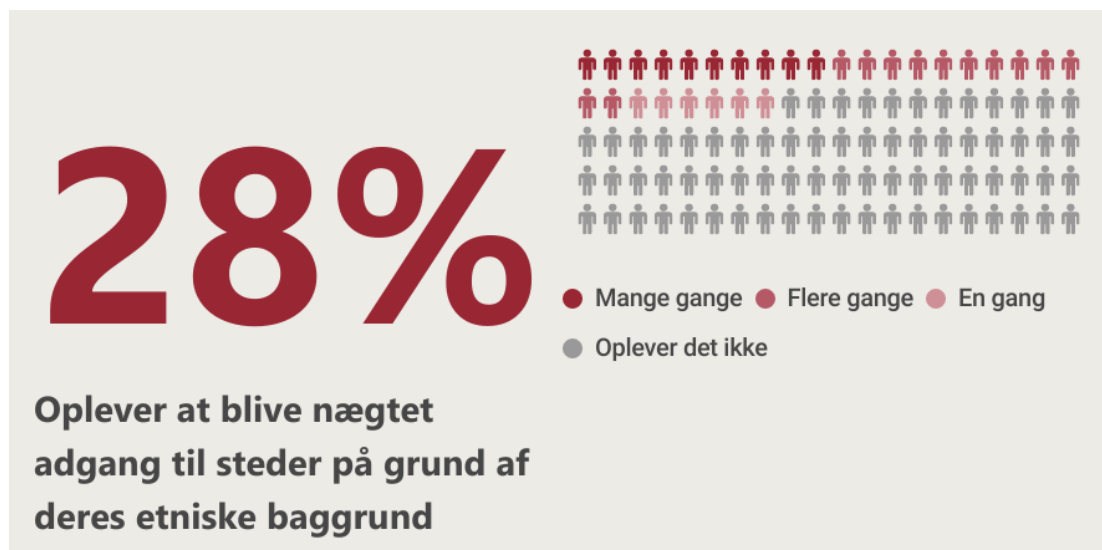
6.1 OMKRING HVER FJERDE OPLEVER AT BLIVE NÆGTET ADGANG

Omkring hver fjerde (28 procent) minoritetsetniske person med opvækst i Danmark (herefter minoritetsetniske personer) angiver, at de har oplevet at blive nægtet adgang til steder, hvor andre gerne må komme ind, på grund af deres etniske baggrund, jf. figur 6.1. Det kan fx være på natklubber, spisesteder eller i den offentlige transport. Langt de fleste har oplevet det flere gange (22 procent).

Mænd angiver jf. figur 6.2 i markant højere grad (39 procent) end kvinder (15 procent), at de bliver nægtet adgang på grund af deres etniske baggrund, mens 18-34-årige oplever det dobbelt så ofte (32 procent) som de 45+-årige (15 procent), jf. bilag 1. Det

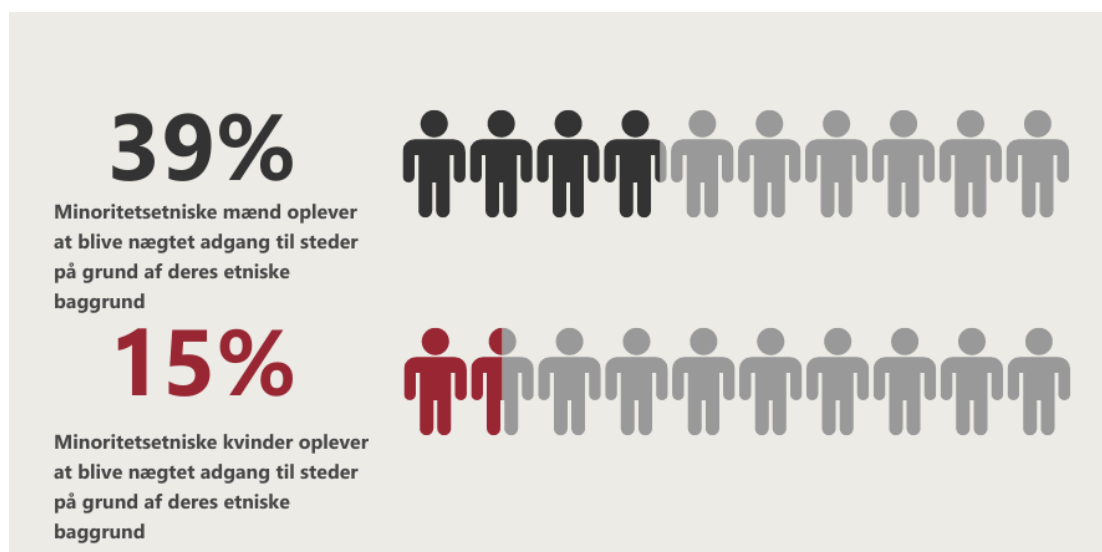
er særligt minoritetsetniske mænd i alderen 18-34 år, som angiver, at de bliver nægtet adgang til steder, hvor andre gerne må komme ind. Her angiver knap hver anden mand (47 procent), at de har oplevet dette inden for det seneste år.

Figur 6.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at blive nægtet adgang til steder, hvor andre gerne må komme ind, på grund af deres etniske baggrund

Note: N=4.263. Spm.: "Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din etniske baggrund er blevet nægtet adgang til steder, hvor andre gerne måtte komme ind? (Fx til bus, taxa, diskotek eller svømmehal)."

Figur 6.2: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at blive nægtet adgang til steder, hvor andre gerne må komme ind, på grund af deres etniske baggrund, opdelt på køn

Note: N_{mænd} = 2.216 og N_{kvinder} = 2.047

Oplevelser med at blive nægtet adgang er mere udbredt for personer med oprindelse i Mellemøsten og Afrika relativt til personer med oprindelse i de øvrige ikke-vestlige oprindelsesregioner, jf. bilag 1.¹⁶⁵

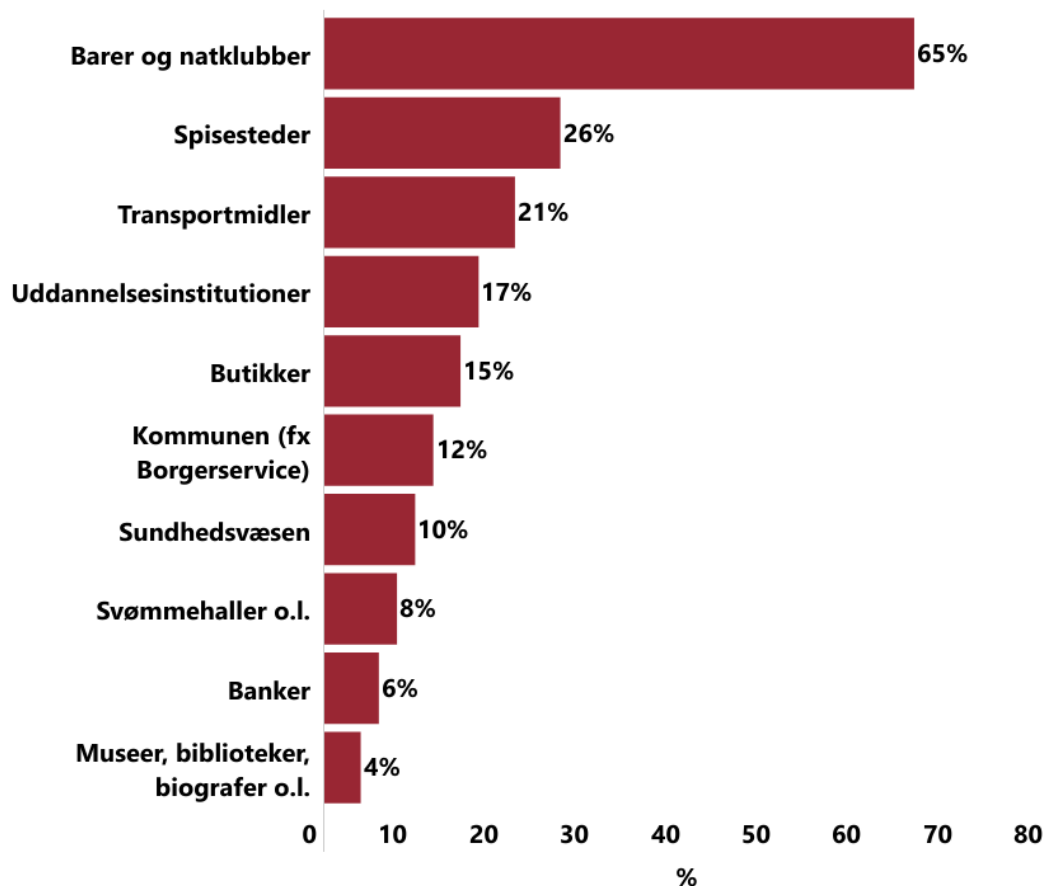
Kvinder, der bærer religiøs hovedbeklædning er også mere udsat for at opleve at blive nægtet adgang end kvinder, der ikke bærer religiøs hovedbeklædning, jf. kapitel 3. Denne sammenhæng gør sig særligt gældende på spisesteder, uddannelsesinstitutioner og i transportmidler.¹⁶⁶ Tilsvarende gør sig gældende for mænd med fuldskæg relativt til mænd uden fuldskæg. Denne sammenhæng er særligt gældende i nattelivet, i transportmidler, på spisesteder og ved kommunen.¹⁶⁷

6.2 HVOR OPLEVER MINORITETSETNISKE PERSONER AT BLIVE NÆGTET ADGANG?

Det er særligt i nattelivet, at minoritetsetniske personer angiver, at de bliver nægtet adgang. 65 procent af minoritetsetniske personer, der oplever at blive nægtet adgang, angiver, at det sker på barer, diskoteker, natklubber eller tilsvarende, jf. figur 6.3. 26 procent af minoritetsetniske personer, der angiver, at de er blevet nægtet adgang, angiver, at det er på spisesteder som caféer, restauranter eller tilsvarende, mens 21 procent angiver, at de har oplevet det i transportmidler. 17 procent angiver, at det er sket i forbindelse med en uddannelsesinstitution.

Tendenserne er de samme for både mænd og kvinder på en del af områderne, men der er også nogle områder, hvor der er forskel mellem kønnene, jf. bilag 6. Mændene angiver i markant højere grad end kvinderne at blive nægtet adgang i nattelivet, mens kvinderne oftere angiver at blive nægtet adgang til spisesteder, transportmidler og uddannelsesinstitutioner.

Figur 6.3: Andel blandt de minoritetsetniske personer, der angiver at blive nægtet adgang til steder, fordelt på steder

Note: N = 1.182. Opgjort for personer, der har angivet, at de er blevet nægtet adgang til steder. Spm.: "Hvor har du oplevet at blive nægtet adgang på grund af din etniske baggrund i løbet af det seneste år? (sæt gerne flere krydser)". Svarkategorierne "Andet" og "Ved ikke" er udeladt af figuren.

Oplevet diskrimination på bl.a. spisesteder, i transportmidler og på uddannelsesinstitutioner behandles i kapitlet om dårligere service (kapitel 5), mens oplevelser i nattelivet behandles i dette kapitel.¹⁶⁸

6.2.1 De fleste tilfælde er i nattelivet

Det er særligt i nattelivet, at minoritetsetniske personer angiver, at de bliver nægtet adgang. 65 procent af de minoritetsetniske personer, der oplever at blive nægtet adgang, svarer at det sker i nattelivet. Det svarer til 18 procent af alle minoritetsetniske personer. Det er særligt udbredt blandt mænd at opleve afvisning i nattelivet, hvor 77 procent angiver, at de har oplevet det, mens det tilsvarende gælder for 34 procent af kvinderne.

Undersøgelser har vist, at det primært er de unge minoritetsetniske mænd, der oplever diskrimination i nattelivet.¹⁶⁹ Et studie, der undersøger dørmændenes perspektiv, viser, at den etniske diskrimination ofte er koblet med natklubbens ønske om sikkerhed og tryghed, og dette kan tvinge de unge mænd ind i en opgave med at forsøge at overbevise dørmændene om, at de ikke laver ballade. Herudover kan etnisk diskrimination skyldes en opfattelse, af at etniske minoriteter bruger færre penge inde på natklubberne.¹⁷⁰

Minoritetsetniske unge, der i medierne deler deres oplevelser med at blive nægtet adgang til natklubber, fortæller, at de føler frustration og afmagt. De udvikler bl.a. strategier for at minimere risikoen for at blive nægtet adgang, fx at være særligt opmærksom på deres tøjvalg eller at være i mindre grupper, hvis de er flere, der skal i byen sammen.^{171 172}

Der er flere eksempler på afgørelser fra Ligebehandlingsnævnet, hvor klager får medhold i, at oplevelsen af at blive nægtet adgang var ulovlig.¹⁷³ For eksempel fik en mand med tyrkiske rødder i juni 2023 medhold i, at han var blevet udsat for ulovlig behandling ved at være blevet nægtet adgang til en natklub. Han havde en elegant striktrøje og rene sorte bukser på, men blev afvist med den begrundelse, at han ikke havde fint nok tøj på selvom etnisk danske personer, som blev lukket ind, havde for eksempel hullede jeans og hættetrøjer på.¹⁷⁴

“DER ER FOR MANGE AF DIN SLAGS”

Ilias er en mand i sluttyverne. Når han går ud med vennerne, oplever han, at han på grund af sin fysiske fremtoning har vanskeligere ved at komme ind på barer og natklubber. Han fortæller her om sine oplevelser:

“Du kan ikke komme ind på grund af dit hår,” siger dørpersonen til mig. Vi står i kø til vores stamsted og glæder os til en sjov aften. Men da det bliver min tur, må jeg ikke komme med ind. Den afvisning gør ondt. Jeg føler mig virkelig skamfuld.

Mine etnisk danske venner har ingen problemer med at komme ind, og jeg ender med at stå alene tilbage.

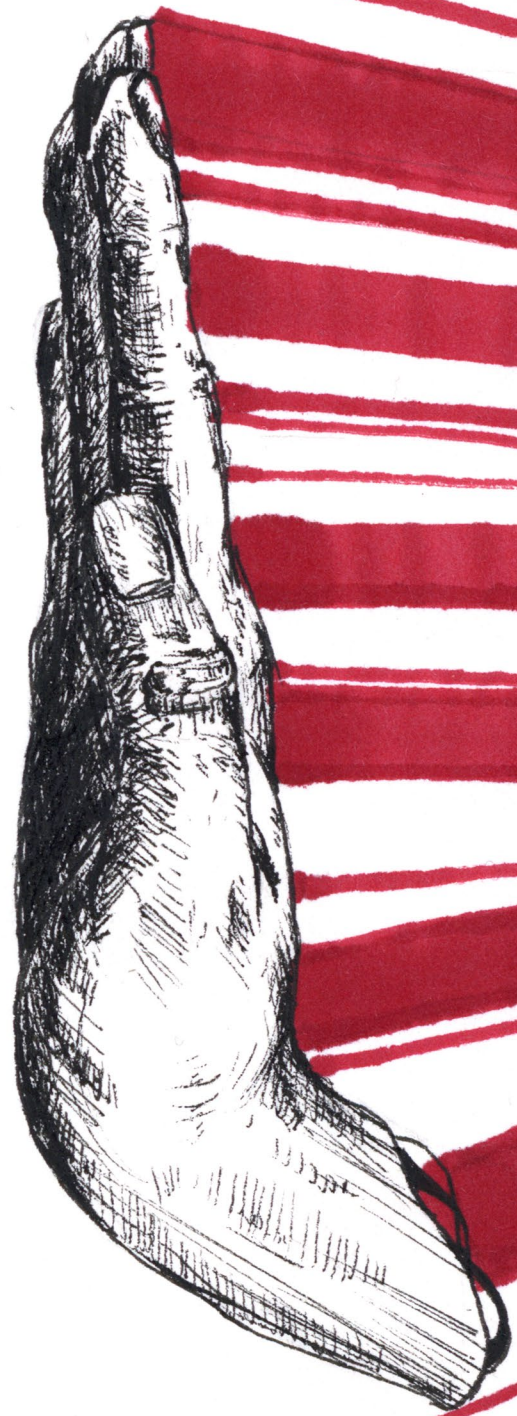
Jeg tager meget sjældent nye steder hen og tænker altid over, hvordan jeg opfører mig, hvad jeg har på, hvem jeg er sammen med, og hvornår jeg kommer. Jeg tænker meget over, hvilke rum jeg går ind i, og hvilke rum jeg har adgang til. Det føles rigtig skamfuldt, fordi man bliver helt nøgen. Man er meget sårbar, når man bogstavelig talt ikke kan komme videre, eller ind i et rum, som alle andre har adgang til.”

’Der er for mange af din slags herinde,’ har jeg en anden gang fået at vide. Er der en grænse for, hvor mange, der ligner mig, der må komme ind, tænker jeg? Og hvordan bliver den grænse sat? Igen bliver der ikke sagt hvorfor. Der er ingen, der siger, at det er fordi jeg er brun eller sort. Men jeg kan se, hvem der får lov til at komme ind, og hvem der ikke gør.

Jeg føler mig ikke lige så fri til at bevæge mig rundt omkring og komme forskellige steder i København. Jeg holder mig til bestemte steder, og der er steder, jeg aldrig nogensinde vil komme hen. Jeg vil ikke udsætte mig selv for den ubehagelige følelse, man får i kroppen, når det sker. Så det har nogle sociale konsekvenser, når jeg holder mig fra det. Jeg kan ikke altid feste med mine venner eller tage de samme steder hen.

De steder jeg er blevet nægtet adgang, vil jeg altid huske. Hver gang jeg nærmer mig, eller hører om et bestemt sted, så vil den følelse komme tilbage til mig.”

Kilde: Interview med Ilias, oktober 2023.

7 ETNISK PROFILERING AF POLITIET

Politiet skal virke for tryghed, sikkerhed, fred og orden i samfundet.¹⁷⁵ Som borger skal man kunne forvente, at politiet handler på et sagligt grundlag med respekt for den enkelte borger. Det indebærer, at borgere bliver behandlet lige uanset hudfarve, beklædning eller andre ydre karakteristika. Samtidig indebærer det, at borgere behandles individuelt og ikke ud fra tilhørsforhold til en befolkningsgruppe.

I de senere år har der i Danmark og en række vestlige lande været et øget fokus på såkaldt etnisk profilering.¹⁷⁶ Begrebet dækker over, når politiet bruger fx etnicitet eller hudfarve i deres arbejde, uden at der er en konkret og saglig grund til at gøre det.¹⁷⁷

Oplevelser med etnisk profilering kan gøre, at møder med politiet bliver til negative erfaringer.¹⁷⁸ Det kan skabe følelser af utryghed, uretfærdighed og antipati over for politiet. For nogle kan det give oplevelser af at blive betragtet som 'modborgere' eller andenrangsborgere.¹⁷⁹

BOKS 7.1: ETNISK PROFILERING

Der findes ikke en officiel definition af etnisk profilering i dansk ret. Institut for Menneskerettigheder bruger i denne rapport samme definition som den Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance (ECRI), der definerer etnisk profilering som: "Politiets brug af grunde såsom race, hudfarve, sprog, religion, nationalitet eller national eller etnisk oprindelse ved udøvelsen af kontrol-, overvågnings- eller efterforskningsaktiviteter, uden nogen objektiv eller rimelig begrundelse."¹⁸⁰

Hvorvidt lov om etnisk ligebehandling omfatter et forbud mod etnisk profilering i politiet, er uklart¹⁸¹. Der er heller ikke et klart og utvetydigt forbud mod etnisk diskrimination i dansk lovgivning om politiets virksomhed. Politiet har som offentlig myndighed pligt til at agere i henhold til den uskrevne forvaltningsretlige lighedsgrundsætning om, at "det lige skal behandles lige", og må på den baggrund ikke foretage usaglig forskelsbehandling. Derudover er politiet forpligtet af et generelt forbud mod diskrimination på baggrund af bl.a. etnicitet i EMRK artikel 14.

Klager over politiansattes dispositioner i forbindelse med politiets virksomhed, fx beslutninger om at udføre en kontrol eller anholdelse, behandles af politidirektøren i første instans med mulighed for at klage til den overordnede statsadvokat eller rigspolitichefen som anden instans (afhængigt af om spørgsmålet falder inden for eller uden for strafferetsplejen).

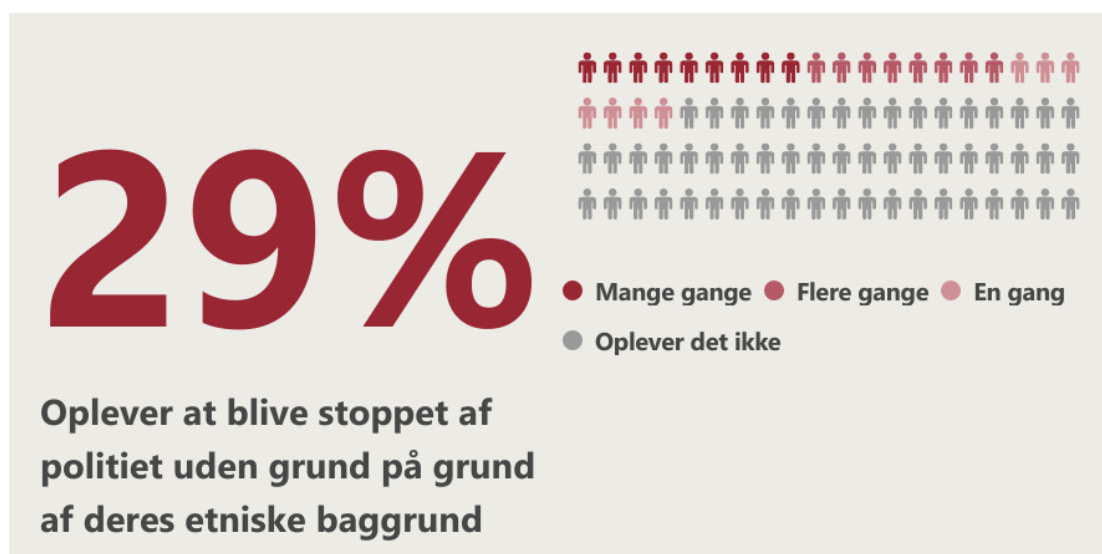
Klager over en betjents adfærd i forbindelse med politiets virksomhed, fx unødigt voldsom behandling, nedladende bemærkninger eller anden diskriminerende adfærd, behandles af Den Uafhængige Politiklagemyndighed (DUP). Afgørelser fra DUP kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

7.1 OMKRING HVER TREJDE ANGIVER AT HAVE OPLEVET ETNISK PROFILERING

29 procent af minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark (herefter minoritetsetniske personer) angiver jf. figur 7.1, at de inden for det seneste år har oplevet at blive stoppet af politiet på grund af deres etniske baggrund og uden en anden umiddelbar grund (herefter benævnt som oplevet etnisk profilering). En stor andel af minoritetsetniske personer (21 procent) angiver at have oplevet etnisk profilering mere end én gang, og kun 9 procent angiver, at de har oplevet det en enkelt gang.¹⁸²

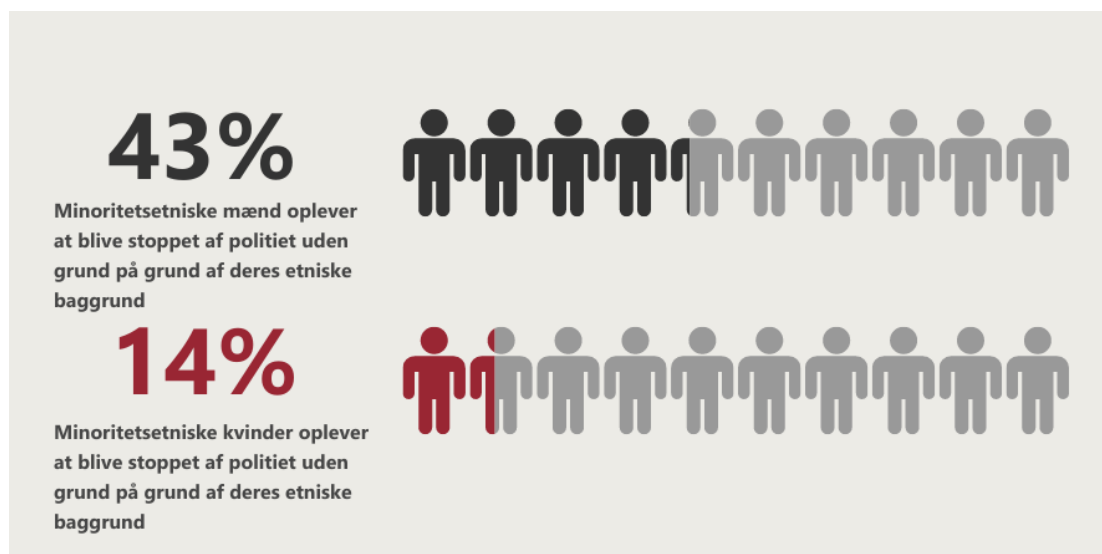
Det er særligt mænd, der angiver at have oplevet etnisk profilering i løbet af det seneste år, jf. figur 7.2. 43 procent af de mandlige minoritetsetniske personer har angivet, at de har oplevet etnisk profilering, mens det samme gælder for 14 procent af minoritetsetniske kvinder. Minoritetsetniske mænd oplever det også oftere end minoritetsetniske kvinder. 19 procent af mændene angiver, at de har oplevet det mange gange, mens det kun gælder for 2 procent af kvinderne, jf. bilag 7.

Figur 7.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at blive stoppet af politiet uden grund på grund af deres etniske baggrund

Note: N = 4.263. Spm.: "Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din etniske baggrund er blevet stoppet af politiet uden umiddelbar grund?"

Figur 7.2: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at blive stoppet af politiet uden grund på grund af deres etniske baggrund, opdelt på køn

Note: $N_{\text{mænd}} = 2.216$ og $N_{\text{kvinder}} = 2.047$

Tidligere undersøgelser har også på forskellig vis forsøgt at afdække omfanget af etnisk profilering i Danmark. Fx viste Institut for Menneskerettigheder i rapporten "Etnisk Profilering" fra marts 2022, at der er større sandsynlighed for, at sigtelser af etniske minoriteter enten bliver opgivet eller ender med frifindelse, end det er tilfældet for sigtelser af etniske danskere, selv når der er taget højde for andre relevante baggrundskarakteristika som alder, køn o.l.¹⁸³

I en ny europæisk spørgeskemaundersøgelse lavet af EU's agentur for fundamentale rettigheder bliver indvandrere og efterkommere med oprindelse i Afrika syd for Sahara spurgt til, om de er blevet stoppet af politiet inden for de seneste fem år, og om de mener, at det seneste politistop var begrundet i diskriminerende etnisk profilering.¹⁸⁴ Specifikt for Danmark svarede 40 procent af mændene og 12 procent af kvinderne, at de har oplevet at blive stoppet af politiet inden for de seneste fem år. Blandt alle dem, der angav, at de var blevet stoppet af politiet, svarede over halvdelen (54 procent), at de oplevede det seneste politistop som diskriminerende etnisk profilering.

Det rapporterede niveau i ovenstående analyse er altså lavere end i denne undersøgelse. Minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark, som er denne undersøgelses målgruppe, angiver typisk et højere niveau af diskrimination og fordomme sammenholdt med gruppen af alle indvandrere og efterkommere i Danmark, jf. kapitel 3. Forskellen i undersøgelsesernes målgruppe samt spørgsmålenes formuleringer kan formodentlig forklare nogle af forskellene i besvarelsene.

Som generelt i rapporten bygger dette kapitels resultater på subjektive oplevelser af etnisk profilering. Der kan derfor også være tilfælde, hvor en episode, der opleves som etnisk profilering, ikke svarer til et tilfælde af faktisk diskrimination, ligesom det omvendte også kan ske. Der kan fx være tilfælde, hvor minoritetsetniske personer oplever at blive stoppet grundløst af politiet, men hvor politiet har handlet på baggrund

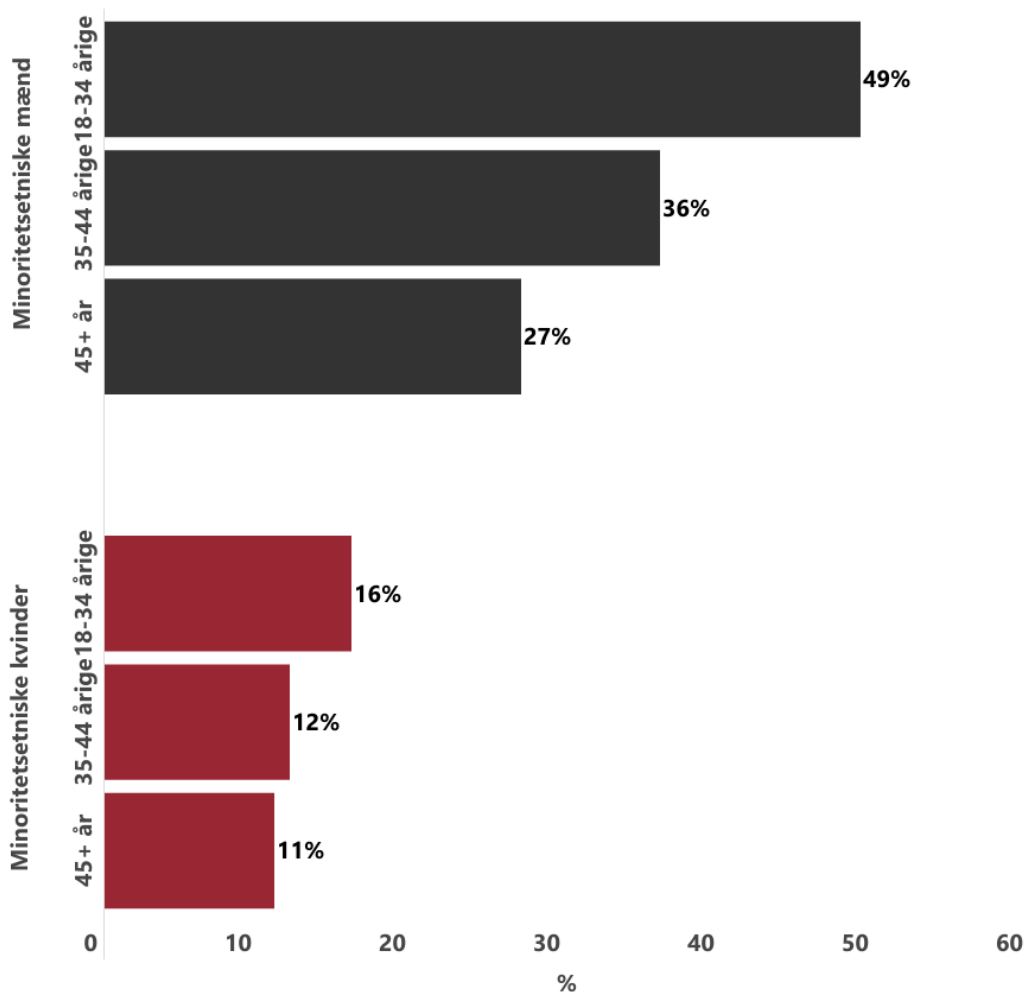
af et signalement på en minoritetsetnisk person.¹⁸⁵ Forholdet mellem oplevet og faktisk diskrimination behandles indgående i kapitel 3. Alene det store omfang af minoritetsetniske personer, der har en oplevelse af, at de er blevet udsat for etnisk profilering af politiet, kan dog udgøre et problem i forhold til tilliden til politiet. En sammenhæng, der også peges på i spørgeskemaundersøgelsen fra EU's agentur for fundamentale rettigheder.¹⁸⁶

Der kan være forskellige andre begrundelser for, at politiet stopper personer uden en umiddelbar grund, som kan vedrøre både minoritetsetniske og majoritetsetniske personer. Fx peger et dansk studie baseret på kvalitative data på, at politiet orienterer deres kontrolarbejde efter, om borgerne i forvejen er kendte af politiet.¹⁸⁷ Frasorterer vi de personer, der i perioden 2018 til 2023 er blevet dømt for en overtrædelse af enten straffeloven og/eller en øvrig særlov (som dermed kan være kendt af politiet), angiver i alt 24 procent af de resterende minoritetsetniske personer, at de har oplevet etnisk profilering.¹⁸⁸ Resultaterne i analysen ser altså ikke ud til at være drevet af, at politiet er mere tilbøjelige til at kontrollere personer, der er tidligere dømte.

7.2 UNGE MÆND ANGIVER OFTEST AT HAVE OPLEVET ETNISK PROFILERING

Det er i høj grad unge mænd, der angiver, at de har oplevet etnisk profilering. Cirka hver anden mand (49 procent) i aldersgruppen 18-34 år angiver at have oplevet etnisk profilering, mens det samme gælder for omkring hver tredje mand (36 procent) i aldersgruppen 35-44 år og omkring hver fjerde mand (27 procent) i aldersgruppen 45+ år, jf. figur 7.3.¹⁸⁹ Kvinder i aldersgruppen 18-34 år oplever det også i højere grad end kvinder i de øvrige aldersgrupper, men omfanget er dog markant lavere, end det er for mænd i den tilsvarende aldersgruppe.

Figur 7.3: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at blive stoppet af politiet uden grund på grund af deres etniske baggrund, opdelt på alder og køn

Note: For mændene er der hhv. 1.404 respondenter i gruppen af de 18-34-årige, 557 respondenter i gruppen af de 35-44-årige og 254 respondenter i gruppen af de 45+årige. For kvinderne er de tilsvarende tal 1.436, 408 og 204 respondenter. Der er signifikant forskel, når mænd i aldersgruppen 18-34 år sammenlignes med mænd i de øvrige aldersgrupper. Det samme gør sig gældende for kvinderne. Generelt angiver mænd i højere grad end kvinderne oplevelser med etnisk profilering.

Omfanget af oplevelser med etnisk profilering er derudover størst blandt personer med oprindelse i Mellemøsten og Nordafrika, når de sammenholdes med personer med oprindelse i de øvrige ikke-vestlige lande, jf. bilag 1.¹⁹⁰ Lignende resultater fremgår af Institut for Menneskerettigheders rapport "Etnisk profilering", der er baseret på det danske registerdata.¹⁹¹ Resultaterne i kapitel 3 viser desuden, at risikoen for at opleve etnisk profilering er større for mænd med fuldskæg, end den er for mænd uden fuldskæg.

Flere nordiske interviewstudier har belyst, hvordan minoritetsetniske unge mænd oplever at blive urimeligt forfulgt af politiet.^{192 193 194 195} Et fællestræk i fortællingerne er betydningen af synlige karakteristika, såsom hudfarve, skæg, hår- eller tøjstil, der er med til at gøre dem mistænkelige i politiets øjne.¹⁹⁶ Samme billede tegner sig i DR-dokumentaren "I politiets vold: Mørk og mistænkt".¹⁹⁷ Ifølge de medvirkende har fysisk fremtoning meget konkret betydning for, hvor ofte de risikerer at blive stoppet af politiet.

“DER ER NOGET TØJ, SOM JEG IKKE ENGANG GIDER AT GÅ I I DAG, FORDI JEG VED, AT POLITIET KIGGER”

Bilal er 29 år. Han har skæg og langt sort hår i en hestehale. Forældrene er fra Palæstina og kom til Danmark i 1990'erne, fortæller han. Han er født og opvokset i København, hvor han stadig bor, og til daglig arbejder han som tømrer. Bilal bliver ofte stoppet af politiet. Til spørgsmålet om, hvorfor han bliver stoppet så ofte af politiet, forklarer han kort:

“Det har mest at gøre med, hvordan man ser ud. Politiet har det bare på en eller anden måde, at hvis du har sort hår og kommer fra Mellemøsten, så er du i gang med at lave noget kriminelt næsten hele tiden åbenbart.”

Senere i interviewet uddyber han:

“Så i dag, selvom jeg er uddannet tømrer, og jeg passer mig selv, kan man bare altid se det, når man kører rundt og går rundt, at de [politiet, red.] kigger på én helt mistænkeligt, selvom du ikke har gjort noget som helst. Der er altid den der mistænkelige adfærd. Det er næsten sådan, at du tænker, at jeg ikke skal se kriminelt ud. Jeg skal ikke have det her tøj på, fordi det kan associeres med en, som er kriminelt, agtigt. Der er noget tøj, som jeg ikke engang gider at gå i i dag, fordi jeg ved, at politiet

kigger på det, som om du har noget med bandemiljø, eller du har noget med en bande at gøre, eller du er bare kriminelt, ikke. Det er irriterende at tænke over, ikke. Det er bare noget, man lever med i dag [pause].”

Bilal er på samme måde blevet vant til kontakten med politiet. Møderne med politiet, særligt i forbindelse med de mange kontroller af hans bil, har fået et rutinemæssigt udtryk, hvor begge parter udspiller bestemte roller:

“Hvis du ser en politibil eller to, så er du næsten 100 procent på, at du bliver stoppet. Bare lige: 'Hvad laver du? Hvad laver du ude på denne tid? Hvor skal du hen?' De gør ikke noget vildt, men de stopper dig bare. Bare lige rutinespørgsmålene. [...] [J]eg har det bare klar. Jeg har mit kørekort klar og siger: 'Hvad så?' Holder mit kørekort op og siger: 'Her, værsgo.' Nogle gange så orker jeg det bare ikke. Man kan godt have lyst til at køre den op hele tiden, for man ved, de laver de der fejl, men man orker det bare slet ikke.”

Kilde: Etnisk profilering – oplevelser og konsekvenser af minoritetsetniske mænds møder med politiet, Institut for Menneskerettigheder 2022

8 VOLDELIGE HADFORBRYDELSER

Voldelige hadforbrydelser, herunder vold og trusler om vold, er den alvorligste form for diskrimination (se boks 8.1 for en definition af hadforbrydelse). Blandt ofre for hadforbrydelser er racisme eller religiøs overbevisning det hyppigst nævnte motiv til voldsepisoden.¹⁹⁸

Der findes imidlertid ikke et klart billede af omfanget af hadforbrydelser i Danmark. Der er store forskelle mellem det antal hadforbrydelser, som politiet registrerer¹⁹⁹, og det antal, som ofre for hadforbrydelser rapporterer til bl.a. Justitsministeriets såkaldte offerundersøgelse.²⁰⁰ Det skyldes formentlig, at en stor del af de hadforbrydelser, der forekommer i samfundet, ikke anmeldes til politiet, og at politiet ikke registrerer anmeldelser af hadforbrydelser.^{201 202} Forskellen kan også forklares ved, at de angivne oplevelser ikke nødvendigvis vil være hadforbrydelser i juridisk forstand.^{203 204}

Det kan have alvorlige konsekvenser for et menneske at blive udsat for en voldelig hadforbrydelse. Udover de fysiske mén kan disse oplevelser være forbundet med alvorlige psykiske mén. Dette er bl.a. dokumenteret i en undersøgelse af EU's agentur for fundamentale rettigheder, hvor 61 procent af ofre for racistisk motiveret vold rapporterer psykiske mén såsom angst eller depression.²⁰⁵ Det er desuden dokumenteret i forskningen, at voldsomme episoder med diskrimination kan medføre angst, stress eller reaktioner, der minder om PTSD.²⁰⁶

BOKS 8.1: HADFORBRYDELSER

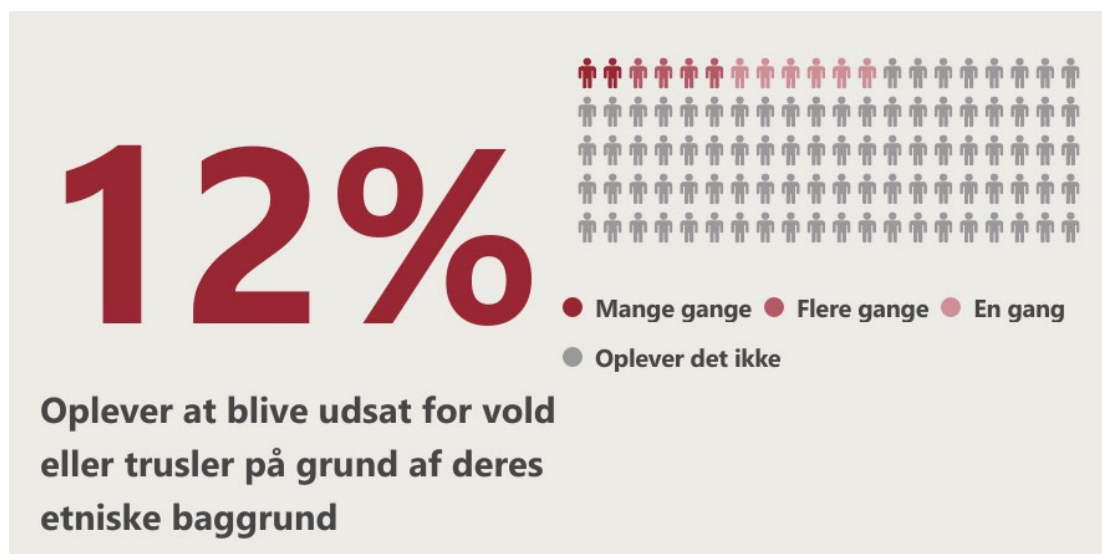
Forbrydelser, der helt eller delvist er motiveret af fordomme og had overfor en bestemt gruppe, som offeret tilhører eller formodes at tilhøre, kan betegnes som hadforbrydelser. En hadforbrydelse kan fx være vold begået på grund offerets etniske oprindelse, tro, handicap, seksuelle orientering, kønsidentitet, kønsudtryk, kønskaraktistika eller lignende. Hvis det kan bevises, at der er tale om en hadforbrydelse, vil hadmotivet indgå som en skærpende omstændighed ved udmåling af straffen for den kriminelle handling (straffelovens § 81, nr. 6). Hadefulde ytringer kan betegnes som en særlig form for hadforbrydelse (se nærmere herom i kapitel 2).

Hadforbrydelser bør anmeldes til politiet og behandles i det strafferetlige system.

8.1 HVER OTTENDE ANGIVER, AT DE ER BLEVET UDSAT FOR TRUSLER OG VOLDELIGE HADFORBRYDELSER

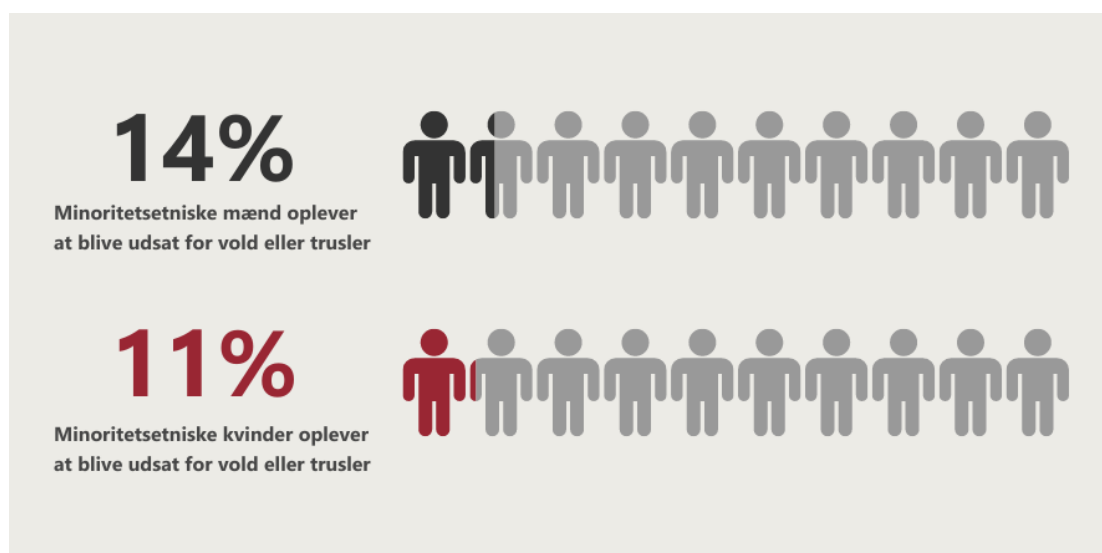
12 procent af minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark (herefter minoritetsetniske personer) angiver, at de i løbet af det seneste år er blevet udsat for vold eller trusler om vold, som relaterede sig til deres etniske baggrund (figur 8.1), hvoraf halvdelen (6 procent) har oplevet det flere gange. Disse oplevelser kan betegnes som hadforbrydelser, jf. boks 8.1. En lidt større andel af mænd angiver, at de har været udsat for vold og trusler (14 procent) end kvinder (11 procent), jf. figur 8.2.

Figur 8.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at blive udsat for vold eller trusler om vold på grund af deres etniske baggrund

Note: N = 4.263. Spm.: "Har du inden for det seneste år oplevet at blive udsat for vold eller trusler om vold, som relaterede sig til din etniske baggrund? (fx at blive spyttet på, skubbet, slået eller udsat for et seksuelt overgreb)."

Figur 8.2: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at blive udsat for vold eller trusler om vold på grund af deres etniske baggrund, opdelt på køn

Note: $N_{\text{mænd}} = 2.216$ og $N_{\text{kvinder}} = 2.047$.

Andelen er højest blandt de 18-34-årige (13 procent) og lavest blandt 45+-årige (9 procent), jf. bilag 1. Besvarelserne er nogenlunde på niveau med Udlændinge- og Integrationsministeriets Medborgerskabsundersøgelse, hvor 13 procent af 18-29-årige med oprindelse i såkaldte MENAPT-lande²⁰⁷ i 2022 angav, at de var blevet skubbet, slået til eller spyttet på grund af deres etniske baggrund.²⁰⁸

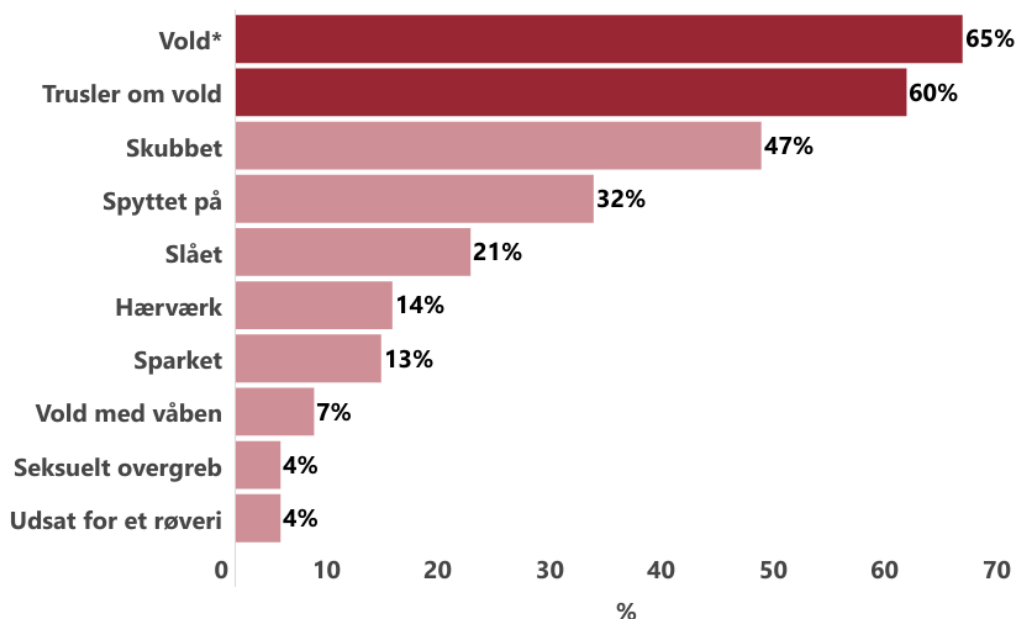
Derudover er omfanget af oplevelser med vold eller trusler om vold størst blandt personer med oprindelse i mellemøstlige og afrikanske lande. Her er andelen, der angiver at være blevet udsat for vold eller trusler, næsten dobbelt så høj (17 procent) som andelen af personer fra de øvrige ikke-vestlige lande (9 procent), jf. bilag 1.

Kvinder med religiøs hovedbeklædning er også mere udsat for at opleve vold og trusler end kvinder uden religiøs hovedbeklædning, mens mænd med og uden fuldskæg er lige udsatte, jf. kapitel 3.

8.2 8 PROCENT HAR OPLEVET VOLDELIGE HADFORBRYDELSER

65 procent af de minoritetsetniske personer, der angiver, at de er blevet udsat for vold eller trusler om vold, angiver, at de har oplevet minimum én type af vold jf. figur 8.3. I dette kapitel benyttes vold som samlebetegnelse for oplevelser, hvor en person enten er blevet skubbet, slået, sparket, spyttet på, udsat for vold med våben eller udsat for røveri.²⁰⁹ Det svarer til 8 procent af alle minoritetsetniske personer. Det gør sig gældende for både mænd og kvinder (se bilag 8).²¹⁰

Figur 8.3: Andel blandt de minoritetsetniske personer, der angiver at blive udsat for vold eller trusler om vold, opdelt på typer

Note: N = 525. Opgjort for personer, der har angivet at være blevet udsat for vold eller trusler om vold. Spm.: "Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede vold, der relaterede sig til din etniske baggrund. Hvad oplevede du? (sæt gerne flere krydser)". Svarkategorierne "Andet" og "Ved ikke" er udeladt fra figuren.

*Vold er en samlebetegnelse for oplevelser, hvor en person har svaret ja til enten skubbet, spyttet på, slået, sparket, vold med våben eller røveri.

Justitsministeriet udsender årligt en spørgeskemaundersøgelse (offerundersøgelsen), der skal vurdere omfanget af ofre for forbrydelser.²¹¹ Ifølge offerundersøgelsen angiver 31 procent af volds ofre i perioden 2020-2022, at voldsepisoden måske eller helt sikkert var motiveret i racisme og/eller offerets religiøse overbevisning. Det svarer til ca. 15.000-20.000 personer årligt.^{212 213}

8.2.1 Eksempler på hadforbrydelser

Rigsadvokaten udarbejder løbende en praksisoversigt over udvalgte domme vedrørende hadforbrydelser.²¹⁴ Blandt de sager, hvor domstolene finder, at volden er motiveret på baggrund af offerets etniske oprindelse (og dermed er en hadforbrydelse), er sager, hvor gerningspersonen kommer med udtalelser i relation til offerets etniske oprindelse i forbindelse med voldsudøvelsen.

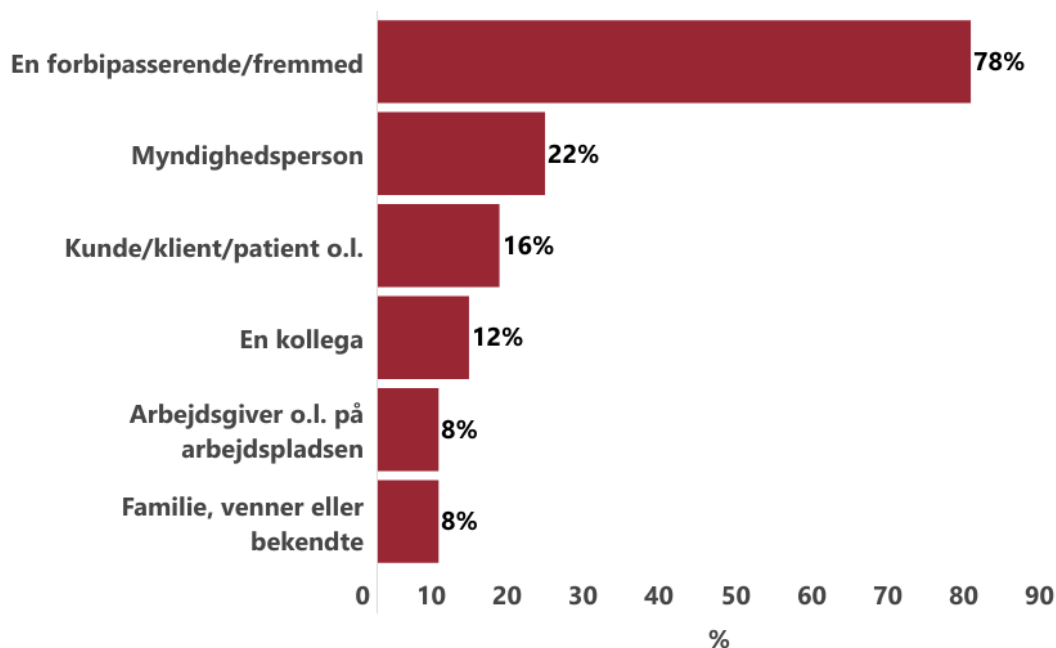
I 2021 blev en person dømt for at have slået offeret i ansigtet, imens tiltalte råbte, at offeret skulle rejse ud af Danmark, da Danmark ikke var hendes land. Ved strafudmålingen lagde retten vægt på, at den begåede vold var umotiveret, og at volden havde baggrund i offerets etniske oprindelse. Et flertal af dommerne lagde i den forbindelse betydelig vægt på tiltaltes egen forklaring om hans forhold til etniske minoriteter og fandt det herved godtgjort, at handlingen blev begået som følge heraf.²¹⁵

I 2022 fandt Københavns Byret ligeledes en person skyldig i at have udsat offeret for vold på baggrund af etnisk oprindelse, fordi tiltalte havde slået offeret i ansigtet med knyttet hånd og sagt "you nigger bitch". Domstolen fandt, at udtalelsen fremkom i en sådan sammenhæng med den udøvede vold, at volden kunne anses for begrundet i offerets etniske oprindelse.²¹⁶

8.3 VOLDSUDØVEREN ER I DE FLESTE TILFÆLDE EN FREMMED

Blandt de minoritetsetniske personer, der har angivet, at de er blevet udsat for vold eller overgreb²¹⁷, angiver flertallet, at gerningspersonen er en fremmed (78 procent), jf. figur 8.4. Dette niveau svarer nogenlunde til ofre for vold generelt, hvor kun 35 procent af volds ofre angiver, at de kender gerningspersonen.²¹⁸

Figur 8.4: Andel blandt de minoritetsetniske personer, der angiver at blive udsat for vold eller overgreb, opdelt på voldsudøver

Note: N = 349. Opgjort for personer, der har angivet oplevelser med vold eller overgreb, som er en samlebetegnelse for oplevelser med at blive enten skubbet, spyttet på, slået, sparket, vold med våben, seksuelt overgreb eller røveri. Spm.: "Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede vold, der relaterede sig til din etniske baggrund. Hvem var voldsudøveren? (sæt gerne flere krydser)". Svarkategorierne "Andet" og "Ved ikke" er udeladt fra figuren. Se slutnote²¹⁹ vedrørende de 22 procent, der angiver, at volden er begået af en myndighedsperson.

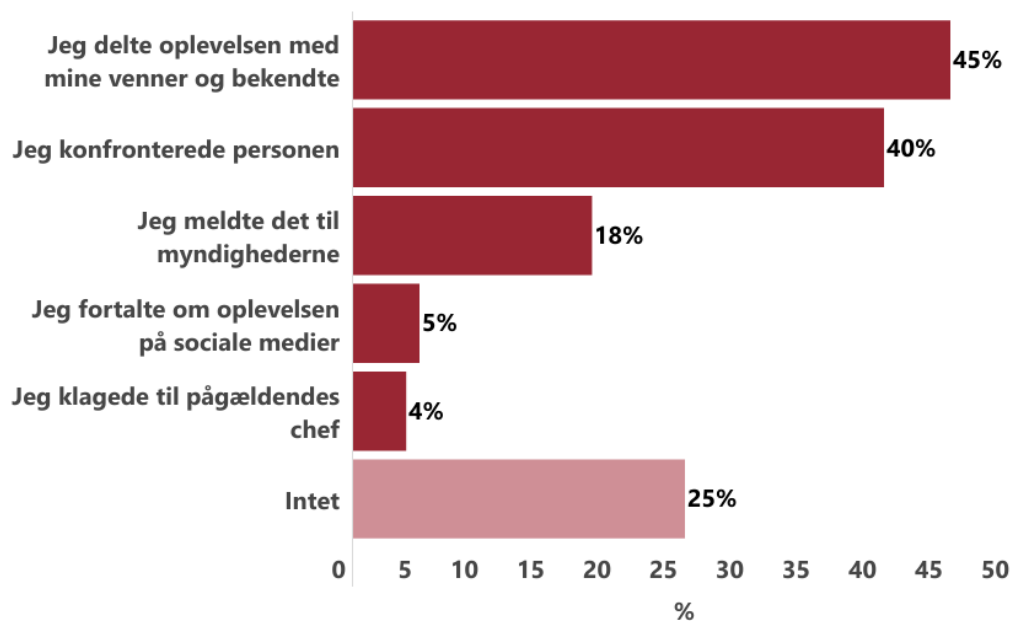
Det kan indgå i domstolens vurdering af sagen, om offeret og tiltalte kendte hinanden på forhånd. Et eksempel på en situation, som førte til domfældelse, er, hvor tiltalte skubbende offeret ned på jorden og tildelte flere knytnæveslag mod hovedet og kroppen. I forbindelse med volden udtalte gerningspersonen "fucking neger" og sagde, at offeret skulle tage hjem. Domstolen lagde vægt på, at tiltalte og offeret ikke kendte hinanden forud for episoden og ikke havde haft kontakt tidligere. Under hensyn til udtalelserne under voldsepisoden fandt domstolen, at voldsudøvelsen helt eller delvist havde baggrund i forhold ved offeret, som er omfattet af straffelovens § 81, nr. 6.²²⁰

8.4 FÅ ANMELDER OPLEVELSER MED VOLDELIGE HADFORBRYDELSE

Kun hver sjette, der angiver at være udsat for voldelige hadforbrydelser, anmelder efterfølgende volden til politiet (18 procent), jf. figur 8.5. Anmeldelsestilbøjeligheden er umiddelbart størst for oplevelser, hvor personer angiver at være blevet enten slået, sparket, udsat for vold med våben eller udsat for røveri, mens den er lavere for oplevelser, hvor personer er blevet spyttet på eller skubbet, men dette er dog behæftet med statistisk usikkerhed (se bilag 8). Under halvdelen angiver, at de konfronterede voldsudøveren (40 procent). Og knap halvdelen har efterfølgende delt deres oplevelse med venner og bekendte (45 procent). Hver fjerde gjorde ingenting (25 procent).²²¹

I offerundersøgelsen angiver omtrent en tredjedel af ofre for hadmotiveret vold, at de selv har anmeldt den seneste voldsepisode til politiet.²²² Forskellen i de overordnede andele, der angiver, at de har anmeldt en voldsepisode til politiet, kan skyldes forskelle i spørgemetoder mellem undersøgelserne og forskellige definitioner af vold.

Figur 8.5: Andel blandt de minoritetsetniske personer, der angiver at blive udsat for vold eller overgreb, opdelt på deres efterfølgende handlinger

Note: N = 349. Opgjort for personer, der har angivet oplevelser med vold eller overgreb, som er en samlebetegnelse for oplevelser med at blive enten skubbet, spyttet på, slået, sparket, vold med våben, seksuelt overgreb eller røveri. Spm. "Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede vold, der relaterede sig til din etniske baggrund. Hvad gjorde du, da det skete? (sæt gerne flere krydser)". Svarkategorierne "Andet" og "Ved ikke" er udeladt fra figuren.

Institut for Menneskerettigheder har tidligere analyseret forskellen mellem ofre og politiets registrerede anmeldelser og konkluderet, at der kan være en mangelfuld registrering af hadforbrydelser med risiko for, at ikke alle anmeldte racistisk motiverede voldsforbrydelser efterforskes som hadforbrydelser.²²³ Der er derfor et stort mørketal for omfanget af hadforbrydelser.²²⁴

I 2021 registrerede politiet 254 anmeldelser af racistisk motiverede hadforbrydelser, hvoraf 27 vedrører vold og 164 anmeldelser af hadforbrydelser mod en religiøs overbevisning, hvoraf 9 vedrører vold.²²⁵

8.5 FÅ FORBIPASSERENDE GRIBER IND

I næsten tre ud af fire tilfælde af oplevelser med voldelige hadforbrydelser, hvor der er vidner til stede, gør vidnet ikke noget – hverken i situationen eller efterfølgende – angiver de minoritetsetniske personer (72 procent), jf. figur 8.6. Kun 13 procent angiver, at et vidne konfronterede voldsudøveren. Det er dog vigtigt at påpege, at denne andel er behæftet med betydelig statistisk usikkerhed grundet det relativt få antal

“SÅDAN EN FUCKING NIGGER SKAL IKKE STÅ DER OG SPILLE SMART”

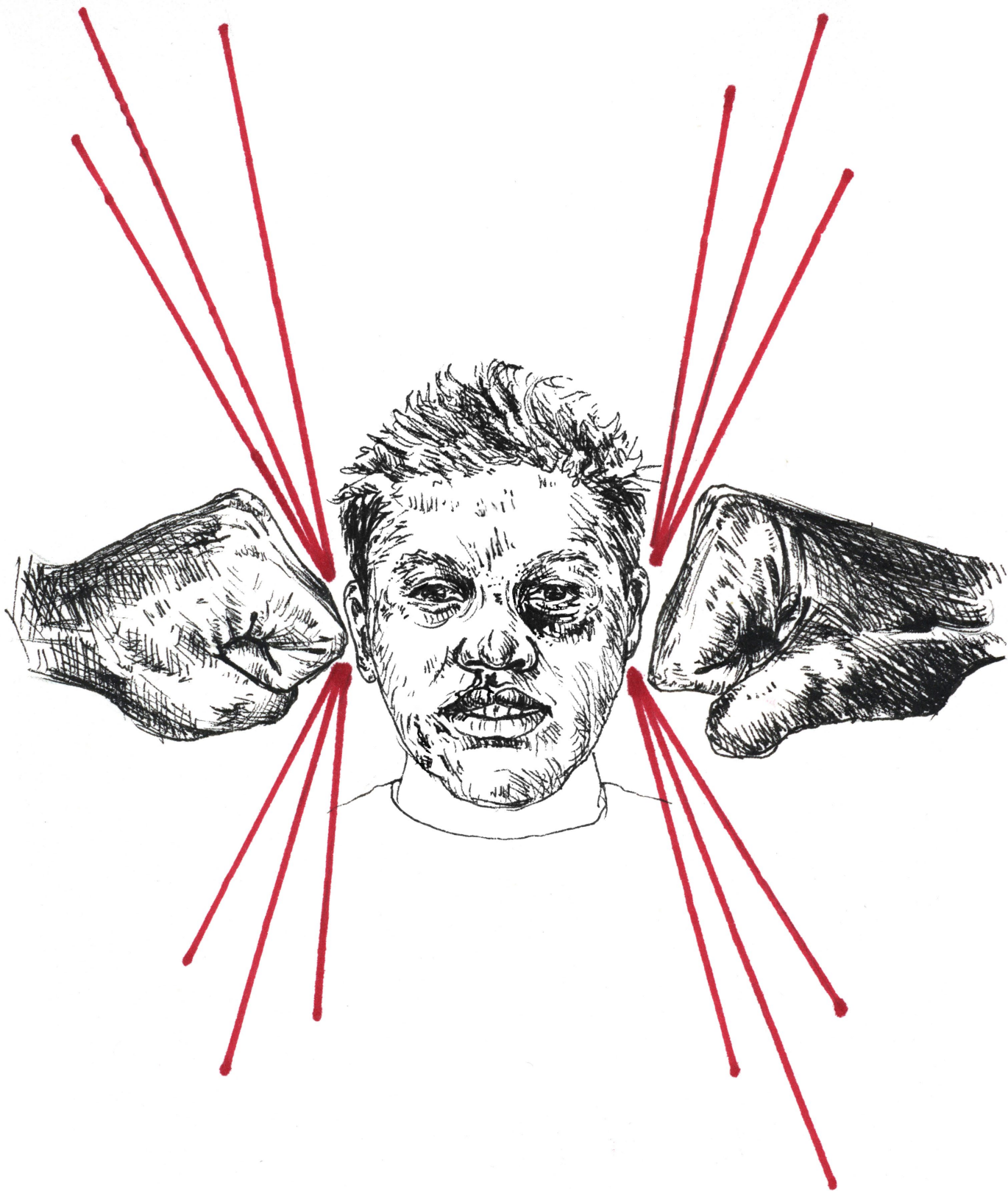
Ibrahim, der har mørk hudfarve, er en sommeraften i 2014 på vej hjem på cykel fra gadefesten Distortion. Pludselig bliver han sparket ned af sin cykel af nogle mænd med etnisk dansk baggrund. Han kender dem ikke. Han vælter af cyklen. Og da han svimmel rejser sig op, råber de to mænd, at “sådan en fucking nigger ikke skal stå der og spille smart!”. Mændene kommer herefter imod ham igen og slår ud efter hans ansigt. Ibrahim vælger at forsvare sig og kommer op at slås. Den ene af mændene lægger sig oven på ham med armene omkring hans hals. Overfaldet bliver stoppet, da flere forbipasserende kommer over imod dem, og gerningsmændene løber væk.

Ibrahim er nervøs for at gå ud i ugerne efter overfaldet. Han har svært ved at få sin hverdag til at fungere på

samme måde som før. Han magter ikke at gå på arbejde. Han er rystet og ængstelig. Først en måned efter overfaldet genoptager han sit arbejde, og først efter tre måneder har han igen lyst til at tage i byen.

Overfaldet har fået ham til at tænke over sit tilhørsforhold og sin identitet. Kan man blive set som rigtig dansk, hvis man ikke har en lys hudfarve? Han siger: “Det har forstærket den der tanke ’er jeg så overhovedet dansk?’ I og med at der er mange, der siger, at jeg ikke er dansk. Jeg bliver overfaldet, fordi jeg ikke ser dansk ud. Jamen er jeg så overhovedet dansk? Men altså det er jeg jo. Det ved jeg da, at jeg er. [...] Men altså jeg føler mig udenfor i samfundet

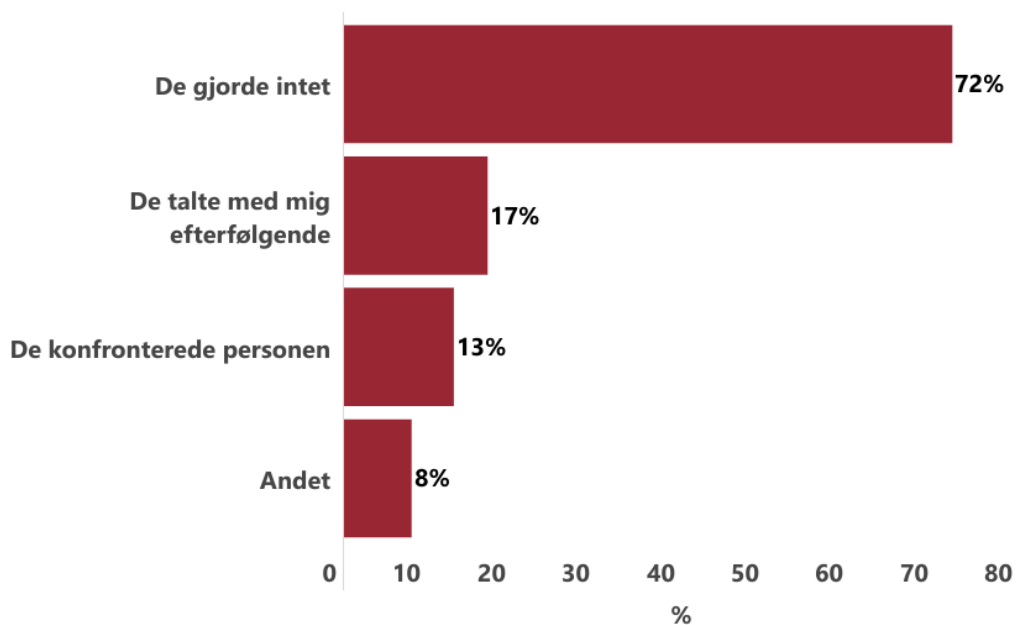
Kilde: Hadforbrydelser i Danmark – ni personlige beretninger, Institut for Menneskerettigheder 2017

observationer på dette særskilte område.²²⁶ Der er ikke lavet undersøgelser af, hvordan vidner til voldelige hadforbrydelser reagerer, men både danske og internationale studier har på baggrund af videooptagelser af gadevold fundet, at vidner til vold i langt de fleste tilfælde griber ind.^{227 228}

Det bekræftes også af andre undersøgelser, der viser, at vidner oftest handler i farligere voldssituationer.²²⁹ Denne undersøgelse indikerer tilsvarende, at andelen, der angiver, at et vidne griber ind, er højere for de grovere typer af vold (fx slået eller sparket) i forhold til de mindre grove (spyttet på eller skubbet), jf. bilag 8 (denne tendens er dog hæftet med betydelig statistisk usikkerhed).

Figur 8.6: Andel blandt minoritetspersoner, der angiver at have været udsat for vold eller overgreb, hvor der var vidner til stede, opdelt på vidnernes handlinger

Note: N = 303. Opgjort for personer, der har angivet oplevelser med vold eller overgreb og samtidig angivet, at der var vidner til stede. Vold eller overgreb er en samlebetegnelse for oplevelser med at blive enten skubbet, spyttet på, slået, sparket, vold med våben, seksuelt overgreb eller røveri. Spm.: "Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede vold, der relaterede sig til din etniske baggrund. Hvad gjorde andre personer, der overværede volden? (sæt gerne flere krydser)". Svarkategorierne "Ved ikke" er udeladt fra figuren.

9 FORDOMME

Mange minoritetsetniske personer oplever, at deres omgivelser møder dem med fordomme, som kan komme til udtryk ved forudindtagede holdninger til dem alene på grund af deres etniske baggrund. Fordomme kan komme til udtryk på forskellige måder. Det kan fx være i form af fornærmende ord fra en forbipasserende på gaden, en nedværdigende vittighed ved frokostbordet på arbejdspladsen eller at blive holdt uden for det sociale liv på uddannelsen. I det offentlige rum kan fordomme også komme til udtryk ved, at andre mennesker opfører sig, som om de er bange for en. I denne undersøgelse angiver i alt 8 ud af 10 af de minoritetsetniske personer, at de har oplevet minimum én type af fordomme (fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder, mødt med fordomme, holdt udenfor, eller at andre opfører sig, som de bange for dem, se nærmere beskrivelse i boks 1.1 i kapitel 1).

Hverdagsoplevelser med fordomme og diskrimination kan have store menneskelige konsekvenser. Nogle minoritetsetniske personer beretter bl.a., at de føler sig i en form for forhøjet alarmberedskab, når de færdes i det offentlige rum.²³⁰ Dette kan øge risikoen for at udvikle dårligt mentalt helbred, herunder angst og stress.²³¹ Bl.a. viser en undersøgelse, at der kan være 2,7 gange større risiko for at udvikle en depressiv lidelse, hvis man som medarbejder føler sig udsat for diskrimination på arbejdsmarkedet.²³² Derudover kan gentagne oplevelser med fordomme betyde, at minoritetsetniske personer også begynder at have lavere tanker om sig selv.²³³

Chikane, fx i form af fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder, har ikke blot personlige konsekvenser, men kan også have betydning for den demokratiske deltagelse. En undersøgelse om danskernes debatadfærd på Facebook fra 2022 viste, at mange afholder sig fra at debattere på Facebook som direkte konsekvens af at have modtaget nedsættende eller krænkende kommentarer.²³⁴ Disse personer vil i mindre grad være repræsenteret i den offentlige debat, og det kan have konsekvenser for den overordnede demokratiske repræsentation i samfundet.

BOKS 9.1: LOV OM FORBUD MOD FORSKELSBEHANDLING PÅ ARBEJDSMARKEDET MV. OG LOV OM ETNISK LIGEBEHANDLING

Fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder, som relaterer sig til en persons etniske baggrund, kan afhængigt af de faktiske omstændigheder, karakter og omfang af handlingerne udgøre chikane. Det er forbudt både inden for og uden for arbejdsmarkedet, herunder på nogle uddannelser, ved hhv. lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet mv. og lov om etnisk ligebehandling.

Chikane er i juridisk forstand en handling relateret til en persons race eller etniske baggrund, der finder sted med det formål eller den virkning at krænke personens værdighed og skabe et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt klima for den pågældende.

Udtryk for fordomme eller anden nedværdigende adfærd, som fx at holde nogen udenfor og at opføre sig, som om man er bange for nogen på grund af dennes etniske baggrund, vil også kunne udgøre chikane, hvis adfærden har karakter og omfang til at kunne anses for at krænke personens værdighed og skabe et truende, nedværdigende eller ubehageligt klima for den pågældende.

Handlinger, som foregår i privatsfæren, som fx samtaler i private hjem, er ikke ulovlige efter lov om etnisk ligebehandling²³⁵.

Sager om chikane både inden for og uden for arbejdsmarkedet kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet, som kan fastslå, at en person er blevet udsat for ulovlig forskelsbehandling, og tilkende økonomisk godtgørelse.

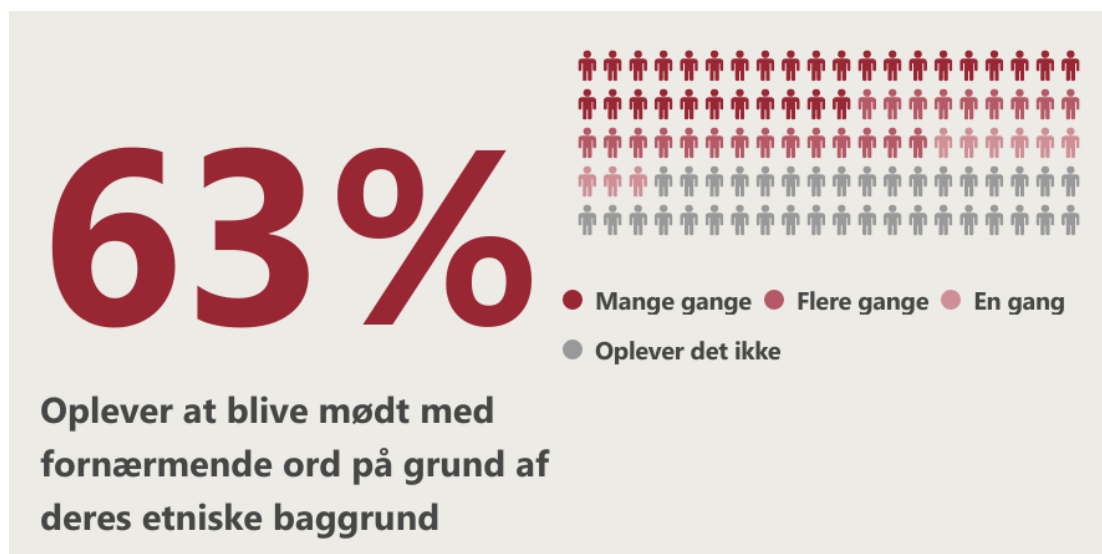
Straffelovens § 266 b

Fornærmende ord, tilråb eller nedværdigende vittigheder kan også være ulovlige efter straffelovens § 266 b om hadefulde ytringer (den såkaldte racismeparagraf). Hadefulde ytringer kan betegnes som en særlig form for hadforbrydelse. Straffelovens § 266 b kriminaliserer ytringer, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds truer, forhåner eller nedværdiger en gruppe af personer på grund af bl.a. hudfarve, tro eller etnisk oprindelse. Straffen kan være bøde eller fængsel i op til to år.

9.1 6 UD AF 10 HAR OPLEVET FORNÆRMENDE ORD ELLER NEDVÆRDIGENDE VITTIGHEDER

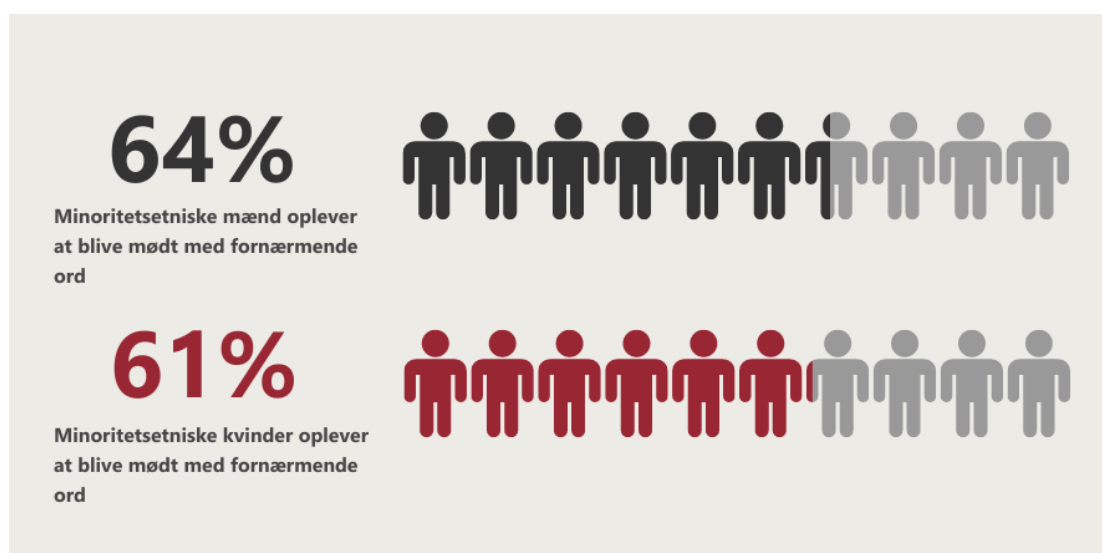
63 procent af minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark (herefter minoritetsetniske personer) angiver, at de inden for det seneste år er blevet mødt med fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder (fysisk eller online), som relaterer sig til deres etniske baggrund, jf. figur 9.1. Det betyder, at disse oplevelser er de mest udbredte i undersøgelsen. Hele 54 procent angiver at have oplevet det mere end én gang, mens omkring hver tredje (31 procent) angiver at have oplevet det mange gange. Minoritetsetniske mænd og kvinder oplever det i nogenlunde samme omfang, jf. figur 9.2.

Figur 9.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at blive udsat for fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder på grund af deres etniske baggrund

Note: N=4.263. Spm.: "Har du inden for det seneste år oplevet at blive mødt med fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder (fysisk og online), som relaterede sig til din etniske baggrund (chikane)?"

Figur 9.2: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at blive udsat for fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder på grund af deres etniske baggrund, opdelt på køn

Note: $N_{\text{mænd}} = 2.216$ og $N_{\text{kvinder}} = 2.047$.

Det er særligt de unge, der angiver at blive mødt med fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder på grund af deres etniske baggrund (68 procent blandt de 18-34-årige mod 43 procent blandt 45+ år, jf. bilag 1). Personer med oprindelse i mellemøstlige og afrikanske lande angiver i højere grad at blive mødt med fornærmende ord mv. end personer med oprindelse i de øvrige ikke-vestlige lande (se bilag 1). Samme tendenser fremgår også af Medborgerskabsundersøgelsen.²³⁶

Resultaterne viser også, at minoritetsetniske kvinder med religiøs hovedbeklædning er mere udsat for at opleve fornærmende ord mv. relativt til kvinder uden religiøs hovedbeklædning, og tilsvarende for minoritetsetniske mænd med fuldskæg relativt til mænd uden, jf. kapitel 3.

Vi har i undersøgelsen også spurgt ind til, om de minoritetsetniske personer har oplevet at blive mødt med fordomme fra deres omgivelser (fx venner, bekendte, familie eller kollegaer). Her angiver 58 procent, at de har oplevet dette en eller flere gange i løbet af de seneste år, se bilag 9.

9.1.1 Eksempler på sager om fornærmende ord eller nedsættende vittigheder

Ligebehandlingsnævnet har behandlet flere sager om fornærmende ord eller nedsættende vittigheder. Fx fandt nævnet det i strid med lov om etnisk ligebehandling, at klager i forbindelse med en dialog om betaling af en faktura blev kaldt "din lille bananplukker" og fik at vide, at "det her ikke er nogen basar eller rismarked". Nævnet fandt, at kommentarerne havde forbindelse til klagers etniske oprindelse, da indklagede var bekendt med klagers navn og udseende.²³⁷ I en anden sag fandt nævnet det ulovligt, at indklagede skrev "Fuck dig, din muslim" til klager, da han var bekendt med klagers navn. For nævnet var der derfor ikke tvivl om, at udtalelsen var udtryk for chikane af klager på grund af klagers etnicitet.²³⁸

Inden for arbejdsmarkedet kan nævnes en sag, hvor en pædagogmedhjælper med et udenlandsk klingende navn af sin leder blev omtalt som ham den "sorte" eller "mørke" over for en kollega. Ved en anden episode havde lederen i et forsøg på at være sjov omtalt pædagogmedhjælperen som "terrorist". Ligebehandlingsnævnet gav klager medhold og fastslog, at indklagede ikke havde løftet bevisbyrden for i tilstrækkelig grad at have sikret sig et chikanefrit arbejdsmiljø.²³⁹

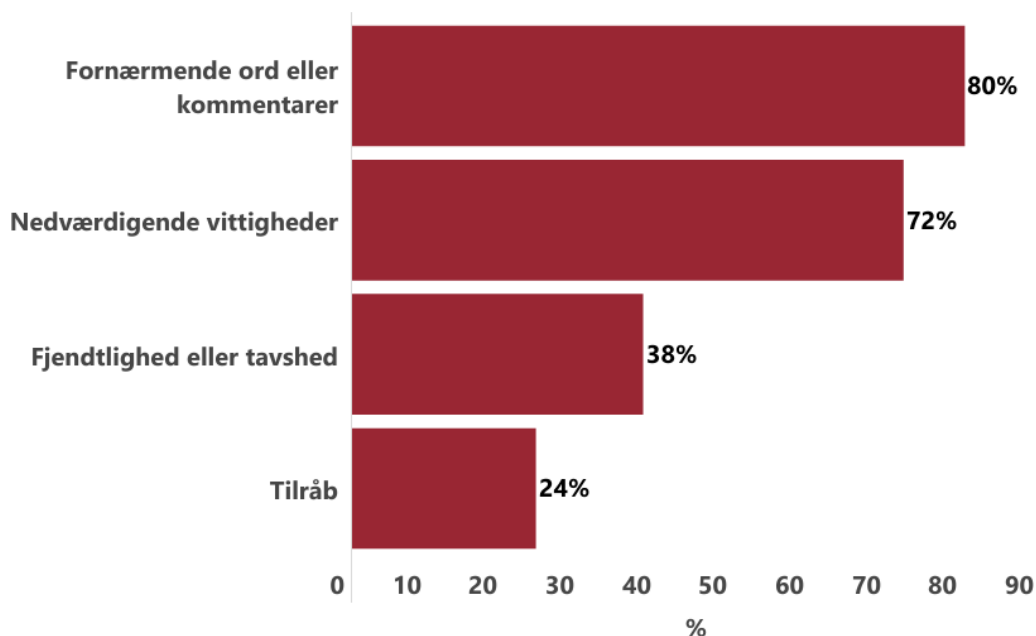
Domstolene har i mange retssager, hvor der er blevet sagt fornærmende ord eller nedsættende vittigheder, taget stilling til, hvorvidt det var i strid med straffelovens § 266 b om hadefulde ytringer. Et eksempel på en type situation, som går igen i praksis, er, hvor en person råber "Perkersvin", "Sorte so", "Skrub hjem til det land, I kommer fra" og lignende til en gruppe piger med somalisk baggrund i en bus. Retten lagde til grund, at udtalelserne blev fremsat offentligt, da episoden fandt sted i en bus, hvor der var en del personer til stede, som kunne høre, hvad tiltalte sagde²⁴⁰. Der er eksempler på lignende udtalelser, som er fremsat mod minoritetsetniske personer på forskellige offentlige steder, som på gaden, togstationer, busstoppesteder, i lufthavnen mv.²⁴¹

Et eksempel på en situation, hvor tiltalte blev dømt efter straffelovens § 266 b for at fremsætte nedsættende vittigheder, er en dom fra Retten i Kolding, hvor en person blev dømt for på en offentlig gade at gøre grin med en kvinde og hendes 2-årige søn, der er adopteret fra et afrikansk land: "Se den der", "Hvad er det for en?", "Er det en han eller hun?" og "Her, den her kan du give til din abekat", samtidig med, at tiltalte kastede en banan hen imod dem. Retten lagde vægt på, at tiltalte havde stået 6-8 meter væk fra forurettede, at han havde råbt ytringerne, og at udtalelserne blev fremsat på offentlig gade i myldretiden²⁴².

9.2 FORNÆRMENDE ORD, KOMMENTARER ELLER NEDVÆRDIGENDE VITTIGHEDER ER MEST UDBREDT

Hvad angår karakteren af hændelsen, er det i langt overvejende grad fornærmende ord, kommentarer eller nedværdigende vittigheder, som minoritetsetniske personer angiver at blive mødt med, jf. figur 9.3. Hele 80 procent af dem, der har svaret ja til ovenstående, angiver, at de har oplevet at blive mødt med fornærmende ord eller kommentarer, som relaterede sig til deres etniske baggrund. 72 procent angiver, at hændelserne var nedværdigende vittigheder. Derudover angiver omkring hver tredje (38 procent), at de har oplevet fjendtlighed eller tavshed som svar på spørgsmål eller forsøg på samtale, mens omkring hver fjerde (24 procent) angiver, at de oplevede tilråb.

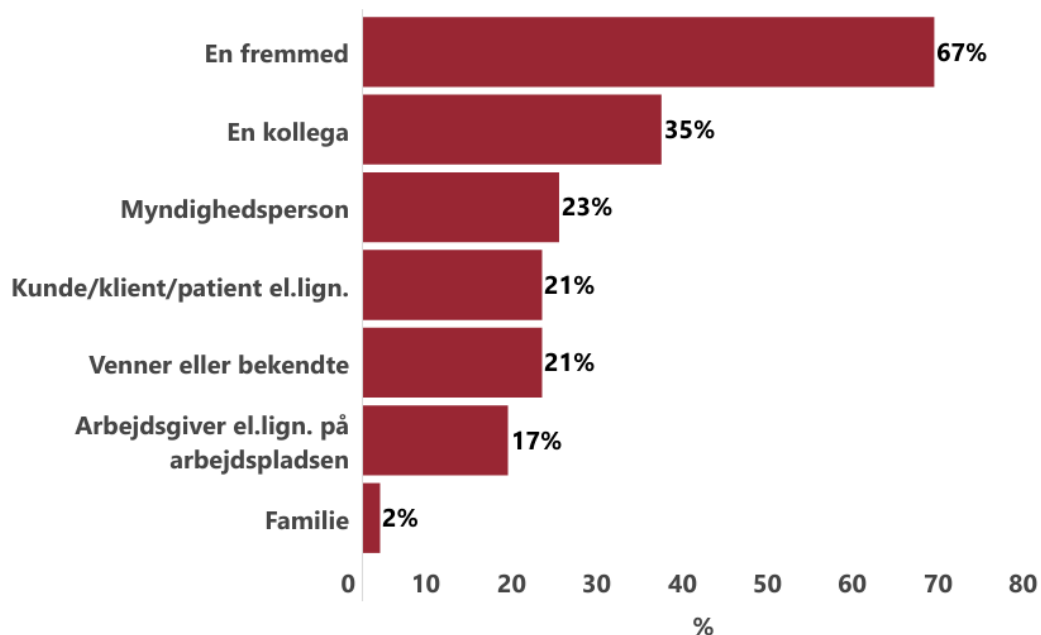
Figur 9.3: Andel blandt minoritetsetniske personer, der angiver at blive udsat for fornærmende ord mv., opdelt på typer

Note: N=2.680. Opgjort for personer, der har angivet at blive udsat for fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder. Spm: "Hvad oplevede du? (sæt gerne flere krydser): (1) Fornærmende ord eller kommentarer, (2) Nedværdigende vittigheder, (3) Tilråb, (4) Fjendtlighed eller tavshed som svar på spørgsmål eller forsøg på samtale, (5) Andet". Svarkategorien "Andet" er udeladt fra figuren.

Derudover indikerer resultaterne, at mange oplever fornærmende ord mv., når de færdes i det offentlige rum. Hele 67 procent angiver, at afsenderen var en fremmed, jf. figur 9.4. Samme tendens findes også i en undersøgelse af EU's agentur for fundamentale rettigheder, hvor 68 procent af ofre for racistisk motiveret chikane angiver, at de ikke kendte gerningspersonen.²⁴³ Samme undersøgelse viser også, at oplevelser med chikane ofte sker i det offentlige rum.

Figur 9.4: Andel blandt minoritetsetniske personer, der angiver at blive udsat for fornærmende ord mv., opdelt på afsender

Note: N=2.680. Opgjort for personer, der har angivet at blive udsat for fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder. Spm.: "Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede chikane, som relaterede sig til din etniske baggrund. Hvem var afsender af chikanen?". Svarkategorien "Andet" er udeladt fra figuren.

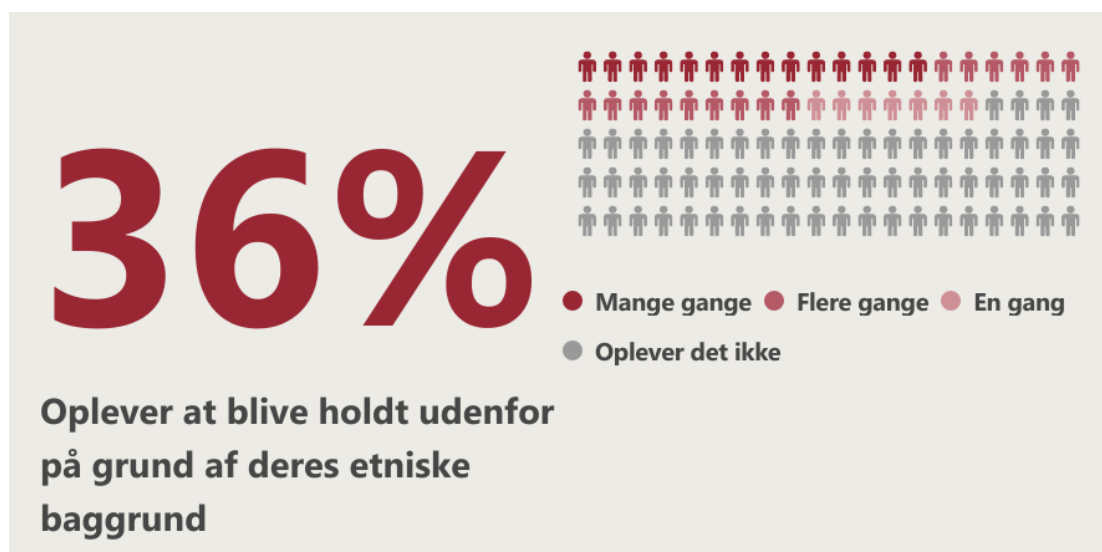
I næsten tre ud af fire tilfælde af oplevelser med fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder, hvor der er vidner til stede, gør vidnet ikke noget, angiver de minoritetsetniske personer (76 procent), jf. bilag 9.

En række kvalitative undersøgelser har vist, hvordan færden i det offentlige rum, både fysisk og online, kan medføre negative, ubehagelige oplevelser for minoritetsetniske personer.^{244 245 246} Undersøgelserne beskriver, hvordan hverdagens almindelige gøremål er forbundet med risikoen for at blive antastet og råbt efter af fremmede. Undersøgelsen af EU's agentur for fundamentale rettigheder viser også, at 60 procent af etniske minoriteter med oprindelse i Afrika, der er bosat i Danmark, bekymrer sig om at blive udsat for chikane, som relaterer sig til deres etniske baggrund, når de færdes i det offentlige rum.²⁴⁷

9.3 OMKRING HVER TREDJE OPLEVER AT BLIVE HOLDT UDEFOR

Fordomme kan også komme til udtryk ved, at man som etnisk minoritetsperson oplever at blive holdt udenfor i de sammenhænge, man indgår i. Det kan fx være på arbejdspladsen eller i skolen. Omkring hver tredje angiver (36 procent), at de inden for det seneste år har oplevet at blive holdt udenfor på grund af deres etniske baggrund, jf. figur 9.5.

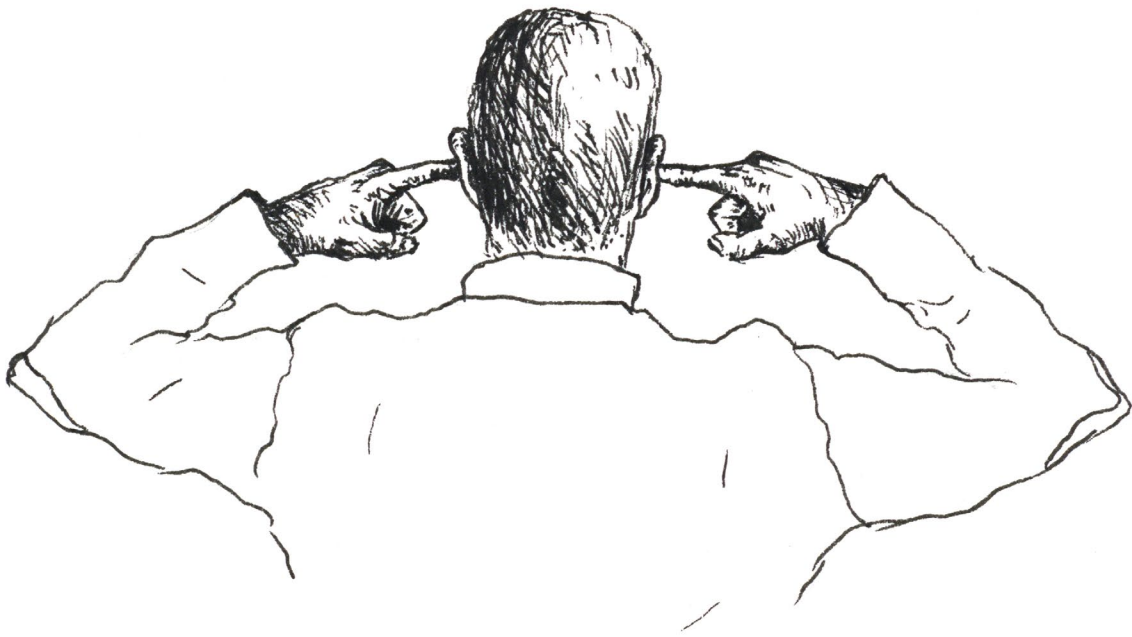
Figur 9.5: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at blive holdt udenfor på grund af deres etniske baggrund

Note: N=4.263. Spm.: “Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din etniske baggrund er blevet holdt udenfor? (fx på arbejdspladsen eller i skolen).”

9.3.1 Mest udbredt på uddannelsen

Det er særligt på uddannelsen, at minoritetsetniske personer oplever at blive holdt udenfor. Blandt dem, der har oplevet at blive holdt udenfor, angiver 73 procent af kvinderne at have oplevet det på uddannelsen, mens det tilsvarende er 62 procent af mændene, jf. figur 9.6. Også på arbejdspladsen angiver mange at være blevet holdt udenfor på grund af deres etniske baggrund (56 procent), men her er der ingen forskel på tværs af køn. Derimod er det i højere grad minoritetsetniske mænd, der angiver at være blevet holdt udenfor til private arrangementer, online, i sportsklubber og i foreninger.

“OG SÅ BEGYNDER DE HEN OVER HOVEDET PÅ MIG AT KØRE NEGER-JOKES FREM OG TILBAGE, INDTIL JEG GRÆDER”

Oba (k) husker en skelsættende barndomsoplevelse fra en københavnsk bus:

“Det er lang tid siden, jeg har oplevet noget, men jeg kan huske, da jeg var yngre, omkring de 12 år. Vi var ude på Amager, så jeg skulle tage bussen fra Nørreport til Amager, og det var myldretid. Bussen var helt fyldt op, og jeg står med min rygsæk helt mast sammen mellem to voksne mænd, som lugter utroligt meget af øl her om eftermiddagen klokken 15. Og så begynder de hen over hovedet på mig at køre neger-jokes frem og tilbage, indtil jeg græder. Og lige i det jeg skal til at græde, siger den ene mand; “Nej okay, nu burde vi også lige stoppe” til ham den anden, og den anden kørte bare på; “Ej det er jo bare for sjov altså. Værre er det heller ikke”, og bliver bare ved. Der er en bus fyldt

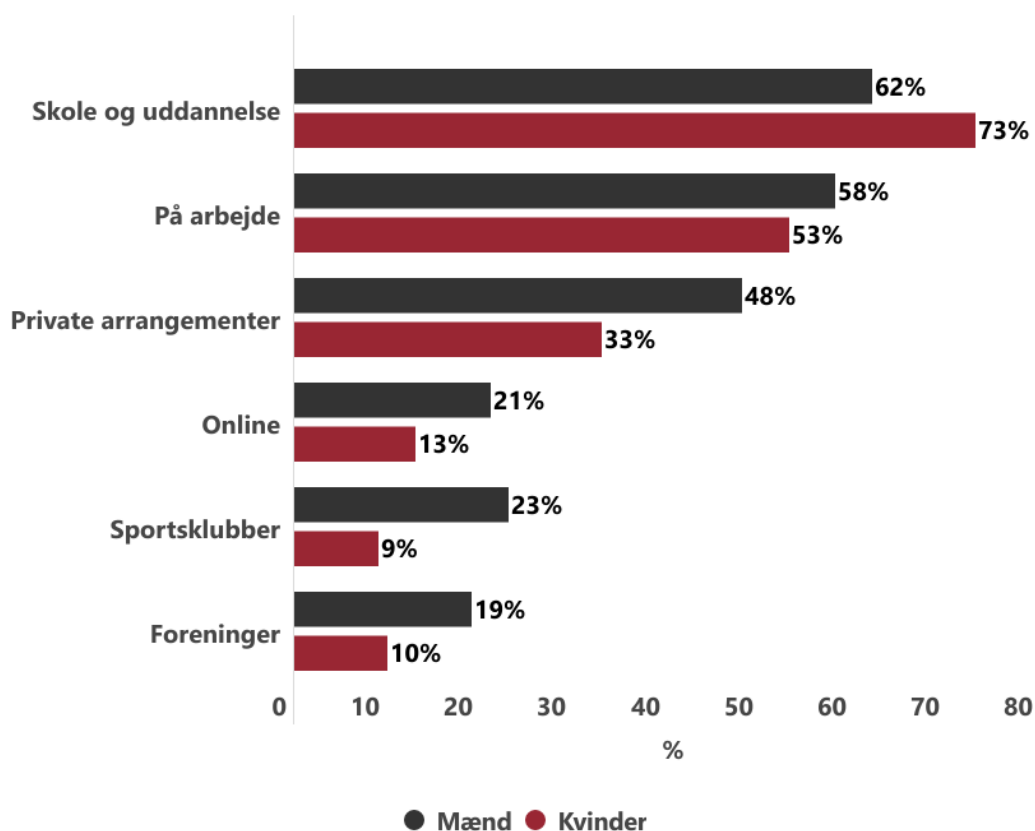
med mennesker, og der er ikke nogen, der siger noget. Endnu engang føler man sig meget alene.”

Oba (k) reflekterer videre over, hvad den manglende reaktion fra de andre buspassagerer betød for hende:

“Lige der i øjeblikket for mig, var det værste faktisk bare det, at de fortalte vittighederne, men jo ældre jeg er blevet og har kigget tilbage på det, så er jeg virkelig dybt forarget over, at der ikke var nogen, som brød ind og sagde noget som helst. Det var en bus fyldt med mennesker, højt nok til at man kunne høre dem, og hvad de sagde, og der var ingen, der sagde noget som helst. Dét er jeg virkelig dybt forarget over.”

Kilde: Afro-danskeres oplevelse af diskrimination i Danmark, Institut for Menneskerettigheder 2017

Figur 9.6: Andel blandt de minoritetsetniske personer, der angiver at blive holdt udenfor, opdelt på steder

Note: N=1.518. Opgjort for personer, der angiver at være blevet holdt udenfor.
Spm.: "Hvor har du oplevet at blive holdt ude på grund af din etniske baggrund?"
Svarkategorierne "Andet" og "Ved ikke" er udeladt fra figuren.

Tidligere undersøgelser af trivsel på SOSU- og ungdomsuddannelser viser, at elever tenderer til at gruppere sig efter forhold som kultur, etnicitet og sprog.^{248 249} Her fremhæves bl.a., at unge med minoritetsbaggrund typisk ender med at må finde sammen i mindre grupper, ligesom der kan opstå fællesskaber omkring alkohol og fester, som udelukker unge, der på grund af religion eller kultur ikke må eller ikke har lyst til at drikke alkohol.

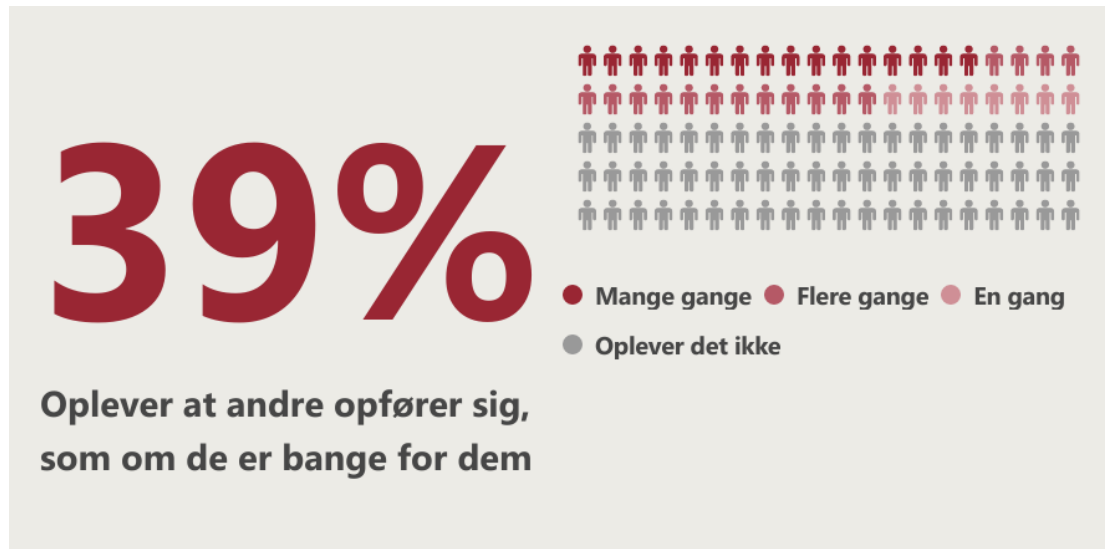
I de senere år er der også kommet en øget opmærksomhed på diskrimination og racisme i dansk fodbold på både elite- og amatørplan.^{250 251} Bl.a. foretog DBU i 2020 en undersøgelse af diversiteten i dansk fodbold, som viste, at tæt på hver tredje indvander eller efterkommer ofte hører negative tilråb, der relaterer sig til race og etnicitet. Derudover svarer op mod hver anden indvander eller efterkommer, at de mener, det er nemmere at være etnisk dansker i dansk fodbold.

9.4 K NAP 40 PROCENT OPLEVER, AT ANDRE OPFØRER SIG, SOM OM DE ER BANGE FOR DEM

I det offentlige rum kan minoritetsetniske personer også opleve fordomme ved, at deres omgivelserne opfører sig, som om de er bange for dem. Her er det 39 procent, der oplever, at andre mennesker opfører sig, som om de er bange for dem på grund af deres etniske baggrund, jf. figur 9.7. I særdeleshed er det mænd, der oplever det. Her angiver over

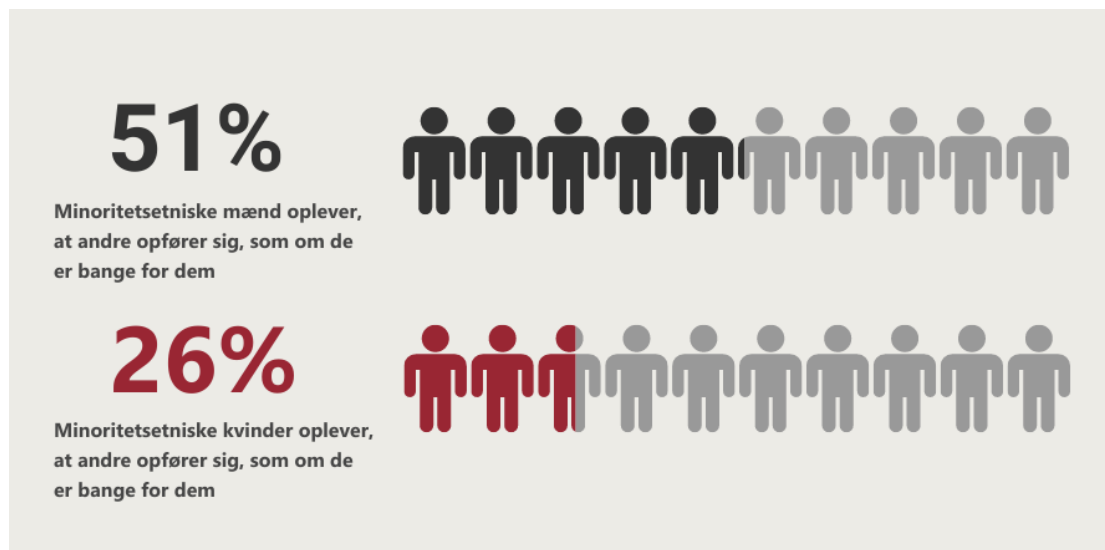
halvdelen af de minoritetsetniske mænd (51 procent) at have oplevet det, mens det gør sig gældende for omkring en fjerdedel af minoritetsetniske kvinder (26 procent), jf. figur 9.8.

Figur 9.7: Andel minoritetsetniske personer, der angiver, at andre opfører sig, som om de er bange for dem, på grund af deres etniske baggrund

Note: N=4.263. Spm.: "Har du inden for det seneste år oplevet, at andre mennesker opfører sig, som om de er bange for dig på grund af din etniske baggrund?"

Figur 9.8: Andel minoritetsetniske personer, der angiver, at andre opfører sig, som om de er bange for dem, på grund af deres etniske baggrund, opdelt på køn

Note: $N_{\text{mænd}} = 2.216$ og $N_{\text{kvinder}} = 2.047$.

Oplevelser med at blive mødt af frygt og utryghed baseret på ens etniske baggrund kan muligvis skyldes, at der blandt danskere er en opfattelse af, at integrationen går betydeligt værre, end den gør.²⁵² En undersøgelse fra 2021 viser, at danskere særligt har store fejlopfattelser på spørgsmålet om kriminalitet, hvor niveauet af kriminalitet blandt unge mandlige indvandrere og efterkommere markant overvurderes. Kvalitative undersøgelser har ligeledes vist, hvordan minoritetsetniske personer oplever, at deres etnicitet sammenkobles med forestillinger om, at man potentielt er kriminel eller farlig.^{253 254}

10 KLAGER OG ANMELDELSER AF DISKRIMINATION OG HADFORBRYDELSER

Resultaterne i de foregående kapitler beskriver, hvordan minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark (herefter minoritetsetniske personer) i stort omfang oplever at blive udsat for diskrimination eller fordomme på grund af deres etniske baggrund.²⁵⁵

På trods af, at mange minoritetsetniske personer angiver at blive udsat for diskrimination eller fordomme, viser flere studier, at indvandrere og efterkommere ofte undlader at anmelde det til politiet eller klage over det til relevante myndigheder.^{256 257 258}

²⁵⁹ Samtidig peger studier på, at den lave tilbøjelighed til at klage mv. kan skyldes manglende tro på, at en klage vil føre til noget,^{260 261 262 263} ligesom manglende tillid til politiet også kan være en årsag til ikke at anmelde oplevelser med diskrimination.^{264 265 266}

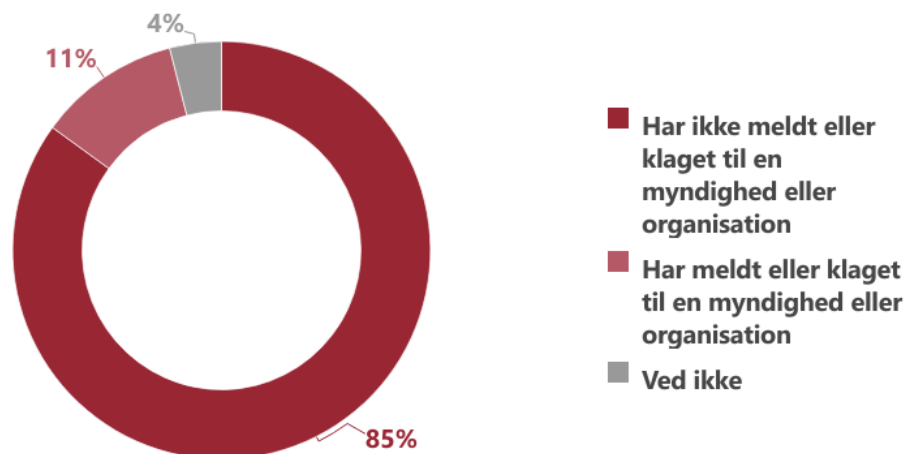
Konsekvenserne af, at få minoritetsetniske personer melder eller klager over diskriminerende behandling, er bl.a., at det ikke sikres, at deres rettigheder respekteres.²⁶⁷ Samtidig medfører disse manglende reaktioner også, at problemet ikke i tilstrækkelig grad synliggøres, og det er dermed svært at få et retvisende billede af omfanget af diskrimination i samfundet.

10.1 KUN HVER TIENDE KLAGER

Minoritetsetniske personer er i undersøgelsen blevet bedt om at angive, om de har meldt eller klaget til relevante aktører over den diskrimination, som de har oplevet.²⁶⁸

Det er kun 11 procent af de minoritetsetniske personer, der har oplevet diskrimination, som angiver, at de har meldt eller klaget over den diskrimination, de har været udsat for, jf. figur 10.1. 85 procent svarer, at de ikke har meldt eller klaget over diskriminationen. Der er altså en stor del af de minoritetsetniske personer, der har oplevet diskrimination, som aldrig melder eller klager over det til en myndighed.²⁶⁹

Figur 10.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver, at de hhv. har og ikke har meldt eller klaget over den oplevede diskrimination

Note: N=3.393. Personer, der har svaret, at de aldrig har oplevet forskelsbehandling, er frasorteret. Spm.: "Har du nogensinde meldt eller klaget til en myndighed eller en organisation over den forskelsbehandling, som du har oplevet?"

Lidt flere kvinder end mænd, der har oplevet diskrimination, angiver, at de ikke har klaget over diskriminationen til en myndighed eller organisation (87 procent mod 84 procent), jf. bilag 10.

Minoritetsetniske personer mellem 18 og 34 år, der har oplevet at blive diskrimineret, har i lavere grad meldt eller klaget over diskrimination, når de sammenlignes med minoritetsetniske personer over 45 år, hvor hhv. 10 procent og 16 procent angiver, at de har meldt eller klaget over diskrimination til en myndighed eller organisation, jf. bilag 10.

Endelig angiver personer med oprindelse i mellemøstlige, afrikanske eller sydasiatiske lande samt personer med oprindelse i østeuropæiske og centralasiatiske lande i højere grad, at de klager over diskrimination til myndighederne (11 procent), når de sammenlignes med personer med oprindelse i latinamerikanske og østasiatiske lande (6 procent), jf. bilag 10.²⁷⁰

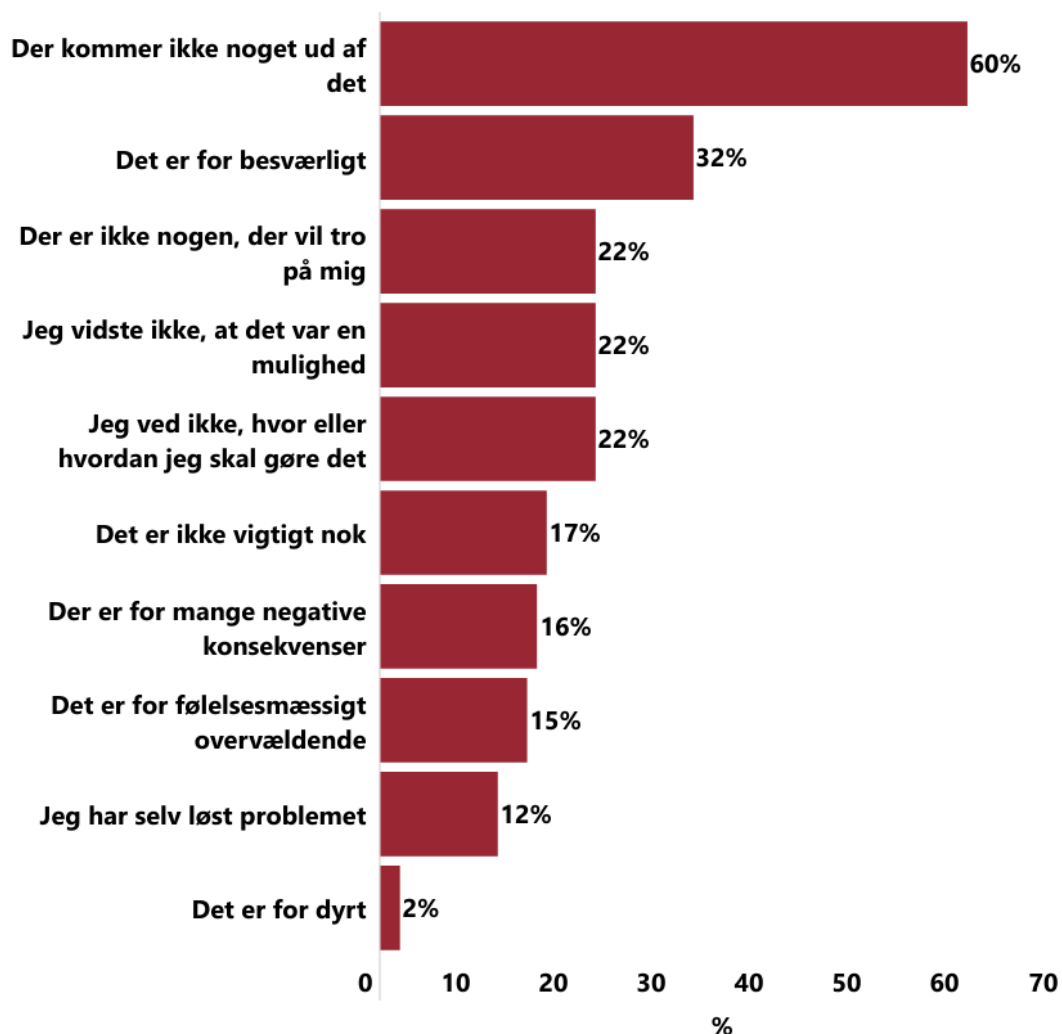
Nationale og internationale undersøgelser har vist lignende tendenser til en lav grad af tilbøjelighed til at klage mv. blandt minoritetsetniske personer.^{271 272 273 274}

10.2 FLEST KLAGER IKKE, FORDI DE TROR, AT DER IKKE KOMMER NOGET UD AF DET

60 procent af de minoritetsetniske personer, der svarer, at de ikke har meldt eller klaget over den diskrimination, de har oplevet, angiver, at det skyldes, at der ikke kommer noget ud af at klage til en myndighed eller organisation, jf. figur 10.2. 32 procent angiver, at det er for besværligt, mens 22 procent angiver, at de ikke har klaget på grund af manglende viden, eller at de ikke ved, hvordan de skal klage. 22 procent angiver også, at der ikke er nogen, der vil tro på dem.

Minoritetsetniske mænd, der ikke har klaget over den oplevede diskrimination, angiver i højere grad end kvinder, at de ikke klager, fordi der ikke kommer noget ud af det, fordi det er for besværligt, og fordi der ikke er nogen, der vil tro på dem, mens minoritetsetniske kvinder i højere grad end mænd angiver, at de ikke klager, fordi de ikke vidste, det var en mulighed, fordi de ikke ved, hvor eller hvordan de klager, og fordi det er for følelsesmæssigt overvældende, jf. bilag 10.

Figur 10.2: Andel blandt de minoritetsetniske personer, der angiver, at de ikke har meldt eller klaget over den oplevede diskrimination, opdelt på begrundelser

Note: N=2.900. Opgjort for personer, der angiver, at de ikke har meldt eller klaget over den oplevede diskrimination. Spm.: “Du har svaret, at du ikke har meldt eller klaget til en myndighed eller organisation. Hvorfor ikke? “Svarkategorierne “Andet” og “Ved ikke” er udeladt af figuren.

Øvrige undersøgelser om klager over diskrimination viser samme tendenser. Det fremgår fx af Medborgerskabsundersøgelsen fra 2016, at 34 procent af dem, der har oplevet diskrimination, ikke har klaget, fordi de mener, at der ikke vil ske noget ved at klage, mens 22 procent ikke har klaget, fordi de ikke mener, det var vigtigt nok. Samme tendenser viser europæiske spørgeskemaundersøgelser fra både 2017 og 2023.^{275 276}

I en rundspørge om had i det offentlige rum blandt forskellige minoritetsgrupper foretaget af Institut for Menneskerettigheder fremgår det, at de adspurgte i gruppen af etniske og religiøse minoriteter bl.a. også begrundede en manglende klage over en hadforbrydelse med, at de ikke tror, at det vil føre til noget, at de ikke har tillid til, at politiet vil tage anmeldelsen alvorligt, at de ikke vurderer, at hændelsen var ulovlig, og at de ikke mener, at hændelsen er værd at anmelde, da de ofte oplever lignende.²⁷⁷

I både danske og internationale undersøgelser er det dokumenteret, hvordan etniske minoriteters oplevelser af uretfærdig behandling i mødet med politiet er forbundet med øget mistillid til politiet.^{278 279 280} En europæisk spørgeskemaundersøgelse fra 2023 peger desuden på, at der er en negativ sammenhæng mellem minoritetsetniske personers oplevelser med diskrimination og deres tillid til politiet.²⁸¹ Lav tillid til politiet generelt vil formentlig også have betydning for, om man klager over oplevelser med diskrimination.^{282 283}

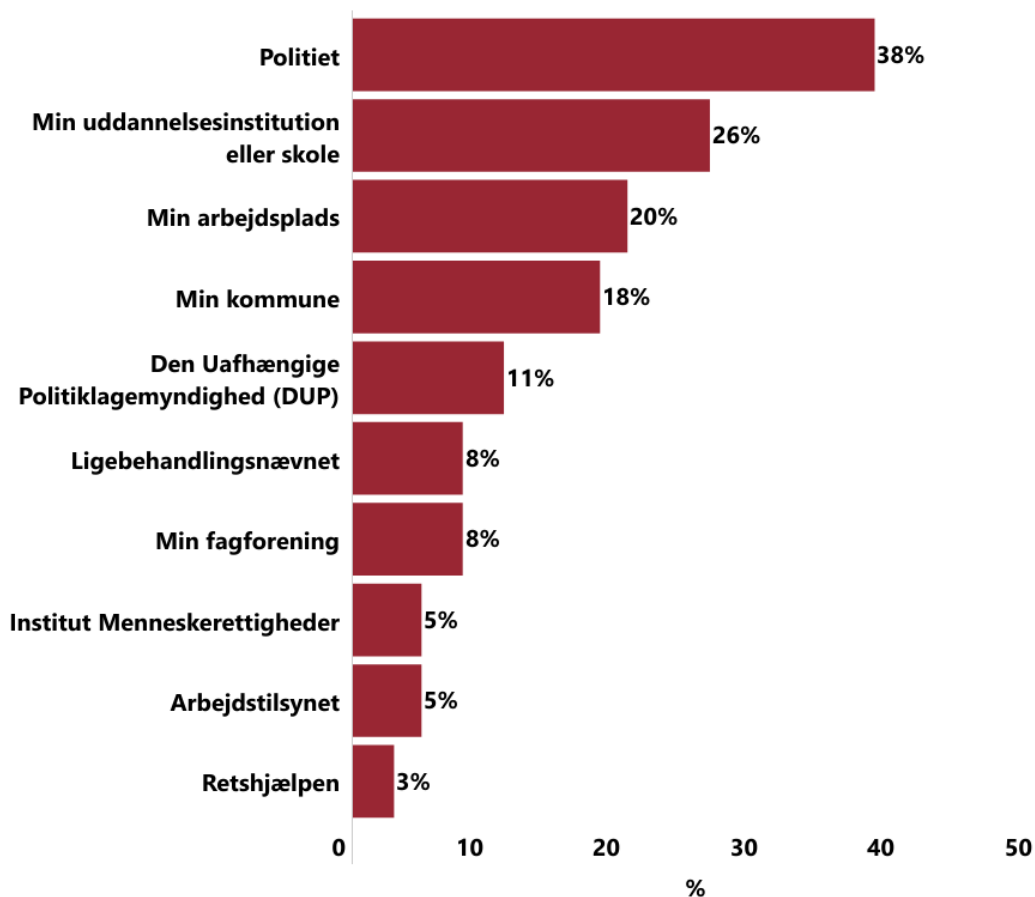
Desuden viste et australsk studie, at minoritetsetniske personer, der generelt føler sig marginaliseret, i lavere omfang samarbejder med politiet.²⁸⁴ En generel følelse af "andethed" i det danske samfund kan derfor potentielt medføre, at personer, der udsættes for diskrimination, i mindre omfang anmelder eller klager over diskriminationen.

10.3 FLEST ANMELDER TIL POLITIET

38 procent af de minoritetsetniske personer, der svarer, at de har meldt eller klaget over den diskrimination, de har oplevet, angiver samtidig, at de har anmeldt diskriminationen til politiet, mens 26 procent angiver, at de har meldt det til deres uddannelsesinstitution eller skole. 20 procent har meldt eller klaget over deres oplevelser til deres arbejdsplads, mens 18 procent har klaget over oplevelsen til kommunen.

Typen af den oplevede diskrimination vil formentlig have betydning for, hvor tilbøjelig man er til at melde eller klage over diskriminationen. Fx kan vi i analysens resultater se, at personer, der har angivet oplevelser med voldelige hadforbrydelser, i højere grad anmelder episoderne til myndighederne, end personer, der fx har været udsat for at få afslag på en ansøgning.²⁸⁵ Hvis det er tilfældet, at man i højere grad anmelder hadforbrydelser, end man klager over diskrimination i forbindelse med jobsøgning, vil det også betyde, at dem, der klager, også oftere vil klage over episoder, hvor politiet er den relevante myndighed at gå til, hvilket resultaterne i figur 10.3 kan være et udtryk for.

Figur 10.3: Andel blandt de minoritetsetniske personer, der angiver, at de har meldt eller klaget over den oplevede diskrimination, opdelt på, hvem der er klaget til

Note: N=369. Opgjort for personer, der har angivet, at de har meldt eller klaget over den oplevede diskrimination. Spm.: "Du har svaret, at du har meldt eller klaget til en myndighed eller organisation. Hvem har du klaget til?" Svarkategorierne "Andet" og "Ved ikke" er udeladt.

BOKS 10.1: CENTRALE MYNDIGHEDER, DER KAN BEHANDLE ANMELDELSER OG KLAGER

Ligebehandlingsnævnet er et uafhængigt nævn, der behandler klager og træffer afgørelse i sager om diskrimination både inden for og uden for arbejdsmarkedet. For at klage til Ligebehandlingsnævnet skal man være direkte berørt af den behandling, man klager over. Man skal også have udnyttet eventuelle administrative klagemuligheder. Afhængigt af sagens omstændigheder bør en klage derfor i første omgang rettes mod den relevante myndighed på området: kommunen, uddannelsesinstitutionen, styrelsen mv.

Personer, som klager ved Ligebehandlingsnævnet, skal i klagen beskrive de faktiske omstændigheder og konkrete grunde, man mener giver anledning til, at der er sket forskelsbehandling. Det kan underbygges med dokumentation som e-mails, fotos eller lydoptagelser. Når der er påvist faktiske omstændigheder, skal den, der klages over, bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket.²⁸⁶

Ligebehandlingsnævnet kan i en afgørelse fastslå, at en person er blevet udsat for ulovlig forskelsbehandling, og tilkende en økonomisk godtgørelse herfor. Det er gratis at klage til Ligebehandlingsnævnet, og der er ingen frist for, hvornår en klage skal indbringes.²⁸⁷

Arbejdstilsynet kan behandle klager over krænkende adfærd over for ansatte på en arbejdsplads. En klage over fx chikane kan føre til et tilsynsbesøg. Det afhænger af en konkret vurdering af den enkelte henvendelse.²⁸⁸

Politiet behandler anmeldelser om forbrydelser, herunder hadforbrydelser med baggrund i etnicitet. Sagen vil herefter blive behandlet i det strafferetlige system.

Klager over politiets arbejde kan afhængigt af sagens omstændigheder rettes til politidirektøren eller Den Uafhængige Politiklagemyndighed (DUP).

Folketingets Ombudsmand behandler klager om afgørelser, myndigheder har truffet. Det kan være kommuner, regioner, ministerier eller nævn. Klagen kan også handle om den behandling, en borger eller sag har fået af myndighederne, fx lang sagsbehandlingstid eller forkert vejledning.

BOKS 10.2: MULIGHEDER FOR JURIDISK RÅDGIVNING

For at få kendskab til sine rettigheder og klagemuligheder på forskellige områder kan bl.a. civilsamfundsorganisationer, fagforeninger, retshjælp eller advokater enten gratis eller mod betaling rådgive herom.

Diskriminationslinjen ved Institut for Menneskerettigheder er specialiseret i at give rådgivning om juridiske problemstillinger vedrørende diskrimination på baggrund af bl.a. etnicitet, og kan fx hjælpe med at skrive en klage eller at føre din sag ved Ligebehandlingsnævnet.

10.4 MANGE GØR INTET

Ved flere af undersøgelsens spørgsmål er respondenterne blevet spurgt om, hvad de gjorde den seneste gang, de oplevede diskrimination eller fordomme. Det gælder, hvis respondenterne har angivet, at de er blevet nægtet adgang, fået afslag på en ansøgning, fået dårligere service eller betjening, blevet udsat for voldelige hadforbrydelser eller er blevet mødt med fornærmende ord eller vittigheder.

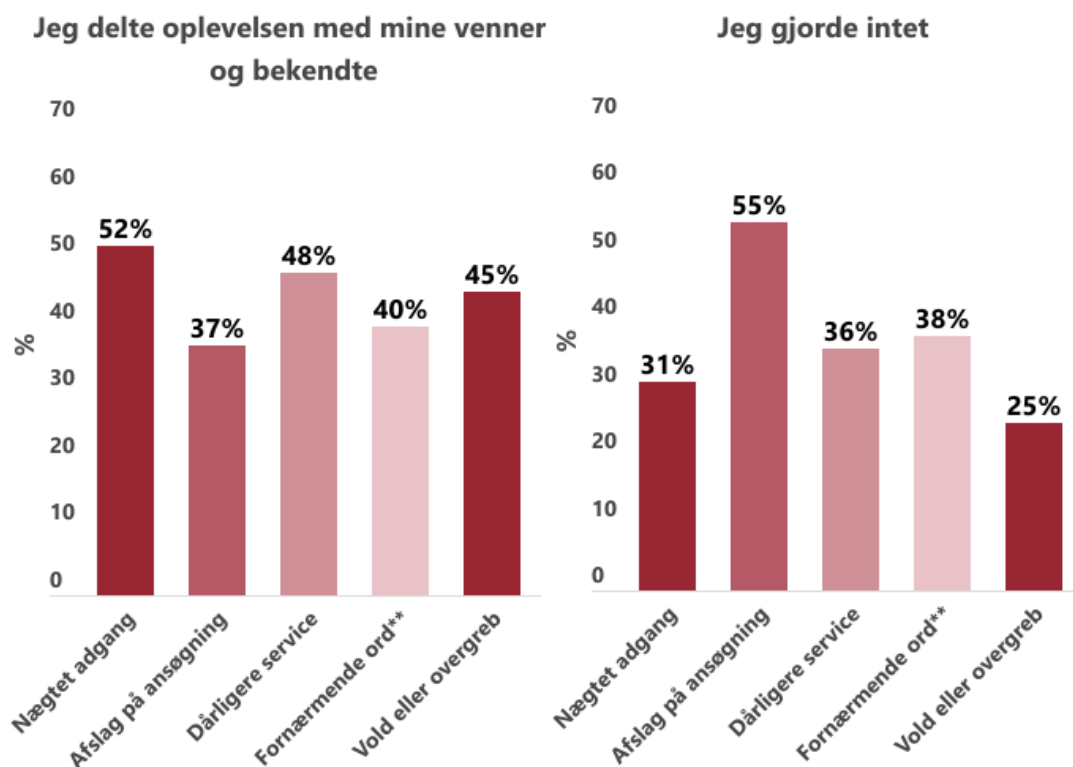
Besvarelserne viser, at minoritetsetniske personer ofte enten fortæller om oplevelsen til venner og bekendte eller ikke gør noget, jf. figur 10.4. Derudover viser besvarelserne, at der generelt er få, der har meldt eller klaget over oplevelsen til myndighederne, på trods af, at de har svaret ja til et spørgsmål, som vedrører situationer med diskrimination på grund af etnisk oprindelse, som kan være ulovligt.

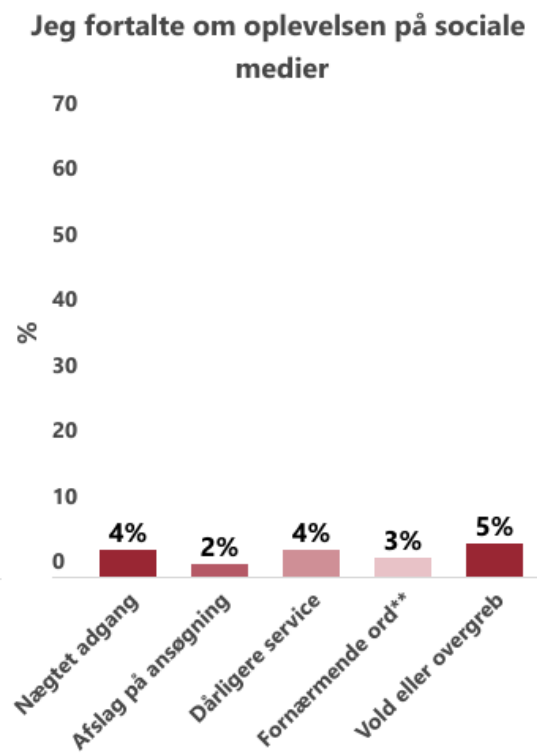
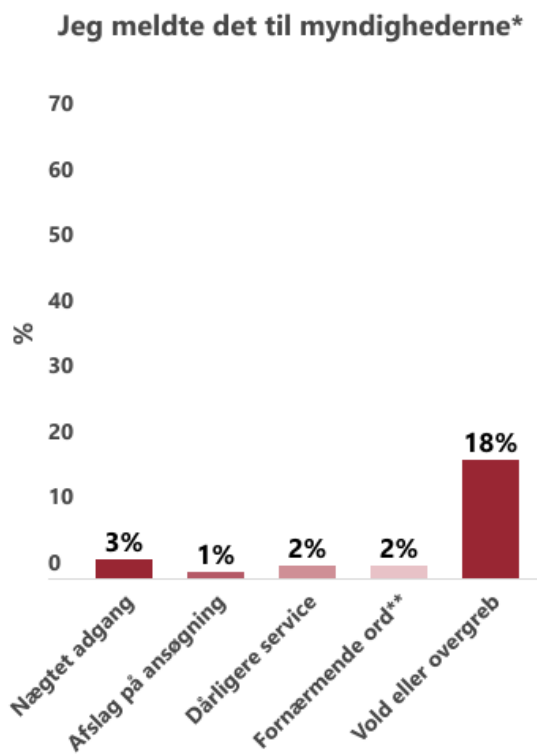
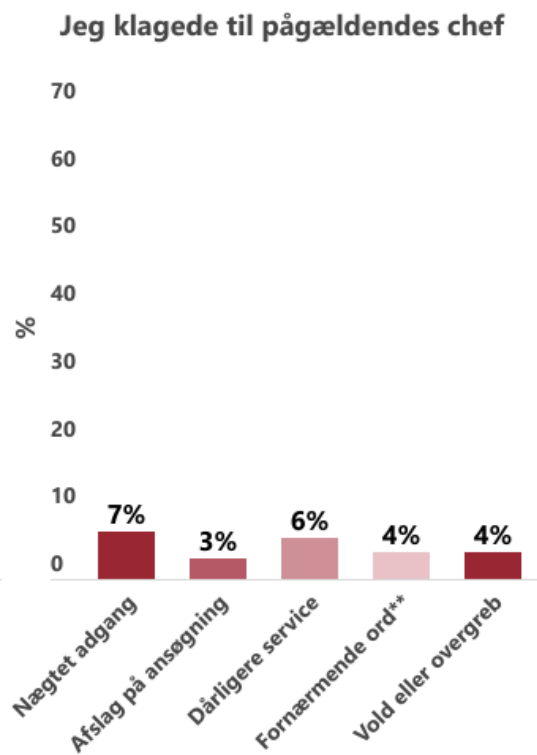
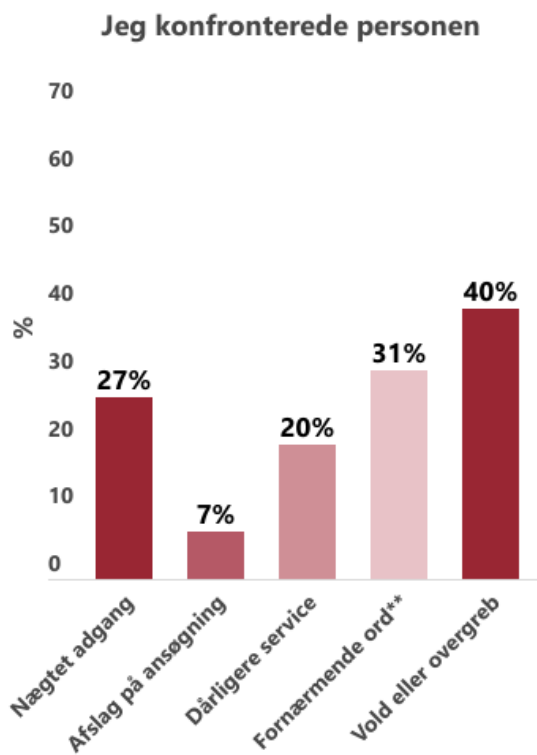
I situationer, hvor minoritetsetniske personer angiver oplevelser med voldelige hadforbrydelser, er tilbøjeligheden til at melde det markant højere end i de resterende situationer, om end det stadig kun er 18 procent af dem, der har angivet at være blevet udsat for voldelige hadforbrydelser, der angiver, at de har meldt den seneste episode til myndighederne.

Mange af de samme tendenser gør sig gældende på tværs af situationer. Der er generelt få, der klager til en relevant myndighed, mens de hyppigste reaktioner er at gøre intet eller at dele oplevelsen med venner. Resultaterne viser dog også, at der er forskel på andelen af personer, der angiver de forskellige reaktioner på tværs af situationerne. Det tyder således på, at der er nogle generelle tendenser i reaktionsmønstrene, men også, at der er en sammenhæng mellem, hvordan der reageres, og konteksten af den situation, hvor oplevelsen sker.

At så få henvender sig eller klager til myndigheder og organisationer over den oplevede diskrimination, kan have betydning for deres mulighed for at få tilstrækkeligt kendskab til deres rettigheder og muligheder for godtgørelse eller anden genoprejsning, de kunne have krav på. Resultaterne indikerer desuden, at etnisk diskrimination er præget af omfattende mørketal.

Figur 10.4: Andel blandt de minoritetsetniske personer, der har angivet at blive udsat for diskrimination eller fordomme, opdelt på reaktion og situation for oplevelsen

Note: Nægtet adgang er N=1.182, Afslag på ansøgning er N=1.590, Dårligere service er N=2.088, Fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder er N=2.680, og Vold eller overgreb er N=349. Vold eller overgreb er en samlebetegnelse for oplevelser med at blive enten skubbet, spyttet på, slået, sparket, vold med våben, seksuelt overgreb eller røveri. Andelen er opgjort for dem, der har oplevet diskrimination i den konkrete situation, og som efterfølgende er blevet bedt om at besvare spørgsmålet: "Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede der relaterede sig til din etniske baggrund. Hvad gjorde du, da det skete? (sæt gerne flere krydser)". For dem, der har sat kryds i "Intet", har det ikke været muligt at angive andet. *Jeg meldte det til myndighederne (politiet, Ligebehandlingsnævnet eller tilsvarende). ** Fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder. Svarkategorien "Andet" er udeladt af figuren.

11 KONSEKVENSER AF DISKRIMINATION OG FORDOMME

Diskrimination og fordomme har vidtrækkende konsekvenser for dem, der bliver udsat for det. Konsekvenser kan række fra, at afviste ansøgninger gør det vanskeligere at få job, bolig og lån til, at ofre for voldelige hadforbrydelser får varige fysiske og psykiske mén.

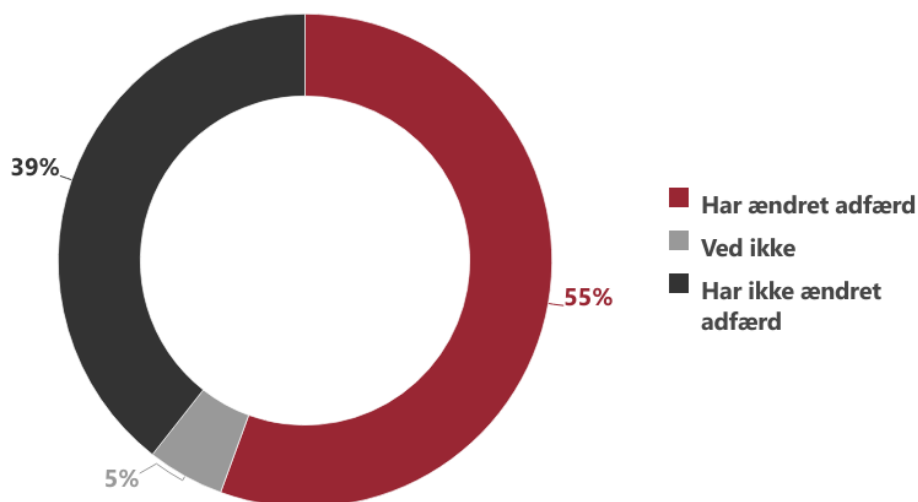
Minoritetsstress er en betegnelse for den form for stress, der er forbundet med de belastninger, man oplever som følge af at blive minoriseret.^{289 290} Minorisering kan forekomme, når en minoritetsgruppe bliver sårbar i mødet med majoriteten.

Mange oplevelser med diskrimination og fordomme i hverdagen kan sætte sig i psyken og forårsage en tilstand, der kan sammenlignes med en almenkendt stressreaktion eller PTSD i yderste konsekvens.^{291 292} Minoritetsstress kan også være forbundet med en øget forsigtighed og opmærksomhed på omgivelserne i det offentlige rum.²⁹³

11.1 OVER HALVDELEN ANGIVER AT HAVE ÆNDRET ADFÆRD

Minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark (herefter minoritetsetniske personer) føler sig ofte nødsaget til at ændre deres adfærd i det offentlige rum på grund af deres etnicitet. Over halvdelen (55 procent) angiver, at de i et eller andet omfang har ændret adfærd i det offentlige rum eller blandt andre, jf. figur 11.1.

Figur 11.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at ændre adfærd på grund af deres etniske baggrund

Note: N = 4.263. Opgørelsen er baseret på spørgsmålet: "Hvordan påvirker det din adfærd at tilhøre en etnisk minoritet, når du færdes i det offentlige rum eller blandt andre? (sæt gerne flere krydser)" med svarkategorier som angivet i figur 11.2. 55 procent af respondenterne har altså angivet mindst en type af ændret adfærd.

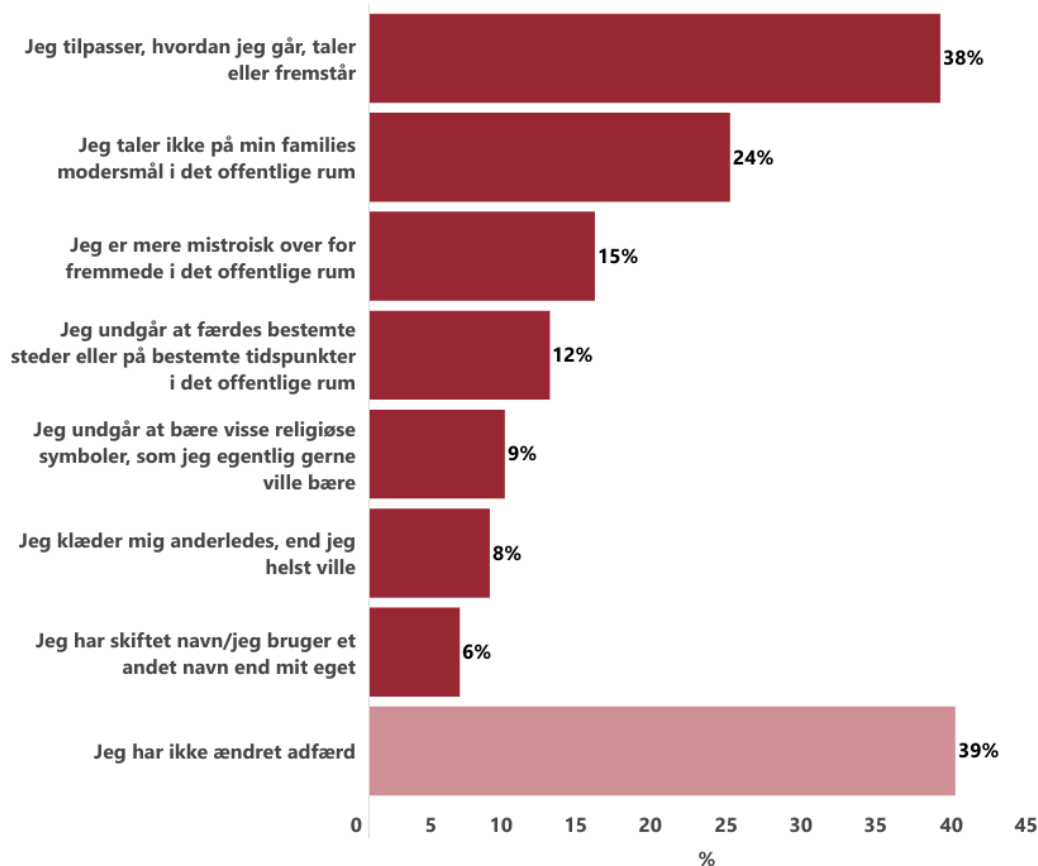
Der er ikke forskel i besvarelserne for mænd og kvinder, men de yngre aldersgrupper rapporterer højere niveauer af ændret adfærd end de ældre aldersgrupper (jf. bilag 11). Omfanget er også højest for personer med oprindelse i mellemøstlige, afrikanske eller sydasiatiske lande relativt til de øvrige ikke-vestlige lande (jf. bilag 11).²⁹⁴ Tilsvarende er andelen højere for personer, der angiver at have synlige karakteristika, der kan udtrykke deres religiøse eller kulturelle baggrund (jf. bilag 11).

Det er derudover i høj grad personer, der i undersøgelsens øvrige spørgsmål har angivet, at de har oplevet diskrimination eller fordomme inden for det seneste år, der angiver, at de også har ændret adfærd, jf. bilag 11.

11.1.1 De fleste ændrer deres synlige fremtoning

Den mest udbredte adfærdsændring består i ændring af den synlige fremtoning, som kan være en strategi til at "passe ind" uden at vække for meget opmærksomhed. 38 procent angiver, at de tilpasser sig i forhold til, hvordan de går, taler eller fremstår, jf. figur 11.2. Omkring hver fjerde (24 procent) vælger ikke at tale deres families modersmål i det offentlige rum. Omkring hver syvende (15 procent) angiver at være mistroiske over for fremmede i det offentlige rum, mens omkring hver ottende (12 procent) angiver, at de helt undgår at færdes på bestemte steder eller tidspunkter i det offentlige rum. Omkring hver tiende (9 procent) svarer, at de helt undgår at bære visse religiøse symboler, selvom de gerne ville bære disse. Der er i de fleste tilfælde ikke forskel på mænd og kvinders angivelser af adfærdsændringer (jf. bilag 11).

Figur 11.2: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at ændre adfærd på grund af deres etniske baggrund, opdelt på typer

Note: N = 4.263. Spm.: "Hvordan påvirker det din adfærd at tilhøre en etnisk minoritet, når du færdes i det offentlige rum eller blandt andre? (sæt gerne flere krydser)". Svarkategorierne "Andet" og "Ved ikke" er udeladt.

I forskningslitteraturen betegner man disse mestringsstrategier som "passing" eller "passere" – altså et forsøg på at passe ind.²⁹⁵ Når minoritetsetniske mænd fx fortæller, at de undgår at være i store grupper, når de vil ind på en natklub,²⁹⁶ er dette et eksempel på **passing** (se fx kapitel 6 om nægtet adgang). Det gælder også, når etniske minoriteter fortæller, at de undgår at færdes bestemte steder eller på bestemte tidspunkter i det offentlige rum.²⁹⁷

En mindre andel (6 procent) angiver, at de har skiftet navn eller bruger et andet navn end deres eget, hvilket er en mindre udbredt mestringsstrategi. Som beskrevet i kapitel 4 om afviste ansøgninger er der en sammenhæng mellem mellemøstklingende navne og afvisning af jobansøgninger. Et svensk studie har tillige vist, at indvandrere, der skifter efternavn, øger deres arbejdsindkomst.²⁹⁸ Der kan også være bestemte brancher, hvor det kan være en fordel at bruge et dansk klingende navn, fx telemarketing.²⁹⁹

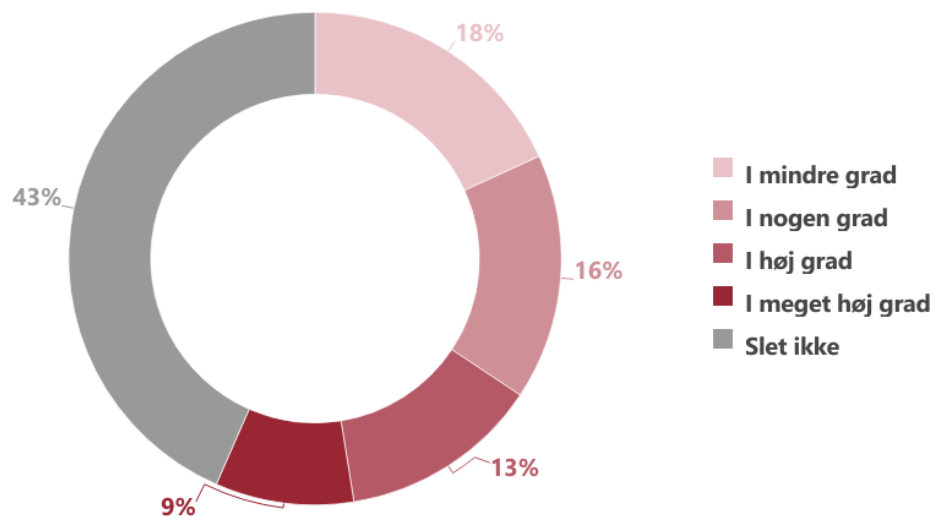
Fra et menneskeretligt perspektiv er en konsekvens af disse adfærdsændringer desuden, at minoritetsetniske personer kan opleve, at deres ytrings- og religionsfrihed de facto er indskrænket.³⁰⁰

11.2 KNAK 40 PROCENT HAR OVERVEJET AT FLYTTE FRA DANMARK PÅ GRUND AF DERES OPLEVELSER MED DISKRIMINATION ELLER FORDOMME

Minoritetsstress, fx som følge af gentagne oplevelser med diskrimination eller fordomme, kan også være forbundet med modløshed og en manglende tro på, at fremtiden vil blive bedre.³⁰¹ Dette kan bl.a. få den konsekvens for nogle minoritetsetniske personer, at de overvejer at flytte fra Danmark.

Omkring hver tredje minoritetsetnisk person har i nogen (16 procent), høj (13 procent) eller meget høj grad (9 procent) overvejet at flytte fra Danmark som følge af deres oplevelser med diskrimination og fordomme på grund af deres etniske baggrund (38 procent i alt), jf. figur 11.3.³⁰² Modsat har 43 procent slet ikke overvejet det, mens 18 procent kun har overvejet det i mindre grad.

Figur 11.3: Andel minoritetsetniske personer, der angiver, at de overvejer at flytte fra Danmark på grund af deres oplevelser med diskrimination eller fordomme

Note: N = 4.263. Spm.: "I hvilken grad har dine oplevelser med forskelsbehandling på grund af din etniske baggrund fået dig til at overveje at flytte fra Danmark? (du bedes svare på en skala fra 0 til 10, hvor 0 er slet ikke, og 10 er i meget høj grad)". 0 angiver således "slet ikke", mens 10 angiver "I meget høj grad". De resterende værdier på skalaen fra 1 til 9 er omkodet som følger: "I mindre grad" (1-3), "I nogen grad" (4-6) samt "I høj grad" (7-9).

Andelen af mænd, der i nogen, høj eller meget høj grad overvejer at flytte fra Danmark på grund af deres oplevelser med diskrimination og fordomme (41 procent), er en smule højere end andelen af kvinder (36 procent). Der er ikke forskel på omfanget på tværs af aldersgrupper (jf. bilag 11).

Der er til gengæld store forskelle i omfanget på tværs af oprindelseslande (jf. bilag 11). For personer med oprindelse i mellemøstlige og afrikanske lande er det omkring hver anden (hhv. 52 procent og 47 procent), der i nogen, høj eller meget høj grad har overvejet at flytte fra Danmark, mens det er omkring hver tredje fra de sydasiatiske, østeuropæiske og centralasiatiske lande (hhv. 37 procent og 31 procent) og omkring hver sjette fra østasiatiske og latinamerikanske lande (18 procent).

11.2.1 Hvem overvejer at flytte fra Danmark?

Andelene i besvarelserne svarer til, at omkring 51.000-55.000 minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark i nogen, høj eller meget høj grad overvejer at flytte fra Danmark. Herunder omkring 29.000-33.000 personer, der overvejer det i høj eller meget høj grad.

Det er ikke undersøgt, i hvilken grad minoritetsetniske personer med dansk opvækst reelt flytter fra Danmark. Besvarelserne kan imidlertid også ses som et udtryk for, at en stor andel føler sig fremmedgjorte i Danmark og ønsker at tage afstand fra dette. Derudover kan det ses som et udtryk for en generel modløshed og manglende tiltro til egne

fremtidsmuligheder i det danske samfund, hvilket selvsagt kan have stor betydning for den enkeltes generelle trivsel.³⁰³ Overvejelserne i sig selv kan have negativ indvirkning på sammenhængskraften og dermed integrationen i samfundet.^{304 305}

Gruppen af personer, der angiver, at de overvejer at flytte fra Danmark, er ligesom målgruppen generelt karakteriseret ved at være relativt unge. Blandt dem, der overvejer at flytte, er knap 70 procent i aldersgruppen 18-34 år. De er derudover i langt de fleste tilfælde født i Danmark (63 procent) eller har været i landet i adskillige år (blandt dem, der ikke er født i Danmark, er den gennemsnitlige opholdstid på 27 år). Og langt de fleste har dansk statsborgerskab (78 procent). Se den beskrivende statistik for gruppen i bilag 11.

Størstedelen af gruppen har en kompetencegivende uddannelse³⁰⁶ (39 procent). Samlet set er 82 procent af gruppen enten i beskæftigelse (47 procent) eller under uddannelse (35 procent). Med andre ord peger det på, at der er tale om en gruppe udgjort af relativt ressourcestærke og velintegrerede personer (dette gælder i øvrigt generelt for minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark, jf. kapitel 3).

12 SUMMARY

The Danish Institute for Human Rights is Denmark's national equality body. Through research and recommendations, we work to protect and promote equality in Denmark regardless of ethnicity, gender, sexuality, and disability.

When it comes to the equal treatment of ethnic minorities, in numerous studies the Institute has documented that ethnic discrimination is a challenge in several spheres of our society.

However, few studies in the Danish context attempt to measure the extent of ethnic discrimination in multiple societal areas. Discrimination is rarely a one-off, isolated incident, but often occurs repeatedly and often across work, leisure life, education, health, and other contexts. It is therefore necessary to understand the societal context in which discrimination occurs and how the norms and prejudices that pervade society can lead to discrimination across societal areas.

The #MeToo movement raised an important discussion about sexism at the societal level. #MeToo showed how widespread sexism is in society and why it is necessary to take action to prevent sexism. Likewise, the hope is that this report will help to emphasise that racism is an issue in Danish society that also requires action.

In this report, racism is broadly understood as discrimination or prejudice that are based on ethnicity. Racism does not necessarily imply a desire to put ethnic minorities at a disadvantage. Discrimination and prejudice can also arise from misunderstandings, ignorance, and unnecessary generalisations. Whatever the cause, racism can have serious consequences for those affected by it.

This report is to date the most comprehensive study of racism in Denmark, based on **perceived** discrimination and prejudice. While individuals' personal experiences cannot provide an accurate picture of the **actual** extent of discrimination and prejudice, combined with the extensive research referenced in the report, these experiences do make it clear that there are indeed issues that need to be addressed.

The study is based on adult minority-ethnic persons who grew up in Denmark, i.e., persons who were born in Denmark or came here as children (hereafter referred to as "minority-ethnic persons"). Overall, the survey responses show that more than 8 out of 10 minority-ethnic persons state that they have experienced discrimination or prejudice in the past year. More than 6 out of 10 minority-ethnic persons state that they have experiences that can be characterised as illegal discrimination. For many, discrimination was not a single incident, but repeated negative experiences across the labour market, public spaces, and in the contact with public authorities.

Discrimination and prejudice can have far-reaching consequences for those affected. The study shows that one in every two minority-ethnic persons has adapted their behaviour when out in the public sphere. Meanwhile, being subject to discrimination

feels so harsh that it has caused about one in three to consider leaving Denmark. This corresponds to approximately 51,000-55,000 persons who, in 8 out of 10 cases, are either in education or employment in Denmark and feel alienated in the country in which they grew up.

Among other things, the study finds that:

- 84 per cent of minority-ethnic persons state that they have experienced discrimination and prejudice due to their ethnic background.
- 65 per cent state that they have experienced (illegal) discrimination due to their ethnic background.
- Minority-ethnic persons with visible characteristics that can distinguish them from the rest of the population (such as beards and headscarves) are more likely to report having experienced discrimination or prejudice.
- Almost half (48 per cent) of those who have sent an application state that they have experienced rejection because of their ethnic background. This is especially true for applications for jobs, training, housing, and banking.
- One in two (49 per cent) says that they have received poorer service or attention because of their ethnic background. These include experiences in shops and eateries, as well as the healthcare sector and educational institutions.
- Around one in four (28 per cent) say that they have been denied access to venues others were free to enter because of their ethnic background. This is especially true of night clubs and bars.
- Around one in three (29 per cent) states that they have been stopped by the police for no other obvious reason than their ethnic background.
- One in eight (12 per cent) states that they have been subjected to violence or threats because of their ethnic background (hate crimes). Victims of violence report that passers-by rarely intervene.
- 80 per cent state that they have either been subjected to verbal insults, excluded from communities, or met with prejudice. Young men in particular also report that people behave as if they are afraid of them.
- Only 11 per cent of victims of discrimination state that they subsequently complained. This is mainly due to the fact that many of them do not believe complaining will make any difference.
- 55 percent of minority-ethnic persons state that they have changed their behaviour in public spaces because of their ethnic background. Many adapt how they walk, talk, or appear, or avoid speaking their family's native language in public. Several state that they have changed their name or that they avoid wearing religious symbols.
- 38 per cent state that they are considering leaving Denmark because of their experiences with discrimination and prejudice.

12.1 RECOMMENDATION

The Social Democratic government of the time entered into an agreement with SF (The Green Left), Radikale Venstre (The Danish Social Liberal Party), Enhedslisten (The Red-Green Alliance), Alternativet (The Alternative) and Kristendemokraterne (The Christian Democrats) to draw up an action plan against racism funded by the 2022 National Budget. The purpose of an action plan is to combat racism broadly in society.

The plan will cover the labour market, cultural life, and efforts to prevent hate crimes, etc. At the same time, the plan will map the extent and nature of racism in Denmark. The action plan has yet to be finalised.

Based on the extensive experiences of discrimination and prejudice on the basis of ethnicity documented in this report, the Institute believes that there is still a need for an ambitious action plan. Such a plan must ensure that coordinated efforts are made in multiple spheres of society. The action plan must effectively tackle the racism perpetrated against minority-ethnic persons in Denmark.

The Danish Institute for Human Rights recommends that:

- The Ministry of Immigration and Integration presents an action plan against racism.

12.2 READING GUIDE

The first chapter of the report describes the study's methodology and key concepts, while the second chapter reviews the legal framework, including human rights law and key legal concepts. Chapter 3 presents the main findings of the study. It maps the extent of discrimination and prejudice broadly in various spheres of society. In addition, the chapter reviews the general trends in terms of who most often experiences discrimination or prejudice. Chapters 4-9 focus on each of these areas (application rejection, poorer service, denied access, ethnic profiling, violent hate crimes and prejudice). Each chapter presents the main trends, summarises the relevant knowledge and legislation in the field and includes a selected personal story that touches on the chapter's theme. Finally, chapter 10 presents reactions to discrimination and prejudice, while chapter 11 presents consequences in terms of behavioural change.

13 BILAG

BILAG 1 – SVARFORDELINGER

1.1 SVARFORDELINGER – ØVRIGE SPØRGSMÅL

Tabel 1.1.1: Spm.: “Er der noget synligt ved dig, der kan udtrykke din religion eller kulturelle baggrund? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Jeg bærer ikke noget synligt, der udtrykker min religion eller kulturelle baggrund	1.880	44%	(42,42%;45,79%)
Jeg har en hudfarve, der får folk omkring mig til at antage min religiøse eller kulturelle baggrund	2.541	60%	(57,92%;61,26%)
Jeg har fuldskæg	707	32%	(29,6%;34,29%)
Jeg bærer religiøs hovedbeklædning, fx hijab, niqab, turban, kalot	453	22%	(20,25%;24,12%)
Jeg bærer tøj, der afspejler min religion eller kulturelle baggrund	175	4%	(3,48%;4,84%)
Jeg har synlige tatoveringer, der afspejler min religion eller kulturelle baggrund	51	1%	(0,89%;1,61%)
Jeg bærer synlige smykker, der afspejler min religion eller kulturelle baggrund	220	5%	(4,52%;5,91%)
Andet	267	6%	(5,48%;7,14%)
Antal besvarelser	4.263		

Note: N= 4.263. Religiøs hovedbeklædning er kun opgjort for kvinder (2.047) og fuldskæg er kun opgjort for mænd (2.216). Personer med fuldskæg er kun opgjort for mænd, da ingen kvinder svarer, at de har fuldskæg, mens opgørelsen for personer der bærer hovedbeklædning kun er opgjort for kvinder, da meget få mandlige respondenter har angivet at de bærer religiøs hovedbeklædning. 75 procent angiver at have en eller flere synlige karakteristika, der kan udtrykke deres religiøse eller kulturelle baggrund (dvs. at de har angivet hudfarve og/eller fuldskæg og/eller hovedbeklædning og/eller tøj og/eller smykker og/eller tatovering. Respondenterne kan godt have angivet at de ikke bærer noget synligt, der udtrykker deres religion eller kulturelle baggrund, men samtidig have angivet, at de fx har en hudfarve, der får fol omkring dem til at antage deres religiøse eller kulturelle baggrund.

Tabel 1.1.2: Spm.: “Har du et længerevarende helbredsproblem, handicap eller psykisk lidelse?”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Ja	543	13%	(11,63%;13,95%)
Nej	3.381	79%	(77,87%;80,69%)
Ved ikke	151	4%	(2,94%;4,26%)
Ønsker ikke at oplyse	188	4%	(3,73%;5,19%)
Antal besvarelser	4.263		

Tabel 1.1.3: Spm.: “Hvordan vil du beskrive din seksuelle orientering?”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Heteroseksuel	3.299	77%	(75,86%;78,82%)
Homo-, Bi-, Aseksuel eller Andet	358	8%	(7,5%;9,39%)
Ønsker ikke at oplyse	607	14%	(13%;15,56%)
Antal besvarelser	4.263		

1.2 SVARFORDELINGER – DISKRIMINATION OG FORDOMME

Tabel 1.2.1: Spm.: “Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din etniske baggrund er blevet nægtet adgang til steder, hvor andre gerne måtte komme ind? (F.eks. til bus, taxa, diskotek eller svømmehal)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Ja, mange gange (mere end 5 gange)	424	10%	(8,88%;11,11%)
Ja, et par gange (2-5 gange)	498	12%	(10,6%;12,85%)
Ja, én enkelt gang	261	6%	(5,36%;6,98%)
Nej	2.917	68%	(66,78%;70,02%)
Ved ikke	164	4%	(3,22%;4,58%)
Antal besvarelser	4.263		

Tabel 1.2.2: Spm.: “Hvor har du oplevet at blive nægtet adgang på grund af din etniske baggrund i løbet af det seneste år? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
I transportmidler (fx bus, taxa, tog eller fly)	248	21%	(18,3%;23,99%)
I butikker	182	15%	(13,02%;18,15%)
I banker	70	6%	(4,43%;7,93%)
På spisesteder som cafeer, restauranter eller tilsvarende	307	26%	(23,07%;29,11%)
På barer, diskoteker, natklubber eller tilsvarende	774	65%	(62,16%;68,64%)
I svømmehaller, vandland, forlystelsesparker eller tilsvarende	89	8%	(5,85%;9,61%)
På museer, biblioteker, biografer, teatre eller tilsvarende	53	4%	(3,24%;6,16%)
I forbindelse med skoler, uddannelser, kurser eller tilsvarende	204	17%	(14,82%;20,04%)
I forbindelse med kontakt med læge, sundhedsplejerske, på hospital eller tilsvarende	122	10%	(8,35%;12,68%)
I forbindelse med kontakt med kommunen (borgerservice eller tilsvarende)	138	12%	(9,61%;14,19%)
Andet	232	20%	(16,99%;22,56%)
Ved ikke	38	3%	(2,2%;4,64%)
Antal besvarelser	1.182		

Note: Opgjort for personer, der har angivet, at de er blevet nægtet adgang til steder.

Tabel 1.2.3: Spm.: “Tænk på den seneste gang, hvor du blev nægtet adgang på grund af din etniske baggrund. Hvad gjorde du, da det skete? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Intet	369	31%	(28,1%;34,42%)
Jeg konfronterede personen, der nægtede mig adgang	317	27%	(23,98%;29,89%)
Jeg klagede til pågældendes chef	79	7%	(5,18%;8,56%)
Jeg meldte det til myndighederne (politiet, Ligebehandlingsnævnet eller tilsvarende)	34	3%	(1,9%;4,45%)
Jeg delte oplevelsen med mine venner og bekendte	619	52%	(48,97%;55,75%)
Jeg fortalte om oplevelsen på sociale medier	44	4%	(2,59%;5,44%)
Andet	55	5%	(3,35%;6,41%)
Antal besvarelser	1.182		

Note: Opgjort for personer, der har angivet, at de er blevet nægtet adgang til steder.

Tabel 1.2.4: Spm.: “Har du inden for det seneste år en opfattelse af, at du på grund af din etniske baggrund har fået afslag på en ansøgning? (f.eks. om job, banklån eller bolig)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Ja, mange gange (mere end 5 gange)	718	22%	(20,19%;23,49%)
Ja, et par gange (2-5 gange)	638	19%	(17,86%;20,95%)
Ja, én enkelt gang	234	7%	(6,19%;8,14%)
Nej	1.389	42%	(40,25%;44,04%)
Ved ikke	317	10%	(8,55%;10,8%)
Antal besvarelser	3.296		

Note: Personer (967), der har svaret, at de ikke har ansøgt om noget i løbet af det seneste år, er frasorteret. Det er ikke udspecificeret i spørgsmålet hvor i ansøgningsprocessen, man har oplevet at få afslag.

Tabel 1.2.5: Spm.: “Andel blandt de minoritetsetniske personer, der inden for det seneste år har ansøgt om det pågældende, der angiver at få afslag på grund af deres etniske baggrund, opdelt på steder for afslaget”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Jobansøgning	1.267	63%	(61,14%;65,77%)
Banklån	228	40%	(35,22%;44,64%)
Leje, fremleje eller køb af bolig	286	53%	(48%;57,55%)
Forsikring	61	16%	(12,07%;21,55%)
Uddannelse	138	29%	(24,68%;34,17%)
Medlemskab af en forening	64	32%	(24,52%;39,74%)
Praktikplads	363	67%	(62,38%;71,6%)
Andet	202	47%	(41,52%;52,67%)
Ved ikke	75	22%	(17,51%;27,37%)

Note: Opgjort særskilt for dem, der har ansøgt om det pågældende inden for det seneste år. “Hvad har du ansøgt om inden for det seneste år? (sæt gerne flere krydser)” sammenholdt med spørgsmålet “Hvor har du oplevet at få afslag på grund af din etniske baggrund i løbet af det seneste år? (sæt gerne flere krydser)”. De respondenter, der har angivet, at de har fået afslag på en ansøgning inden for et specifikt område, men ikke har angivet, at de har søgt inden for det givne område, er inkluderet i opgørelserne, da vi antager, at de også har søgt om det pågældende. Det drejer sig om relativt få respondenter og resultaterne ændringer sig ikke meget, hvis disse besvarelser ekskluderes. Forskellen er størst hvad angår uddannelse og leje, fremleje eller køb af bolig. Her rykker resultaterne sig med 5 procentpoint med den alternative opgørelsesmetode. Respondenterne har haft mulighed for at vælge kategorien “praktikplads”, som vi i rapporten refererer til som læreplads, da man på erhvervsuddannelserne nu omtaler det som oplæring og ikke længere som praktik. $N_{\text{Lærepladser}}=541$, $N_{\text{Jobansøgning}}=1.996$, $N_{\text{Bolig}}=541$, $N_{\text{Banklån}}=573$, $N_{\text{Forening}}=202$, $N_{\text{Uddannelse}}=471$ og $N_{\text{Forsikring}}=373$.

Tabel 1.2.6: Spm.: “Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede at få afslag på en ansøgning på grund af din etniske baggrund. Hvad gjorde du, da det skete? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Intet	867	55%	(51,69%;57,36%)
Jeg konfronterede personen, der nægtede mig adgang	108	7%	(5,42%;8,42%)
Jeg klagede til pågældendes chef	42	3%	(1,82%;3,78%)
Jeg meldte det til myndighederne (politiet, Ligebehandlingsnævnet eller tilsvarende)	20	1%	(0,66%;2,31%)
Jeg delte oplevelsen med mine venner og bekendte	595	37%	(34,74%;40,22%)
Jeg fortalte om oplevelsen på sociale medier	38	2%	(1,56%;3,55%)
Andet	82	5%	(4,03%;6,64%)
Antal besvarelser	1.590		

Note: Opgjort for personer, der har angivet, at de har oplevet at få afslag på en ansøgning.

Tabel 1.2.7: Spm.: “Har du inden for det seneste år på grund af din etniske baggrund oplevet at få dårlig service eller betjening? (f.eks. i butikker, caféer, på hospitaler, hos lægen, ved kommunen eller ved politiet)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Ja, mange gange (mere end 5 gange)	749	18%	(16,27%;18,96%)
Ja, et par gange (2-5 gange)	934	22%	(20,53%;23,35%)
Ja, én enkelt gang	405	10%	(8,58%;10,52%)
Nej	1.863	44%	(42,03%;45,38%)
Ved ikke	312	7%	(6,5%;8,23%)
Antal besvarelser	4.263		

Note: Hvis kategorierne “Ja, mange gange”, “Ja et par gange” og “Ja én enkelt gang” ikke summerer til hovedtallet i kapitlerne skyldes det afrundinger.

Tabel 1.2.8: Spm.: “Hvor har du oplevet at få dårligere service eller betjening på grund af din etniske baggrund i løbet af det seneste år? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
I transportmidler (fx bus, taxa, tog eller fly)	536	26%	(23,57%;27,88%)
I butikker	1.152	55%	(52,69%;57,61%)
I banker	310	15%	(13,11%;16,76%)
På spisesteder som cafeer, restauranter eller tilsvarende	853	41%	(38,45%;43,26%)
På barer, diskoteker, natklubber eller tilsvarende	518	25%	(22,7%;27,01%)
I svømmehaller, vandland, forlystelsesparker eller tilsvarende	223	11%	(9,24%;12,36%)
På museer, biblioteker, biografer, teatre eller tilsvarende	200	10%	(8,22%;11,17%)
I forbindelse med skoler, uddannelser, kurser eller tilsvarende	629	30%	(27,93%;32,45%)
I forbindelse med kontakt med læge, sundhedsplejerske, på hospital eller tilsvarende	663	32%	(29,48%;34,11%)
I forbindelse med kontakt med kommunen (borgerservice eller tilsvarende)	492	24%	(21,5%;25,77%)
I forbindelse med politiet	667	32%	(29,64%;34,37%)
I forbindelse med domstole	148	7%	(5,78%;8,63%)
Andet	189	9%	(7,71%;10,55%)
Ved ikke	46	2%	(1,59%;3,06%)
Antal besvarelser	2.088		

Note: Opgjort for personer, der har angivet, at de har oplevet at få dårligere service eller betjening.

Tabel 1.2.9: Spm.: “Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede at få dårligere service eller betjening på grund af din etniske baggrund. Hvad gjorde du da det skete?”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Intet	759	36%	(34,02%;38,78%)
Jeg konfronterede personen, der nægtede mig adgang	426	20%	(18,48%;22,49%)
Jeg klagede til pågældendes chef	122	6%	(4,75%;7,17%)
Jeg meldte det til myndighederne (politiet, Ligebehandlingsnævnet eller tilsvarende)	44	2%	(1,43%;3,12%)
Jeg delte oplevelsen med mine venner og bekendte	1.009	48%	(45,88%;50,8%)
Jeg fortalte om oplevelsen på sociale medier	83	4%	(3,01%;5,17%)
Andet	102	5%	(3,89%;6,18%)
Antal besvarelser	2.088		

Note: Opgjort for personer, der har angivet, at de har oplevet at få dårligere service eller betjening.

Tabel 1.2.10: Spm.: “Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din etniske baggrund er blevet stoppet af politiet uden umiddelbar grund?”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Ja, mange gange (mere end 5 gange)	455	11%	(16,27%;18,96%)
Ja, et par gange (2-5 gange)	423	10%	(20,53%;23,35%)
Ja, én enkelt gang	378	9%	(8,58%;10,52%)
Nej	2.919	68%	(42,03%;45,38%)
Ved ikke	88	2%	(6,5%;8,23%)
Antal besvarelser	4.263		

Note: Hvis kategorierne “Ja, mange gange”, “Ja et par gange” og “Ja én enkelt gang” ikke summerer til hovedtallet i kapitlerne skyldes det afrundinger.

Tabel 1.2.11: Spm.: “Har du indenfor det seneste år oplevet af blive mødt med fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder (fysisk og online) som relaterede sig til din etniske baggrund (chikane)?”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Ja, mange gange (mere end 5 gange)	1.305	31%	(29,07%;32,22%)
Ja, et par gange (2-5 gange)	998	23%	(22,02%;24,84%)
Ja, én enkelt gang	377	9%	(7,93%;9,84%)
Nej	1.449	34%	(32,4%;35,61%)
Ved ikke	134	3%	(2,59%;3,84%)
Antal besvarelser	4.263		

Tabel 1.2.12: Spm.: “Hvad oplevede du? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Fornærmende ord eller kommentarer	2.153	80%	(78,62%;81,99%)
Nedværdigende vittigheder	1.931	72%	(70,07%;73,99%)
Tiltråb	653	24%	(22,6%;26,26%)
Fjendtlighed eller tavshed som svar på spørgsmål eller forsøg på samtale	1.007	38%	(35,53%;39,7%)
Andet	177	7%	(5,59%;7,79%)
Samlet antal besvarelser	2.680		

Note: Opgjort for personer, der har angivet at blive udsat for fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder.

Tabel 1.2.13: Spm.: “Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede chikane, som relaterede sig til din etniske baggrund. Hvem var afsender af chikanen? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
En fremmed	1.798	67%	(65,06%;69,05%)
Arbejdsgiver/chef/overordnet på arbejdspladsen	446	17%	(15,1%;18,33%)
En kollega	947	35%	(33,33%;37,38%)
Kunde/klient/patient eller tilsvarende	570	21%	(19,58%;23,05%)
Myndighed (politi, læge, kommune eller tilsvarende)	618	23%	(21,21%;25%)
Venner eller bekendte	562	21%	(19,35%;22,71%)
Familie	51	2%	(1,44%;2,5%)
Andet	271	10%	(8,88%;11,48%)
Ved ikke	42	2%	(1,11%;2,18%)
Antal besvarelser	2.680		

Note: Opgjort for personer, der har angivet at blive udsat for fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder.

Tabel 1.2.14: Spm.: “Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede chikane, som relaterede sig til din etniske baggrund. Hvad gjorde du, da det skete? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Intet	1.005	38%	(35,48%;39,61%)
Jeg konfronterede personen, der chikanerede mig	825	31%	(28,85%;32,79%)
Jeg klagede til pågældendes chef	111	4%	(3,38%;5,12%)
Jeg meldte det til myndighederne (politiet, Ligebehandlingsnævnet el.lign)	50	2%	(1,32%;2,62%)
Jeg delte oplevelsen med mine venner og bekendte	1.081	40%	(38,28%;42,43%)
Jeg fortalte om oplevelsen på sociale medier	68	3%	(1,9%;3,39%)
Andet	145	5%	(4,47%;6,5%)
Antal besvarelser	2.680		

Note: Opgjort for personer, der har angivet at blive udsat for fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder.

Tabel 1.2.15: Spm.: “Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede chikane, som relaterede sig til din etniske baggrund. Hvad gjorde andre personer, der overværede chikanen? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
De gjorde intet	417	16%	(14,08%;17,2%)
Der var ikke andre personer	1.714	64%	(61,9%;65,98%)
De talte med mig efterfølgende	199	7%	(6,4%;8,63%)
De konfronterede personen, der chikanerede mig	324	12%	(10,83%;13,49%)
Andet	120	4%	(3,63%;5,5%)
Antal besvarelser	2.680		

Note: Opgjort for personer, der har angivet at blive udsat for fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder. I bilag 9 opgøres denne fordeling uden personer, der angiver, at der ikke var andre personer til stede ved oplevelsen.

Tabel 1.2.16: Spm.: “Har du indenfor det seneste år oplevet at blive udsat for vold eller trusler om vold, som relaterede sig til din etniske baggrund? (f.eks. at blive spyttet på, skubbet, slået eller udsat for et seksuelt overgreb)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Ja, mange gange (mere end 5 gange)	81	2%	(1,44%;2,5%)
Ja, et par gange (2-5 gange)	187	4%	(3,71%;5,19%)
Ja, én enkelt gang	257	6%	(5,23%;6,94%)
Nej	3.660	86%	(84,56%;87,07%)
Ved ikke	78	2%	(1,39%;2,38%)
Antal besvarelser	4.263		

Tabel 1.2.17: Spm.: “Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede vold, der relaterede sig til din etniske baggrund. Hvad oplevede du? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Trusler om vold	316	60%	(55,1%;65,17%)
Spyttet på	166	32%	(26,95%;36,55%)
Skubbet	247	47%	(41,98%;52,3%)
Slået	110	21%	(16,84%;25,72%)
Sparket	68	13%	(9,72%;17,07%)
Vold med våben	39	7%	(4,89%;10,93%)
Udsat for et røveri	22	4%	(2,42%;6,98%)
Hærværk	72	14%	(10,3%;18,19%)
Seksuelt overgreb	24	4%	(2,86%;7%)
Andet	124	24%	(19,47%;28,35%)
Ved ikke	18	4%	(1,96%;6,19%)
Antal besvarelser	525		

Note: Opgjort for personer, der har angivet at være blevet udsat for vold eller trusler om vold. 65 procent har angivet oplevelser med vold, hvor vold er en samlebetegnelse for oplevelser, hvor en person har svaret ja til enten skubbet, spyttet på, slået, sparket, vold med våben eller røveri.

Tabel 1.2.18: Spm.: “Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede vold, der relaterede sig til din etniske baggrund. Hvem var voldudøveren? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
En forbigående/fremmed	273	78%	(72,42%;83,2%)
Arbejdsgiver/chef/overordnet på arbejdspladsen	27	8%	(4,99%;12,2%)
En kollega	41	12%	(8,33%;16,6%)
Kunde/klient/patient eller tilsvarende	56	16%	(11,99%;21,32%)
Myndighed (politi, læge, kommune eller tilsvarende)	78	22%	(17,28%;28,3%)
Familie, venner eller bekendte	27	8%	(4,9%;11,8%)
Andet	57	16%	(12,14%;21,71%)
Ved ikke	10	3%	(1,23%;6,8%)
Antal besvarelser	349		

Note: Opgjort for personer, der har angivet oplevelser med vold eller overgreb, som er en samlebetegnelse for oplevelser med at blive enten skubbet, spyttet på, slået, sparket, vold med våben, seksuelt overgreb eller røveri. Konfidensintervaller i parentes.

Tabel 1.2.19: Spm.: “Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede vold, der relaterede sig til din etniske baggrund. Hvad gjorde du, da det skete? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Intet	87	25%	(19,84%;31,01%)
Jeg konfronterede personen, der udøvede vold mod mig	140	40%	(34,08%;46,44%)
Jeg klagede til pågældendes chef	15	4%	(2,36%;7,65%)
Jeg meldte det til myndighederne (politiet, Ligebehandlingsnævnet el.lign)	63	18%	(13,4%;23,59%)
Jeg delte oplevelsen med mine venner og bekendte	158	45%	(39,13%;51,61%)
Jeg fortalte om oplevelsen på sociale medier	17	5%	(2,65%;8,7%)
Andet	35	10%	(6,65%;14,59%)
Antal besvarelser	349		

Note: Opgjort for personer, der har angivet oplevelser med vold eller overgreb, som er en samlebetegnelse for oplevelser med at blive enten skubbet, spyttet på, slået, sparket, vold med våben, seksuelt overgreb eller røveri.

Tabel 1.2.20: Spm.: “Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede vold, der relaterede sig til din etniske baggrund. Hvad gjorde andre personer, der overværede volden? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
De gjorde intet	219	72%	(65,6%;77,71%)
De konfronterede personen, der udøvede vold mod mig	40	13%	(9,19%;18,56%)
De talte med mig efterfølgende	51	17%	(12,47%;22,45%)
Andet	25	8%	(4,97%;13,15%)
Antal besvarelser	303		

Note: Opgjort for personer, der har angivet oplevelser med vold eller overgreb og samtidig angivet, at der var vidner til stede. Vold eller overgreb er en samlebetegnelse for oplevelser med at blive enten skubbet, spyttet på, slået, sparket, vold med våben, seksuelt overgreb eller røveri.

Tabel 1.2.21: Spm.: “Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din etniske baggrund er blevet holdt udenfor? (f.eks. på arbejdspladsen eller i skolen)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Ja, mange gange (mere end 5 gange)	593	14%	(12,72%;15,18%)
Ja, et par gange (2-5 gange)	640	15%	(13,81%;16,28%)
Ja, én enkelt gang	285	7%	(5,9%;7,59%)
Nej	2.449	57%	(55,75%;59,13%)
Ved ikke	296	7%	(6,12%;7,88%)
Antal besvarelser	4.263		

Tabel 1.2.22: Spm.: “Hvor har du oplevet at blive holdt ude pga. din etniske baggrund? (sæt gerne flere krydser)”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
På arbejde	852	56%	(53,17%;58,98%)
I skole og uddannelse	1.016	67%	(64,09%;69,6%)
I sportsklub	247	16%	(14,12%;18,65%)
I foreninger	223	15%	(12,65%;16,94%)
Private arrangementer	616	41%	(37,7%;43,46%)
Online	263	17%	(15,19%;19,74%)
Andet	141	9%	(7,65%;11,25%)
Antal besvarelser	1.518		

Note: Opgjort for personer, der har angivet, at de har oplevet at blive holdt udenfor.

Tabel 1.2.23: Spm.: “Har du inden for det seneste år oplevet at blive mødt med fordomme fra dine omgivelser (f.eks. venner, bekendte, familie eller kolleger), som følger af din etniske baggrund?”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Ja, mange gange (mere end 5 gange)	1.133	27%	(25,11%;28,1%)
Ja, et par gange (2-5 gange)	1.004	24%	(22,17%;25%)
Ja, én enkelt gang	354	8%	(7,46%;9,25%)
Nej	1.535	36%	(34,39%;37,66%)
Ved ikke	236	6%	(4,77%;6,43%)
Antal besvarelser	4.263		

Tabel 1.2.24: Spm.: “Har du inden for det seneste år oplevet, at andre mennesker opfører sig som om, de er bange for dig på grund af din etniske baggrund?”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Ja, mange gange (mere end 5 gange)	661	16%	(14,26%;16,86%)
Ja, et par gange (2-5 gange)	676	16%	(14,62%;17,17%)
Ja, én enkelt gang	335	8%	(6,99%;8,83%)
Nej	2.259	53%	(51,3%;54,7%)
Ved ikke	331	8%	(6,86%;8,79%)
Antal besvarelser	4.263		

Note: Hvis kategorierne “Ja, mange gange”, “Ja et par gange” og “Ja én enkelt gang” ikke summerer til hovedtallet i kapitlerne skyldes det afrundinger.

Tabel 1.2.25: Spm.: “Har du nogensinde meldt eller klaget til en myndighed eller en organisation over den forskelsbehandling, som du har oplevet?”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Ja	369	11%	(9,69%;12,19%)
Nej	2.900	85%	(84,01%;86,83%)
Ved ikke	124	4%	(2,97%;4,47%)
Antal besvarelser	3.393		

Note: Personer, der har svaret, at de aldrig har oplevet forskelsbehandling, er frasorteret.

Tabel 1.2.26: Spm.: “Du har svaret, at du har meldt eller klaget til en myndighed eller organisation. Hvem har du klaget til?”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Politiet	140	38%	(31,93%;44,09%)
Ligebehandlingsnævnet	30	8%	(5,34%;12,54%)
Institut Menneskerettigheder	18	5%	(2,59%;9,18%)
Min kommune	66	18%	(13,43%;23,66%)
Min arbejdsplads	73	20%	(15,41%;25,06%)
Arbejdstilsynet	19	5%	(2,73%;9,06%)
Min uddannelsesinstitution eller skole	95	26%	(20,86%;31,57%)
Min fagforening	29	8%	(5,3%;11,83%)
Retshjælpen	12	3%	(1,62%;6,59%)
Den uafhængige Politiklagemyndighed (DUP)	41	11%	(7,48%;16,34%)
Andet	86	23%	(18,55%;28,9%)
Ved ikke	4	1%	(0,36%;3,51%)
Antal besvarelser	369		

Note: Opgjort for personer, der har angivet, at de har meldt eller klaget over den oplevede diskrimination.

Table 1.2.27: Spm.: “Du har svaret, at du ikke har meldt eller klaget til en myndighed eller organisation. Hvorfor ikke?”

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Jeg vidste ikke, at det var en mulighed	651	22%	(20,81%;24,19%)
Der kommer ikke noget ud af at det	1.740	60%	(57,96%;61,98%)
Det er ikke vigtigt nok	480	17%	(15,15%;18,06%)
Det er for dyrt	71	2%	(1,86%;3,2%)
Jeg ved ikke, hvor eller hvordan jeg skal gøre det	649	22%	(20,77%;24,11%)
Der er for mange negative konsekvenser	468	16%	(14,71%;17,69%)
Det er for besværligt	920	32%	(29,88%;33,64%)
Det er for følelsesmæssigt overvældende	440	15%	(13,81%;16,61%)
Jeg har selv løst problemet	339	12%	(10,45%;13,04%)
Der er ikke nogen, der vil tro på mig	635	22%	(20,23%;23,68%)
Andet	197	7%	(5,86%;7,84%)
Ved ikke	164	6%	(4,74%;6,71%)
Antal besvarelser	2.900		

Note: Opgjort for personer, der angiver, at de ikke har meldt eller klaget over den oplevede diskrimination.

Tabel 1.2.28: Spm.: "Hvordan påvirker det din adfærd at tilhøre en etnisk minoritet, når du færdes i det offentlige rum eller blandt andre? (sæt gerne flere krydser)"

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Jeg klæder mig anderledes end jeg helst ville	353	8%	(7,4%;9,28%)
Jeg undgår at bære visse religiøse symboler, som jeg egentlig gerne ville bære	372	9%	(7,81%;9,76%)
Jeg tilpasser, hvordan jeg går, taler eller fremstår (fx smiler mere eller klipper mit skæg)	1.603	38%	(35,98%;39,25%)
Jeg taler ikke på min families modersmål i det offentlige rum	1.043	24%	(23,04%;25,94%)
Jeg har skiftet navn/jeg bruger et andet navn end mit eget	245	6%	(5,03%;6,59%)
Jeg undgår af færdes bestemte steder eller på bestemte tidspunkter i det offentlige rum	502	12%	(10,76%;12,89%)
Jeg er mere mistroisk over for fremmede i det offentlige rum	657	15%	(14,28%;16,64%)
Andet	231	5%	(4,69%;6,24%)
Jeg har ikke ændret adfærd	1.671	39%	(37,56%;40,86%)
Ved ikke	234	5%	(4,69%;6,41%)
Antal besvarelser	4.263		

Tabel 1.2.29: Spm.: "I hvilken grad har dine oplevelser med forskelsbehandling på grund af din etniske baggrund fået dig til at overveje at flytte fra Danmark? (du bedes svare på en skala fra 0 til 10, hvor 0 er slet ikke og 10 er i meget høj grad)"

	Antal	Andel	Konfidensinterval
0 - Slet ikke	1.851	43%	(41,76%;45,1%)
1	236	6%	(4,83%;6,34%)
2	265	6%	(5,47%;7,05%)
3	260	6%	(5,36%;6,94%)
4	164	4%	(3,23%;4,55%)
5	338	8%	(7,06%;8,92%)
6	201	5%	(4,02%;5,5%)
7	268	6%	(5,51%;7,15%)
8	208	5%	(4,2%;5,68%)
9	78	2%	(1,42%;2,34%)
10 - I meget høj grad	395	9%	(8,26%;10,37%)
Antal besvarelser	4.263		

1.3 SVARFORDELING PÅ HOVEDSPØRGSMÅL FORDELT PÅ KØN, ALDER OG OPRINDELSESREGION

Table 1.3.1: Andel der har angivet oplevelser med diskrimination inden for de enkelte områder, fordelt på køn og alle.

	Minoritetsetniske mænd	Minoritetsetniske kvinder	Alle
Nægtet adgang	39% (36,97%;41,92%)	15% (13,5%;16,84%)	28% (26,19%;29,33%)
Afslag på ansøgning	53% (49,79%;55,48%)	43% (40,93%;46,02%)	48% (46,33%;50,19%)
Dårligere service	50% (47,07%;52,1%)	48% (46,11%;50,58%)	49% (47,29%;50,68%)
Etnisk profilering	43% (40,9%;45,93%)	14% (12,86%;16,11%)	29% (27,89%;31,11%)
Fornærmende ord	64% (61,82%;66,66%)	61% (59,13%;63,49%)	63% (61,21%;64,49%)
Vold eller trusler om vold	14% (12,21%;15,9%)	11% (9,2%;12,08%)	12% (11,19%;13,56%)
Holdt udenfor	36% (33,55%;38,46%)	35% (33,08%;37,4%)	36% (33,98%;37,27%)
Mødt med fordomme	56% (53,61%;58,63%)	61% (58,73%;63,13%)	58% (56,76%;60,12%)
Bange for dig	51% (48,67%;53,69%)	26% (24,33%;28,35%)	39% (37,56%;40,92%)
Antal besvarelser	2.216	2.047	4.263

Note: Andel der har svaret enten "Ja, mange gange", "Ja, et par gange" eller "Ja, én enkelt gang" opdelt på køn og alle. Konfidensintervaller i parentes. For afslag på ansøgninger er der 1.721 mænd og 1.575 kvinder.

Table 1.3.2: Andel der har angivet oplevelser med diskrimination inden for de enkelte områder, fordelt på alder og alle.

	18-34-årige	35-44-årige	45+-årige	Alle
Nægtet adgang	32% (29,98%;33,82%)	22% (18,72%;25,27%)	15% (10,71%;19,44%)	28% (26,19%;29,33%)
Afslag på ansøgning	53% (51,15%;55,62%)	41% (36,31%;44,97%)	31% (24,67%;37,55%)	48% (46,33%;50,19%)
Dårligere service	52% (50,42%;54,39%)	47% (43,21%;50,74%)	32% (26,87%;37,69%)	49% (47,29%;50,68%)
Etnisk profilering	32% (30,36%;34,24%)	26% (22,38%;29,44%)	20% (15,55%;25,21%)	29% (27,89%;31,11%)
Fornærmende ord	68% (66,31%;70%)	57% (53,08%;60,5%)	43% (36,99%;48,3%)	63% (61,21%;64,49%)
Vold eller trusler om vold	13% (11,89%;14,77%)	11% (8,98%;14,07%)	9% (5,74%;12,97%)	12% (11,19%;13,56%)
Holdt udenfor	39% (37,46%;41,4%)	32% (28,51%;35,77%)	19% (15,25%;24,55%)	36% (33,98%;37,27%)
Mødt med fordomme	64% (62,52%;66,36%)	50% (46,21%;53,72%)	39% (33,57%;44,71%)	58% (56,76%;60,12%)
Bange for dig	42% (40,46%;44,46%)	37% (32,97%;40,36%)	25% (20,06%;30,21%)	39% (37,56%;40,92%)
Antal besvarelser	2.841	965	458	4.263

Note: Andel der har svaret enten "Ja, mange gange", "Ja, et par gange" eller "Ja, én enkelt gang" opdelt på køn og alle. Konfidensintervaller i parentes. For afslag på ansøgninger er der hhv. 2.233, 726 og 337 respondenter i de tre aldersgrupper.

Table 1.3.3: Andel der har angivet oplevelser med diskrimination inden for de enkelte områder, fordelt på oprindelsesregion.

	Østeuropa og Centralasien og øvrige	Mellemøsten og Nordafrika	Afrika syd for Sahara	Østasien	Sydasien	Latinamerika
Nægtet adgang	22% (19,47%;24,55%)	35% (31,69%;37,73%)	41% (35,92%;47,21%)	12% (8,97%;14,96%)	29% (24,92%;32,98%)	22% (14,48%;32,93%)
Afslag på ansøgning	43% (39,22%;45,98%)	58% (55,04%;61,87%)	59% (53,04%;65,45%)	19% (15,28%;23,32%)	50% (45,17%;55,15%)	30% (20,1%;43,04%)
Dårligere service	40% (37,55%;43,43%)	59% (56,06%;62,13%)	61% (54,89%;65,92%)	30% (26,16%;33,98%)	53% (48,51%;57,12%)	38% (28,04%;48,55%)
Etnisk profilering	27% (23,94%;29,4%)	38% (35,41%;41,57%)	32% (27,03%;37,98%)	7% (5,13%;10,05%)	29% (25,53%;33,67%)	18% (10,71%;28,74%)
Fornærmende ord	57% (53,71%;59,62%)	70% (66,58%;72,28%)	73% (67,42%;77,78%)	60% (55,39%;63,82%)	62% (57,35%;65,76%)	45% (35,24%;55,83%)
Vold eller trusler om vold	10% (8,06%;11,85%)	16% (14,15%;19,01%)	18% (13,74%;22,94%)		11% (8,7%;14,29%)	
Holdt udenfor	31% (28,06%;33,63%)	46% (42,54%;48,75%)	39% (33,9%;44,96%)	15% (12,61%;18,79%)	37% (32,59%;40,92%)	20% (12,2%;29,73%)
Mødt med fordomme	54% (50,75%;56,71%)	66% (62,71%;68,69%)	65% (58,93%;69,99%)	46% (41,75%;50,23%)	59% (54,82%;63,43%)	43% (33,25%;53,68%)
Bange for dig	33% (30,44%;36,18%)	50% (46,9%;53,11%)	52% (46,3%;57,65%)	14% (10,66%;17,02%)	40% (35,37%;43,85%)	23% (15,03%;34,32%)
Antal besvarelser	1.490	1.325	348	349	686	65

Note: Andel der har svaret enten "Ja, mange gange", "Ja, et par gange" eller "Ja, én enkelt gang" opdelt på oprindelsesregion. Konfidensintervaller i parentes. For afslag på ansøgninger er der hhv. 1.133, 1.070, 271, 259, 512, 52 respondenter i de seks oprindelsesregioner. Andelen der har angivet oplevelser med vold eller trusler om vold er ikke rapporteret for Østasien og Latinamerika af diskretionshensyn.

Tabel 1.3.4: Andel der har angivet oplevelser med diskrimination inden for de enkelte områder, fordelt på Mellemøsten og Afrika samt Øvrige ikke-vestlige lande.

	Øvrige ikke-vestlige	Mellemøsten og Afrika
Nægtet adgang	22% (20,53%;24,29%)	36% (33,44%;38,78%)
Afslag på ansøgning	41% (38,67%;43,6%)	59% (55,64%;61,65%)
Dårligere service	42% (40,12%;44,4%)	59% (56,73%;62,06%)
Etnisk profilering	25% (22,6%;26,53%)	37% (34,5%;39,9%)
Fornærmende ord	58% (55,97%;60,23%)	70% (67,65%;72,65%)
Vold eller trusler om vold	9% (8,21%;10,91%)	17% (14,7%;18,99%)
Holdt udenfor	30% (28%;32,04%)	44% (41,6%;47,05%)
Mødt med fordomme	54% (51,71%;56,02%)	66% (62,85%;68,12%)
Bange for dig	32% (29,96%;34,11%)	50% (47,69%;53,15%)
Antal besvarelser	2.590	1.673

Note: Andel der har svaret enten "Ja, mange gange", "Ja, et par gange" eller "Ja, én enkelt gang" opdelt på oprindelsesregion. Konfidensintervaller i parentes. For afslag på ansøgninger er der 1.956 personer med oprindelse i Øvrige ikke-vestlige lande og 1340 personer med oprindelse i Mellemøsten eller Afrika.

BILAG 2 – SÅDAN HAR VI GJORT

2.1 DATAGRUNDLAG

2.1.1 Vægtning

For at korrigere for afvigelser mellem population og stikprøve anvender vi vægte på køn, alder, uddannelse og oprindelseslande (baseret på strata), for på den måde at sikre, at analysens resultater er repræsentative for populationen. Med andre ord er underrepræsenterede grupper (fx mænd og respondenter med grundskole som højst fuldførte uddannelse) vægtet således, at de tæller mere i stikprøven, mens overrepræsenterede grupper (fx kvinder og respondenter med mellem eller lange videregående uddannelser) tæller mindre. På den måde sikrer vi, at stikprøvens overordnede fordelinger matcher populationen på disse parametre.

Vi har lavet en deskriptiv analyse af vægtene med henblik på at udelukke ekstreme værdier og outliers. Der er derudover foretaget en sensitivitetsanalyse, for at sikre, at analysens hovedresultater er robuste med og uden vægte, se tabel 1.1. Der er også lavet sensitivitetsanalyse med alternative vægte for at sikre resultaternes robusthed.

Tabel 2.1: Hovedtal med og uden vægte

	Vægtet	Uvægtet
Diskrimination eller fordomme	84%	83%
Diskrimination	65%	62%
Mødt med fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder	63%	63%
Mødt med fordomme fra ens omgivelser	58%	60%
Dårlig service eller betjening	49%	46%
Afslag på ansøgning	48%	44%
Folk opfører sig som om, de er bange for dig	39%	34%
Blevet holdt udenfor	36%	32%
Stoppet af politiet uden grund	29%	24%
Nægtet adgang til steder	28%	24%
Udsat for vold eller trusler om vold	12%	10%

Note: N=4.263.

2.1.2 Frafaldsbias

Vi har analyseret forskellen mellem hele og delvise besvarelser, for at se, om de afviger fra hinanden. På den måde kan vi få en indikation af, om der er systematiske

forskelle hvad angår oplevet diskrimination og fordomme for de respondenter, der har gennemført spørgeskemaundersøgelsen og de respondenter, der kun delvist har gennemført undersøgelsen. Tabel 1.2 viser, at omfanget af oplevet diskrimination og fordomme generelt ligger højere for de delvise besvarelser, end for de hele besvarelser (med undtagelse af spørgsmålet om at blive mødt med fordomme).

Tabel 2.2: Oplevet diskrimination eller fordomme opgjort på baggrund delvise besvarelser

	Antal	Andel	Konfidens-interval	Forskel ift. hele besvarelser
Nægtet adgang til steder	523	42%	(38%;47%)	18,47***
Afslag på ansøgning	416	54%	(49%;59%)	17,06***
Dårlig service eller betjening	362	64%	(58%;68%)	17,18***
Stoppet af politiet uden grund	287	33%	(28%;39%)	8,78***
Mødt med fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder	262	73%	(67%;78%)	9,93***
Udsat for vold eller trusler om vold	152	16%	(11%;23%)	6,08**
Blevet holdt udenfor	126	28%	(21%;36%)	-4,59
Mødt med fordomme fra ens omgivelser	110	43%	(34%;52%)	-16,93***
Blevet holdt udenfor	102	29%	(21%;39%)	4,98

Note: Tabellen er opgjort på baggrund af i alt 1.263 delvise besvarelser.

2.2 STATISTISK ANALYSE

Vi anvender statistisk metode (med vægtning) til at estimere andelen af minoritetsetniske personer (målgruppen), der har oplevet diskrimination eller fordomme. Vi undersøger også, om der er forskelle på tværs af køn, alder, oprindelsesregion og en række øvrige faktorer.

Vi estimerer også 95-procent konfidensintervaller for alle andele, som giver et interval for den pågældende andel. Konfidensintervallet fortæller, at metoden med 95-procent sandsynlighed vil give en andel i dette interval. Med andre ord siger konfidensintervallerne noget om den statistiske usikkerhed, der er forbundet med de estimerede andele. I selve rapporten angiver vi konfidensintervaller, når der er stor statistisk usikkerhed forbundet med estimererne.

Vi anvender derudover et to-sidet z-test og 5 procent-signifikansniveau til at tjekke, om andelene er signifikant forskellige fra hinanden på tværs af forskellige undergrupper. Vi fortolker kun på forskelle, hvis de er statistisk signifikante (og angiver det i selve rapporten, hvis de ikke er).

2.2.1 Logistisk regressionsanalyse

Vi anvender også logistisk regressionsanalyse (med vægtning) til at estimere og teste sammenhængen mellem oplevet diskrimination og fordomme samt en række personlige karakteristika. En logistisk regressionsmodel er en model, der estimerer sandsynligheden for, at en binær responsvariabel, dvs. en variabel der kun har to mulige udfald, lander på et givet udfald.

På baggrund af den logistiske regressionsanalyse er det muligt at afgøre, hvilke baggrundskarakteristika der er statistisk signifikante og forbundet med en øget eller mindsket sandsynlighed for, at man angiver oplevelser med diskrimination eller fordomme.

For bedre at kunne fortolke resultaterne fra regressionsmodellerne udregner vi i analysen de **justerede sandsynligheder**, der er beregnet som de gennemsnitlige forventede sandsynligheder baseret på den givne models koefficientestimater. Vi estimerer også forskelle i de justerede sandsynligheder (også kaldet de gennemsnitlige marginaleffekter).

Det er vigtigt at understrege, at denne analyse ikke kan påvise kausalsammenhænge, men udelukkende sammenhænge (korrelationer). Med andre ord kan vi ikke sige, at oplevelser med diskrimination/fordomme er forårsaget af pågældende karakteristika, men udelukkende, at der er en sammenhæng.

Synlige karakteristika for religiøs eller kulturel baggrund

Deltagerne er blevet spurgt, om der er noget synligt ved dem, der kan udtrykke deres religion eller kulturelle baggrund. Her kan de fx angive om de har fuldskæg, om de bærer religiøs hovedbeklædning eller om de har en hudfarve, der kan udtrykke deres religiøse eller kulturelle baggrund.

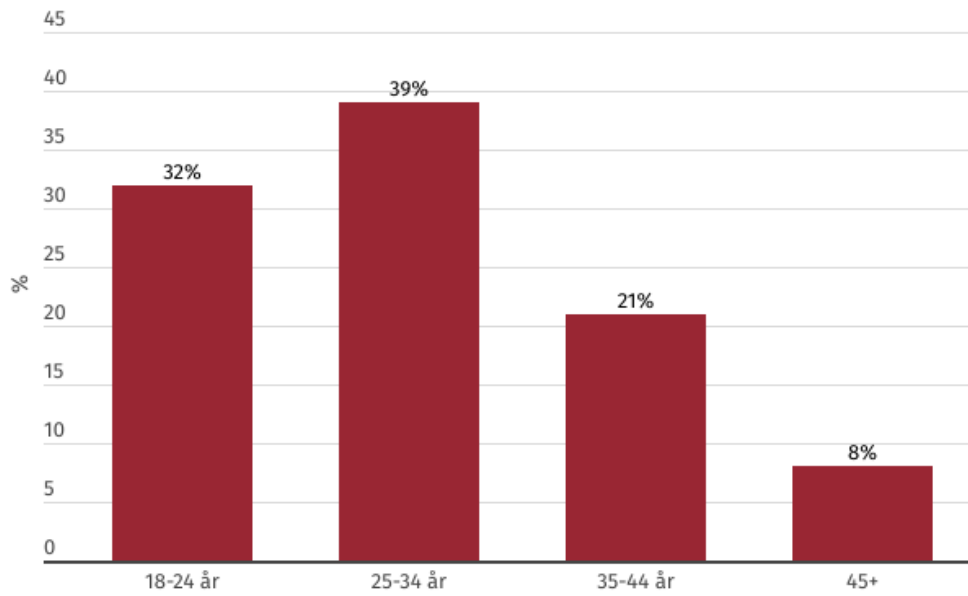
Vi benytter også logistisk regressionsanalyse til at estimere sammenhængen mellem deltageres selvrapporterede synlige karakteristika og deres oplevelser med diskrimination eller fordomme, hvor vi kontrollerer for en række baggrundskarakteristika.

Besvarelser afspejler deltageres egne subjektive vurderinger af deres synlige karakteristika. Deltagerne kan derfor have forskellige opfattelser særligt hvad angår spørgsmålet vedrørende hudfarve. Dette er generelt svært at måle, særligt i et spørgeskema. Når deltagerne angiver at have en hudfarve, der kan udtrykke deres religiøse eller kulturelle baggrund, kan det også være et udtryk for deres egen opmærksomhed på dette, hvilket kan forklare en del af sammenhængen med oplevet diskrimination og fordomme. Tilsvarende forbehold gælder også for de øvrige synlige karakteristika, men formentlig i mindre omfang end hudfarve, da de spørgsmålene i mindre grad er åbne for subjektive fortolkninger.

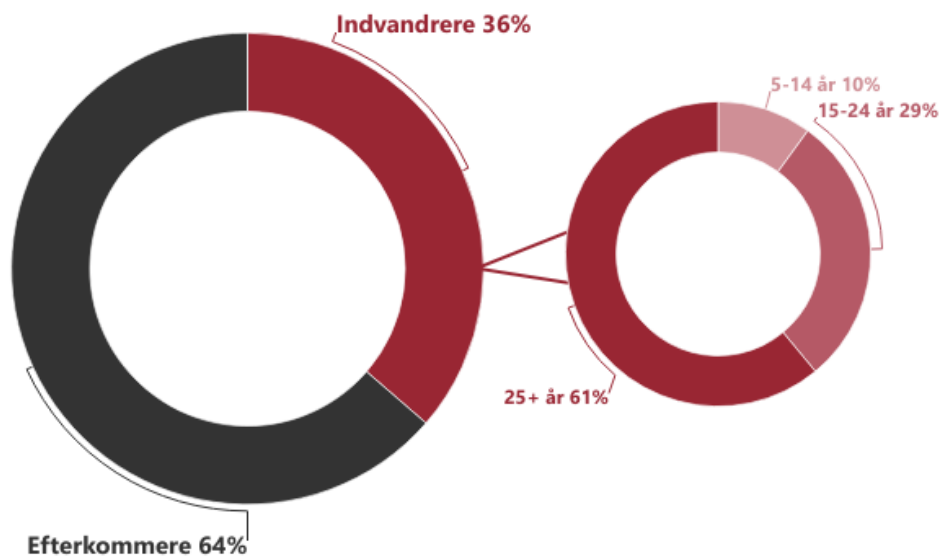
2.3 BESKRIVENDE STATISTIK FOR MÅLGRUPPEN

Figur 2.1: Beskrivende statistik for målgruppen

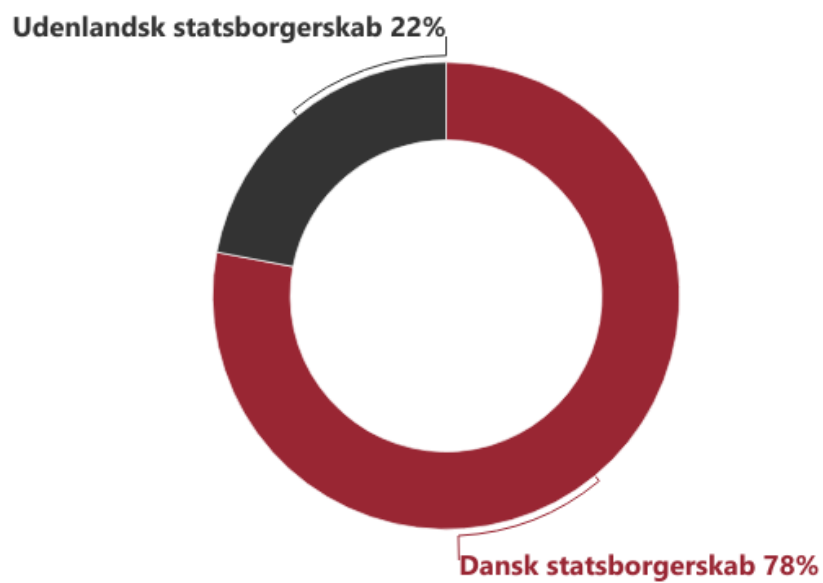
a. Alder

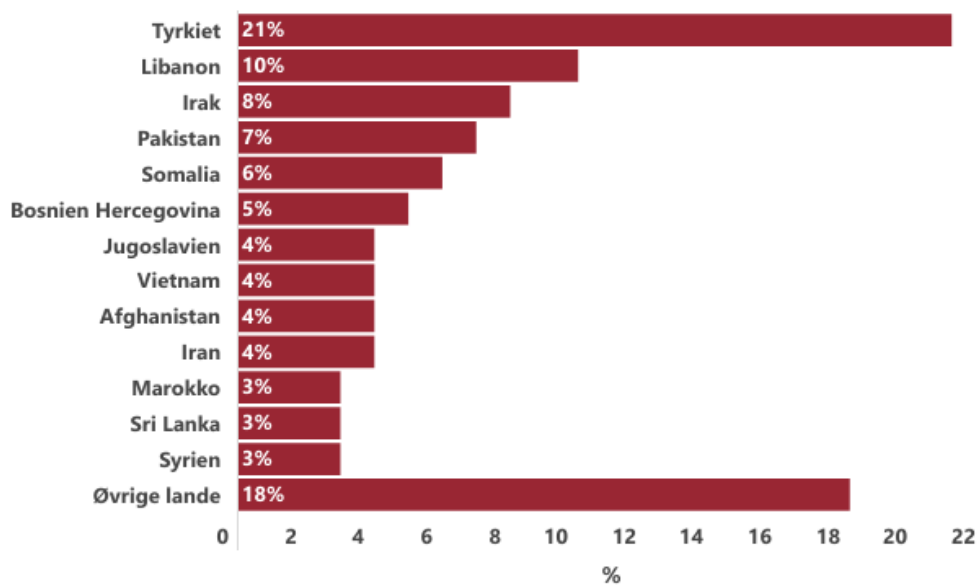
b. Herkomst og opholdstid

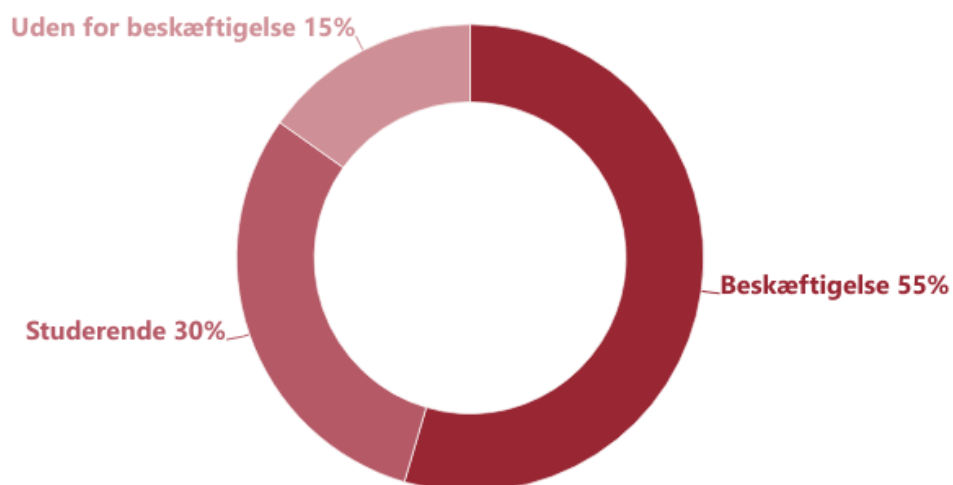
c. Statsborgerskab

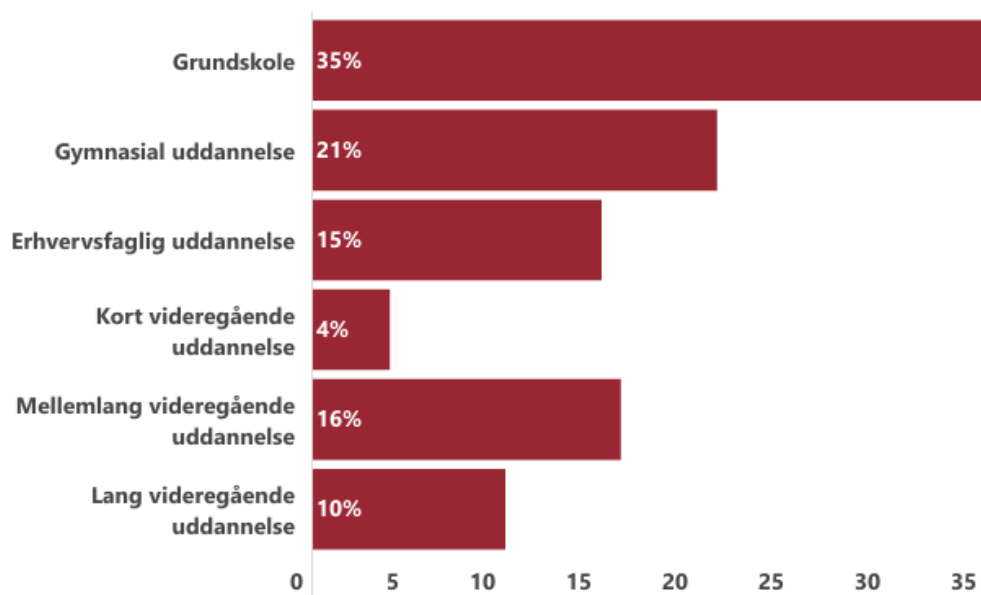
d. Oprindelsesland

e. Beskæftigelse

f. Højest fuldførte uddannelse

Note: Beskrivende statistik for målgruppen er baseret på et udtræk fra Danmarks Statistiks registre (BEF, AKM og UDD). Populationen er på i alt 138.946 personer.

BILAG 3 – OPLEVET DISKRIMINATION BLANDT ETNISKE MINORITETER

Tabel 3.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at have oplevet hhv. diskrimination eller fordomme samt diskrimination på grund af deres etniske baggrund flere gange

	Andel	Konfidensinterval
Oplevet diskrimination eller fordomme	76%	(74,83%;77,67%)
Oplevet diskrimination	55%	(53,81%;57,15%)
Antal besvarelser		4.263

Note: Tabellen opgør, andelen af minoritetsetniske personer, der har oplevet minimum én type af diskrimination eller fordomme mere end en gang.

Tabel 3.2: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at have oplevet diskrimination eller fordomme på grund af deres etniske baggrund, opdelt det på antal spørgsmål de har svaret ja til (se spørgsmål i boks 1.1 i kapitel 1)

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Har ikke svaret ja på nogen af spørgsmålene	678	16%	(14,72%;17,19%)
Har svaret ja på et af spørgsmålene	563	13%	(12,12%;14,35%)
Har svaret ja på to af spørgsmålene	538	13%	(11,59%;13,73%)
Har svaret ja på tre af spørgsmålene	529	12%	(11,36%;13,56%)
Har svaret ja på fire af spørgsmålene	449	11%	(9,56%;11,62%)
Har svaret ja på fem af spørgsmålene	378	9%	(7,96%;9,87%)
Har svaret ja på seks af spørgsmålene	386	9%	(8,11%;10,1%)
Har svaret ja på syv af spørgsmålene	320	8%	(6,62%;8,5%)
Har svaret ja på otte af spørgsmålene	256	6%	(5,19%;6,92%)
Har svaret ja på ni spørgsmål	165	4%	(3,22%;4,66%)
I alt	4.263	100%	

Tabel 3.3: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at have oplevet diskrimination eller fordomme på grund af deres etniske baggrund, opdelt på det antal spørgsmål de har svaret ja til, akkumuleret (baseret på tabel 3.2)

	Antal	Andel
Har ikke svaret ja på nogen af spørgsmålene	678	16%
Har svaret ja på et af spørgsmålene	563	13%
Har svaret ja på min. to af spørgsmålene	3.022	71%
Har svaret ja på min. tre af spørgsmålene	2.484	58%
Har svaret ja på min. fire af spørgsmålene	1.955	46%
Har svaret ja på min. fem af spørgsmålene	1.505	35%
Har svaret ja på min. seks af spørgsmålene	1.127	26%
Har svaret ja på min. syv af spørgsmålene	741	17%
Har svaret ja på min. otte af spørgsmålene	421	10%
Har svaret ja på alle ni spørgsmål	165	4%

Tabel 3.4 (a): Logistisk regression, sammenhængen mellem oplevet diskrimination og fordomme samt personlige karakteristika, justerede sandsynligheder

		Diskrimination eller fordomme		Diskrimination	
		Justeret sandsynlighed	Konfidens-interval	Justeret sandsynlighed	Konfidens-interval
Køn	Mand	0,857	(0,84;0,873)	0,696	(0,675;0,718)
	Kvinde	0,824	(0,807;0,842)	0,611	(0,589;0,633)
Alder	18-34 år	0,876	(0,862;0,889)	0,690	(0,671;0,708)
	35-44 år	0,809	(0,779;0,838)	0,614	(0,577;0,652)
	45+ år	0,731	(0,685;0,778)	0,531	(0,474;0,589)
Oprindelses-region	Østeuropa og Centralasien	0,839	(0,819;0,859)	0,636	(0,608;0,664)
	Mellemøsten og Nordafrika	0,866	(0,844;0,889)	0,717	(0,69;0,744)
	Afrika syd for Sahara	0,865	(0,819;0,912)	0,722	(0,668;0,777)
	Østasien	0,746	(0,709;0,784)	0,421	(0,378;0,465)
	Sydasien	0,856	(0,825;0,887)	0,685	(0,646;0,724)
	Latinamerika	0,705	(0,625;0,785)	0,501	(0,401;0,6)
Herkomst	Indvandrere	0,842	(0,824;0,86)	0,654	(0,629;0,68)
	Efterkommer	0,840	(0,824;0,856)	0,655	(0,636;0,675)
Synlige karakteristika	Nej	0,720	(0,689;0,751)	0,502	(0,467;0,537)
	Ja	0,889	(0,876;0,901)	0,709	(0,692;0,727)

		Diskrimination eller fordomme		Diskrimination	
		Justeret sandsynlighed	Konfidensinterval	Justeret sandsynlighed	Konfidensinterval
Region	Nordjylland	0,837	(0,788;0,887)	0,655	(0,598;0,713)
	Midtjylland	0,825	(0,795;0,854)	0,636	(0,599;0,673)
	Syddanmark	0,827	(0,797;0,858)	0,642	(0,604;0,681)
	Hovedstaden	0,851	(0,835;0,867)	0,669	(0,648;0,69)
	Sjælland	0,843	(0,806;0,881)	0,640	(0,592;0,688)
Højest fuldførte uddannelse	Grundskole eller uoplyst	0,843	(0,818;0,868)	0,689	(0,657;0,72)
	Ungdomsuddannelse	0,846	(0,828;0,865)	0,657	(0,633;0,681)
	KVU	0,871	(0,827;0,915)	0,638	(0,573;0,702)
	MVU	0,834	(0,809;0,859)	0,631	(0,598;0,663)
	LVU	0,815	(0,784;0,846)	0,571	(0,529;0,613)
Beskæftigelse	Udenfor beskæftigelse	0,837	(0,798;0,875)	0,672	(0,625;0,718)
	Under uddannelse	0,855	(0,83;0,88)	0,631	(0,601;0,662)
	I beskæftigelse	0,836	(0,819;0,852)	0,664	(0,642;0,685)
Familiesammensætning	Enlig u. børn	0,866	(0,847;0,885)	0,694	(0,67;0,719)
	Enlig m. børn	0,840	(0,804;0,876)	0,619	(0,569;0,668)
	Par u. børn	0,836	(0,8;0,871)	0,655	(0,612;0,698)
	Par m. børn	0,824	(0,805;0,843)	0,631	(0,606;0,656)
Helbredsproblem	Nej	0,840	(0,827;0,853)	0,655	(0,638;0,671)
	Ja	0,849	(0,815;0,883)	0,657	(0,613;0,701)
LGBT+	Nej	0,847	(0,833;0,86)	0,650	(0,632;0,667)
	Ja	0,863	(0,823;0,904)	0,661	(0,608;0,715)
	Ønsker ikke at oplyse	0,802	(0,766;0,837)	0,678	(0,635;0,72)
	N	4.263		4.263	

Tabel 3.4 (b): Logistisk regression, sammenhængen mellem oplevet diskrimination og fordomme samt personlige karakteristika, marginaleffekter

		Diskrimination eller fordomme			Diskrimination		
		Marginal-effekt		Konfidens-interval	Marginal-effekt		Konfidens-interval
Køn	Mand	0,032	*	(0,008;0,057)	0,085	***	(0,054;0,116)
	Kvinde	-		-	-		-
Alder	18-34 år	-		-	-		-
	35-44 år	-0,067	***	(-0,101;-0,033)	-0,076	***	(-0,12;-0,032)
	45+ år	-0,144	***	(-0,195;-0,094)	-0,158	***	(-0,22;-0,096)
Oprindelses-region	Østeuropa og Centralasien	-		-	-		-
	Mellemøsten og Nordafrika	0,027		(-0,004;0,058)	0,081	***	(0,041;0,121)
	Afrika syd for Sahara	0,026		(-0,025;0,077)	0,086	**	(0,023;0,149)
	Østasien	-0,093	***	(-0,136;-0,051)	-0,215	***	(-0,267;-0,163)
	Sydasien	0,017		(-0,021;0,054)	0,049	*	(0;0,097)
	Latinamerika	-0,134	**	(-0,217;-0,052)	-0,136	*	(-0,24;-0,032)
Herkomst	Indvandrere	-		-	-		-
	Efterkommere	-0,002		(-0,027;0,023)	0,001		(0,032;0,034)
Synlige karakteristika	Nej	-		-	-		-
	Ja	0,168	***	(0,133;0,203)	0,208	***	(0,167;0,248)
Region	Nordjylland	-0,014		(-0,066;0,038)	-0,014		(-0,075;0,047)
	Midtjylland	-0,026		(-0,06;0,007)	-0,034		(0,077;0,009)
	Syddanmark	-0,024		(-0,059;0,011)	-0,027		(-0,071;0,017)
	Hovedstaden	-		-	-		-
	Sjælland	-0,008		(-0,049;0,034)	-0,029		(-0,082;0,023)
Højest fuldførte uddannelse	Grundskole eller uoplyst	-		-	-		-
	Ungdomsuddannelse	0,003		(-0,028;0,035)	-0,032		(-0,071;0,007)
	KVU	0,028		(-0,023;0,08)	-0,051		(-0,124;0,022)
	MVU	-0,009		(-0,046;0,028)	-0,058	*	(-0,105;-0,01)
	LVU	-0,028		(-0,07;0,015)	-0,118	***	(-0,173;-0,062)
Beskæftigelse	Udenfor beskæftigelse	-		-	-		-
	Under uddannelse	0,019		(-0,029;0,066)	-0,040		(-0,096;0,016)
	I beskæftigelse	-0,001		(-0,044;0,042)	-0,008		(-0,061;0,045)

		Diskrimination eller fordomme		Diskrimination		
		Marginal-effekt	Konfidens-interval	Marginal-effekt	Konfidens-interval	
Familiesammensætning	Enlig u. børn	-	-	-		-
	Enlig m. børn	-0,026	(-0,067;0,015)	-0,076	**	(0,132;0,019)
	Par u. børn	-0,030	(-0,069;0,009)	-0,040		(-0,087;0,008)
	Par m. børn	-0,042	**	(-0,07;-0,015)	-0,063	***
Helbredspøblem	Nej	-	-	-		-
	Ja	0,009	(-0,029;0,047)	0,002		(-0,046;0,05)
LGBT+	Nej	-	-	-		-
	Ja	0,016	(-0,026;0,059)	0,012		(-0,045;0,068)
	Ønsker ikke at oplyse	-0,045	*	(-0,084;-0,006)	0,028	
	N	4.263		4.263		

Note: *: p<0,05, **: p<0,01, ***: p<0,001.

Tabel 3.5 (a): Logistisk regression, justeret sandsynlighed for at angive oplevelser med diskrimination eller fordomme, opdelt på minoritetsetniske personer med og uden synlige karakteristika, der kan udtrykke deres religiøse eller kulturelle baggrund

		Diskrimination eller fordomme		Diskrimination		N
		Justeret sandsynlighed	Konfidens-interval	Justeret sandsynlighed	Konfidens-interval	
Synlige karakteristika	Nej	0,720	(0,689;0,751)	0,502	(0,467;0,537)	4.263
	Ja	0,889	(0,876;0,901)	0,709	(0,692;0,727)	
Hudfarve	Nej	0,757	(0,733;0,781)	0,569	(0,543;0,596)	4.263
	Ja	0,905	(0,892;0,918)	0,717	(0,697;0,737)	
Fuldskæg*	Nej	0,851	(0,832;0,869)	0,675	(0,648;0,701)	1.910
	Ja	0,883	(0,847;0,918)	0,777	(0,738;0,817)	
Hovedbeklædning*	Nej	0,801	(0,781;0,821)	0,569	(0,545;0,594)	2.352
	Ja	0,897	(0,863;0,931)	0,724	(0,674;0,774)	
Tøj	Nej	0,839	(0,827;0,851)	0,653	(0,638;0,669)	4.263
	Ja	0,918	(0,862;0,975)	0,697	(0,61;0,784)	
Tatoveringer	Nej	0,841	(0,829;0,852)	0,654	(0,639;0,669)	4.263
	Ja	0,863	(0,774;0,953)	0,706	(0,591;0,82)	
Smykker	Nej	0,839	(0,827;0,851)	0,653	(0,638;0,669)	4.263
	Ja	0,879	(0,833;0,924)	0,682	(0,622;0,742)	

Note: Fuldskæg og hovedbeklædning er kun estimeret for hhv. mænd og kvinder. I alle regressioner er der kontrolleret for køn, alder, oprindelsesregion, herkomst, bopælsregion, uddannelse, beskæftigelse og familiesammensætning.

Tabel 3.5 (b): Logistisk regression, justeret sandsynlighed for at angive oplevelser med diskrimination eller fordomme, opdelt på minoritetsetniske personer med og uden synlige karakteristika, der kan udtrykke deres religiøse eller kulturelle baggrund, marginaleffekter

		Diskrimination eller fordomme		Diskrimination		N
		Marginal-effekt	Konfidens-interval	Marginal-effekt	Konfidens-interval	
Synlige karakteristika	Nej	-	-	-	-	4.263
	Ja	0,168 ***	(0,133;0,203)	0,208 ***	(0,167;0,248)	
Hudfarve	Nej	-	-	-	-	4.263
	Ja	0,148 ***	(0,119;0,177)	0,148 ***	(0,113;0,183)	
Fuldskæg*	Nej	-	-	-	-	1.910
	Ja	0,032	(-0,009;0,073)	0,103 ***	(0,054;1514993)	
Hoved-beklædning*	Nej	-	-	-	-	2.352
	Ja	0,096 ***	(0,055;0,138)	0,155 ***	(0,096;0,214)	
Tøj	Nej	-	-	-	-	4.263
	Ja	0,080 **	(0,022;0,137)	0,044	(-0,045;0,132)	
Tatoveringer	Nej	-	-	-	-	4.263
	Ja	0,023	(-0,068;0,113)	0,051	(-0,064;0,167)	
Smykker	Nej	-	-	-	-	4.263
	Ja	0,040	(-0,007;0,087)	0,028	(-0,033;0,09)	

Note: *: $p < 0,05$, **: $p < 0,01$, ***: $p < 0,001$. Fuldskæg og hovedbeklædning er kun estimeret for hhv. mænd og kvinder. I alle regressioner er der kontrolleret for køn, alder, oprindelsesregion, herkomst, bopælsregion, uddannelse, beskæftigelse og familiesammensætning.

Tabel 3.6 (a): Logistisk regression, justeret sandsynlighed for at angive oplevelser med diskrimination eller fordomme, opdelt på typer og udvalgte synlige karakteristika, minoritetsetniske kvinder med og uden hovedbeklædning

	Hoved- beklædning	Justeret sandsynlighed	Konfidens- interval	Marginal- effekt		Konfidens- interval	N
Fornærmende ord mv.	Uden	0,587	(0,562;0,612)				2.353
	Med	0,706	(0,656;0,756)	0,119	***	(0,061;0,177)	
Fordomme fra ens omgivelser	Uden	0,592	(0,568;0,616)				2.353
	Med	0,673	(0,624;0,721)	0,081	**	(0,024;0,138)	
Dårlig service eller betjening	Uden	0,447	(0,422;0,472)				2.353
	Med	0,613	(0,558;0,667)	0,165	***	(0,102;0,229)	
Afslag på ansøgning*	Uden	0,386	(0,357;0,414)				1.792
	Med	0,596	(0,538;0,654)	0,210	***	(0,142;0,279)	
Bange for dig	Uden	0,218	(0,197;0,239)				2.353
	Med	0,412	(0,36;0,464)	0,195	***	(0,136;0,253)	
Holdt udenfor	Uden	0,323	(0,299;0,346)				2.353
	Med	0,451	(0,398;0,505)	0,129	***	(0,067;0,191)	
Stoppet af politiet uden grund	Uden	0,135	(0,117;0,154)				2.353
	Med	0,173	(0,131;0,215)	0,038		(-0,011;0,086)	
Nægtet adgang til steder	Uden	0,134	(0,116;0,152)				2.353
	Med	0,204	(0,16;0,249)	0,071	**	(0,02;0,121)	
Udsat for vold eller trusler om vold	Uden	0,095	(0,079;0,111)				2.353
	Med	0,141	(0,101;0,181)	0,046	*	(0;0,092)	

Note: *: $p < 0,05$, **: $p < 0,01$, ***: $p < 0,001$. I alle regressioner er der kontrolleret for køn, alder, oprindelsesregion, herkomst, bopælsregion, uddannelse, beskæftigelse og familiesammensætning.

*Afslag på ansøgninger er kun opgjort for personer, der i løbet af det seneste år har ansøgt om noget.

Tabel 3.6 (b): Logistisk regression, Justeret sandsynlighed for at angive oplevelser med diskrimination eller fordomme, opdelt på typer og udvalgte synlige karakteristika, minoritetsetniske mænd med og uden fuldskæg

	Fuldskæg	Justeret sandsynlighed	Konfidens-interval	Marginal-effekt		Konfidens-interval	N
Fornærmende ord mv.	Uden	0,624	(0,596;0,652)				1.910
	Med	0,688	(0,643;0,733)	0,064	*	(0,008;0,119)	
Fordomme fra ens omgivelser	Uden	0,537	(0,508;0,567)				1.910
	Med	0,615	(0,568;0,662)	0,078	**	(0,02;0,136)	
Dårlig service eller betjening	Uden	0,479	(0,449;0,509)				1.910
	Med	0,530	(0,486;0,575)	0,051		(-0,004;0,107)	
Afslag på ansøgning*	Uden	0,502	(0,468;0,536)				1.485
	Med	0,577	(0,526;0,627)	0,074	*	(0,011;0,137)	
Bange for dig	Uden	0,474	(0,444;0,503)				1.910
	Med	0,594	(0,549;0,638)	0,120	***	(0,064;0,176)	
Holdt udenfor	Uden	0,336	(0,306;0,365)				1.910
	Med	0,405	(0,361;0,449)	0,069	*	(0,014;0,124)	
Stoppet af politiet uden grund	Uden	0,394	(0,364;0,423)				1.910
	Med	0,514	(0,471;0,557)	0,120	***	(0,066;0,174)	
Nægtet adgang til steder	Uden	0,361	(0,332;0,391)				1.910
	Med	0,458	(0,413;0,502)	0,097	***	(0,041;0,152)	
Udsat for vold eller trusler om vold	Uden	0,129	(0,107;0,152)				1.910
	Med	0,157	(0,124;0,19)	0,028		(-0,013;0,069)	

Note: *: $p < 0,05$, **: $p < 0,01$, ***: $p < 0,001$. I alle regressioner er der kontrolleret for køn, alder, oprindelsesregion, herkomst, bopælsregion, uddannelse, beskæftigelse og familiesammensætning.

*Afslag på ansøgninger er kun opgjort for personer, der i løbet af det seneste år har ansøgt om noget.

Tabel 3.7: Andel respondenter, der angiver at have oplevet hhv. diskrimination eller fordomme samt diskrimination på grund af deres etniske baggrund, opdelt på udvalgte oprindelseslande (med min. 100 respondenter)

	Oplevet diskrimination eller fordomme			Oplevet iskrimation	
	Antal	Andel	Konfidensinterval	Andel	Konfidensinterval
Afghanistan	164	0,891	(0,821;0,935)	0,768	(0,685;0,833)
Irak	380	0,887	(0,843;0,92)	0,735	(0,679;0,783)
Iran	164	0,850	(0,8;0,889)	0,625	(0,562;0,683)
Jugoslavien	193	0,777	(0,7;0,839)	0,564	(0,477;0,646)
Libanon	351	0,913	(0,869;0,943)	0,788	(0,732;0,834)
Marokko	158	0,898	(0,827;0,942)	0,790	(0,704;0,857)
Pakistan	298	0,876	(0,819;0,916)	0,687	(0,619;0,747)
Somalia	209	0,933	(0,868;0,967)	0,786	(0,708;0,847)
Syrien	158	0,884	(0,804;0,934)	0,785	(0,692;0,856)
Tyrkiet	845	0,821	(0,785;0,852)	0,648	(0,607;0,687)
Vietnam	166	0,735	(0,677;0,785)	0,386	(0,328;0,447)

Note: Tabellen opgør andelen, der har oplevet hhv. diskrimination eller fordomme samt diskrimination opgjort for enkelte udvalgte oprindelseslande. Oprindelseslandene er udvalgt efter at have et tilstrækkeligt antal respondenter til at kunne estimere andelen uden for meget statistisk usikkerhed (som fremgår af konfidensintervaller). Det er dog vigtigt at bemærke, at vi ikke ved, om respondenterne fra de pågældende lande er repræsentative for population fra de tilsvarende lande.

BILAG 4 – AFSLAG PÅ ANSØGNINGER

Tabel 4.1: Andel blandt de minoritetsetniske personer, der inden for det seneste år har ansøgt om det pågældende, der angiver at få afslag på grund af deres etniske baggrund, opdelt på steder for afslaget, opdelt på køn

	Mænd	Konfidensinterval	Kvinder	Konfidensinterval
Jobansøgning	69%	(65,78%;72,33%)	57%	(53,99%;60,4%)
Banklån	42%	(36,02%;48,56%)	36%	(29,21%;42,74%)
Leje, fremleje eller køb af bolig	58%	(51,46%;64,43%)	45%	(38,12%;51,43%)
Forsikring	22%	(15,7%;29,26%)	6%	(3,35%;12,07%)
Uddannelse	34%	(26,75%;41,32%)	25%	(19,35%;31,35%)
Medlemskab af en forening	39%	(29,43%;50,16%)	18%	(10,85%;28,8%)
Praktikplads	74%	(67,89%;79,48%)	56%	(48,47%;62,81%)
Andet	55%	(46,79%;62,43%)	37%	(29,91%;44,37%)
Ved ikke	22%	(14,59%;30,55%)	22%	(16,89%;29,23%)

Note: Opgjort særskilt for dem, der har ansøgt om det pågældende inden for det seneste år. Respondenterne er først blevet bedt om at angive, hvad de har ansøgt om inden for det seneste år og dernæst, hvor de har oplevet at få afslag inden for det seneste år. For mænd er $N_{\text{Jobsøgning}} = 1.048$, $N_{\text{Banklån}} = 367$, $N_{\text{Bolig}} = 328$, $N_{\text{Forsikring}} = 240$, $N_{\text{Uddannelse}} = 232$, $N_{\text{Forening}} = 129$, $N_{\text{Praktikplads}} = 336$, $N_{\text{Andet}} = 246$, $N_{\text{Ved ikke}} = 336$ og for kvinder er $N_{\text{Jobsøgning}} = 948$, $N_{\text{Banklån}} = 206$, $N_{\text{Bolig}} = 213$, $N_{\text{Forsikring}} = 134$, $N_{\text{Uddannelse}} = 239$, $N_{\text{Forening}} = 73$, $N_{\text{Praktikplads}} = 205$, $N_{\text{Andet}} = 184$, $N_{\text{Ved ikke}} = 191$.

BILAG 5 – DÅRLIGERE SERVICE OG ADGANG TIL SUNDHED OG UDDANNELSE

Tabel 5.1: Spm.: “Hvor har du oplevet at få dårligere service eller betjening på grund af din etniske baggrund i løbet af det seneste år? (sæt gerne flere krydser)”, opdelt på køn

	Mænd	Konfidensinterval	Kvinder	Konfidensinterval
I transportmidler (fx bus, taxa, tog eller fly)	24%	(20,82%;27,02%)	28%	(24,89%;30,81%)
I butikker	53%	(49,33%;56,63%)	58%	(54,32%;60,76%)
I banker	19%	(16,15%;21,98%)	10%	(8,47%;12,56%)
På spisesteder som cafeer, restauranter eller tilsvarende	41%	(37,17%;44,27%)	41%	(37,86%;44,24%)
På barer, diskoteker, natklubber eller tilsvarende	38%	(34,1%;41,11%)	11%	(8,86%;12,74%)
I svømmehaller, vandland, forlystelsesparker eller tilsvarende	11%	(8,68%;13,33%)	11%	(8,73%;12,83%)
På museer, biblioteker, biografer, teatre eller tilsvarende	10%	(8,08%;12,55%)	9%	(7,32%;11,11%)
I forbindelse med skoler, uddannelser, kurser eller tilsvarende	28%	(24,52%;31,01%)	33%	(29,88%;36,07%)
I forbindelse med kontakt med læge, sundhedsplejerske, på hospital eller tilsvarende	30%	(26,59%;33,44%)	34%	(30,8%;36,94%)
I forbindelse med kontakt med kommunen (borgerservice eller tilsvarende)	26%	(23,09%;29,63%)	21%	(18,08%;23,38%)
I forbindelse med politiet	46%	(42,63%;49,92%)	16%	(13,79%;18,69%)
I forbindelse med domstole	11%	(9,14%;14,15%)	2%	(1,44%;3,52%)
Andet	10%	(7,7%;12,15%)	8%	(6,73%;10,16%)
Ved ikke	2%	(1,36%;3,59%)	2%	(1,44%;3,37%)
Antal besvarelser	1.098		990	

Note: Opgjort for dem, der har angivet, at de har oplevet dårligere service eller betjening på grund af deres etniske baggrund.

BILAG 6 – NÆGTET ADGANG TIL NATTELIVET

Tabel 6.1: Spm.: “Hvor har du oplevet at blive nægtet adgang på grund af din etniske baggrund i løbet af det seneste år? (sæt gerne flere krydser)”, opdelt på køn

	Mænd	Konfidensinterval	Kvinder	Konfidensinterval
I transportmidler (fx bus, taxa, tog eller fly)	19%	(15,49%;22,08%)	28%	(22,71%;33,81%)
I butikker	15%	(12,19%;18,33%)	17%	(12,47%;21,7%)
I banker	7%	(4,77%;9,19%)	4%	(2,14%;7,21%)
På spisesteder som cafeer, restauranter eller tilsvarende	23%	(20,11%;27,18%)	33%	(27,64%;39,06%)
På barer, diskoteker, natklubber eller tilsvarende	77%	(72,81%;79,96%)	34%	(28,66%;40%)
I svømmehaller, vandland, forlystelsesparker eller tilsvarende	7%	(4,89%;9,34%)	10%	(6,6%;13,75%)
På museer, biblioteker, biografteatre eller tilsvarende	5%	(3,08%;6,64%)	4%	(2,44%;7,54%)
I forbindelse med skoler, uddannelser, kurser eller tilsvarende	15%	(12,48%;18,54%)	23%	(18,23%;28,46%)
I forbindelse med kontakt med læge, sundhedsplejerske, på hospital eller tilsvarende	9%	(6,98%;12,05%)	13%	(9,77%;18,22%)
I forbindelse med kontakt med kommunen (borgerservice eller tilsvarende)	11%	(8,96%;14,48%)	12%	(8,98%;17,07%)
Andet	20%	(17%;23,77%)	18%	(13,84%;23,23%)
Ved ikke	3%	(1,64%;4,5%)	5%	(2,68%;7,62%)
Antal besvarelser	873		309	

Note: Opgjort for dem, der har angivet, at de har oplevet at blive nægtet adgang på grund af deres etniske baggrund.

BILAG 7 – ETNISK PROFILERING AF POLITIET

Tabel 7.1: Spm.: “Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din etniske baggrund er blevet stoppet af politiet uden umiddelbar grund?”, opdelt på køn

	Mænd	Konfidensinterval	Kvinder	Konfidensinterval
Ja, mange gange (mere end 5 gange)	19%	(16,7%;20,81%)	2%	(1,47%;2,85%)
Ja, et par gange (2-5 gange)	14%	(12,36%;15,87%)	5%	(4,51%;6,65%)
Ja, én enkelt gang	11%	(9,22%;12,39%)	7%	(5,8%;8,13%)
Nej	54%	(51,81%;56,85%)	84%	(81,97%;85,39%)
Ved ikke	2%	(1,6%;3,19%)	2%	(1,31%;2,59%)
Antal besvarelser	2.216		2.047	

BILAG 8 – VOLDELIGE HADFORBRYDELSER

Tabel 8.1: Andel blandt de minoritetsetniske personer, der angiver at blive udsat for vold eller overgreb, opdelt på køn

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Mænd	309	0,668	(0,596;0,732)
Kvinder	216	0,621	(0,548;0,689)
Total	525	0,648	(0,597;0,696)

Tabel 8.2: Andel blandt de minoritetsetniske personer, der angiver at blive udsat for vold eller overgreb, der efterfølgende har meldt episoden til myndighederne, opdelt på typer af vold

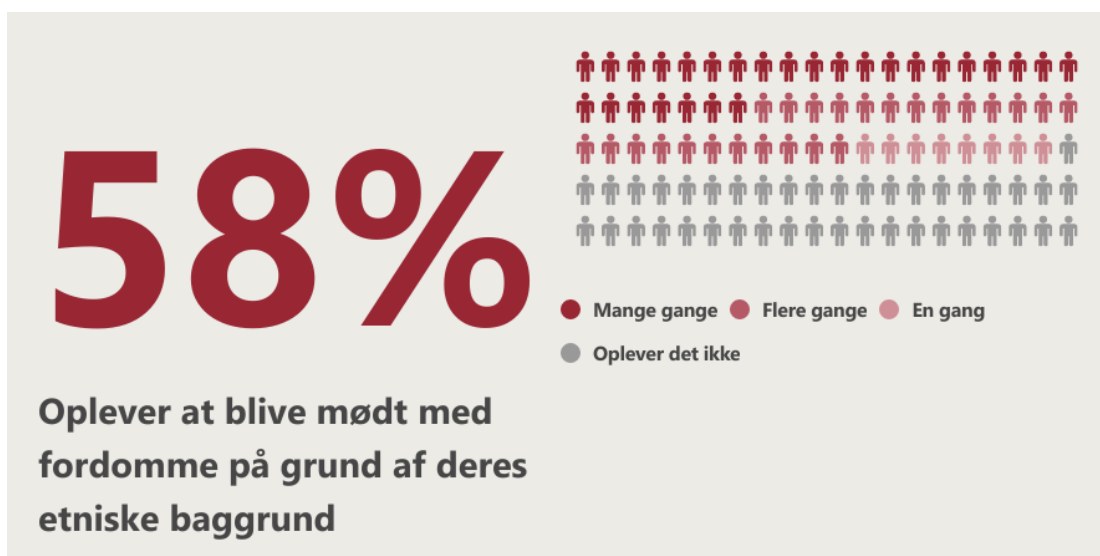
	Antal	Andel	Konfidensinterval
Spyttet på eller skubbet	311	0,177	(0,129;0,237)
Slået, sparket, vold med våben eller udsat for røveri	132	0,280	(0,192;0,387)

Tabel 8.3: Andel blandt minoritetspersoner, der angiver at have været udsat for vold eller overgreb, hvor der var vidner til stede, som greb ind, opdelt på typer af vold

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Spyttet på eller skubbet	272	0,130	(0,089;0,185)
Slået, sparket, vold med våben eller udsat for røveri	115	0,180	(0,104;0,293)

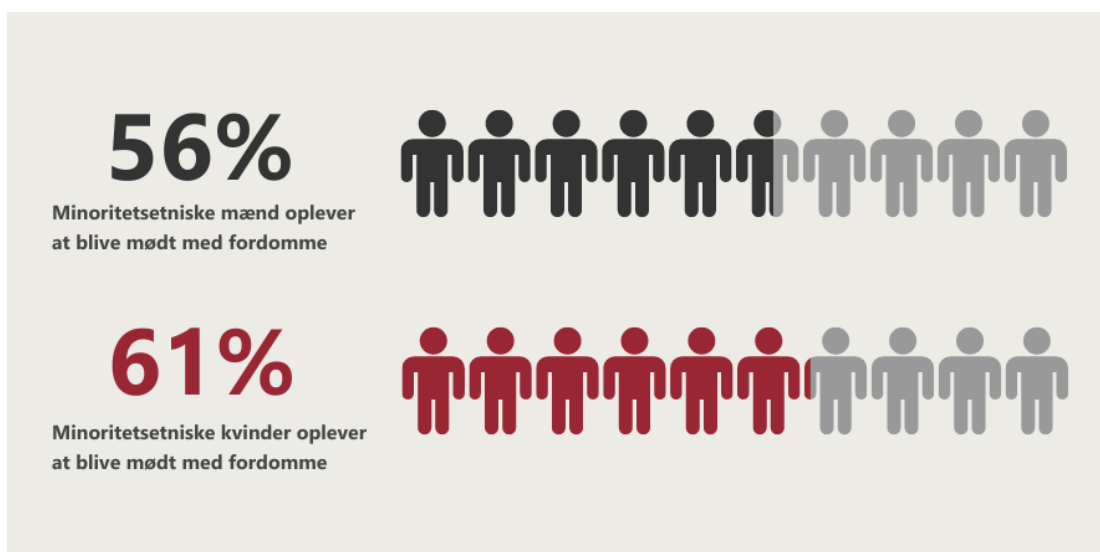
BILAG 9 – FORDOMME

Figur 9.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at blive mødt med fordomme på grund af deres etniske baggrund

Note: N=4.263. Spm.: "Har du inden for det seneste år oplevet at blive mødt med fordomme fra dine omgivelser (fx venner, bekendte, familie eller kolleger), som følge af din etniske baggrund?"

Figur 9.2: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at blive mødt med fordomme på grund af deres etniske baggrund, opdelt på køn

Note: $N_{\text{mænd}} = 2.216$ og $N_{\text{kvinder}} = 2.047$.

Tabel 9.1: Spm.: “Tænk på den seneste gang, hvor du oplevede chikane, som relaterede sig til din etniske baggrund. Hvad gjorde andre personer, der overværede chikanen? (sæt gerne flere krydser)

	Antal	Andel	Konfidensinterval
De gjorde intet	1.714	76%	(73,75%;77,67%)
De konfronterede personen, der chikanerede mig	199	9%	(7,59%;10,21%)
De talte med mig efterfølgende	324	14%	(12,84%;15,96%)
Andet	120	5%	(4,31%;6,51%)
Antal besvarelser	2.263		

Note: Opgjort for personer, der har angivet oplevelser med at blive mødt med fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder og samtidig angivet, at der var vidner til stede.

BILAG 10 – KLAGER OG ANMELDELSER AF DISKRIMINATION OG HADFORBRYDELSER

Tabel 10.1: Spm.: “Har du nogensinde meldt eller klaget til en myndighed eller en organisation over den forskelsbehandling, som du har oplevet?”, opdelt på køn

	Mænd	Konfidensinterval	Kvinder	Konfidensinterval
Ja	12%	(10,24%;14,05%)	10%	(8,11%;11,23%)
Nej	84%	(81,74%;85,99%)	87%	(85,34%;88,89%)
Ved ikke	4%	(3,03%;5,29%)	3%	(2,4%;4,33%)
Antal besvarelser	1.825		1.568	

Note: Personer, der har svaret, at de aldrig har oplevet forskelsbehandling, er frasorteret.

Tabel 10.2: Spm.: “Har du nogensinde meldt eller klaget til en myndighed eller en organisation over den forskelsbehandling, som du har oplevet?”, opdelt på aldersgrupper

	18-34-årige	Konfidensinterval	35-44-årige	Konfidensinterval	45+-årige	Konfidensinterval
Ja	10%	(8,39%;11,2%)	12%	(9,71%;15,51%)	16%	(11,42%;21,68%)
Nej	86%	(84,56%;87,79%)	85%	(81,76%;88%)	81%	(74,36%;85,66%)
Ved ikke	4%	(3,22%;5,06%)	3%	(1,48%;4,33%)	3%	(1,49%;7,93%)
Antal besvarelser	2.305		770		318	

Note: Personer, der har svaret, at de aldrig har oplevet forskelsbehandling, er frasorteret.

Tabel 10.3: Spm.: “Har du nogensinde meldt eller klaget til en myndighed eller en organisation over den forskelsbehandling, som du har oplevet?”, opdelt på oprindelsesregioner

	Østasien og Latinamerika	Konfidensinterval	Mellemøsten, Afrika og Sydasien	Konfidensinterval	Østeuropa og Centralasien og Øvrige	Konfidensinterval
Ja	6%	(3,81%;8,53%)	11%	(9,85%;13,15%)	11%	(9,07%;13,72%)
Nej	90%	(86,45%;92,46%)	85%	(83,26%;86,93%)	85%	(82,11%;87,37%)
Ved ikke	4%	(2,8%;6,93%)	3%	(2,59%;4,48%)	4%	(2,68%;5,61%)
Antal besvarelser	271		2.014		1.108	

Note: Personer, der har svaret, at de aldrig har oplevet forskelsbehandling, er frasorteret.

Tabel 10.3: Spm.: “Du har svaret, at du ikke har meldt eller klaget til en myndighed eller organisation. Hvorfor ikke? ”, opdelt på køn

	Mænd	Konfidensinterval	Kvinder	Konfidensinterval
Jeg vidste ikke, at det var en mulighed	18%	(16,1%;20,76%)	27%	(24,73%;29,59%)
Der kommer ikke noget ud af at det	64%	(61,3%;67,12%)	55%	(52,47%;57,9%)
Det er ikke vigtigt nok	17%	(15,41%;19,75%)	16%	(13,7%;17,54%)
Det er for dyrt	3%	(1,99%;4,13%)	2%	(1,31%;2,91%)
Jeg ved ikke, hvor eller hvordan jeg skal gøre det	20%	(18,09%;22,89%)	25%	(22,41%;27,03%)
Der er for mange negative konsekvenser	16%	(13,93%;18,32%)	16%	(14,4%;18,4%)
Det er for besværligt	34%	(30,88%;36,49%)	30%	(27,22%;32,1%)
Det er for følelsesmæssigt overvældende	11%	(9,38%;13,13%)	20%	(17,68%;21,83%)
Jeg har selv løst problemet	12%	(10,04%;13,92%)	11%	(9,92%;13,29%)
Der er ikke nogen, der vil tro på mig	25%	(22,52%;27,85%)	18%	(16,35%;20,52%)
Andet	6%	(5,12%;7,92%)	7%	(5,97%;8,76%)
Ved ikke	5%	(3,95%;6,73%)	6%	(4,91%;7,75%)
Antal besvarelser	1.532		1.368	

Note: Opgjort for personer, der har angivet, at de ikke har meldt eller klaget over den oplevede diskrimination.

BILAG 11 – KONSEKVENSER AF DISKRIMINATION OG FORDOMME

Tabel 11.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at ændre adfærd på grund af deres etniske baggrund, opdelt på køn

	Antal	Andel	Konfidensinterval
Mand	2.216	0,557	(0,531;0,582)
Kvinde	2.047	0,549	(0,526;0,571)
Total	4.263	0,553	(0,536;0,57)

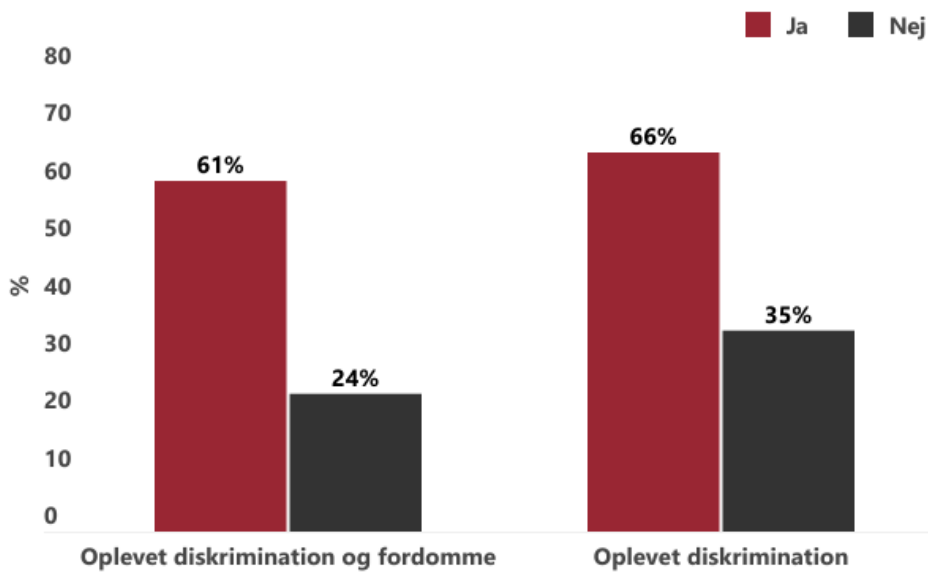
Tabel 11.2: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at ændre adfærd på grund af deres etniske baggrund, opdelt på alder

	Antal	Andel	Konfidensinterval
18-34 år	2.841	0,594	(0,573;0,613)
35-44 år	965	0,508	(0,469;0,545)
45 +	458	0,398	(0,343;0,456)
Total	4.263	0,553	(0,536;0,57)

Tabel 11.3: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at ændre adfærd på grund af deres etniske baggrund, opdelt på oprindelsesregion

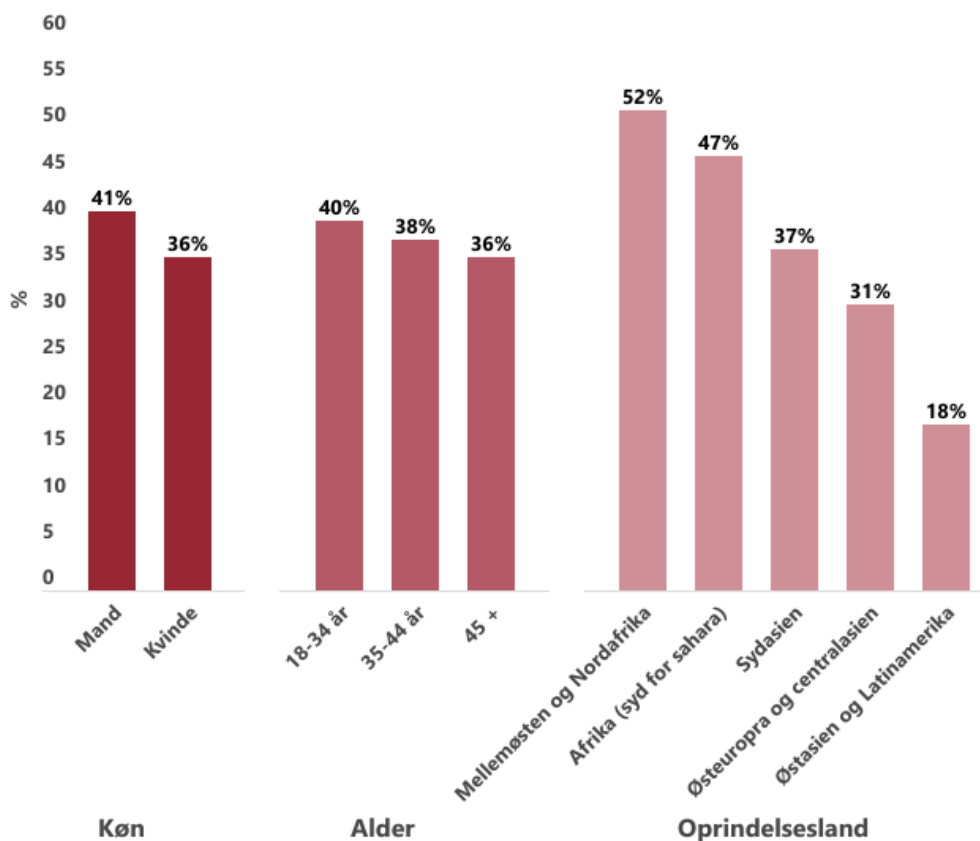
	Antal	Andel	Konfidensinterval
Østeuropa og Centralasien og øvrige	1.490	0,512	(0,481;0,541)
Mellemøsten og Nordafrika	1.325	0,622	(0,59;0,652)
Afrika syd for Sahara	348	0,582	(0,524;0,638)
Østasien	349	0,413	(0,371;0,455)
Sydasien	686	0,581	(0,537;0,623)
Latinamerika	65	0,415	(0,316;0,522)
Total	4.263	0,553	(0,536;0,57)

Figur 11.1: Andel minoritetsetniske personer, der angiver at ændre adfærd på grund af deres etniske baggrund, opdelt på personer der har oplevet diskrimination eller fordomme og personer, der ikke har

Note: N=4.263.

Figur 11.2: Andel minoritetsetniske personer, der angiver, at de overvejer at flytte fra Danmark på grund af deres oplevelser med diskrimination eller fordomme, opdelt på køn, alder og oprindelsesregion

Note: N=4.263.

Table 11.4: Descriptive statistics for the group of minority ethnic persons, who indicate that they consider moving from Denmark due to their experiences with discrimination or prejudice

	Antal	Andel	Konfidensinterval	Estimerede antal personer i alt
18-34 år	1.124	68%	(65,29%;70,73%)	34.609-38.726
35-44 år	362	22%	(19,59%;24,43%)	10.446-13.293
45 +	165	10%	(8,31%;12,03%)	4.442-6.529
I alt	1.651	100%		51.507-56.148
Mand	915	55%	(52,69%;58,15%)	27.807-31.962
Kvinde	736	45%	(41,85%;47,31%)	22.345-25.708
I alt	1.651	100%		51.507-56.148
Indvandrere	613	37%	(34,47%;39,9%)	18.341-21.752
Efterkommere	1.038	63%	(60,11%;65,53%)	31.816-35.919
I alt	1.651	100%		51.507-56.148
Dansk statsborgerskab	1.293	78%	(75,87%;80,63%)	40.008-44.374
Andet statsborgerskab	358	22%	(19,37%;24,13%)	10.335-13.121
I alt	1.651	100%		51.507-56.148
Kompetencegivende uddannelse	644	39%	(36,45%;41,64%)	19.518-22.558
Øvrig	1.007	61%	(58,37%;63,55%)	30.710-35.027
I alt	1.651	100%		51.507-56.148
I beskæftigelse	773	47%	(43,38%;48,93%)	22.003-25.609
Under uddannelse	576	35%	(32,34%;37,56%)	17.257-20.424
Udenfor erhverv	301	18%	(16,04%;20,69%)	8.556-11.259
I alt	1.651	100%		51.507-56.148

Note: N=1.651. Det estimerede antal personer i alt er beregnet på baggrund af, hvor stor en andel gruppen udgør af den samlede stikprøve samt denne andels konfidensintervaller.

Tabel 11.5: Beskrivende statistik for gruppen af minoritetsetniske personer, der angiver, at de overvejer at flytte fra Danmark på grund af deres oplevelser med diskrimination eller fordomme og som er i beskæftigelse, opdelt på brancher

	Antal	Andel	Konfidensinterval	Estimerede antal personer i alt
Sundhed og socialvæsen	175	23%	(19,58%;26,02%)	4.885-6.658
Handel	102	13%	(10,74%;16,2%)	2.683-4.143
Transport	73	9%	(6,93%;12,72%)	1.724-3.278
Industri	65	8%	(6,28%;11,24%)	1.567-2.879
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	65	8%	(6,22%;11,1%)	1.552-2.843
Vidensservice	51	7%	(5,04%;8,46%)	1.267-2.144
Offentlig administration, forsvar og politi	51	7%	(4,96%;8,55%)	1.246-2.172
Undervisning	47	6%	(4,48%;8,1%)	1.124-2.059
Information og kommunikation	38	5%	(3,55%;6,77%)	892-1.719
Øvrige	34	4%	(2,81%;6,67%)	704-1.703
Bygge og anlæg	31	4%	(2,55%;6,12%)	638-1.562
Finansiering og forsikring	26	3%	(2,26%;5,1%)	568-1.295
Hoteller og restauranter	17	2%	(1,26%;3,71%)	317-942
I alt	773			23.412-27.108

Note: N=773. Opgjort for personer, der angiver, at de overvejer at flytte fra Danmark på grund af deres oplevelser med diskrimination eller fordomme og som også er i beskæftigelse. Den enkeltes branche er opgjort på baggrund af variabelen NACE_DB07_13 fra Danmark Statistiks register AKM. NACE_DB07_13 måler branchen for den enkeltes væsentligste beskæftigelse. Den overordnede branchegruppering er baseret på Danmark Statistiks standardgruppering af brancher med 19 grupper, se yderligere her [Bilag 1 \(dst.dk\)](#). Blandt dem, der er beskæftigede inden for branchen Sundhed og socialvæsen er ca. halvdelen beskæftiget indenfor hospitaler, hjemmehjælp og plejehjem, mens de resterende er indenfor daginstitutioner, døgninstitutioner og sundhedsvæsenet i øvrigt. Det estimerede antal personer i alt er beregnet på baggrund af, hvor stor en andel gruppen udgør af den samlede stikprøve samt denne andels konfidensintervaller.

SLUTNOTER

- 1 Spørgeskemaet blev udsendt i webformat via e-Boks til en stikprøve af undersøgelsens målgruppe udtrukket af Danmarks Statistik via det danske CPR-register. Data er indsamlet i perioden fra 11. maj 2023 til og med 8. juni af Epinion for Institut for Menneskerettigheder. Respondenterne blev inden de påbegyndte spørgeskemaet oplyst om undersøgelsens formål. De blev derudover oplyst, at deres besvarelse er fuldt anonymiseret og behandlet i henhold til GDPR. Deltagelse i undersøgelsen var naturligvis frivillig, og respondenterne havde mulighed for at afbryde deres besvarelse på hvilket som helst tidspunkt i spørgeskemaet.
- 2 Font, J., & M. Méndez (2013): *Surveying Ethnic Minorities and Immigrant Populations: Methodological Challenges and Research Strategies*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
[Surveying Ethnic Minorities and Immigrant Populations: Methodological Challenges and Research Strategies on JSTOR](#)
- 3 [Medborgerskab, ligebehandling & selvbestemmelse – Integrationsbarometer](#)
- 4 Der er således udarbejdet fire strata med afsæt i svarprocenter blandt undergrupperne i Medborgerskabsundersøgelsen fra 2022. Som det fremgår af Medborgerskabsundersøgelsen er svarprocenterne fx lavere blandt en række oprindelseslande og aldersgrupper (se evt. [baggrundstabeller-fra-medborgerskabsundersogelsen-2022 \(integrationsbarometer.dk\)](#)).
- 5 Denne stikprøve er desuden rensat for inkonsistente besvarelser, dvs. unaturligt hurtige besvarelser eller besvarelser med inkonsistens i de angivne baggrundsoplysninger (25 besvarelser i alt).
- 6 [Baggrundstabeller-fra-medborgerskabsundersogelsen-2022 \(integrationsbarometer.dk\)](#)
- 7 Medborgerskabsundersøgelsen fra 2022 er baseret på en stikprøve på 3.764. Med en svar procent på 37 procent svarer det til en bruttostikprøve på omkring 10.173 personer.
- 8 Groves, R. M., M.P. Couper, P. Presser, E. Singer, R. Tourangeau, G.P. Acosta & L. Nelson (2006): "Experiments in Producing Nonresponse Bias". *The Public Opinion Quarterly*, 70(5), s. 720-736. [Experiments in Producing Nonresponse Bias \(jstor.org\)](#)
- 9 Groves, R. M. & E. Peytcheva (2008): "The Impact of Nonresponse Rates on Nonresponse Bias: A Meta-Analysis". *The Public Opinion Quarterly*, 72(2), s. 167-189. [The Impact of Nonresponse Rates on Nonresponse Bias: A Meta-Analysis \(jstor.org\)](#)
- 10 [World Bank Country and Lending Groups – World Bank Data Help Desk](#)
- 11 Oplysningerne om baggrundskarakteristika kommer fra Danmarks Statistiks registre, herunder BEF, UDD og AKM.
- 12 Font, J., & M. Méndez (2013): *Surveying Ethnic Minorities and Immigrant Populations: Methodological Challenges and Research Strategies*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
[Surveying Ethnic Minorities and Immigrant Populations: Methodological Challenges and Research Strategies on JSTOR](#)
- 13 Khawaja, I. (2022). "Minoritetsstress –begrebet, dets anvendelighed og potentiale." *Kvinder, køn & forskning*, No. 2.

- [Minoritetsstress: Begrebet, dets anvendelighed og potentiale | Kvinder, Køn & Forskning \(tidsskrift.dk\)](#)
- 14 Se evt. [Fakta om indvandrere og efterkommere i Danmark - Danmarks Statistik \(dst.dk\)](#)
- 15 Khawaja, I. (2022). "Minoritetsstress –begrebet, dets anvendelighed og potentiale." Kvinder, køn & forskning, No. 2.
[Minoritetsstress: Begrebet, dets anvendelighed og potentiale | Kvinder, Køn & Forskning \(tidsskrift.dk\)](#)
- 16 Moos-Bjerre A/S (2021): Medborgerskabsundersøgelsen blandt unge københavnere 2021. Diskrimination. København: Moos-Bjerre A/S.
- 17 Medborgerskabsundersøgelsen har dog lavet særskilte opgørelser på tilsvarende målgrupper, som i denne analyse. Se fx [BaggrundstabellerfraMedborgerskabsundersøgelsen2020.pdf \(integrationsbarometer.dk\)](#)
- 18 Danmarks Statistiks statistikbank, FOLK1E
- 19 Bleakley, H. & A. Chin (2010): "Age at Arrival, English Proficiency, and Social Assimilation among US Immigrants." American Economic Journal: Applied Economics, 2(1), s. 165-92.
[Age at Arrival, English Proficiency, and Social Assimilation among US Immigrants - American Economic Association \(aeaweb.org\)](#)
- 20 Schaeffer, M. & K. Judith (2023): "The Integration Paradox - A Review and Meta-Analysis of the Complex Relationship between Integration and Reports of Discrimination". International Migration Review, 0(0).
[The Integration Paradox: A Review and Meta-Analysis of the Complex Relationship Between Integration and Reports of Discrimination - Merlin Schaeffer, Judith Kas, 2023 \(sagepub.com\)](#)
- 21 Institut for Menneskerettigheder (2017): Afro-danskeres oplevelse af diskrimination i Danmark. København.
[afrodanskere_web.pdf \(menneskeret.dk\)](#)
- 22 Jensen, T. G., K. Weibel, M.K. Tørslev, L.L. Knudsen & S.J. Jacobsen (2012): "Måling Af Diskrimination På Baggrund Af Etnisk Oprindelse". København: SFI – Det Nationale Forskningscenter For Velfærd. [Måling af diskrimination på baggrund af etnisk oprindelse \(vive.dk\)](#)
- 23 Der er tre overordnede fordele ved denne spørgeramme. For det første dækker den forskellige dimensioner af diskrimination bredt set fremfor at fokusere på enkelte områder. For det andet fremhæves det eksplicit i alle spørgsmål, at den oplevede diskrimination skal relatere sig til respondentens etniske baggrund. På den måde sikrer vi at måle diskrimination på grund af etnisk baggrund. For det tredje udspecificeres og konkretiseres det, hvad der menes med diskrimination, da begrebet "diskrimination" ikke nødvendigvis forstås på samme måde af alle. Alt i alt øger dette spørgerammens interne validitet, dvs. at vi måler det, som vi har til hensigt.
- 24 VIVE betegner fx tilsvarende spørgsmål som potentiel lovstridig diskrimination i deres rapport "Måling af diskrimination på baggrund af etnisk oprindelse" fra 2012. Tilsvarende spørgsmål medtages også i Medborgerskabsundersøgelsens opgørelse af oplevet diskrimination.
- 25 For eksempel fremgår det af Europarådets Socialpakt, at sociale rettigheder bør sikres uden forskelsbehandling på grundlag af blandet andet race, hudfarve eller national herkomst.

- 26 FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder artikel 2(1) [FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder | Institut for Menneskerettigheder](#) og FN's Konvention om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder artikel 2(2) [FN's Konvention om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder | Institut for Menneskerettigheder](#)
- 27 FN's Konvention om Afskaffelse af Alle Former for Racediskrimination [Racediskriminationskonventionen | Institut for Menneskerettigheder](#)
- 28 FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder artikel 20 (2).
- 29 ILO-konvention nr. 111 om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv.
- 30 Andersen, A. et al (2020): Ligestillingslovene bind 1. København: Djøf Forlag, s. 604-605
- 31 Andersen, A. et al (2020): Ligestillingslovene bind 1. København: Djøf Forlag, s. 604-605
- 32 Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 14
- 33 Traktaten om Den Europæiske Union, artikel 2. Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, artikel 10. Se også relateret hertil Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, artikel 21.
- 34 Direktiv 2000/43/EF.
- 35 [EUR-Lex - I33114 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)
- 36 [EUR-Lex - I33114 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)
- 37 Andersen, A. et al (2020): Ligestillingslovene bind 1. København: Djøf Forlag, s. 28
- 38 Andersen, A. et al (2020): Ligestillingslovene bind 1. København: Djøf Forlag, s. 28
- 39 Lov om etnisk ligebehandling, LBK nr 438 af 16/05/2012.
- 40 Forslag til lov om etnisk ligebehandling, 2002-03 L 155, lovforslag som fremsat, bemærkninger til § 3, https://webarkiv.ft.dk/?/Samling/20021/lovforslag_oversigtsformat/L155.htm. Det bemærkes, at EU afviser teorier, der søger at fastslå, at der findes forskellige menneskeracer. Anvendelsen af udtrykket race i denne rapport skal forstås i overensstemmelse med national og international ret og indebærer ikke en accept af sådanne teorier, jf. Direktiv 2000/43/EF, præambel punkt 6.
- 41 FN's Konvention om Afskaffelse af Alle Former for Racediskrimination, artikel 1(1)
- 42 Action programme to combat racism against Sami, Regeringskansliet, 10. februar 2023. [action-programme-to-combat-racism-against-sami.pdf \(government.se\)](#)
- 43 Skadegaard, Mira (2023, 01.11): "Strukturel diskrimination, benægtelse og intention". *Politica*, 55(4): 313-332. Sonne, F. G. H. (2020, 22.06): "Hvad er strukturel racisme?"
- 44 Findes strukturel racisme i Danmark?. Videnskab. <https://videnskab.dk/kultur-samfund/hvad-er-strukturel-racisme-og-findes-strukturel-racisme-i-danmark/>
- 45 Dahl, M., & Krog, N. (2018): "Experimental Evidence of Discrimination in the Labour Market: Intersections between Ethnicity, Gender, and Socio-Economic Status". *European Sociological Review*, 34 (4): 402–417. [Experimental Evidence of Discrimination in the Labour Market: Intersections between Ethnicity, Gender, and Socio-Economic Status | European Sociological Review | Oxford Academic \(oup.com\)](#)
- 46 Zschirnt, E., & Ruedin, D. (2016): "Ethnic discrimination in hiring decisions: a meta-analysis of correspondence tests 1990–2015". *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 42: (7): 1115-1134. [Ethnic discrimination in hiring decisions: a meta-analysis of correspondence tests 1990–2015: Journal of Ethnic and Migration Studies: Vol 42, No 7 \(tandfonline.com\)](#)

- 47 Dahl, M. (2022): "Alike but Different: How Cultural Distinctiveness Shapes Immigrant-Origin Minorities' Access to the Labour Market". *Int. Migration & Integration* 23: 2269–2287. <https://doi.org/10.1007/s12134-021-00844-y>
- 48 Herby, J., & Nielsen, U.H. (2015): "Omfanget af forskelsbehandling af nydanskere - Et felteksperiment på lejemarkedet". Ankestyrelsen, Incentive, Version: 1. <https://ast.dk/filer/ankestyrelsen-generelt/antidiskriminationsenheden/rapport-om-etnisk-diskrimination-pa-boligmarkedet.pdf/view>
- 49 Olsen, A.L., Kyhse-Andersen, J.H. and Moynihan, D. (2022): "The Unequal Distribution of Opportunity: A National Audit Study of Bureaucratic Discrimination in Primary School Access". *American Journal of Political Science*, 66: 587-603. <https://doi.org/10.1111/ajps.12584>
- 50 Institut for Menneskerettigheder (2022): Bekæmpelse af diskrimination i nattelivet. København: Institut for Menneskerettigheder. <https://menneskeret.dk/udgivelser/diskrimination-nattelivet>
- 51 Nørregård-Nielsen & Rosenmeier Rådgivende sociologer (2007): Nydanskere i Nattelivet. Fyn: Nørregård-Nielsen & Rosenmeier ApS <https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/reu/spm/724/svar/1758076/2352926.pdf>
- 52 Institut for Menneskerettigheder (2022): Bekæmpelse af diskrimination i nattelivet. København: Institut for Menneskerettigheder. <https://menneskeret.dk/udgivelser/etnisk-profilering>
- 53 Institut for Menneskerettigheder (2022): Had mod minoriteter – Fortællinger om had i hverdagen. København: Institut for Menneskerettigheder. <https://menneskeret.dk/udgivelser/had-mod-minoriteter>
- 54 Rigspolitiet (2023): Hadforbrydelser i 2021 - Rigspolitiets årsrapport vedrørende hadforbrydelser. København: Politi <https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/statistikker/hadforbrydelser/hadforbrydelser-2021.pdf>
- 55 Institut for Menneskerettigheder (2017): Afro-danskeres oplevelse af diskrimination i Danmark. København: Institut for Menneskerettigheder. [afrodanskere_web.pdf \(menneskeret.dk\)](https://menneskeret.dk/afrodanskere_web.pdf)
- 56 Institut for Menneskerettigheder (2022): Had mod minoriteter – Fortællinger om had i hverdagen. København: Institut for Menneskerettigheder. <https://menneskeret.dk/udgivelser/had-mod-minoriteter>
- 57 Khawaja, I. (2022). "Minoritetsstress –begrebet, dets anvendelighed og potentiale." *Kvinder, køn & forskning*, No. 2. [Minoritetsstress: Begrebet, dets anvendelighed og potentiale | Kvinder, Køn & Forskning \(tidsskrift.dk\)](https://tidsskrift.dk/kvinderkonnforskning/2022/2/minoritetsstress-begrebet-dets-anvendelighed-og-potentiale)
- 58 Khawaja, I. (2022). "Minoritetsstress –begrebet, dets anvendelighed og potentiale." *Kvinder, køn & forskning*, No. 2. [Minoritetsstress: Begrebet, dets anvendelighed og potentiale | Kvinder, Køn & Forskning \(tidsskrift.dk\)](https://tidsskrift.dk/kvinderkonnforskning/2022/2/minoritetsstress-begrebet-dets-anvendelighed-og-potentiale)
- 59 Moos-Bjerre A/S (2021): Medborgerskabsundersøgelsen blandt unge københavnere 2021 Diskrimination for Københavns Kommune. Moos-Bjerre A/S [Forside \(kk.dk\)](https://moos-bjerre.dk/forside)
- 60 Danmarks Statistik (2022): Fakta om indvandrere og efterkommere i Danmark. [Fakta om indvandrere og efterkommere i Danmark - Danmarks Statistik \(dst.dk\)](https://statistik.dk/fakta-om-indvandrere-og-efterkommere-i-danmark)
- 61 I alt angiver 61 pct. at have oplevet både diskrimination og fordomme, mens 5 pct. angiver kun at have oplevet diskrimination (men ikke fordomme) og 19 pct. angiver kun at have oplevet fordomme (men ikke diskrimination). De resterende 16 pct. har hverken oplevet diskrimination eller fordomme.

- 62 Udlændinge- og Integrationsministeriet: Det daværende Social- og Integrationsministerium offentliggjorde i november 2012 et nationalt integrationsbarometer, der skal synliggøre regeringens målsætninger for integrationsindsatsen. Barometret skal skabe et samlet overblik over udviklingen på integrationsområdet i forhold til regeringens målsætninger og dermed gøre det muligt at følge op på udviklingen. [Barometer – Integrationsbarometer](#)
- 63 Medborgerskabsundersøgelsen er målrettet efterkommere og indvandrere (med min. tre års ophold) med ikke-vestlig baggrund, mens denne analyse er målrettet efterkommere og indvandrere (indvandret inden de fyldte 13 år) med ikke-vestlig baggrund. I medborgerskabsundersøgelsen kan der blandt gruppen af indvandrere være personer, der er kommet til Danmark i voksenalderen. Derudover er der også forskelle i målingen af diskrimination samt i spørgsmålsformuleringer. Korrigerer man for disse faktorer, ligger omfanget på nogenlunde samme niveau.
- 64 Udlændinge- og Integrationsministeriet (2020): Medborgerskabsundersøgelsen 2020 - Baggrundstabeller [Baggrundstabeller fra Medborgerskabsundersøgelsen 2020.pdf](#) ([integrationsbarometer.dk](#))
- 65 Dette bekræftes også af en særøpgørelse fra Medborgerskabsundersøgelsen, der er baseret på samme målgruppe som denne analyse. Her er det 65 procent af minoritetsetniske personer med opvækst i Danmark, der angiver oplevelser med diskrimination.
- 66 Schaeffer, M., Judith, K. (2023): "The Integration Paradox - A Review and Meta-Analysis of the Complex Relationship between Integration and Reports of Discrimination". International Migration Review, 0(0). [The Integration Paradox: A Review and Meta-Analysis of the Complex Relationship Between Integration and Reports of Discrimination - Merlin Schaeffer, Judith Kas, 2023 \(sagepub.com\)](#)
- 67 Schaeffer, M., Judith, K. (2023): "The Integration Paradox - A Review and Meta-Analysis of the Complex Relationship between Integration and Reports of Discrimination". International Migration Review, 0(0). [The Integration Paradox: A Review and Meta-Analysis of the Complex Relationship Between Integration and Reports of Discrimination - Merlin Schaeffer, Judith Kas, 2023 \(sagepub.com\)](#)
- 68 Steinmann, J.P. (2019): "The paradox of integration: why do higher educated new immigrants perceive more discrimination in Germany?" Journal of Ethnic and Migration Studies, 45 (9): 1377-1400. [The paradox of integration: why do higher educated new immigrants perceive more discrimination in Germany?: Journal of Ethnic and Migration Studies: Vol 45, No 9 \(tandfonline.com\)](#)
- 69 Van Doorn, M., Scheepers, P. & Dagevos, J. (2013): "Explaining the Integration Paradox Among Small Immigrant Groups in the Netherlands". Int. Migration & Integration 14: 381–400. [Explaining the Integration Paradox Among Small Immigrant Groups in the Netherlands | SpringerLink](#)
- 70 Schaeffer, M., Judith, K. (2023): "The Integration Paradox - A Review and Meta-Analysis of the Complex Relationship between Integration and Reports of Discrimination". International Migration Review, 0(0). [The Integration Paradox: A Review and Meta-Analysis of the Complex Relationship Between Integration and Reports of Discrimination - Merlin Schaeffer, Judith Kas, 2023 \(sagepub.com\)](#)
- 71 Steinmann, J.P. (2019): "The paradox of integration: why do higher educated new immigrants perceive more discrimination in Germany?" Journal of Ethnic and

- Migration Studies, 45 (9): 1377-1400. [The paradox of integration: why do higher educated new immigrants perceive more discrimination in Germany?: Journal of Ethnic and Migration Studies: Vol 45, No 9 \(tandfonline.com\)](#)
- 72 Van Doorn, M., Scheepers, P. & Dagevos, J. (2013): "Explaining the Integration Paradox Among Small Immigrant Groups in the Netherlands". *Int. Migration & Integration* 14: 381–400.
[Explaining the Integration Paradox Among Small Immigrant Groups in the Netherlands | SpringerLink](#)
- 73 Schaeffer, M., Judith, K. (2023): "The Integration Paradox - A Review and Meta-Analysis of the Complex Relationship between Integration and Reports of Discrimination". *International Migration Review*, 0(0). [The Integration Paradox: A Review and Meta-Analysis of the Complex Relationship Between Integration and Reports of Discrimination - Merlin Schaeffer, Judith Kas, 2023 \(sagepub.com\)](#)
- 74 Van Doorn, M., Scheepers, P. & Dagevos, J. (2013): "Explaining the Integration Paradox Among Small Immigrant Groups in the Netherlands". *Int. Migration & Integration* 14: 381–400.
[Explaining the Integration Paradox Among Small Immigrant Groups in the Netherlands | SpringerLink](#)
- 75 Schaeffer, M. (2019): "Social Mobility and Perceived Discrimination: Adding an Intergenerational Perspective". *European Sociological Review* 35 (1): 65–80, [Social Mobility and Perceived Discrimination: Adding an Intergenerational Perspective | European Sociological Review | Oxford Academic \(oup.com\)](#)
- 76 Moos-Bjerre A/S (2021): Medborgerskabsundersøgelsen blandt unge københavnere 2021 - Diskrimination. København: Moos-Bjerre A/S. [Forside \(kk.dk\)](#)
- 77 Eurobarometer (2029): Special Eurobarometer 493, Discrimination in the European Union, Denmark, May 2029. [ebs_493_fact_dk_en.pdf](#)
- 78 Deltagerne har angivet, hvorvidt de har et længerevarende helbredsproblem, handicap eller psykisk lidelse samt angivet deres seksuelle orientering. Vi har på den baggrund testet, om helbredsproblemer mv. eller identifikation med LGBT+ er forbundet med forøget sandsynlighed for at opleve diskrimination på grund af etnisk baggrund, men finder ingen signifikant sammenhæng for begge parametre. Dette kan dels skyldes, at der spørges specifikt ind til etnicitet, dels, at der er meget få respondenter i de pågældende grupper. Det vil derfor kræve en større stikprøve for at kunne konkludere noget særskilt på dette område.
- 79 Vi har testet sammenhængen med en mere finmasket aldersgruppering med samme resultat.
- 80 Udlændinge- og Integrationsministeriet (2022): Medborgerskabsundersøgelsen 2022 - Baggrundstabeller [baggrundstabeller-fra-medborgerskabsundersogelsen-2022 \(integrationsbarometer.dk\)](#)
- 81 Vi har også testet, hvorvidt sandsynligheden for at opleve diskrimination er afhængig af, hvorvidt man er bosat i større byer i forhold til de øvrige dele af landet, men finder overordnet ingen sammenhæng.
- 82 Schaeffer, M., Judith, K. (2023): "The Integration Paradox - A Review and Meta-Analysis of the Complex Relationship between Integration and Reports of Discrimination". *International Migration Review*, 0(0). [The Integration Paradox: A Review and Meta-Analysis of the Complex Relationship Between Integration and Reports of Discrimination - Merlin Schaeffer, Judith Kas, 2023 \(sagepub.com\)](#)

- 83 Hvis vi ser særskilt på sammenhængen mellem uddannelsesniveau og oplevelser med at blive mødt med fordomme, er der omvendt en lille positiv sammenhæng med uddannelse, mens det for alle andre hovedspørgsmål gælder, at sammenhængen med uddannelsesniveau er negativ. Med andre ord er højere uddannelsesniveau forbundet med øget sandsynlighed for at angive, at man oplever at blive mødt med fordomme.
- 84 [World Bank Country and Lending Groups – World Bank Data Help Desk](#)
- 85 Dahl, M. (2022): "Alike but Different: How Cultural Distinctiveness Shapes Immigrant-Origin Minorities' Access to the Labour Market". *Int. Migration & Integration* 23: 2269–2287. <https://doi.org/10.1007/s12134-021-00844-y>
- 86 Helbling, M. (2014): "Opposing Muslims and the Muslim Headscarf in Western Europe". *European Sociological Review*, 30 (2): 242–257. [Opposing Muslims and the Muslim Headscarf in Western Europe | European Sociological Review | Oxford Academic \(oup.com\)](#)
- 87 Weichselbaumer, D. (2016): "Discrimination against Female Migrants Wearing Headscarves". Johannes Kepler University Linz and IZA. [Discrimination against Female Migrants Wearing Headscarves \(iza.org\)](#)
- 88 W. Shadid, P. S. van Koningsveld (2005): "Muslim Dress in Europe: Debates on the Headscarf". *Journal of Islamic Studies*, 16 (1): 35–61. [Muslim Dress in Europe: Debates on the Headscarf | Journal of Islamic Studies | Oxford Academic \(oup.com\)](#)
- 89 Byng, Michelle D. (2010): "Symbolically Muslim: Media, Hijab, and the West." *Critical Sociology* 36 (1): 109–29.
- 90 Spørgsmålsformuleringen lyder "Er der noget synligt ved dig, der kan udtrykke din religion eller kulturelle baggrund? (sæt gerne flere krydser)", hvortil respondenterne kan angive følgende: "Jeg bærer ikke noget synligt, der udtrykker min religion eller kulturelle baggrund", "Jeg har en hudfarve, der får folk omkring mig til at antage min religiøse eller kulturelle baggrund", "Jeg har fuldskæg", "Jeg bærer religiøs hovedbeklædning, fx hijab, niqab, turban, kalot", "Jeg bærer tøj, der afspejler min religion eller kulturelle baggrund", "Jeg har synlige tatoveringer, der afspejler min religion eller kulturelle baggrund", "Jeg bærer synlige smykker, der afspejler min religion eller kulturelle baggrund" eller "Andet".
- 91 Et skæg: synlighed og selvkultivering blandt danske muslimer. / Rytter, Mikkel. *Hverdagens Mysterier: refleksioner over ting vi kender, men ikke helt forstår*. ed. / Nils Bubandt; Anne Line Dalsgaard; Ulrik Høi Johansen; Bodil Selmer. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 2014. p. 62-81 (*Antropologiske Studier*; No. 2).
- 92 Butler, Daniel M., and Margit Tavits (2017): "Does the Hijab Increase Representatives' Perceptions of Social Distance?" *The Journal of Politics* 79 (2): 727–31. <https://www.jstor.org/stable/26551024>.
- 93 Jødisk Informations Center. Jødiske symboler - Kipa, Tallit, Magen David. <https://joediskinfo.dk/vidensbank/joediske-symboler-kipa-tallit-magen-david>
- 94 Vi opgør kun religiøs hovedbeklædning for kvinder, da meget få mænd angiver at bære dette.
- 95 Dahl, M., & Krog, N. (2018): "Experimental Evidence of Discrimination in the Labour Market: Intersections between Ethnicity, Gender, and Socio-Economic Status". *European Sociological Review* 34 (4): 402–417. [Experimental Evidence of Discrimination in the Labour Market: Intersections between Ethnicity, Gender, and Socio-Economic Status | European Sociological Review | Oxford Academic \(oup.com\)](#)

- 96 Udlændinge- og Integrationsministeriet. Uddannelse. Det Nationale Integrationsbarometer. <https://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/uddannelse>
- 97 Udlændinge- og Integrationsministeriet (2019): Bruger ikke-vestlige efterkommerkvinder deres uddannelser? - Konklusioner og sammenfatninger. København: Udlændinge- og Integrationsministeriet.
- 98 Institut for Menneskerettigheder (2020): Kvinder med tørklæde – ti kvinders erfaringer med arbejdsmarkedet. København: Institut for Menneskerettigheder.
- 99 Institut for Menneskerettigheder (2020): Kvinder med tørklæde – ti kvinders erfaringer med arbejdsmarkedet. København: Institut for Menneskerettigheder.
- 100 Becker, G. S. (1971): The Economics of Discrimination. Chicago & London: The University of Chicago Press.
- 101 Dansk Erhverv. [Diversitet og inklusion \(dansk erhverv.dk\)](https://dansk erhverv.dk/diversitet-og-inklusion)
- 102 Dansk Erhverv (2021): [Adgang til kapital er største barriere for vækst i startups \(dansk erhverv.dk\)](https://dansk erhverv.dk/adgang-til-kapital-er-storste-barriere-for-vaekst-i-startups)
- 103 Andelen af minoritetsetniske unge, der oplever at få afslag på en ansøgning, er højere end i medborgerskabsundersøgelsen fra 2022, hvor 35% af de 18-29-årige med oprindelse i såkaldte MENAPT-lande og 21% af de 18-29-årige fra de øvrige ikke-vestlige lande angiver at have fået afslag på en ansøgning det seneste år. Forskellen kan til dels forklares af, at vi i vores beregninger udelukkende har personer med, der inden for det seneste år har sendt en ansøgning. Inkluderes personer, der ikke har sendt en ansøgning i løbet af det seneste år i de samlede opgørelserne, justeres resultaterne til, at 42% af dem i aldersgruppen 18-34-årige angiver, at de har oplevet at få afslag på en ansøgning på grund af deres etniske baggrund. Derudover kan forskelle i spørgsmålsformulering og målgruppe være forklaringer på forskelle i niveauer, se yderligere i kapitel 3.
- 104 Respondenterne er i denne sammenligning grupperet i to grupper med hhv. personer med oprindelse i mellemøstlige eller afrikanske lande samlet i en gruppe og personer med oprindelse i de øvrige ikke-vestlige lande samlet i en anden gruppe.
- 105 Blandt personer fra de øvrige ikke-vestlige lande ligger andelen for personer med oprindelse i østeuropæiske samt centralasiatiske lande på omkring 43%, mens den er lidt lavere for personer med oprindelse i latinamerikanske lande (30%) og noget lavere for personer fra østasiatiske lande (19%).
- 106 Den estimerede sammenhæng mellem synlige karakteristika og sandsynligheden for at angive oplevelser med at få afslag på en ansøgning for de særskilte områder er baseret på en logistisk regressionsmodel, hvor den binære responsvariabel i regressionsmodellen antager værdien én, hvis respondenterne har angivet oplevelser med diskrimination inden for det særskilte område. I modellen har vi kontrolleret for en række baggrundskarakteristika, se også kapitel 3. Sammenhængen med hovedbeklædning er kun estimeret for kvinder og sammenhængen med fuldskæg er kun estimeret for mænd. Der er områder, fx i forhold til boligsøgning, hvor det ikke er muligt at estimere en eventuel sammenhæng mellem hovedbeklædning og afslag på ansøgning på grund af få observationer.
- 107 Respondenterne er først blevet bedt om at angive, hvad de har ansøgt om inden for det seneste år og dernæst, hvor de har oplevet at få afslag inden for det seneste år. De respondenter, der har angivet, at de har fået afslag på en

- ansøgning inden for et specifikt område, men ikke har angivet, at de har søgt inden for det givne område, er inkluderet i opgørelserne, da vi antager, at de også har søgt om det pågældende. Det drejer sig om relativt få respondenter og resultaterne ændringer sig ikke meget, hvis disse besvarelser ekskluderes. Forskellen er størst hvad angår uddannelse og leje, fremleje eller køb af bolig. Her rykker resultaterne sig med 5 procentpoint med den alternative opgørelsesmetode.
- 108 SOSU Nord. "Ny aftale sikrer praktikpladser på uddannelsen til social- og sundhedsassistent". [Praktikpladsgaranti \(sosunord.dk\)](https://www.sosunord.dk)
- 109 Institut for Menneskerettigheder (2023): Minoritetsetniske elever fravælges til oplæring. København: Institut for Menneskerettigheder.
- 110 Zhirnt, E. & Ruedin, D. (2016): "Ethnic discrimination in hiring decisions: a meta-analysis of correspondence tests 1990–2015." *Journal of ethnic and Migration studies*, 42 (7): 1115-1134.
- 111 Dahl, M. & Krog, N. (2018): "Experimental evidence of discrimination in the labour market: Intersections between ethnicity, gender, and socio-economic status." *European Sociological Review*, 34 (4): 402-417.
- 112 Dahl, M. (2022): "Alike but different: How cultural distinctiveness shapes immigrant-origin minorities' access to the labour market". *Journal of International Migration and Integration*, 23: 2269–2287.
- 113 Ligebehandlingsnævnet, KEN nr 9641 af 26/04/2017
- 114 Ligebehandlingsnævnet, KEN nr 11215 af 07/10/2015
- 115 Andersson, L., Jakobsson, N. & Kotsadam, A. (2012): "A Field Experiment of Discrimination in the Norwegian Housing Market: Gender, Class, and Ethnicity." *Land Economics*, 88 (2): 233-240.
- 116 Öblom, A. & Antfolk, J. (2017): "Ethnic and gender discrimination in the private rental housing market in Finland: A field experiment." *PloS One*, 12 (8): e0183344.
- 117 Ankestyrelsen (2015): Omfanget af forskelsbehandling af nydanskere - et felteksperiment på lejeboligmarkedet. København: Ankestyrelsen.
- 118 Findboliger: [Over dobbelt så svært at få bolig, hvis du hedder Mohammad; "Jeg ved jo ikke om du er kriminel eller bandemedlem" | Findboliger.dk \(ritzau.dk\)](https://www.findboliger.dk)
- 119 Ligebehandlingsnævnet, KEN nr 9500 af 04/06/2010.
- 120 Ligebehandlingsnævnet, KEN nr 9026 af 07/12/2022
- 121 Der er ikke signifikant forskel på hvor ofte mænd og kvinder angiver, at de har fået afslag på en ansøgning om et banklån.
- 122 Pager, D. & Shepherd, H. (2008): "The Sociology of Discrimination: Racial Discrimination in Employment, Housing, Credit, and Consumer Markets." *Annual Review of Sociology*, 34 (1): 181-209.
- 123 Aldén, L. & Hammarstedt, M. (2016): "Discrimination in the Credit Market? Access to Financial Capital among Self-employed Immigrants." *Kyklos*, 69 (1): 3-31.
- 124 Kristeligt Dagblad (2021): Moskeen har en sund økonomi. Men ingen danske banker vil have den som kunde. København: Kristeligt Dagblad. [Moskeen har en sund økonomi. Men ingen danske banker vil have den som kunde | Kristeligt Dagblad \(kristeligt-dagblad.dk\)](https://www.kristeligt-dagblad.dk)
- 125 Ligebehandlingsnævnet, KEN nr 9802 af 10/12/2014
- 126 Bourabain, D. & Verhaeghe, P. (2018): "Could you help me, please? Intersectional field experiments on everyday discrimination in clothing stores". *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 45(11): 2026-2044, DOI: 10.1080/1369183X.2018.1480360

- 127 Sodemann, M. (2020): Det du ikke ved får patienten ondt af. Odense: Eget forlag.
- 128 Olsen, A., Kyhse-Andersen, J. & Moynihan, D. (2020): "The Unequal Distribution of Opportunity: A National Audit Study of Bureaucratic Discrimination in Primary School Access". *American Journal of Political Science*, 66(3): 587-603. 10.1111/ajps.12584.
- 129 Khawaja, I. (2023): "Minoritetsstress: Begrebet, dets anvendelighed og potentiale". *Kvinder, Køn & Forskning*.
- 130 Pedersen, M. J., Stritch, J. M., & Thuesen, F. (2018): "Punishment on the Frontlines of Public Service Delivery: Client Ethnicity and Caseworker Sanctioning Decisions in a Scandinavian Welfare State". *Journal of Public Administration Research and Theory*, 28(3): 339-354.
- 131 Respondenterne er i denne sammenligning grupperet i to grupper med hhv. personer med oprindelse i mellemøstlige eller afrikanske lande samlet i en gruppe og personer med oprindelse i de øvrige ikke-vestlige lande samlet i en anden gruppe.
- 132 Den estimerede sammenhæng mellem synlige karakteristika og sandsynligheden for at angive oplevelser med at få dårligere service eller betjening for de særskilte områder er baseret på en logistisk regressionsmodel, hvor den binære responsvariabel i regressionsmodellen antager værdien én, hvis respondenterne har angivet oplevelser med diskrimination inden for det særskilte område. I modellen har vi kontrolleret for en række baggrundskarakteristika, se også kapitel 3. Sammenhængen med hovedbeklædning er kun estimeret for kvinder og sammenhængen med fuldskæg er kun estimeret for mænd. Der er områder, fx i forhold til nattelivet, hvor det ikke er muligt at estimere en eventuel sammenhæng mellem hovedbeklædning og dårligere service eller betjening på grund af få observationer.
- 133 Mænd angiver dårligere service signifikant mere end kvinder i mødet med politiet, domstole, i nattelivet, i banker samt i mødet med kommunen, mens det forholder sig omvendt i mødet med uddannelsesinstitutioner, hvor kvinder i højere grad angiver diskrimination her.
- 134 Bourabain, D. & Verhaeghe, P. (2018): "Could you help me, please? Intersectional field experiments on everyday discrimination in clothing stores". *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 45(11): 2026-2044, DOI: 10.1080/1369183X.2018.1480360
- 135 Gabbidon, S. L. & Higgins, G. E. (2007): "Consumer racial profiling and perceived victimization: A phone survey of Philadelphia area residents". *American Journal of Criminal Justice*, 32(1-2): 1-11.
- 136 Schreer, G. et al (2009): "'Shopping while Black': Examining Racial Discrimination in a Retail Setting". *Journal of Applied Social Psychology*, 39(6): 1432-1444.
- 137 Nissen, Maya (2018, 19.04): "Anklaget for racisme: Starbucks lukker 8.000 butikker for en eftermiddag". DR. <https://www.dr.dk/nyheder/udland/anklaget-racisme-starbucks-lukker-8000-butikker-en-eftermiddag>
- 138 Christensen, K. M., (2018, 03.06): "Grammy-nomineret sanger anklager butikskæde for racisme: Nu lukker alle butikker i én dag". DR. <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/grammy-nomineret-sanger-anklager-butikskade-racisme-nu-lukker-alle-butikker-i-en-dag>
- 139 Brewster, Z. W., et al (2014): "Consumer Racial Profiling in U.S. Restaurants: Exploring Subtle Forms of Service Discrimination against Black Diners." *Sociological Forum (Randolph, N.J.)*, 29(2): 476-95

- 140 Brewster, Z. W., & Rusche, S. N. (2012): "Quantitative evidence of the continuing significance of race: Tableside racism in full-service restaurants". *Journal of Black Studies*, 43(4): 359-284.
- 141 Blandt dem der har oplevet dårligere service i sundhedsvæsenet, angiver 31 pct., at de også har fået nægtet adgang i kontakt med læge, sundhedsplejerske på hospital eller tilsvarende.
- 142 Kristiansen, M. & Mygind, A. (2004): "Komplekse møder. Hospitalspersonalets oplevelser af mødet med etniske minoritetspatienter på en børneafdeling: Kandidatafhandling". Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet, Museum Tusulanum, København.
- 143 Schulman, Kevin A. et al. (1999): "The effect of race and sex on physicians' recommendations for cardiac catheterization". *New England Journal of Medicine*. 1999;340(8):618-26.
- 144 Norstrand Bang A. K. & Sørensen M. G. (2017): "Sygeplejerskers møde med patienter af anden etnisk baggrund end skandinavisk på akutmodtagelsen. Et kvalitativt studie". Department of Health Sciences, Lund University. [Microsoft Word - MAGISTEROPGAVE..docx \(lu.se\)](#) (07.11.2023).
- 145 Sodemann, M. (2017): "Undersøgelse af misforståede symptomer, alvorlige fejlopfattelser og utilsigtede hændelser involverende etniske minoritetspatienter med sprogbarrierer - Hyppige udfordringer for patientsikkerheden ved sprogbarrierer". Indvandrermedicinsk Klinik, Odense Universitetshospital, Odense.
- 146 Sodemann, M. (2020): *Det du ikke ved får patienten ondt af*. Odense: Eget forlag.
- 147 Olsen, Asmus Leth et al. (2020): "The Unequal Distribution of Opportunity: A National Audit Study of Bureaucratic Discrimination in Primary School Access". *American Journal of Political Science*. 66. 10.1111/ajps.12584.
- 148 Institut for Menneskerettigheder (2023): *Grønlandske studerende i Danmark*. København: Institut for Menneskerettigheder. <https://menneskeret.dk/udgivelser/groenlandske-studerende-danmark>
- 149 Uniavisen (2023): "Medlem af Akademisk Råd: »Først tænkte jeg, at det ikke kan passe, at der skulle være tale om diskrimination. Men jeg er blevet klogere«". <https://uniavisen.dk/medlem-af-akademisk-raad-foerst-taenkte-jeg-at-det-ikke-kan-passe-at-der-skulle-vaere-tale-om-diskrimination-men-jeg-er-blevet-klogere/> (11.01.2023)
- 150 Uniavisen (2023): "Undersøgelse bekræfter diskrimination på Odontologi. Her er, hvad vi ved om resultaterne". <https://uniavisen.dk/undersoegelse-bekraefter-diskrimination-paa-odontologi-her-er-hvad-vi-ved-om-resultaterne/> (13.01.2023).
- 151 Ligebehandlingsnævnet, KEN nr 9599 af 06/06/2013
- 152 Moos-Bjerre A/S (2018): *Survey om medborgerskab blandt unge (18-29 år) for Københavns Kommune*. København: Moos-Bjerre A/S
- 153 Brown, A. E. (2018): "Discrimination in Ridehail and Taxi Services. UCLA: Institute of Transportation Studies". Institute of Transportation Studies, University of California. <https://escholarship.org/uc/item/3k9018wk>
- 154 Blandt dem, der angiver at have oplevet dårligere service hos kommunen, angiver 35 pct., at de også har fået nægtet adgang i forbindelse kontakten med kommunen.
- 155 Pedersen, M. J., Stritch, J. M., & Thuesen, F. (2018): "Punishment on the Frontlines of Public Service Delivery: Client Ethnicity and Caseworker Sanctioning Decisions in a Scandinavian Welfare State". *Journal of Public Administration Research and Theory*, 28(3), 339-354.

- 156 Hemker, J. & Rink, A. (2017): "Multiple Dimensions of Bureaucratic Discrimination: Evidence from German Welfare Offices". *American Journal of Political Science*, 61(4), 786-803 10.1111/ajps.12312
- 157 Ligebehandlingsnævnet, KEN nr 9022 af 07/12/2022
- 158 Ligebehandlingsnævnet, KEN nr 9283 af 22/03/2023
- 159 Lyduch, K. (22.10.2021): "Diskrimination i nattelivet sker også udenfor København:
- 160 "Held og lykke med at komme ind". TV2 Kosmopol. <https://www.tv2kosmopol.dk/lorryland/diskrimination-i-nattelivet-sker-ogsaa-udenfor-koebenhavn-held-og-lykke-med-at-komme-ind>
- 161 Christensen, C. D. (13.04.2022): "Studerende om diskrimination i nattelivet: - De siger, at man kan gøre folk utrygge". TV2. <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2022-04-13-studerende-om-diskrimination-i-nattelivet-de-siger-at-man-kan-goere-folk-utrygge>
- 162 Christensen, C. D. (13.04.2022): "Studerende om diskrimination i nattelivet: - De siger, at man kan gøre folk utrygge". TV2. <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2022-04-13-studerende-om-diskrimination-i-nattelivet-de-siger-at-man-kan-goere-folk-utrygge>
- 163 Enevoldsen, M. S. (12.12.2018): "Ali blev afvist i nattelivet: "Det føltes som en mavepuster - hvad fanden sker der?"". Alt. <https://www.alt.dk/artikler/ali-blev-afvist-i-nattelivet>
- 164 Institut for Menneskerettigheder (2022): Had mod minoriteter – Fortællinger om had i hverdagen. København: Institut for Menneskerettigheder. [HAD MOD MINORITETER - FORTÆLLINGER OM HAD I HVERDAGEN \(menneskeret.dk\)](https://www.menneskeret.dk/had-mod-minoriteter-fortaelinger-om-had-i-hverdagen)
- 165 Respondenterne er i denne sammenligning grupperet i to grupper med hhv. personer med oprindelse i mellemøstlige eller afrikanske lande samlet i en gruppe og personer med oprindelse i de øvrige ikke-vestlige lande samlet i en anden gruppe.
- 166 Der er områder, fx nattelivet, hvor det ikke er muligt at estimere en eventuel sammenhæng på grund af for få observationer.
- 167 Den estimerede sammenhæng mellem synlige karakteristika og sandsynligheden for at angive oplevelser med at blive nægtet adgang for de særskilte områder er baseret på en logistisk regressionsmodel, hvor den binære responsvariabel i regressionsmodellen antager værdien én, hvis respondenterne har angivet oplevelser med diskrimination inden for det særskilte område. I modellen har vi kontrolleret for en række baggrundskarakteristika, se også kapitel 3. Sammenhængen med hovedbeklædning er kun estimeret for kvinder og sammenhængen med fuldskæg er kun estimeret for mænd. Der er områder, fx i forhold til nattelivet, hvor det ikke er muligt at estimere en eventuel sammenhæng mellem hovedbeklædning og nægtet adgang på grund af for få observationer.
- 168 Der er et overlap i besvarelserne af at blive nægtet adgang og få dårligere service eller betjening. Det gælder for næsten 80 procent af dem, der angiver, at de er blevet nægtet adgang til steder på grund af deres etniske baggrund, at de også har angivet, at de har oplevet at få dårligere service eller betjening på grund af deres etniske baggrund. Sammenholdes nægtet adgang og dårligere service eller betjening på de konkrete steder, angiver mellem 50 procent og 80 procent af dem, der har angivet at blive nægtet adgang til et konkret sted også, at de har oplevet at få dårligere service det samme sted.
- 169 Eshaghbeigi-Hosseini, M. (2005): "Mærket – Etnicitet og køn i det københavnske natteliv". Kultur- og sprogmødestudier, Roskilde Universitetscenter.

- 170 Søgaard, T. F. (2014): "Bouncers, Policing and the (In)visibility of Ethnicity in Nightlife Security Governance". *Social Inclusion* 2 (3): 040.
- 171 Bach, J. T. (12.05.23): "Der er ikke plads til flere af din slags på klubben" - Oslo-model skal mindske diskrimination i dansk natteliv". TV2. <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2023-05-12-der-er-ikke-plads-til-flere-af-din-slags-paa-klubben-oslo-model-skal-mindske-diskrimination-i-dansk-natteliv>
- 172 Enevoldsen, M. S. (12.12.2018): "Ali blev afvist i nattelivet: "Det føltes som en mavepuster - hvad fanden sker der?"". Alt. <https://www.alt.dk/artikler/ali-blev-afvist-i-nattelivet>
- 173 Klager har fået medhold i 31 sager ud af de 61 sager om diskrimination i nattelivet på baggrund af etnicitet, race, hudfarve eller national oprindelse som Ligebehandlingsnævnet har behandlet fra 2009-2021. Se nærmere i Institut for Menneskerettigheders rapport [Bekæmpelse af diskrimination i nattelivet, overbliknotat, april 2022.pdf \(menneskeret.dk\)](#)
- 174 Ligebehandlingsnævnets afgørelse, KEN nr. 9586 af 01/06/2023, journalnummer 21-54904.
- 175 Politiloven §1 (LBK nr 1270 af 29/11/2019)
- 176 Den Uafhængige Politiklagemyndighed (2022). Årsberetning 2022. [REU Alm. del - endeligt svar på spørgsmål 699: Besvarelse af spørgsmål nr. 699 \(Alm. del\) fra Folketingets Retsudvalg.pdf \(ft.dk\)](#)
- 177 ECRI (2007): General Policy Recommendation N 11: On Combatting Racism and Racial Discrimination in Policing.
- 178 Institut for Menneskerettigheder (2022): Kvantitativ analyse – registeranalyse af sigtelser og anholdelser uden fældende afgørelse. København: Institut for Menneskerettigheder.
- 179 Institut for Menneskerettigheder (2022): Kvalitativ analyse - Oplevelser og konsekvenser af minoritetsetniske mænds møder med politiet. København: Institut for Menneskerettigheder.
- 180 ECRI (2007): General Policy Recommendation N 11: On Combatting Racism and Racial Discrimination in Policing. Strasbourg: European Commission against Racism and Intolerance (ECRI). [CRI\(2007\)39 \(coe.int\)](#)
- 181 Institut for Menneskerettigheder (2022): Etnisk profilering – en juridisk analyse. København: Institut for Menneskerettigheder. s. 8
- 182 På grund af afrundinger summerer tallene til 30 procent og ikke 29 procent.
- 183 Institut for Menneskerettigheder (2022): Kvantitativ analyse – registeranalyse af sigtelser og anholdelser uden fældende afgørelse, etnisk profilering 2022. København: Institut for Menneskerettigheder.
- 184 European Agency for Fundamental Rights (2023): Being black in the EU – Experiences of People of African Descent. Luxembourg: Publications Office of the European Union. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2023-being-black_in_the_eu_en.pdf
- 185 Institut for Menneskerettigheders undersøgelse af etnisk profilering fra 2022 gennemgår øvrige forklaringer, som er relevante at være opmærksomme på.
- 186 European Agency for Fundamental Rights (2023): Being black in the EU – Experiences of People of African Descent. Luxembourg: Publications Office of the European Union. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2023-being-black_in_the_eu_en.pdf

- 187 Holmberg, L. (2000): "Discretionary Leniency and Typological Guilt: Results from a Danish Study of Police Discretion." *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* 1 (2): 179–94.
- 188 Fældende afgørelser er kategoriseret på baggrund af Danmark Statistiks kriminalregistre med afgørelse KRAF og KRKO. Hvis afgørelsestypen er enten "Frifindelse" eller "Påtaleopgivelse" er afgørelsen kategoriseret som ikke fældende. Kategoriseringen af gerningstyper er baseret på variabelen GER7, som er Danmarks Statistiks syvcifrede kode for, hvilken type gerning afgørelsen angår.
- 189 Forskellen mellem mænd i de to aldersgrupper 35-44-årige og 45+ årige er dog kun signifikant på et 10-procentsniveau.
- 190 Forskellen i omfanget for personer med oprindelse i Mellemøsten og Nordafrika og personer med oprindelse i Afrika Syd for Sahara er kun signifikant på et 10-procentsniveau.
- 191 Institut for Menneskerettigheder (2022): Kvantitativ analyse – registeranalyse af sigtelser og anholdelser uden fældende afgørelse, etnisk profilering 2022. København: Institut for Menneskerettigheder.
- 192 Birk Haller et al. (2020): "Experiencing Police Violence and Insults: Narratives from Ethnic Minority Men in Denmark." *Nordic Journal of Criminology* 21(2):170–85.
- 193 Birk Haller et al. (2020): "Minor Harassments: Ethnic Minority Youth in the Nordic Countries and Their Perceptions of the Police." *Criminology and Criminal Justice*.
- 194 Solhjell et al. (2019): "'We Are Seen as a Threat': Police Stops of Young Ethnic Minorities in the Nordic Countries." *Critical Criminology* 27(2): 347–61.
- 195 Saarikkomäki et al. (2021): "Suspected or Protected? Perceptions of Procedural Justice in Ethnic Minority Youth's Descriptions of Police Relations." *Policing and Society* 31(4):386–401.
- 196 Institut for Menneskerettigheder (2022). Kvalitativ analyse - Oplevelser og konsekvenser af minoritetsetniske mænds møder med politiet. København: Institut for Menneskerettigheder.
- 197 Danmarks Radio (2018) "I Politiets Vold: Sæson 1 – Mørk Og Mistænkt". København: Danmarks Radio. (dokumentar)
- 198 Justitsministeriets Forskningskontor (2022): Udsathed for vold og andre former for kriminalitet - Offerundersøgelserne 2005-2021. Hovedtal. København: Justitsministeriets Forskningscenter.
https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2023/01/Udsathed-for-vold-og-andre-former-for-kriminalitet.-Offerundersogelserne-2005-2021_WT.pdf
- 199 Rigspolitiet (2023): Hadforbrydelser i 2021 - Rigspolitiets årsrapport vedrørende hadforbrydelser. København: Politi
<https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/statistikker/hadforbrydelser/hadforbrydelser-2021.pdf>
- 200 Justitsministeriets Forskningskontor (2022): Udsathed for vold og andre former for kriminalitet - Offerundersøgelserne 2005-2021. Hovedtal. København: Justitsministeriets Forskningscenter. https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2023/01/Udsathed-for-vold-og-andre-former-for-kriminalitet.-Offerundersogelserne-2005-2021_WT.pdf
- 201 Justitsministeriets Forskningskontor (2022): Udsathed for vold og andre former for kriminalitet - Offerundersøgelserne 2005-2021. Hovedtal. København: Justitsministeriets Forskningscenter. https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2023/01/Udsathed-for-vold-og-andre-former-for-kriminalitet.-Offerundersogelserne-2005-2021_WT.pdf

- 202 Institut for Menneskerettigheder (2023): "Registrering af hadforbrydelser skal styrkes", København: Institut for Menneskerettigheder. <https://menneskeret.dk/udgivelser/registrering-hadforbrydelser-styrkes>
- 203 Lauritsen, J.L. (2005): "Social and Scientific Influences on the Measurement of Criminal Victimization". J Quant Criminol 21: 245–266 <https://doi.org/10.1007/s10940-005-4271-8>
- 204 Politidirektoratet (2023). Hatkriminalitet i Norge 2022. s. 54-55; Stendahl, L., & Axell, S. (2021). Polisanmældte hatbrott 2020. En sammanställning av de ärenden som hatbrottsmarkerats av polisen. Brotsförebyggande rådet. s. 16
- 205 European Agency for Fundamental Rights (2023): Being black in the EU – Experiences of People of African Descent. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
[Being Black in the EU – Experiences of people of African descent \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e0000000-1234-4000-9000-000000000000/asset/document/Being-Black-in-the-EU-Experiences-of-people-of-African-descent-europa.eu)
- 206 Khawaja, I. (2022). "Minoritetsstress –begrebet, dets anvendelighed og potentiale." Kvinder, køn & forskning, No. 2.
[Minoritetsstress: Begrebet, dets anvendelighed og potentiale | Kvinder, Køn & Forskning \(tidsskrift.dk\)](https://tidsskrift.dk/kvinderkonn/kvinderkonn/2022/2/minoritetsstress-begrebet-dets-anvendelighed-og-potentiale)
- 207 MENAPT inkluderer lande fra Mellemøsten, Nordafrika samt Pakistan og Tyrkiet.
- 208 Udlændinge- og Integrationsministeriet (2022): Medborgerskabsundersøgelsen 2022 - Baggrundstabeller <https://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/filer-tal-og-analyser/arkiv/baggrundstabeller-fra-medborgerskabsundersogelsen-2022>
- 209 Dermed er trusler, hærværk, voldtægt frasorteret.
- 210 I de fleste tilfælde er oplevelser med trusler også forbundet med oplevelser med vold.
- 211 Justitsministeriets Forskningskontor (2022): Udsathed for vold og andre former for kriminalitet - Offerundersøgelserne 2005-2021. Hovedtal. København: Justitsministeriets Forskningscenter. https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2023/01/Udsathed-for-vold-og-andre-former-for-kriminalitet.-Offerundersogelserne-2005-2021_WT.pdf
- 212 Dette er baseret på en sær opgørelse fra Justitsministeriet, hvor det bemærkes, at beregningerne er baseret på et spinkelt datagrundlag, og at estimerne derfor er forbundet med betydelig statistisk usikkerhed.
- 213 Omfanget er lavere end, hvad denne undersøgelse finder, som estimerer, at omkring 9.800-12.500 minoritetsetniske personer i alt har oplevet at blive udsat for hadmotiveret vold det seneste år. Forskellen i omfang skyldes formentlig, at denne undersøgelse er baseret på en delmængde af den generelle befolkning, som offerundersøgelsen er baseret på.
- 214 Rigsadvokaten, Praksisoversigt, hadforbrydelser (strafskærpelsen i straffelovens § 81, nr. 6), <https://vidensbasen.anklagemyndigheden.dk/h/6dfa19d8-18cc-47d6-b4c4-3bd07bc15ec0/VB/ba9e01cc-e539-4490-9257-9f441012c4a1>
- 215 Københavns Byrets dom af 23. april 2021. <https://vidensbasen.anklagemyndigheden.dk/h/6dfa19d8-18cc-47d6-b4c4-3bd07bc15ec0/VB/ba9e01cc-e539-4490-9257-9f441012c4a1>
- 216 Københavns Byrets dom af 13. december 2022. <https://vidensbasen.anklagemyndigheden.dk/h/6dfa19d8-18cc-47d6-b4c4-3bd07bc15ec0/VB/ba9e01cc-e539-4490-9257-9f441012c4a1>
- 217 Vold eller overgreb refererer til oplevelser, hvor en person har angivet at blive enten skubbet, spyttet på, slået, sparket, udsat for vold med våben, udsat for røveri eller seksuelt overgreb.

- 218 Justitsministeriets Forskningskontor (2022): Udsathed for vold og andre former for kriminalitet Offerundersøgelserne 2005-2021. Hovedtal. København: Justitsministeriets Forskningscenter. https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2023/01/Udsathed-for-vold-og-andre-former-for-kriminalitet.-Offerundersoegelserne-2005-2021_WT.pdf
- 219 Omkring hver femte af de minoritetsetniske personer, der har oplevet vold eller overgreb, angiver, at det er en myndighedsperson, f.eks. politibetjent, der er afsender af volden (22 procent). Dette skal ses i sammenhæng med, at de minoritetsetniske personer andetsteds angiver, at de har oplevet at blive udsat for etnisk profilering af politiet (se kapitel 7). Stort set alle, der angiver, at en myndighedsperson var afsender på volden, har også angivet, at de er blevet udsat for etnisk profilering (93 procent). En for borgeren usaglig kropsvisitation eller anholdelse kan blive opfattet som vold, ligesom der kan være tale om, at de har en oplevelse af at blive udsat for magtmisbrug af politiet.
- 220 Retten i Koldings dom af 2. juli 2021. <https://vidensbasen.anklagemyndigheden.dk/h/6dfa19d8-18cc-47d6-b4c4-3bd07bc15ec0/VB/ba9e01cc-e539-4490-9257-9f441012c4a1>
- 221 Det er derudover muligt, at respondenterne ikke selv mener, at der er tale om en lovovertrædelse og derfor ikke anmelder det.
- 222 Justitsministeriets Forskningskontor (2022): Udsathed for vold og andre former for kriminalitet Offerundersøgelserne 2005-2021. Hovedtal. København: Justitsministeriets Forskningscenter. https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2023/01/Udsathed-for-vold-og-andre-former-for-kriminalitet.-Offerundersoegelserne-2005-2021_WT.pdf
- 223 Institut for Menneskerettigheder (2023): Registrering af hadforbrydelser skal styrkes. København: Institut for Menneskerettigheder. <https://menneskeret.dk/udgivelser/registrering-hadforbrydelser-styrkes>
- 224 Rigspolitiet (2023): Hadforbrydelser i 2021 - Rigspolitiets årsrapport vedrørende hadforbrydelser. København: Politi. <https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/statistikker/hadforbrydelser/hadforbrydelser-2021.pdf>
- 225 Rigspolitiet (2023): Hadforbrydelser i 2021 - Rigspolitiets årsrapport vedrørende hadforbrydelser. København: Politi. <https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/statistikker/hadforbrydelser/hadforbrydelser-2021.pdf>
- 226 Det tilhørende 95-procents konfidensinterval for andelen ligger på 9 procent til 19 procent.
- 227 Liebst, L. S., Philpot, R., Heinskou, M. B., & Lindegaard, M. R. (2018): Bystander intervention in street violence: Current evidence and implications for practice. *Samfundsøkonomen*, (4): 11-15.
- 228 Philpot R., Liebst L. S., Levine M., Bernasco W., Lindegaard M. R. (2019): "Would I be helped? Cross-national CCTV footage shows that intervention is the norm in public conflicts". *Am Psychol*. Bind 75, Nr. 1, s. 66-75. [Would I be helped? Cross-national CCTV footage shows that intervention is the norm in public conflicts - PubMed \(nih.gov\)](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34811111/)
- 229 Lindegaard, M. R., Liebst, L. S., Philpot, R., Levine, M., & Bernasco, W. (2022): "Does Danger Level Affect Bystander Intervention in Real-Life Conflicts? Evidence From CCTV Footage". *Social Psychological and Personality Science*, Bind 13, Nr. 4, s. 795-802. <https://doi.org/10.1177/19485506211042683>

- 230 Institut for Menneskerettigheder (2022): Had mod minoriteter – Fortællinger om had i hverdagen. København: Institut for Menneskerettigheder. <https://menneskeret.dk/udgivelser/had-mod-minoriteter>
- 231 Khawaja, I. (2022). "Minoritetsstress –begrebet, dets anvendelighed og potentiale." Kvinder, køn & forskning, No. 2. [Minoritetsstress: Begrebet, dets anvendelighed og potentiale | Kvinder, Køn & Forskning \(tidsskrift.dk\)](#)
- 232 Clausen, T., Rugulies, R., & Li, J. (2022): "Workplace discrimination and onset of depressive disorders in the Danish workforce: A prospective study". Journal of Affective Disorders, 319: 79-82. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2022.09.036>
- 233 Soei, Aydin (2021): Nordvestundersøgelsen - Sociale overdrivelser og fritidsliv blandt unge i Københavns Nordvestkvarter. København: Teknik- og Miljøforvaltningen. [nordvestundersogelse-2021-_2262.pdf](#)
- 234 Institut for Menneskerettigheder (2022): Den offentlige debat på Facebook - En undersøgelse af danskernes debatadfærd. København: Institut for Menneskerettigheder. [Den offentlige debat på Facebook. En undersøgelse af danskernes debatadfærd. \(menneskeret.dk\)](#)
- 235 Bemærkninger til lov om etnisk ligebehandling. Bemærkning til § 2. http://webarkiv.ft.dk/?/Samling/20021/lovforslag_oversigtsformat/L155.htm
- 236 Udlændinge- og Integrationsministeriet (2022): Medborgerskabsundersøgelsen 2022 - Baggrundstabeller [baggrundstabeller-fra-medborgerskabsundersogelsen-2022 \(integrationsbarometer.dk\)](#)
- 237 Ligebehandlingsnævnet, KEN nr 9901 af 12/10/2018
- 238 Ligebehandlingsnævnet, KEN nr 10425 af 25/02/2015
- 239 Ligebehandlingsnævnet, KEN nr 9798 af 15/06/2017
- 240 Retten i Århus, dom af 24. april 2003, [Anklagemyndighedens Vidensbase](#)
- 241 [Anklagemyndighedens Vidensbase](#)
- 242 Retten i Kolding, dom af 19. november 2013, [Anklagemyndighedens Vidensbase](#)
- 243 European Agency for Fundamental Rights (2023): Being black in the EU – Experiences of People of African Descent. Luxembourg: Publications Office of the European Union. [Being Black in the EU – Experiences of people of African descent \(europa.eu\)](#)
- 244 Institut for Menneskerettigheder (2017): Afro-danskeres oplevelse af diskrimination i Danmark. København: Institut for Menneskerettigheder. [afrodanskere_web.pdf \(menneskeret.dk\)](#)
- 245 Institut for Menneskerettigheder (2022): Had mod minoriteter – Fortællinger om had i hverdagen. København: Institut for Menneskerettigheder. <https://menneskeret.dk/udgivelser/had-mod-minoriteter>
- 246 Institut for Menneskerettigheder (2022): Den offentlige debat på Facebook - En undersøgelse af danskernes debatadfærd. København: Institut for Menneskerettigheder. [Den offentlige debat på Facebook. En undersøgelse af danskernes debatadfærd. \(menneskeret.dk\)](#)
- 247 European Agency for Fundamental Rights (2023): Being black in the EU – Experiences of People of African Descent. Luxembourg: Publications Office of the European Union. [Being Black in the EU – Experiences of people of African descent \(europa.eu\)](#)
- 248 Danmarks Videnscenter for Integration (2022): Etniske minoriteter på SOSU-skolerne. København: Danmarks Videncenter for Integration.

- 249 Rambøll (2019): Kvalitativ undersøgelse af karakteren af og årsager til negativ social kontrol på ungdomsuddannelserne. København: Rambøll.
- 250 Bennike, S., Schelde, N. & Porse, R. (2020): Diversiteten i dansk fodbold - En undersøgelse med fokus på alder, køn, indkomst, uddannelseslængde, etnicitet og seksualitet. Brøndby: DBU.
- 251 Bennike, C., Yasar, F. (2018): "Jeg er blevet kaldt en abe. Sorte svin. Der er blevet kastet bananer ind på banen". Information.
[»Jeg er blevet kaldt en abe. Sorte svin. Der er blevet kastet bananer ind på banen« | Information](#)
- 252 Danmarks Videnscenter for Integration (2021): Danskerne tror, integrationen går meget værre end i virkeligheden. København: Danmarks Videnscenter for Integration.
- 253 Institut for Menneskerettigheder (2017): Afro-danskeres oplevelse af diskrimination i Danmark. København: Institut for Menneskerettigheder.
[afrodanskere_web.pdf \(menneskeret.dk\)](#)
- 254 Institut for Menneskerettigheder (2022): Kvalitativ analyse - Oplevelser og konsekvenser af minorietsetniske mænds møder med politiet. København: Institut for Menneskerettigheder.
[ETNISK PROFILERING \(menneskeret.dk\)](#)
- 255 Jf. Litteraturgennemgang i de forudgående kapitler.
- 256 European Agency for Fundamental Rights (2017): Second European Union Minorities and Discrimination Survey. Luxembourg: Publications Office of the European Union. [Second European Union Minorities and Discrimination Survey – Main results \(europa.eu\)](#)
- 257 European Agency for Fundamental Rights (2023): Being black in the EU – Experiences of People of African Descent. Luxembourg: Publications Office of the European Union. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2023-being-black_in_the_eu_en.pdf
- 258 Udlændinge-, Integrations, og Boligministeriet (2016): Medborgerskab, ligebehandling og selvbestemmelse i Danmark. København: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. [Microsoft Word - Medborgerskabsrapport_2016.docx \(integrationsbarometer.dk\)](#)
- 259 Moos-Bjerre A/S (2018): Survey om medborgerskab blandt unge (18-29 år) for Københavns Kommune. København: Moos-Bjerre A/S. [644f5504-14d8-4691-a6ff-49fea8df4b43-bilag-4.pdf \(kk.dk\)](#)
- 260 European Agency for Fundamental Rights (2017): Second European Union Minorities and Discrimination Survey. Luxembourg: Publications Office of the European Union. [Second European Union Minorities and Discrimination Survey – Main results \(europa.eu\)](#)
- 261 European Agency for Fundamental Rights (2023): Being black in the EU – Experiences of People of African Descent. Luxembourg: Publications Office of the European Union. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2023-being-black_in_the_eu_en.pdf
- 262 Udlændinge-, Integrations, og Boligministeriet (2016): Medborgerskab, ligebehandling og selvbestemmelse i Danmark. København: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. [Microsoft Word – Medborgerskabsrapport_2016.docx \(integrationsbarometer.dk\)](#)
- 263 Institut for Menneskerettigheder (2022): Had mod minoriteter – Fortællinger om had i hverdagen. København: Institut for Menneskerettigheder. [HAD MOD MINORITETER - FORTÆLLINGER OM HAD I HVERDAGEN \(menneskeret.dk\)](#)

- 264 Wu, Y. & Miethe, T. D. (2022): "Race/Ethnicity, Area and Willingness to Call Police." American Journal of Criminal Justice.
- 265 Institut for Menneskerettigheder (2022): Had mod minoriteter – Fortællinger om had i hverdagen. København: Institut for Menneskerettigheder. [HAD MOD MINORITETER - FORTÆLLINGER OM HAD I HVERDAGEN \(menneskeret.dk\)](https://menneskeret.dk/HAD-MOD-MINORITETER-FORTAELLINGER-OM-HAD-I-HVERDAGEN)
- 266 Institut for Menneskerettigheder (2022): Etnisk profilering – Hovedresultater fra tre undersøgelser. København: Institut for Menneskerettigheder. <https://menneskeret.dk/udgivelser/etnisk-profilering>
- 267 European Agency for Fundamental Rights (2021): Encouraging Hate Crime Reporting – The Role of Law and Other Authorities. Luxembourg: Publications Office of the European Union [Encouraging hate crime reporting – The role of law enforcement and other authorities \(europa.eu\)](https://europa.eu/encouraging-hate-crime-reporting)
- 268 Deltagerne er blevet bedt om at svare på spørgsmålet: "Har du nogensinde meldt eller klaget til en myndighed eller en organisation over den forskelsbehandling, som du har oplevet?" med svarkategorierne 1) Ja, 2) Nej, 3) Ved ikke og 4) Har aldrig oplevet forskelsbehandling. I kapitlet bruger vi betegnelsen diskrimination og ikke forskelsbehandling, fordi vi bruger betegnelsen "diskrimination" i de øvrige dele af rapporten, og de to begreber bruges generelt ofte om det samme.
- 269 På spørgsmålet angiver 20 procent af minoritetsetniske personer, at de ikke har oplevet diskrimination. I kapitel 1 fremgår det, at kun 16 procent ikke har haft nogen oplevelser med diskrimination og fordomme i løbet af det seneste år. Tallene i de to opgørelser er ikke fuldstændig overlappende, fordi de ikke måler det samme. Fx har 22 procent og 26 procent af dem, der på spørgsmålet om anmeldelse har svaret, at de aldrig har oplevet diskrimination, samtidig angivet hhv., at de har oplevet at blive mødt med fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder og at de har oplevet at blive mødt med fordomme fra deres omgivelser.
- 270 Respondenterne er i denne sammenligning grupperet i tre grupper med hhv. personer med oprindelse i mellemøstlige, afrikanske eller sydasiatiske lande samlet i en gruppe, personer med oprindelse i østeuropæiske og centralasiatiske lande samlet i en anden gruppe og personer med oprindelse i latinamerikanske og østasiatiske lande samlet i en tredje gruppe.
- 271 [Udlændinge-](https://menneskeret.dk/udlendinge), Integrations, og Boligministeriet (2016): Medborgerskab, ligebehandling og selvbestemmelse i Danmark. København: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. [Microsoft Word - Medborgerskabsrapport_2016.docx \(integrationsbarometer.dk\)](https://menneskeret.dk/udlendinge-integrations-boligministeriet/microsoft-word-medborgerskabsrapport-2016.docx)
- 272 Moos-Bjerre A/S (2018): Survey om medborgerskab blandt unge (18-29 år) for Københavns Kommune. København: Moos-Bjerre A/S. [644f5504-14d8-4691-a6ff-49fea8df4b43-bilag-4.pdf \(kk.dk\)](https://menneskeret.dk/moos-bjerre-a-s/survey-om-medborgerskab-blandt-unge-18-29-ar-for-kobenhavns-kommune)
- 273 European Agency for Fundamental Rights (2023): Being black in the EU – Experiences of People of African Descent. Luxembourg: Publications Office of the European Union. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2023-being-black_in_the_eu_en.pdf
- 274 European Agency for Fundamental Rights (2017): Second European Union Minorities and Discrimination Survey. Luxembourg: Publications Office of the European Union. [Second European Union Minorities and Discrimination Survey – Main results \(europa.eu\)](https://europa.eu/second-european-union-minorities-and-discrimination-survey)
- 275 European Agency for Fundamental Rights (2017): Second European Union Minorities and Discrimination Survey. Luxembourg: Publications Office of the European Union. [Second European Union Minorities and Discrimination Survey – Main results \(europa.eu\)](https://europa.eu/second-european-union-minorities-and-discrimination-survey)

- 276 European Agency for Fundamental Rights (2023): Being black in the EU – Experiences of People of African Descent. Luxembourg: Publications Office of the European Union. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2023-being-black_in_the_eu_en.pdf
- 277 Institut for Menneskerettigheder (2022): Had mod minoriteter – Fortællinger om had i hverdagen. København: Institut for Menneskerettigheder. [HAD MOD MINORITETER - FORTÆLLINGER OM HAD I HVERDAGEN \(menneskeret.dk\)](https://menneskeret.dk/HAD%20MOD%20MINORITETER-FORTAELLINGER-OM-HAD-I-HVERDAGEN)
- 278 Bradford, B. & Loader, I. (2016): "Chapter 15: Police, Crime and Order: The Case of Stop and Search." in The Sage Handbook of Global Policing. London: SAGE, Oxford Legal Studies Research Paper No. 44.
- 279 Van Craen, M., & Skogan, W. G. (2015): "Trust in the Belgian police: The importance of responsiveness." European Journal of Criminology, 12 (2): 129–150.
- 280 Andersen, J. G. (2011): "Ambivalent values: Universalism or targeting? Welfare State Attitudes in Denmark." Aalborg: Aalborg Universitet.
- 281 European Agency for Fundamental Rights (2023): Being black in the EU – Experiences of People of African Descent. Luxembourg: Publications Office of the European Union. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2023-being-black_in_the_eu_en.pdf
- 282 Wu, Y. & Miethe, T. D. (2022): "Race/Ethnicity, Area and Willingness to Call Police." American Journal of Criminal Justice.
- 283 Institut for Menneskerettigheder (2022). Etnisk profilering – Hovedresultater fra tre undersøgelser. København: Institut for Menneskerettigheder.
- 284 Murphy, K., Sargeant, E., & Cherney, A. (2015): "The importance of procedural justice and police performance in shaping intentions to cooperate with the police: Does social identity matter?" European Journal of Criminology, 12 (6): 719–738. <https://doi.org/10.1177/1477370815587766>
- 285 Vi kan med denne analyse ikke sige noget om kausalitet, dvs. vi kan kun observere sammenhænge, men ikke påvise hvorvidt typen af diskrimination bestemmer klagehyppigheden eller om der er andre underliggende faktorer, der driver sammenhængen.
- 286 Ankestyrelsen (2020): "Forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse". København: Ankestyrelsen. <https://ast.dk/naevn/ligebehandlingsnaevnet/alder-handicap-kon-etnisk-oprindelse-seksuel-orientering-ovrige-grunde/forskelsbehandling-pa-grund-af-race-eller-etnisk-oprindelse>
- 287 [Klage til Ligebehandlingsnævnet – Ankestyrelsen \(ast.dk\)](https://ast.dk/naevn/ligebehandlingsnaevnet)
- 288 [Klag over krænkende handlinger som fx mobning og seksuel chikane - Arbejdstilsynet \(at.dk\)](https://at.dk/Arbejdstilsynet)
- 289 Khawaja, I. (2022). "Minoritetsstress –begrebet, dets anvendelighed og potentiale." Kvinder, køn & forskning, No. 2.
- 290 Foreningen Lige Adgang (2023). "Etnisk Minoritetsstress på arbejdspladsen." <https://www.ligeadgang.dk/2023/11/06/download-vores-rapport-om-etnisk-minoritetsstres-paa-arbejdspladsen/>
- 291 Khawaja, I. (2022). "Minoritetsstress –begrebet, dets anvendelighed og potentiale." Kvinder, køn & forskning, No. 2.
- 292 Khawaja, I. (2022). "Minoritetsstress –begrebet, dets anvendelighed og potentiale." Kvinder, køn & forskning, No. 2.
- 293 Institut for Menneskerettigheder (2022). Had mod minoriteter - fortællinger om had i hverdagen. København: Institut for Menneskerettigheder. https://menneskeret.dk/files/media/document/Had%20mod%20minoriteter%20-%20Fort%C3%A6llinger%20om%20had%20i%20hverdagen.%20Casekatalog%20august%202022_accessible.pdf

- 294 Andelen for personer med oprindelse i mellemøstlige, afrikanske eller sydasiatiske er 60 procent, mens andelen for personer med oprindelse i østeuropæiske eller centralasiatiske lande ligger på knap 50 procent, mens den ligger på omkring 40 procent for personer med oprindelse i Østasien eller Latinamerika.
- 295 Goffman, E. (1963): *Stigma - Notes on the management of spoiled identity*. New York: Simon and Schuster.
- 296 Bach, J. T. (2023): ““Der er ikke plads til flere af din slags på klubben” - Oslo-model skal mindske diskrimination i dansk natteliv”. TV2. <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2023-05-12-der-er-ikke-plads-til-flere-af-din-slags-paa-klubben-oslo-model-skal-mindske-diskrimination-i-dansk-natteliv>
- 297 Institut for Menneskerettigheder (2022): *Had mod minoriteter - fortællinger om had i hverdagen*. København: Institut for Menneskerettigheder. [HAD MOD MINORITETER - FORTÆLLINGER OM HAD I HVERDAGEN \(menneskeret.dk\)](https://www.menneskeret.dk/had-mod-minoriteter-fortaelinger-om-had-i-hverdagen)
- 298 Arai, M. & Thoursie, P. S. (2009): “Renouncing Personal Names: An Empirical Examination of Surname Change and Earnings.” *Journal of Labor Economics*, 27 (1): 127-147.
- 299 Kryger, J. (2017): “Ibrahim og Hakan: Vi hedder Peter og Jens på arbejdet”. TV2 Østjylland. <https://www.tv2ostjylland.dk/aarhus/ibrahim-og-hakan-vi-hedder-peter-og-jens-pa-arbejdet>
- 300 [Det falder uden for rapportens formål at undersøge, hvorvidt Danmark lever op til sin menneskeretlige forpligtelse om at sørge for, at minoritetsetniske borgere i landet kan udøve deres ytrings- og religionsfrihed på lige fod med andre borgere.]
- 301 Se fx Mhemut’s case i Khawaja, I. (2022): “Minoritetsstress –begrebet, dets anvendelighed og potentiale.” *Kvinder, køn & forskning*, No. 2.
- 302 Respondenterne er blevet bedt om at svare på en skala fra 0 til 10, hvor 0 er angivet som “slet ikke” og 10 som “I meget høj grad”. De resterende værdier på skalaen fra 1 til 9 er omkodet som følger: “I mindre grad” (1-3), “I nogen grad” (4-6) samt “I høj grad” (7-9). I spørgsmålsformuleringen har vi spurgt til “forskelsbehandling på grund af din etniske baggrund”, og betegner dette i denne undersøgelse som oplevet diskrimination og fordomme, jf. kapitel 1. Vi antager desuden, at de der ikke har oplevet forskelsbehandling, har svaret “slet ikke” på spørgsmålet.
- 303 Se fx Mhemut’s case i Khawaja, I. (2022): “Minoritetsstress –begrebet, dets anvendelighed og potentiale.” *Kvinder, køn & forskning*, No. 2.
- 304 [Fibbi, R., Midtbøen, A. H., Simon, P. \(2021\): Migration and Discrimination. Cham: Springer. Migration and Discrimination: IMISCOE Short Reader | SpringerLink](#)
- 305 Jensen, T. G., Schmidt, G., Vitus, K. (2019): *Social sammenhængskraft*. Frederiksberg: Samfundslitteratur. [Social sammenhængskraft | Samfundslitteratur](https://www.samfundslitteratur.dk/9788702310000)
- 306 Defineret ved færdiggjort erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse.

